

๒๓๒๒๒๒๒๒

เชิญอ่าน

เรื่อง ประเทศทิเบต ของ กังสดาล

(วัดเลียบ) โทรศัพท์ ๒๐๘๐

โทรเลข “สุขี”

โฝนถกชั

สำนักงานลักรูป ประสาทสุชุม

ถนนหลานหลวง (ห้างขอนแก่นขันเก่า) พระนคร

เราสอนการวิธักรูป โดยส่งแบบแนะนำกับฟิล์ม ทุก ๆ ฟิล์มที่ส่ง

มาลักรูปสำนักงานลักรูปของเรา

รูปธรรมดา

ลักรูป พิมพ์รูป ขยายรูป ๑ ล.

ภาพยนตร์

ถ่ายภาพยนตร์ ลักรูปภาพยนตร์ พิมพ์ภาพยนตร์ ๑ ล.

บัญชีเรื่อง

(ปีที่ ๕ เล่ม ๑๑ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๑)

มาตรฐานสสรณ์	ฉ. สุนทรายน	หน้า ๑๔๔๕
ประวัติการณ์ของคณิน	จ. ญ	” ๑๔๔๖
คนแปลก	ป. ผาสุข	” ๑๔๔๘
นิทราจำพรรณ	ส. โอสกลสิทธิ์	” ๑๔๕๗
เรื่องประเทศทิเบต	ก. ังสตาล	” ๑๔๖๐
ขยคอกกรก	ช. ประเสริฐธรรม	” ๑๔๗๕
เรื่อง ๑๓๐๐ ปี ข้างหน้า	ส. คงศิริ	” ๑๔๘๑
ไอโอมราตรี	ศ. ารทูล	” ๑๕๐๖
เป็นเฮอร์	บ. ุษยลักษณ์	” ๑๕๑๑
นิทาน	ป. ก. ส.	” ๑๕๓๘
นักมวยควรถ้าการสมรสหรือไม่?	แม่เณ	” ๑๕๔๒
โชคของเจ้าสาว	จ. จันทรอุทัย	” ๑๕๔๖
แถลงการสาธารณสุขพิเศษ	กรมสาธารณสุข	” ๑๕๖๑
วิชาน่ารู้	ก. ต.	” ๑๕๖๓
สารเชชม	ผ. กุศลโสภณ	” ๑๕๖๔
จดหมายหลักไทย	กาญจนาภรณ์	” ๑๕๖๖
อันตวาท		” ๑๕๗๖

เครื่องคิดเลข

เบอร์โรส

คิดได้ถึงจำนวน ๙๙,๙๙๙,๙๙๙.๙๙ บวก ลบ คูณ หาร ได้ ให้ความ
แน่นอนที่สุด สะอาด และเร็วทันใจ ใช้ทำบัญชี คิดเปอร์เซ็นต์ ส่วนลด
เศษเจอร ทำบิล ฯลฯ ได้อย่างสะดวกที่สุด เป็นเครื่องทนทานจริงๆ ตาม
สถานที่ทำการรัฐบาล และห้างร้านใหญ่ๆ ก็ใช้เครื่องเบอร์ โรส นี้อยู่
การคิดเลขโดยไม่ใช้เครื่องนั้น อาจมีทางผิดพลาดได้ และทำให้เสียการ
งาน เครื่องเบอร์โรส จะช่วยให้การงานของท่านเป็นระเบียบเรียบร้อยและนำดู
และเร็วขึ้นด้วย

ขอเชิญท่านโทรศัพท์หรือจดหมายให้ห้างนำมาแสดงให้ท่านดูที่สำนักงานของ
ท่านได้ หรือจะไปชมที่

ห้างสามเหลี่ยม จำกัด

ห้างสามศรี ปากคลองตลาด พระนคร

โทรศัพท์ (วัดเลียบ) ๖๕๓ และ (วัดเลียบ) ๒๐๕๕

เป็นเอเจนต์ในกรุงเทพฯ

“จะไปไหนกัน ?” — “หนีอ้ายอุบาทว์——”

หน้า ๑๔๘๓

มาลำนุสสรณ์

ชนติ หิตสุขาวหา

ความ อคสะกทน	กฏ กสจระอันหนา
อีกคำมรุต, คราว	พยาธิสรวพบิชา
ยอมให้ประสพสุข	ประโยชน์ชุกสพรงพา
ผลปรารภนาสา—	รพักรเพลินเจริญใจ

Patience brings advantage
and happiness.

ฉ. สุนทรायน

ประวัติการณ์ของดิฉัน

โดย

“จรรยา”

~~~~~

ความจริงที่ซ่อนเร้นอยู่ในการย่ำร้าง ของ
ดิฉัน—นวลศรี สงวนพณีย์ ไกล้วมาแล้วเป็น
เวลา ๓ ปีเต็ม ๆ ดิฉันก็ขมเล็กกับสามี
ที่รัก ผู้ซึ่งคนทั้งโลกพากันรู้ว่าเขามา
เขย่งหน้าในทั่วดิฉันไปตาม ๆ กัน ดิฉันไม่กล้า
บอกความจริงว่าเป็นความผิด ของดิฉันคนเดียว
เป็นของดิฉันแต่คนเดียวจนปลาย ถึงแม้ว่าความ
ยากจนจะเป็นของเธอ และเคยวัน เธอได้
แต่งงาน ไปกับ หญิงสาว ใหม่ อีก คน หนึ่ง แล้ว
ดิฉันหวังว่าเธอคงจะไถ่รับ ความสุข อย่างเต็มที่
ส่วนดิฉันยังคงทำงานเป็นหม้าย และใช้เวลา
หม้อยู่จนถึงเหตุการณ์ ที่ล่วงมาแล้ว ตลอดเวลา
เพราะเหตุนี้จึงทำให้ ดิฉัน อยากเล่าเรื่อง ให้ท่าน
ฟัง—เพราะเป็น ประวัติการณ์ ที่พิเศษด้วยกัน ควร
รู้ไว้ อย่าปล่อยให้ความประหลาดเป็นไปจนถึง
อย่างที่เราเรียกว่า “สาย” จนแก้ไขไม่ไหวเยี่ยง
ดิฉัน

เวลานั้นดิฉันมีอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ เมื่อ
เกิดรักกับ คุณชะลอ ซึ่งอายุของเธอได้

๒๘ ปี ออกจะเป็นความรักที่เก๋ไก๋อย่างรวด
เร็วเหลือเกิน เห็นกันเพียงครึ่งเดียวเท่านั้น
แล้วเราก็ตกลงที่จะสร้างภาพความรักต่อกัน

“ลูกเธอต้อง เป็นหญิง ที่ยากจน นะลูกนะ”
นี่เป็นคำพูดของบิดาเคยพร่ำสอนดิฉันมาเสมอ ๆ
“นายชะลอ เป็นคนจนไม่มีเงิน”

“จริงเจ้าค่ะ เขาไม่มีเงิน แต่เขามีความ
รักในตัวลูกมาก”

“พ่อรู้ ก็แล้วลูกรัก แต่ความรักต้องการ
เงินเป็นเครื่องอุปถัมภ์ด้วย จึงจะเป็นความรัก
ที่ยั่งยืนนาน”

เวลานั้นดิฉันคิดว่าบิดาของดิฉันเป็นคนมีใจ
คอโหดร้าย ดิฉันก็เลยไม่กล้าจะคล้อยคล้อย
แต่ได้ไม่นานใจเสียแน่นแล้วว่า จะแต่งงานกับคุณ
ชะลอให้จงได้ ดิฉันไม่เคยนึกถึงการอยากได้
อะไรในโลกนี้มากกว่า ตัวคุณชะลอเลย และ
หลังจากนั้นในไม่ช้า เราก็ได้ทำการสมรสกัน

ดิฉันได้ ย้ายเพื่อกันเป็นภรรยาที่ ทาสีของ
ภรรยาที่ตาย ด้วยเหตุนี้แหละ ทำให้

พ. ศ. ๒๔๙๗

ประวัติการณ์ของคิณ

เราเพศสตรี ต้องรวมทุกข์ ในภายหลัง เหมือน
กยคิณในเวลาเดียวกัน

เราได้เข้าเรือนเล็ก ๆ อยู่ด้วยกัน สองคน
สวมเสื้อกันแดดคนใช้เล็ก ๆ อีกคนหนึ่ง คิณ
ไม่เอายางจางคนไว้ใช้ เพราะเห็นว่าฐานะ
ของเราอย่างผดเคืองอยู่ และทั้งงานที่ ผดเคือง
ทำ ก็ได้ผลประโยชน์ ไม่สู้จะคึก ถ้าหาก
คิณมีฐานะดีกว่าคนสักหน่อยแล้ว จะไม่ยอม
ให้เธอทำงานกรากกรำ มีความเห็นคึกคึก
เลยเป็นอันขาด

ทั้งนี้คิณจึงยอมทำตนเป็นคนใช้ ทำงาน
ตั้งแต่หน้าทึ่มแม่ครัว จนถึงเป็นนายหญิงของบ้าน
นั้น เมื่อเธอกลับจากทำงานเวลาเย็น มักจะ
หัวเราะเยาะเสมอ ในเมื่อเห็นร่างอันขมุกขมอม
ของคิณเข้า

ครั้นถึงเวลาเย็นประทานอาหาร เธอชอบชม
ว่าเก่งนั้นอร่อย ผดคนกลมกล่อมดกปาก และ
ของหวานชนิดนั้นเธอชอบมาก นั้แหละเป็นเหตุ
ที่ทำให้ความปลายนใจให้ กยคิณ อย่าง พรรณนา
ไม่ถูก ทำให้คิณมีความมานะหนักขึ้น ใน
การที่จะประกอบกิจไม่ว่าหนัก หรือเบา ต่อไปอีก
บางครั้งเธอมักจะถามด้วยถ้อยคำ ที่ไม่มีเหตุผล
ว่า “ทำไมเธอจึงไม่ประแป้ง ผัดหน้า ทา
น้ำหอม เสียบ้างเลยเถิด?” หรือหาไม่ก็

“ทำไมไม่ทาสีสวยๆ ใช้สัก?”

อา! เธอไม่เข้าใจ แต่คิณรู้ดี ว่าหน้าที่
ของ คิณ จะต้อง พยายาม รวบรวมเงิน ทุก ๆ
สัปดาห์ ที่ไม่จำเป็นจะต้องใช้ เกือบจะเป็น สมบัติ
ของเธอเพื่อกลายหน้า ทำบ้านช่องให้
เรียบร้อย แต่ให้เธอได้รับความสุขอย่าง
เต็มที่ งานเหล่านั้น เป็นสิ่งสำคัญ ยิ่งกว่า การ
ผัดหน้า หรือการมีเสื้อผ้าสวย ๆ แต่ง ดูเถอะ
ความคิดของเธอและของคิณเริ่มจะแยกไป คน
ละแควเสียแล้ว

เป็นเวลา ๕ ปีเต็มๆ หลังจากการแต่งงาน
ชีวิตของเธอก็ยังคงดำเนินไปเรื่อย ๆ แต่รู้สึก
ว่าความรักของเธอได้ถดถอยลง เป็นลำดับ
มา ซ่อนคิณไม่ได้คิดสงสัยอะไรเลย คิดแต่
เพียงว่าชีวิตแห่งการสมรสทุก ๆ ราย เมื่อ
อยู่กันนานเข้า ความรักก็ระเหิดถดถอย
เหมือนแสงจางเมื่อปลงลงจากเท้านานเข้าก็หมด
รสสิ้นใจ ความรัก ของ ชีวิตสมรสก็เย็นไป
เช่นนั้น การหัวเราะเยาะขิกในยามว่างงาน
ก็ลดทาลงไปด้วย

ความผิดของคิณ ความผิดทั้งหมด คง
ตาของคิณได้เขย่งสว่างเห็นชัดเขย่งเอง แต่
ถึงกระนั้นก็ยังคิดเสมอว่าไ้เป็นภรรยาที่ดี ได้
กระทำหน้าที่ ของภรรยา ครบถ้วน บริบูรณ์ แล้ว

จิรณ

มิน

ถึงจะไ้รับทุกขโ้ไทยอย่างไรก็ไม่เสัใจ

กาลก่อนมาอีกวันหนึ่ง สามของคิณไ้
กลัยจากทำงาน คุยกับริยาอันคนเฒ่าลกว่า

วันปกติ พร้อมกับมีคนหามร่างของสัรคาม

หลั้มาอีกว่ เจ้าหล่อนไ้ประสพโชคเห่เจ้

ป่วยมาก เจ้าหน้ที่ขอร้องให้มาทำการรักษา

พยายาลที่ขานของคิณ เพราะอยู่ใกล้กับที่

เกิดเหตุ ถ้านำไปก่อนเกรงว่าคนไ้จะไ้รับ

อันตราย รูปร่างของหล่อนไม่คงงามเลย ผอม

เกร็ง ผิวเนื้อขาวซีด

แปลกไหมคะ? หล่อนไม่ไ้รับความยาก

เข้เท่าที่ทน ในไม่ช้าหล่อนไ้เกิดสัคคิงเคิม

หล่อนเ็นคนช่างพด ช่างหัวเราะ ต่อกระซึก

ตลอดเวลา ภายหลังเจ้าหล่อนไ้บอกว่ขอ

มาลั วิชชานนท์ มีอายุ ๑๗ ปี หล่อนนั่งพด

อยู่กับคิณเ็นเวลานานเกือบ ๒ ชั่วโมง ใน

ที่สุดก่อนหน้ที่หล่อนจะลากลับ ไ้พดข้วว่า

“เธอเ็นภรรยาที่นารักเหลือเกิน คุณศรี เธอ

ปฏิบัติหน้ที่ของเธออีกเท่า ๆ ริงไหมคะ?”

คิณไม่ไ้เอาใจไ้ใส่ในคำพดของหล่อนหรือ

หัวหล่อนเลย เ็นแต่ไ้คยถามข่าวคราวจาก

สามของคิณ ในเวลาเ็นวันหนึ่ง ภายหลัง

เมื่อเธอกลับจากเข้มหล่อน คิณไ้รับคำทอ

จาก คุณชะลอ ว่า “หล่อนหายเ็นปกติแล้ว”

ต่อไปเราไ้เปลี่ยนเรื่องสนทนากันใหม่ เรื่อง

ราวของหญิงแปลกหน้า นั้นก็เ็น อัน สันสุต ลง
เพียงนั

ล่งมาอีก ๒ เดือน พายุร้ายแห่งมรสุม

ไ้เริ่มพดกข้นแล้ว ก็คือ คุณชะลอสามของ

คิณไ้ ออกเที่ยวไม่อยู่ ที่คิณ เ็นไม่มีเวลา

ว่าง เวลาถล่กับมักจะเ็นตอนคึกเ็นมอ มี

กิริยาอาการเคร่งขร้มก ๆ เ็น ๆ ใจคอ

ไม่เ็นปกติ แม้แต่เวลาอนกัละเมอเพื่อพด

ส่ทั้งส่เ็นจนไม่เ็นอันกัอันนอ คิณ

มีความร้ใจและสงสารเธอมาก เข้าไ้ว่าคง

จะเ็นองจากความกรากกรำค้งาน ของเธอมาก

เ็นไปเ็นเอง จึงอยากจะให้เธอลาพ้งานไป

ตากอากาศตามชายทะเลหรือณที่ไ้ที่หนึ่งตาม

ความปรารธนาของเธอเสัสักรว บางทีจะ

ทำให้เธอหายเ็นปกติไ้ บางครั้ง แต่คิณก็

ยังไม่ไ้รับข้วไ้ถามเธอขึ้น เ็นแต่ตั้งหน้า

เก็บเงินเก็บทอง เพื่อจะได้เ็นทุนสำรองไว้ไ้

จ่ายในระหว่างเธอลาพ้งาน

ต่อมาอีกวันหนึ่ง คิณมีความอ่อนเพลีย

และเ็นคนเ็นอยมาก เว้นแต่ริษะเ็นกำลัง

คงจะเ็นองจากที่ค้งานมาพ้งานเ็นเอง คึก

ว่าอยากจะออกไปเ็นเ็นเล่น เพื่อเก็บคอกไม้

มาปักกับข่ค้งนไ้เ็น เมื่อคดลงใจแล้วคิณ

พ. ศ. ๒๕๓๑

ประวัติการณ์ของดิฉัน

ถวิลลงจากเรือน ขณะนั้นเป็นเวลาเย็น
พระอาทิตย์จะลับหายไปจากขอบฟ้าแล้วลม
พัดมาฉิวๆ พอเย็นสบาย ท้องฟ้าอากาศโปร่ง
ปราศจากเมฆหมอก คอกไม้สองข้างทางเคียว
รอยสนาม หนาเรือนส่งกลิ่นหอมฟุ้ง มาตามลม
เมื่อกลิ่นไอก่อนท้องประสงค้พ่อแก่ความคองการ
แล้ว จะกลยขยมนยาน ก็พอดิเคยนเสียง
คนพูดกันอยู่ใกล้ๆ กันไม่หนาข้างทางเคียวที่ดิฉัน
จะผ่านไป ก็ดิฉันรู้สึกเหมือนอกยว่าไม่ใช่หนาท
ของดิฉันที่จะหยุดพักคำสนทนาของผู้อื่น แต่
ว่ามีอะไรอย่างมาสะกิดใจดิฉัน หยุดกัณฟัง
อยู่ดันทัน

“โอ้! คุณชา คุณอย่าพูดเช่นนั้นซิ”
เป็นเสียงของหญิงสาว

“ฉันไม่ทราบว่าทำอะไรอย่างนั้น” เสียง
ชายตอบหล่อน “ฉันได้พยายามต่อสู้กับหัวใจ
มาตลอดเวลา ขอสงัทศกัศถาทองหลายงเป็น
ทิพยะยานเด็ก ฉันไม่ได้ตั้งใจอะไรโหดร้าย
และปราศจากความปรารถนาคือหล่อนเลย ฉันก็
รู้สึกตัวเหมือนกันว่า เป็นความประพฤทิตเลว
ทรามคำช้า แต่โอ้โฮ! จะทำอะไรได้
ระยอมปล่อย—”

ดิฉันรู้สึกและจำเสียงนั้นได้กัเคยว่า เป็น
เสียงของ คุณชะลอ สามียอกหัวใจของดิฉัน

“หล่อนเป็นภรรยาที่ดี ของคุณมากที่สุดที่เคย
คุณจะไปหาใหม่ที่ไหนก็ อีกเหมือนอย่างนั้น คง
ไม่มีแล้ว” หญิงสาวตอบ

ดิฉันก็ทราวยอกว่าเสียงที่พูดนั้น เป็นเสียง
ของ แม่มาลี

“ถูกทีเดียว แต่ความค้ของหล่อนไปทาง
หนึ่ง ซึ่งไม่ถูกความประสงค้ของผู้ที่จะเป็น
ภรรยาของดิฉัน สิ่งหล่อนเคยทำให้ ดิฉันคิดเ็น
คองใจมาแต่แรก ๆ นั้น ไม่รู้ ว่าเคยวันกลย
สูญหายไปไหนหมด ฉันมีความประหลาดใจ
ว่าหล่อนจะรู้สึก ตัวหรือไม่ ทั้งดิฉันก็ทราวย
เหมือนกันว่า ดิฉันได้ทำความผิดค้หนึ่งใหญ่ใน
ชีวิต แต่แม่มาลี หล่อนเป็นหญิงสาวที่นารัก
มาก”

“เป็นความสุขของหล่อนหรือของเรานั่น”
หญิงสาวพดขัคถอยซัคคำ

“ฉันทราวย และเห็นอก หล่อนได้ อย่างค้ ๆ
ว่าเป็นการเอาเปรียบหล่อนเกินไป”

“เอาเปรียบแก่หล่อนเกินไป” มาลีทวน
คำเขา ๆ

ทันใดนั้นดิฉันเห็นคุณชะลอ ประโคมหล่อน
เหมือนกันกั เขาเคยทำ กับดิฉัน เมื่อครั้งกระโน้น
เขาคคิ สามิของดิฉัน ความหึงสัทวงไค
แล่นซ้นสัคซัค ทำให้ดิฉันหมกความขยยังสัค

จิรญ

มิน

ไต่ต่อไป วังทรงไปยังคนทั้งสองนั้นทันที

“หยุด!” คิณสั่งเสียงร้องดัง “หยุด
เกยวัน”

เขาทั้งสองตกตะลึง ยืนจ้องนั่งราวกับ
รูปหล่อ จนลมมักที่ระเปลี่ยนอิริยาบถ มือของ
คุณชะลอ ยังคงโอบรับ แม่มาล อยู่ แขนของ
หล่อนวางพาดอยู่บนไหล่ของชาย ภาพขณะนั้น
เสมือนน้ำมูกไหลพลั่ง ย่อมเร้าโทษะของคิณ
ยิ่งจนเร้นลึกซึ้ง ทำให้ คิณป่วนราวไฟไหม้กษัตริย์
คิณพยายามนึกที่จะหาคำพูดอะไร ที่เจย์แสบมา
ว่าเสียให้สาสมกับความโกรธ คิณคิดอะไร
ไม่ออกเลย เห็นแต่โลกแห่งความสุขของคิณ
กำลังไหม้ เป็นเงาถ่าน ปลิวไป ตามลม จนเกือบ
หมด คิณหันหน้าใส่ผิของหญิง เธอ แผลก! ทำไม
เวลานั้น คิณ ไม่คิด ว่า สามี ของคิณเป็นฝ่าย
ผิด

“หล่อนเป็นนางเจ้าเล่ห์เจ้ากล มารยาอย่าง
เลวทรามที่สุด” คำพูดไต่หลุดออกจากปาก
ของคิณ “สารแนมาชะโมความรักแย่งผัว
ทุกของหญิงอีกคนหนึ่งไปเป็นของตัว”

เจ้าหล่อนจึงถูก ดวงตา ของคิณด้วยสีหน้า
อันละห้อย

“คิณทราบดีถึงหัวใจ ของคุณนายไต่ ที่ว่า
จะมีความรัก รักเช่นไร” หล่อนพูดเสียงอ่อนโยน

“และคิณมีความเสียใจอย่างลึกซึ้ง ลำหวัช
คุณนาย แต่เราห้ามความรักไม่ให้เกิดขึ้น
ไม่ได้ ไม่ใช่หรือคะ?”

“ทำไมจะไม่ไต่?” คิณตอบหล่อนเสียง
กระซุก ๆ เพราะความโกรธ

“เกรงบุญคุณพระ ซึ่งยังเลื่อมสรวงทักใจ
ให้เธอมาพบเห็นเอง โดยมิให้ฉันต้องไปออก
กล่าวทักขาน” คุณชะลอพูด “เธอไม่เห็น
ใจของฉันว่าฉันต้องระทมทุกข์เพียงไร”

คิณหันกลับมามองนางสาวอย่างกะเอิน

“และคุณก็ไม่ว่าคุณ ทรมานหัวใจ ของ
คิณเพียงไร โอ! คุณช่างไม่มาถึงหัวใจ
ของเมียขี้ขลาด เป็นเพราะเวลานี้คิณกำลังเห็น
แก่ตัว—กำลังได้ รับความสุขใหม่ ถ้าคุณคิดว่า
คิณจะยอมอดอยากคุณ คุณก็ต้องเข้าใจผิด
อย่างฉฉฉ”

คิณคิดว่าถ้าเช่นนั้นพวกเธอไป คงแข่งข้อไปไต่
อีกไม่นาน คงร้องให้ออกมาเสียใจให้อย่าง
แน่นอน ถึงนั้นจึงวิ่งผลัดไปจากเขา พาร่างอัน
เหมือนคนปราศจากวิญญาณไปตามถนน เมื่อ
พ้นมาแล้ว ความเจ็บช้ำใจ จนทำให้คิณร้องไห้
ไม่ออก “โอ! คุณชะลอ พ่อชอกรัก ทั้งหัวใจ
ของคิณ เธอได้คิดผิดไปเสียแล้ว”

คิณได้คิดเรื่องนั้น ทบไปทวนมาหลายสิบ

พ. ศ. ๒๔๗๑

ประวัติการณ์ของคดีนี้

ครั้ง ด้วยความขมขื่นประทุษร้ายพิชิตคมเข้าไป
กำลังกักได้ฟังของคดีนี้ คอกกหลาย และ
พุทธชากิ ทัดออยู่ ในมือ เทม่อน ไม่มีประโยชน์
สำหรับคดีนี้เสียแล้ว รู้ สักคล้ายกับว่าคอกไม้
เหล่านั้ ไทพากัน หยทุกสิ่งกลั่น อันหอมหวาน เสีย
ด้วย คัดินจะแก้แค้นคนทั้งสองนี้ ด้วยการ
ทรมาณเขา — ไม่ยอมปล่อย คุณชะลอของคดีนี้
ให้เป็นของ แม่มาด เป็นอันขาด เขาเป็นสามีของ
คดีนี้ คัดินมีสิทธิในตัวเขาแต่คนเดียว จะไม่
ยอมให้หญิงอื่นมาพากรากไปไ้

เดือนหนึ่งไ้เดือนไปอย่างช้า ๆ อีกเดือน
หนึ่งก็คามไป คัดินยังคิดสินใจไม่ตกลง ส่วน
สามีของคดีนี้ก็ยังคงไปเที่ยว และกลับบ้าน
เวลาคึก ๆ คามเคย คุณเชษฐมณณศิริไป
ฝึกกว้างลงไปมาก กิวิยาทำทางก็เปลี่ยนไปเป็น
คนละคน ชาวบ้านทั้งนั้นเฝ้าระวังของเรว
แล้ว ยางพวก ก็มีความเวทนา สงสารคดีนี้
แต่บางพวก ก็พูดว่า เป็น ความผิด ของ คัดินเอง
ต่อมาก่อวันหนึ่งคดีนี้ มีความ ประหลาดใจ มาก
เมื่อเห็น แม่มาด แยกประตูบ้านคดีนี้ เกิตรงเขา
มาหา

“ หล่อนคอกหรือ ? ” คัดินพูดหน้ายัง
ยังไม่ยอมแย้ม

“ ค่ะ ” หล่อนไ้มองคดีนี้ ด้วยความ

สังสาร ครั้ง ๆ — คงหน้าอันโคก สดก ของ
หล่อนนั้นเองทำให้อาการซาเย็นของคดีนี้อ่อนโยน
ลงบ้าง “ คัดินมาเพื่อจะปรุกยาหารอะไร
กับคุณนาย จงไปรุกพยายมนกว่าคดีนี้เป็นอีก
คนหนึ่ง คุณนายเป็นอีกคนหนึ่ง และแล้วจะไ้
คุยกัน ถนัดเข้า คัดิน ต้องการ จะช่วยเหลือ
คุณนาย ”

“ โอ! ไม่ใช่แน่นอน คนอย่างหล่อนนะ
หรือ คงจะไม่ไ้แก่ใจจะช่วยเหลือฉันไ้คอก ”
คดีนี้กล่าวตอบเสียงท้วน ๆ ออกไปอีก “ หล่อน
ต้องการให้ฉันอย่าจาก คุณชะลอ นะซี นั้น
เป็นสิ่งที่ฉันจะไม่ยอมทำเป็นอันขาด ”

เจ้าหล่อน นิ่งลง ที่ สนามหญ้า ตรง โคน ต้น
จำปี ไกล ๆ กับคดีนี้

“ คุณนายมองไม่เห็นหรือคะ ? ” หล่อนพูด
“ ดึงหาก ไม่ใช่ตัวคดีนี้ คุณชะลอ ก็คงไปรัก
คนอื่นแทน ”

“ หล่อนรู้ ไ้ได้อย่างไร ? ” คัดินถาม
หญิงสาวนั้นไ้ร้องกคดีนี้ อย่างไม่หวัค
ท้วน

“ ครอบครัวของคุณนาย ไ้ ตั้งคนมีเรอง
ระหองระแหงกันมาแต่เมื่อไร ” หล่อนพูดอย่าง
หน้าเฉยคามาเลย

“ เมื่อเธอไ้พบกับหล่อนนะซี ” คัดินพูด

จริญ

มิน

ใส่อย่างไม่วีหน่า

“ไม่ใช่ค่ะ! ต่อจากนั้นอีกนาน คิฉิน
เข้าใจว่าเริ่มทนในเมื่อคุณนายยอมปล่อยให้เธอ
ไปข้างไหนมาไหนได้คนเดียว และเมื่อคุณ
ไม่ได้เอาใจใส่ต่อความงามของคุณเลย มุ่ง
หน้าแต่จะทำงานเพื่อประหยัดทรัพยากรค่าเดียว—”

“การที่ฉันทำเช่นนั้น ก็เพราะ เห็นแก่
เขา—”

“คิฉินรู้แล้ว ว่าคุณทำตนเป็นคนไร้ซึ่ง
เขา—คุณล้มเหลวว่าคุณเป็นภรรยาของเขาเสีย”

“หล่อนกล่าวอวดพิศไต่อย่างไร” คิฉิน
กระซอกเสียงถาม

“การที่คิฉินกล่าวพิศไต่โดยตรงเช่นนั้นก็เพราะ
ต้องการจะช่วยเหลือคุณนาย” หล่อนบอกกับ
คิฉิน “คุณชะลอ เป็นบุรุษที่ชยความหวาน
ความประเลาะประโลม ชอบให้มีคนประจ้อประแอ
เขาเป็นคนทรกตสวักงาม คิฉินไม่ใช่เป็นคน
ทั้งงามเลย แต่คิฉินใช้เวลาของคิฉินที่มอย
เป็นการ แ่งตัวทำ ทำทางให้ เป็นที่ชยพอ ของ
ใคร ๆ คุณนายเป็นสตรีที่มความงามนยเป็น
เยี่ยมได้คนหนึ่งทีเดียว แต่ไม่ได้เอาใจใส่ที่จะ
ใช้ความงามนั้นให้เป็นประโยชน์ มุ่งหน้าแต่
ทำงานอย่างเดียว นิสัยของผู้ชายไม่เหมือนกัน
แต่ปกติของเขาเป็นคนเบื่อง่าย ดังนั้นจึงเชิ

คิฉินเด็ก เราคงพยายามหาหนทางทุกทางที่
จะแก้ ชัยภพของของเขาให้หายไ้ แม้ ว่า
ทาง การ ของเรา จะ เสีย ไป ย่าง ก็ ไม่ เป็น อะไร
ผู้ชายจะยกโทษให้แก่หญิงได้มากที่สุด เมื่อ
เราทำตัวให้ เป็นที่ถกใจเขา”

คิฉินไม่เคยคิดถึงสิ่งเลย ทำให้ คิฉิน
แทบสิ้นสติ คงจะเป็นความหวังอย่างแน่นแฟ้นตาม
ที่หญิงนั้นบอกแก่คิฉิน

แม้มาด ไ้กล่าวข้อไปอีกอย่างเรียบ ๆ

“เขาไ้มีความหลงรักในตัวคิฉิน และ
คิฉินก็มีความรักเขาด้วย เราไ้ส่กว่านั้นส่ยถก
ต้องกัน นั้นเป็นข้อหนึ่งซึ่งนยว่าสำคัญมาก ใน

การ เลือก หา คู่ครอง ที่ ระบุ ให้ ชยเยื่อ ต่อไป
ภายหลังนี้ คุณชะลอ เป็นคนที่มนิสัย เช่นนี้
เมื่อมาพบกับคิฉินซึ่งมนิสัยตรงกันเขา เลย
ทำให้เราเกิดมีความรัก แยกออกจากกันไม่ได้
เลยเป็นอันขาด คุณนายยังคงมีความรักใน
ตัว คุณชะลอ อยู่จริง แต่สำหรับตัว คุณชะลอ
แล้ว คิฉินขอรับรองว่าเขาไ้มีความรักใคร่ใน
ตัวคุณนายเลย การที่คิฉินยอมปล่อยให้
เธอเป็นอิสระภาพไ้ยอมให้เธอไ้รับความสุข
ก็เพราะคุณนายรู้สื่กว่า ความสุขของคุณนาย
จะพลอย หมกไปด้วย นั้นไม่ใช่ความรัก
ความรักเป็นของที่พลไ้แก่กันไ้ จึงจะเป็น

พ.ศ. ๒๔๗๑

ประวัติการณ์ของคินัน

ความรักที่แท้จริง คุณนายควรจะทรงคุณให้
มาก การหลงรักเขามาย่อมจะมีประโยชน์
อะไร? ถ้าเป็นไคคินัน คินันจะพยายามครอง
ตัวเป็นอิสระคนเดียวยกต่อไปดีกว่า”

คินันไม่ยอมฟังเสียงเขาก็ก่อไป รบวิ่งหนี
ขึ้นเรือน รู้สึกเกลียดชังหญิงคนเสียจริง ๆ
เมื่อสามของคินันกลับมา คินันได้บอกว่าเธอ หา
ว่าเธอเป็นนายหนาใช้คนชนมาพกดแทน เขามี
ความประหลาดใจเป็นอันมาก ที่ไม่รู้ ถึงการ
มาเยี่ยมของ แม่มาด เลย คินันโดนคนครองอยู่
ตลอดคืนนั้น เห็นว่ามีส่วนแห่งความจริงมาก
ตามคำพูดของหญิงคู่แข่ง คินันเป็นคนใจคอ
ความรัก ไม่รู้จักฆ่าเพื่อตนให้เหมากรบย่นสลับ
ของสาม มัวแต่ก่อกองหนาทของภรรยาตกเป็น
สำคัญ แค่มานึกถึงดีกว่า ถ้าเราจะต้องไครย
ทุกซั ไทยเพราะความประพฤติก็แล้ว ก็คว
พอใจ ถึงอย่างไรเมื่อคนรู้ความจริงแล้วคง
จะไม่เคียดแค้นแน่ แต่ถ้านั้นจะหักทวนคุณ
ชะลอเวลาหนักคงไม่สำเร็จ โยราณว่าน้ำเซียว
อย่าขวางเรือ ปล่อยให้เย็นไปเสียพักหนึ่งก่อน
ภายหลังรู้ สักทักก็กลืนใจไปเอง

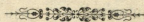
ล่วงมาถึงหมื่นตกๆ สามของคินันก็
เริ่มบวชลงโดยเป็นโรคเส้นประสาทพิการ คินัน

ไคหนึ่ง เผ่าพยาบาล เธอ อยู่ข้างเตียงตลอดเวลา
คอยเอาใจดูแลเธอ สู้ศอกหักขยี้ขยี้จนอน จน
ร่างกายของคินันซูบซีดลงไปมาก ครั้นเอง
คินันได้ เรนรู้หมัก ถึงบทเรียนที่สำคัญ ๆ
หลังจากนั้นในชั่วโมงอันซมซานที่สุดในชีวิตของ
คินันที่ระบมเสียของรัก จนมีคำ ยิ่งกว่าดวงใจ
ให้ตกไปเป็นของคนอื่น คินันได้ให้คนใช้ไป
ตาม แม่มาดมา ทบาม

“จงทำให้ได้ ๆ คุณสีกให้มันคนนะละ”
คินันกระซิบทูลเธอเบา ๆ “และเธอจะมีชีวิต
อยู่ต่อไปเพื่อหล่อนด้วย”

สามของ คินัน ก็มี ชีวิต อยู่ ต่อ ไป รุ่ง ๆ
นั้นแหละ แล้วคินันก็ไคอพิศเธอให้แก่หญิงที่
เธอรัก ด้วยความคนคนใจอย่างสุดที่ระประมาณ
โดยการอย่าขาดจาก สามภรรยา กับ คุณชะลอ
ซึ่งทั้งนั้นคินันถือว่า เป็นการลงโทษสำหรับความ
รู้เท่าไม่ถึงการของคินันเอง

คินันได้ทำการถกข้อแล้ว เพราะไม่ได้
เรณได้รู้ถึงนิสัยใจคอของเธอเสียก่อน เป็น
การสายเกินไป ที่คินันพึงคนพบความปรารถนา
อันแท้จริงของเธอ นี่เป็นความจริงที่ซ่อนอยู่ใน
การอย่าร้างของคินัน ความจริงซึ่งคินันไม่มี
ความปรารถนาจะให้โลกรู้เลย เป็นความสลับ

ป. ผาสุข

๔๒ มชชประหลาดอย่างหนึ่ง ซึ่ง เป็นเหตุให้

“ก่อนข้างเป็นจำนวนมากอยู่—แต่อย่างไร

พ. ศ. ๒๔๘๑

คนแปลก

ก็ถามเมื่อฉันต้องการ และทั้งใจไว้แล้วฉันก็
จะซื้อ—ฉันจะเขียนใบสั่งจ่ายให้”

แต่พ่อค้าเพชรยังทรงใจอยู่ เพราะเป็น
คนแปลกหน้า และเงินสามร้อยยอนก็ไม่ใช่
เป็นเงินจำนวนน้อย จึงแสดงอาการลังเลใจ
ในที่สุด มีสเตอร์แบล็กก็ไปนำเจ้าของโฮเต็ล
ที่ตนพักมารบรอง การก็เป็นไปอย่างเรียบร้อย
และพอเพียงโดยเจ้าของโฮเต็ลยินดีรับรอง
ให้ โดยปราศจากการโต้เถียงอีก ทั้งนั้น
พ่อค้าเพชรจึงลงใบสั่งจ่ายไว้ และ มีสเตอร์
แบล็กก็กลับม้วนอย่างพอดอกพอใจ

ออกจากร้านชายเพชร เขาตรงไปร้าน
ช่างตีผมแสดงความประสงค์ของเขา แก่นาย
ช่าง

ในขณะที่ช่างกำลังทำหน้าก็อยู่ มีสเตอร์
แบล็ก ขยิบตาที่ประตูคั่นแหว่งเพ็ชรอยู่ไปมา

“สวยมากครับ” ช่างตีผมเอ่ยขึ้น

“ถูกทีเดียว” มีสเตอร์แบล็ก รัยรอง

“แต่ข้าพเจ้าเป็นคนแปลกเสมอ คึกง่าย ชอบ
ง่าย และชอบง่าย ท่านเชื่อไหมว่าฉันข้าพเจ้า
ถูกใจคนมาอีกแล้ว แรกข้าพเจ้ารักแหว่ง
วงจริง ๆ ขณะข้าพเจ้าเยอเสียอกแล้ว
ข้าพเจ้าอยากกระชายต่อไปอีก”

“ท่านคิดจะขายสักเท่าไร?” ช่างตี

ผมถาม

“ห้าสิบลอน”

“โอ้ โอ้! ท่านซื้อมาเท่าไร?”

“สามร้อยยอน! เมื่อสัปดาห์ที่แล้วมา
นี่เอง”

“ท่านเป็นคนจีนเสมอ——” ช่างตี

ผมกล่าวและหัวเราะ

“ไม่ใช่จีนแต่แปลก” อีกฝ่ายหนึ่งแย้ง

“โดยที่ข้าพเจ้าคิดเสมอ ชอบง่าย—เมื่อง่าย
ถ้าท่านยังแคลงใจอยู่ไปถาม เจ้าของ ห้างชาย
เพชร ดูสิว่า ราคาสามร้อยยอนก็จริงหรือไม่”

ช่างตีผมไปถามที่ร้าน ชายเพชร รัย ๆ
ในขณะนั้น และเล่าเรื่องทั้งหลายให้พ่อค้า
เพชรฟัง ซึ่งพ่อค้าเร่ของเขาเท่านั้นพ่อค้าเพชร
ก็เลี้ยวใจลง เร่งใบสั่งจ่ายที่ มีสเตอร์แบล็ก
ลงนามให้ไว้ ชนมา ก็ยังเกิดกุ่มกุ่มจวน
เย็นจะเป็นบ้า

“ใบสั่งจ่ายฉบับนี้นั้น ต้อง เป็นใบสั่งจ่าย
ปลอม” เขาความ “เจ้าหมอนั่นต้องเป็นคน
ร้ายแน่ พาฉันไปหาเขาทีเถอะ—เร็ว!”

คนอื่นๆ ที่พลอยละมโรงไปก็ ยังคงเห็น
มีสเตอร์แบล็ก อยู่หน้าร้านตีผมเป็นปกติ พ่อ

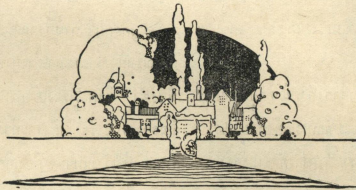
ป. ผาสุข

มิน

คำเพชร ใ้ร้อง ทวง แหวนเพชรคืนใน บัคนั้น
แต่มีสเตอร์แมดลิงก์ ไม่ยอม เขาประกาศรับรอง
ใบสั่งจ่ายของเขา ในขณะเดียวกันนั้นพ่อค้า
เพชร ก็ประกาศ ออกไปทั้ง ๆ เหมือนกันว่าใบ
สั่งจ่ายนั้น ปลอม และ มีสเตอร์แมดลิงก์ ก็คือคน
ร้ายที่พยายามใช้ ใบสั่งจ่ายปลอมนั่นเอง ในที่
นี้ มีสเตอร์แมดลิงก์ ก็ถูกจับตามความประสงค์
ของพ่อค้าเพชรผู้ โทษร้ายนั้น

แท้จริงว่าใบสั่งจ่ายนั้น มีสเตอร์แมดลิงก์ มีสิทธิ์
ที่จะใช้ ได้ จริง โดยที่ เขามีเงินฝากอยู่ใน
ธนาคารเพียงพอ เสรี ! พ่อค้าเพชรแห่ง
นี้ ! และพอ มีสเตอร์แมดลิงก์ หลุดออกมา
จากที่คุมขัง เขากลับพ้องในฐานที่ทำให้
เสื่อมเสียชื่อเสียงร้ายแรงค่าเสียหายต่อพ่อค้า
เพชร ได้ถึง ห้าพันปอนด์ ! ข้าไหม ?
และ มีสเตอร์แมดลิงก์ เขาก็คือคนแปลกเขาเสีย

รุ่งขึ้น ! ธนาคารผู้เป็นเจ้าของใบสั่งจ่าย รุ่ง ๆ ด้วย !

ผู้ถึงความสำเริง ไม่เพียงแต่รู้จักใจตนเอง ย่อมรู้จักใจคนอื่นด้วย

๑. มุณฑะประภักดิ์

นิثرารำพรรณ

ส. โอสถลัทธิ

๑ เวียมพบประสพน้อง
ผิวผ่องเพียงทองทา
หวิวาบหทยา
โฉมบุษสุดอะเคือ

๑ รจนารูปพิลาศล้ำ
ดั่งเทพรังสรรค์องค์
บุ่พาจิตต์เรียมง
แต่รูปพฐุแล้

๑ วงพักตร์ผุดผ่องเพียง
เนตรดั่งตามฤคแด
ยามย่มยววนแด
โอษฐ์นุชแดงดูจู้

๑ บุคคลถันกัลเบศตั้ง
ดุดั่งดอกบัวหลวง
สองกร อ่อน, ขาว, งวง
นิ้วแม่แลกลมล้ำ

๑ เพียรพิศหนูเจ้า
เหมือนอย่างคางไกรสร
เกษกลบักภมร
ฤว่าโฉมเจ้าทั้ง

นางพาง หนึ่งเอย
ทาบเนื้อ
ยามสพ เนตรนอ
คำล้นเหลือตรา

เลอทรง
เอกแท้
ยามเสนห์
ลือให้เรียมหลง

เพ็ญแจ
เหลือบไซร้
ดาสวาสดี
ชาติเต็มเต็มปน

เต็มทรง
หล่อน้ำ
งาคช เทียมฤ
เลิศล้ำยล้าเทียน

จอมสมร
สดพร่ง
มันเลื่อม
ทอดพ้ามดล

๑ ทนตัสกาวาววับแม่น
ศัพท์ตั้งเสียงนกกา—
ชะไมกรณอุปมา
สอดตั้งสอดหงส์, น้อย

๑ ขุพติยามยังเขื่อง
เวยอ่อนชวนแอบองค์
รวีรวีพะวง
ริกริก เสน่ห์หุ้ม

๑ กุมภกรณฐียุกหอกซ้อน
โมกษศักตบักเต็มแรง
พระเจ็บบพระกรแสง
เจ็บบไปปานเรียมด้วย

๑ ไพรีที่กลั่นกล้า
เรียมอาจจะราญรอน
ศึกเสนห์บังอร
ยากจะระงับให้

๑ วาบ วาบไพเราะร่อน
คึก คึก เผากมล
หว้า หว้าหทัยทน
เรือบ เรือบเรียมไร

๑ พลาหกหายเหือดห้อง
ผองแผ่นภูวดล
ศศิวิริยน
เรียมห่อนถอนเสนห์แคล้ว

มุกดา
ระเวกร้อง
เหมือนกลีบ บัวแม่
หน่อเนือมานศรี

ขรรจง
โอบอุ้ม
ห้วงสวาท
ห่อไว้ใจกสณฐ์

ชูแทง ลักษณะแฮ
ร่วมม้วย
สังเวช
เสนห์เสียมเสียมใจ

กลางสมร
ราบได้
อุปบัติ มานา
ห่างพันจนกษัย

แรงเลน
หม่นไหม้
ทานเทศ
ร่วงร้างโรยรา

หาวहन
ดับแล้ว
ลาญแหลก ลงฤ
คลาดพ้นอนงค์นวล

๑ หวลคั่นถึงขนิษฐา

นงสุลลธรา

ขอเชิญนิดา

แรงรักหนักอกไข

๑ อัสรีเสาวภาคย์เรือง

ผิวพัคตร์เพียงแสงโสม

เริ่มหวังประคองโลม

นอนนงนักรเห็นหน้า

๑ โทมนัสจกกล่าวให้

แต่บ้วยปานคมศรี

เพราะว่ามิ่งสมร

สองหัตถ์พลางยกบ้อง

๑ รัญจวนป่วนจิตต์อา

เริ่มเกิดในตระกูล

ความทุกข์ระทมพูล

ผอยเผาะชลเนตร์ ย้อย

๑ อุทัยแสงส่องเงิ

สุโนคจากรังธลา

ตกใจตื่นนิทรา

พิไร! นอนหลับพร้อง

๑ จำพรรณนวนรณาคย์เฝ้า

แรกนิพนธ์คำขาน

ประกอบกับมีกาล

ผิวประพจน์พร้อง

อนิจจา

รำให้

ดับเทวศ หน้อยแม่

ขุนซ้องหมองศรี

เรื่องโลม

ส่องหล้า

ลูปนั่ม นุชแม่

แน่นน้อยหวลโลม

บังอร ประจักษ์ฤ

เสียบต้อม

มีศักดิ์ สูงนา

บิตหน้าจบบัลย์

อาตุร

คำต้อย

พอกเพิ่ม ทวีแม่

หยดเขมรินทร์ไหล

เวหา

กู่ก้อง

ลูกจาก เตียงแอ

พราเพื่อละเมอฝัน

โหวหา

ขัดข้อง

จำกัต์ หน้อยนา

พร้องแล้วโปรดอกัย

เรื่อง ประเทศทิเบต

โดย
กิงสดาล

สมัยนั้นว่าโลกสู่ความเจริญขึ้นมาก ด้วย แม่น้ำโขง แม่น้ำแคววดี และแม่น้ำพรหมบุตร
วิทยาศาสตร์ อักษรศาสตร์ ไทแพร่หลาย เป็นต้น
เข้กขุเข้กขามนุษย์เข้าสู่ความเจริญเป็นลำดับ อาณาเขตต์ของทิเบต ทิศใต้จรดแคว้นอัสสัม
แต่ คงมี บาง ประเทศ ที่ คง ถือ ถัทธิ ประเพณี (อาหม) ประเทศภูฏาน สีชิม เนปาล และ
ธรรมนิยม ตลอดจนการ ทำมาหากินอยู่ อย่าง แคว้นชัฏยาบ ทิศตะวันตกจรดแคว้นกัษมีระ
เดิม ไม่รู้ แก่ ไขเปลี่ยนแปลง ด้วยเหตุภูมิ ทิศเหนือ จกประเทศ สิบเกียง หรือที่เรียกกันว่า
ประเทศอยู่ในที่ค้ำชันกันการ พลเมืองชาว ประเทศทาก ทิศตะวันออกจรดเสฉวนประเทศ
การศึกษาอันทันสมัย และการติดต่อกับโลก จีน ประเทศทิเบตจึงถูกระประเทศอื่น ๆ ถ้อมอยู่
ภายนอก เช่นอย่างประเทศทิเบต กังจะเล่า โดยรอบ สินค้าที่จะส่งจำหน่ายออกนอก
ต่อไปนี้ ประเทศต้องผ่านประเทศอื่น การกลักรวม

ภูมิประเทศ

ทิเบตเป็นประเทศอยู่กลางทวีปเอเชีย จะ
เรียกว่าประเทศยอดโลกก็ไม่ผิด เพราะหมู่
เขาที่มียอดสูงสุดในโลกอยู่ในเขตต์ประเทศนี้
ตอนกลางประเทศเป็นที่ราบสูง มีทะเลสาบ
หลายแห่ง ทั้งเป็นประเทศรวมต้นลำน้ำสำคัญ
หลายสาย เช่นแม่น้ำฮวงโห แม่น้ำแยงซีเกียง
จึงทรุกโทรมไม่เจริญขึ้นได้ เพราะต้องอาศัย
เพื่อนบ้านใกล้เคียงรับเอาไปจำหน่ายอีกต่อหนึ่ง
สุดแล้ว แต่ประเทศ เหล่านี้ จะขึ้นคน วาหาให้
เป็นไปตามความพอใจ จึงเป็นการยากที่จะ
ขยายทางเศรษฐกิจให้เจริญขึ้นอีกได้
พื้นแผ่นดินในประเทศทิเบตมีหิมะปกคลุม
ในยี่หนึ่งถึงแปดเดือน ภาคที่มีคนอุดมในการ

พ. ศ. ๒๔๗๑

เรื่องประเทศธิเบต

กสิกรรมอยู่ทางตอนใต้ แม้ดินนั้นปนหินก็สูง
กว่าระดับน้ำทะเลถึง ๑๑๐๐๐ ฟุต

ประเทศ ธิเบต มี เนื้อ ที่ราว ๔๖๓,๒๐๐
ตารางไมล์ มีพลเมืองประมาณสองล้านคน
น้อยกว่าพลเมืองในประเทศเนปาลสองเท่า ถ้า
จะคิดหัวพลเมืองกับพื้นที่ จะรู้ดีกว่าประเทศ
ธิเบตมีพลเมืองน้อยกว่ามาก

แร่ มีทองคำ แร่สำหรับทำน้ำประสาน
ทอง และ เกลือ

การ กสิกรรม มี ปลูกข้าวปลูกเคียบ และ
ผลไม้ต่าง ๆ พอเลี้ยงพลเมืองเท่านั้น ไม่ได้
เป็นสินค้าออกนอกประเทศ

ปศุสัตว์ มี ม้า แพะ อูฐ กระบือ สุกร
แกะ และ โคชะนิคขนยาวเรียกว่า แยก โค
เป็นสัตว์สำคัญ สำหรับไถนาบริเวณนั้นและใช้
เนื้อเป็นอาหาร.

สินค้าที่ จำหน่าย ออก นอกประเทศ ทาง
ประเทศอินเดีย คือ ขนแกะ เทียนสถิติ วาคา
สินค้าออกและเข้าทางประเทศอินเดีย สินค้า
เข้ามากกว่า เพราะต้องซื้อเครื่องนุ่งห่มและ
เครื่องใช้สัรรอยมาก ที่ซดเซยอยู่ได้ ด้วยอาศัย
สินค้าส่งจำหน่ายทางประเทศจีน มีทองคำ
และเกลือเป็นต้น.

พงศาวดาร

ตามพงศาวดารของ ชาวธิเบตบรรพกาลไว้

กล่าวว่าประเทศธิเบตมีพระราชปกครองตั้งแต่
ครั้งสมัยพุทธกาล กษัตริย์เป็นเชื้อสายในวงศ์
ศากยะ เช่นในประเทศอินเดีย เนปาล และ
ภูฏาน แต่ตามพงศาวดารที่ชาวตะวันตกแต่ง
กล่าวว่า ประเทศธิเบตพรมักษัตริย์ปกครองเมื่อ
ร้อยพุทธศักราช ๑๑๐๐ กษัตริย์พระองค์แรก
ทรงพระนาม พระเจ้า สรวงทะสันคัมโป ได้
รวบรวมก๊กต่างๆในธิเบตขึ้นเป็นราชอาณาจักร
เวลานั้นอาณาเขตที่ทางทิศตะวันออกจดเสฉวน
ทางทิศตะวันตก จาอาณาจักร เฟล็กจิสถาน
(เวลานั้นเป็น แคว้น ตะวันตกเฉียงเหนือ ของ
อินเดีย) กรุงลหาสะ ได้สร้างขึ้นในยุคนั้น
เดิมราชอาณาจักรนี้จึงเรียกว่า คุปุน หรือ
คุโบ ซึ่งต่อมาชาวต่างประเทศออกสำเนียง
เรียกเพี้ยนเป็น ธิเบต

พระเจ้าสรวงทะสันคัมโปทรงอาณาภาพมาก
เพราะได้พระธิดาพระเจ้ากรุงจีนในราชวงศ์ถัง
เป็นพระมเหสีองค์หนึ่ง ออกองค์หนึ่งเป็นพระ
ราชธิดาของกษัตริย์เนปาล พระมเหสีทั้งสอง
พระองค์นี้ทรงนับถือลัทธิ ทางพระพุทธศาสนา
ได้จึงให้ชาวธิเบตสมัยนั้น นิยมเลื่อมใสใน

กัณฐกาล

มีน

พระพุทธศาสนา ทั้งลัทธิยอนปะซึ่งเป็นลัทธิ
เดิม กรายให้อำมาตย์ (ซึ่งเป็นลัทธิ
คล้ายลัทธิขัณณะ ที่นับถือกัน อยู่ใน มงโกลี
เวลานี้)

การที่พระพุทธศาสนาได้เข้าไปแพร่หลาย
ในประเทศอินเดียครั้งนั้น ได้นำเอาอักษรศาสตร์
เข้าไปด้วย คืออักษรสันสกฤต ชาวอินเดียได้
แก้ไขเปลี่ยนแปลงรูปอักษร ยกขึ้นเป็นอักษร
สำหรับชาติ เพราะฉะนั้นตัวอักษรจึงมีรูป
คล้ายอักษร สันสกฤต มาก

ในร้อยพุทธศก ๑๒๐๐ ทางทิศตะวันตก
กาฬิปปย ทหารมุสลิม เข้า ไปรุกราน อาณา
เขต กษัตริย์อินเดียต้องทำสงครามต่อสู้เป็น
เป็นเวลานาน

ในศตวรรษที่ ๑๔ แห่งพุทธศก มีกษัตริย์
ชาวอินเดียคนหนึ่ง นามยัฆะสมภพ ได้นำ
พระไตรปิฎกเข้าไปในประเทศอินเดีย ผู้เป็น
ประมุขของประเทศ ทรงศรัทธาเลื่อมใส ให้
อำมาตย์และราชบัณฑิตทำสังคายนาอักษรใน
อักษรอินเดียแบ่งเป็นสองคำไว้ ให้นำมาว่า
กาฬิปปยและทางคย ในครั้งนั้นยัฆะสมภพ
จึงได้เริ่มตั้งลัทธิลามะขึ้นเป็นปฐม

พ. ศ. ๑๕๑๕ มีกษัตริย์ชาวอินเดียยกย่องยัฆะ
นาม อติศ เข้าไปในประเทศอินเดีย แก้ไขเปลี่ยนแปลง

แปลงชื่อวันยัฆะลัทธิ ลามะเดิมให้ เป็นระเบียบ
คติน ให้นามนิกายนี้ว่า กะคัมปะ

สมัย ชาติคาทอลิกมีอำนาจขึ้นทางฝ่าย
เหนือแห่งประเทศจีน พระเจ้าเซ่ง ชิมช่านหรือ

มหาช่าน เมื่อเวลาเสด็จกลับจากการปราบปราม

อาลาอุคติน ราชธานีของชาวมุสลิมได้แนว
ยังประเทศอินเดีย ยังคัมให้กษัตริย์อินเดียอยู่ใน

อำนาจ เป็นมลูรัฐตั้งเครื่องราชบรรณาการ แต่
ครั้งนั้นยังหาได้จัดการอย่างไรไม่ มาจนถึง

รัชกาลพระเจ้า กุบิลิ ช่าน พระราชันย์คา

องค์ใหญ่ของเซ่งชิมช่าน ซึ่งขึ้นด้วยพระนาม
ว่าพระเจ้าทงวณสี โจ ผู้เป็นต้นราชวงศ์ ทงวณ

หรือหยวน เสด็จกรีธาพลไปยังประเทศอินเดีย

จัดการปกครองวางระเบียบแบ่งแคว้น ตั้ง

ข้าหลวงปกครองเป็นแคว้น ๆ แคว้นใดพลเมือง
เป็นจำนวนมากก็ให้อำมาตย์ขึ้นปกครอง ที่พลเมือง

น้อย ศาสนา อิสลาม ก็ให้ แม่ทัพ ชาว เปอร์เซีย
ปกครอง (สมัยกุบิลิช่าน เสนาบดีและแม่ทัพ

โดยมากเป็นชาวเปอร์เซีย) วางพิทักษ์การเก็บ
ภาษีอากร ทรงตั้งลามะ ขึ้นปกครอง ทั่วความ

สามารถขึ้นเป็นหัวหน้าลามะ มีอำนาจลัทธิศา
อย่างพระราชา (เวลานั้นเห็นจะหมดวงศ์

กษัตริย์เก่า) ปกครองตลอดการบ้านเมือง
และทางศาสนา

พ.ศ. ๒๔๗๑

เรื่องประเทศทิเบต

ต่อมาเมื่อทาง ประเทศจีน เปลี่ยนแผ่นดิน
เป็นราชวงศ์เหิง ทางประเทศทิเบต ตลอดจน
จะปะ ว่า เป็นเชื้อสายของกษัตริย์เดิมขึ้นเป็น
ประมุขลามะเปลี่ยนนามนิกาย กัมปะของ อดีต
ให้นามใหม่ว่า เคสคุปะ เป็นคณะนิกายหนึ่ง
มาจนบัดนี้

ในสมัยราชวงศ์เหิง กษัตริย์เหิงพระองค์
หนึ่ง ทรงตั้งตำแหน่งหัวหน้าลามะขึ้นอีก ใ้ยศ
เรียกว่า ตาซิลามะ สถิตย ที่เมือง ชิงกักเค
คณะหมวกแดง เพื่อให้แข่งขันอำนาจกับพวก
ลามะ คณะหมวกเหลือง แต่นั้นมาตามแคว้น
ต่าง ๆ เกิดแยกนิกายขึ้นอีกหลายคณะ มี
หัวหน้าทุกคณะ ใช้เครื่องหมายหมวกสีต่าง ๆ
กัน มี เหลือง แดง น้ำเงิน เขียว เป็นต้น

ในศตวรรษที่ ๒๑ แห่งพุทธศก เจ้าแผ่นดิน
จีน ไท่หยง นั้วจิง โสยัง ขึ้นเป็นตำแหน่งทโล
อันเป็นยศสูงสุดของลามะคณะต่าง ๆ ท่านผู้นี้
ได้สร้างวัง โปตล ยนอกเขา บ่อม ๆ ใกล้กรุง
ลหาสะ

พ.ศ. ๒๔๖๖ พระเจ้ากัณฐีหรือกัณฐีใน
ราชวงศ์ไคเซิง เมิงรุ ประกาศประเทศทิเบต
เข้าร่วมเป็นราชอาณาจักรจีน ต่อมาอีก
สามสิบปี เกิดการ รำลาล ขึ้นใน ประเทศทิเบต
ชาวทิเบตคนหนึ่งยกตนขึ้นเป็นกษัตริย์ จีนได้

ส่งกองทัพใหญ่ไปปราบปราม เมื่อสงบเรียบร้อย
แล้ว จีนเลยเข้าปกครอง พร้อมด้วยทหารประจำ
ที่กรุง ลหาสะ มีข้าหลวงใหญ่ฝ่ายจีนสองนาย
บัญชาการฝ่ายทหารและพลเรือน ทโลลามะ
หมดอำนาจทางการเมือง เว้นไว้แต่ทาง
ศาสนา

พ.ศ. ๒๓๑๕ ราชาชประเทศกตานั่งทหาร
เข้ายึดแคว้น ไครซ์พิหาร ซึ่งเป็นแคว้นติดต่อกับ
กับแคว้น พังคะลา (เบงกอล) อังกฤษได้เข้า
ขัดขวาง ราชาชกตานร้องขอให้ ทโลลามะ ช่วย
ข้าหลวงใหญ่ฝ่ายจีนต้องผูกใจเกลี้ยกับอังกฤษ
จึงเป็นการเรียบร้อย

พ.ศ. ๒๓๑๗ ทางรัฐบาลอินเดียได้รับ
หนังสือจาก คาลิลามะ ที่เมือง ชิงกักเค เรื่อง
ระงับการเย้าทาง คมนาคม และ พาณิชยการ
วาระนแฮตติงส์ ผู้สำเร็จราชการอินเดีย ให้
มิสเตอร์ โยกล เป็นทูตไปยัง คาลิลามะ แต่
ไม่ได้ไปถึง กรุง ลหาสะ เพราะ ทโลลามะ
ไม่ยอมรับรับรอง

พ.ศ. ๒๓๒๖ อังกฤษ ได้ส่ง มิสเตอร์
เทอร์เนอร์ เป็นทูตไปครั้งที่สอง ครั้งไปยัง
ทโลลามะพร้อมด้วยหนังสือ ของข้าหลวงใหญ่
อังกฤษ ขอให้ทำสัญญาการค้าขายระหว่าง
อินเดียกับทิเบต ไม่ได้รับผลอย่างครั้งแรก

พ. ศ. ๒๓๓๔ ชาวเนปาลไ้อพยพเข้าไปตั้งทำเลื้อในอาณาเขตทิเบต แม่ทัพจีนชื่อ ฟางซุง ไ้คุมทหารจีนไปขับไล่ แล้วยกทหารติดตาม ไปยัง ประเทศ เนปาล ยังกั ให้ ราชานเนปาลเสียเงิน ๑๕๐๐๐ เหรียญ เป็น ค่าปรับ (เหรียญหนึ่งหนัก สี่ บาทเงิน) แม่ทัพจีนมีหนังสือ กราบทูล ไปยัง พระ เจ้าเซียงลึง หรือ เหยียนหลงกรุงปักกิ่งว่า ราชานประเทศเนปาลยอมอ่อนน้อม มลรัฐ แต่เมื่อถึงกำหนดส่งเงินค่าปรับ ราชานหาไ้ส่ง ตามสัญญาไม่ ในปี พ. ศ. ๒๓๓๕ กลับส่งพวกคุวซิช (โควซิช) ยกเข้าไปในเขตทิเบตทิเบต เป้าไ้ข้าหลวงจีนที่ประจำกรุงลหาสะ เป็นคนอ่อนแอ ไม่จัดการต่อสู้ รัยขึ้นเสน ลามะ จากเมืองทาสีลุมไปไปยังกรุง ลหาสะ ปล่อยให้พวกคุวซิชเผาบ้าน เมือง รัย ทวิพย์ สัมปัตติ ราชภูริ ยักเมืองนั้นไว้

พ. ศ. ๒๓๓๖ ชาววันไ้กวรวายไปถึงกรุงปักกิ่ง พระเจ้าเซียงลึง รัยสั่งให้แม่ทัพจีนชื่อ ฟุ่กัซอัน ประจำอยู่ที่เมือง โกโกนอร์ ยกกองทัพใหญ่ไปปราบปราม ประเทศ เนปาล กองทัพจีน เกร เป็นสามกอง ถึง ประเทศ เนปาล เมื่อเดือน กรกฎาคม ราชานเนปาล ส่งทูตไปขอความช่วยเหลือจากอังกฤษในอินเดีย เวลานั้น

คอร์นวอลล์ลิธ เป็นข้าหลวงใหญ่ ไ้ส่งนายทหารอังกฤษหนึ่งนายไปห้ามทัพขอลั้กลั้กลั้ แม่ทัพจีนไม่ยอม ยกพลเข้าล้อม กรุง กาฐมาณฑุ ซึ่งเป็นเมืองหลวง ราชานเนปาลยอมอ่อนน้อมต่อประเทศจีน ยอมส่ง ข้างม้า และเครื่องดนตรี คือ ประเทศจีน ห้าปี ครึ่งหนึ่ง (มาหยุดเลิกไม่ส่งเครื่องราชบรรณาการต่อจีนเมื่อ

พ. ศ. ๒๔๔๓ คราว บ็อกเซอร์ รัยไ้ชาวต่างประเทศในเมืองจีน) ในครั้งนั้นเรืองไม่สงบแต่เท่านั้น ข้าหลวงใหญ่ ของจีนกับทไล ลามะ ทว่า พนังงาน ชาวอินเดีย ของอังกฤษ ซึ่ง ประจำอยู่ที่ ตำบล ลาริ ชายแดน สิบิมะ ยุยงและล่อหล่อนกำลังพวกคุวซิช จึงไ้ออก ประกาศห้าม ชาวอินเดีย ทุกวรรณะ ไม่ให้เข้าไปใน ประเทศทิเบต

พ. ศ. ๒๓๓๗ กุหลาบสิงห์ ราชานประเทศกัษมีระ ยกกองทัพเข้าไปในแคว้น ลากั๊ก เขตทิเบตเขาหิมาลัย ทางทิศตะวันตก กองทัพจีนไ้ชักชวนชาว ไ้ทำศึกต่อกันเป็นการแรมยี่สิบสี่เดือน พ. ศ. ๒๓๔๗ แคว้น ลากั๊กไ้ตกเป็นสิทธิรวมเข้ากับประเทศทิเบต

พ. ศ. ๒๓๔๘ เมื่ออังกฤษเข้าครอบครองประเทศสิบิมะแล้ว ไ้เริ่มสร้างถนนหนทางไปจากชายแดนประเทศทิเบต

พ. ศ. ๒๔๗๑

เรื่องประเทศลิเบต

พ. ศ. ๒๔๑๖ อังกฤษได้สร้างทางถึง
ตำบลวาเลียลา เริ่มแรกกับรัฐบาลจีนทาง
บกถึง ซอเซ็กพาดิชย์การกับลิเบต จีนก็
ผูกพันด้วยเวลาเรื่อยมา พ. ศ. ๒๔๔๖
แผนแห่งการสงครามทางภาคอาเซียตะวันออก
ได้เกิดขึ้น รัฐบาลจีนเกรงจะถูกรุกคืบ ใต้
กองทัพเพิ่มเติมไปยังประเทศลิเบต ด้วยเห็น
อาการของ ทไลลามะ ไม่ค่อยจะดี ทางฝ่าย
รัฐบาลอังกฤษในอินเดียถือว่าจีนทำการทำขาย
จึงได้ส่ง เซอร์ฟรานซิส ยัง ชัสแนค เวลา
นั้น มีคนขายพันธก เป็นข้าหลวงคุมกอง
ทหารอังกฤษ และ แยก อินเดีย ยกเข้าไปยัง
ตำบลซิมละจอง ในอาณาเขตประเทศลิเบต
ในว่าจะขอเจรจากับ ข้าหลวงจีน เรื่อง เขตทาง
คมนาคมและพาณิชย์การ

การเจรกายังไม่ทันจะไต่เริ่ม กองทัพจีน
และลิเบต ฝืนสุมได้ยกมาซัดขวาง บังคับให้
กองทหารอังกฤษถอยจากเขตแดน จึงได้เกิด
ต่อสู้กันขึ้น มีผู้กล่าวว่ากองทหารอังกฤษ
ยกเข้าไปคราวนั้น ผู้คนล้มตายลงไปไม่น้อย
เพราะชาวลิเบตชำนาญทาง และพันธุ์มีประเทศ
ดีกว่า อย่างเดียวกับเมื่อครั้ง อังกฤษ ทำ
สงคราม กับ พวกโยเซอร์ อังกฤษได้ส่ง
กองทัพเพิ่มเติมขึ้นไป ด้วยความยาก

ลำบาก ได้สู้รบกันอีกหลายคราว อังกฤษ
จึงยกได้ยอม กะยัดโย ซอ โลกองทัพจีน และ
ลิเบตล่าถอยไป

ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๔๗ รัสเซียกับ
ญี่ปุ่นกำลังทำสงครามกันอยู่ กองทัพอังกฤษ
ได้ยกไปตั้งฐานกอง ลหาสะ ทไลลามะ ร้อน
องค์ ได้หนีจากวัง ไปหลบเข้าไปในเขตแดน
ประเทศอินเดีย ปล่อยให้แม่ทัพจีนเสนาบดีชาว
ลิเบตปกครองชาวเรา เรื่อง สัญญา กับอังกฤษ
ตามลำพัง

รัฐบาลจีน กับ อังกฤษ ได้เซ็นสัญญาทำ
สัตยาบัน ต่อ กัน เป็นการ เรียบร้อย เมื่อ เดือน
เมษายน พ.ศ. ๒๔๔๘ พาดิชย์การ ระหว่าง
อินเดียกับลิเบตจึงได้เริ่มแต่นั้นมา ช่องทาง
นี้ มีนามว่า โกร ผ่านเมือง คาลิง ยังกรุง
ลหาสะ

การปกครองประเทศลิเบตเวลานั้น ตั้งแต่
ประเทศจีน เปลี่ยนการปกครองจากราชธิปไตย
ทั้ง ๖๓ พระราชโอรสแห่งสวรรค์เสียแล้ว มี
แต่บรรดาข้าพ้นกันเอง ไม่มีวันสิ้นสุด ประเทศ
ลิเบต ถัดจากการ ติดต่อกับ ประเทศจีน ในการ
ปกครอง แม้ยังมีตำแหน่งข้าหลวงจีนประจำ
อยู่ที่เท่าเทียมอำมาตย์ของ ทไลลามะ พวก
นักพรต ลามะ ซึ่งนับว่าเป็นพวกที่ได้รับความ

กึ่งศาล

มิน

ศึกษา ก็เท่ากับเป็นกองทหารรักษาพระองค์
ของ ทไลลามะ

กรณีเหตุที่ระนาชาติไทยเกิดความล้มเหลว
ก็เรื่องความไม่พร้อมของรักษาสამัคคีระหว่าง
หัวหน้าลามะต่าง ๆ เท่านั้น ซึ่งเวลานั้น
ยังแล้วในอินเดีย

บ้านเรือนยานพาหนะ

สถานบ้านเรือนในประเทศทิเบต วัง บัอม
และกำแพงก่อด้วยศิลา บ้านเรือนราษฎรก็มี
ข้างแค่งเล็กน้อย ในกรุงและหัวเมืองใหญ่โดย
มากก่อด้วยดินดิบ ทวาทรงคล้ายบ้านเรือน
ในประเทศไทยยุคใด หลังคาทำเป็นชายฟ้าใช้
ตากสิ่งของ เช่น ข้าว และขนแกะ บ้านเรือน
ราษฎรแทบทุกหลัง มีห้องมุขสำหรับเป็นที่
พระ เพดานประดับด้วยเศษแพรผ้า มีรูปพระ
โพธิสัตว์คงและเครื่องบูชา ริมผนังแขวนฉาก
เขียนเขียนรูปนักบุญผู้วิเศษต่าง ๆ ในร่วมห้อง
เรือนมักและอีย แสงสว่างน้อยเพราะก่อผนังทึบ
มีหน้าต่างประตูแคบ

การสัญจรไปมาในประเทศทิเบตใช้ทางน้ำ
ยาน คือ หนึ่งสัตว์ โดยมากใช้หนึ่งกระบือ
ลากให้เขาฟางยักได้เสียตามรูปเดิม ใช้แทน
เรือสัญจรไปมา ที่เ็นทำข้ามลำค้ำยเอาไม้ผูก
เป็นโครงทำแพรูปสี่เหลี่ยมกลายใช้หนึ่งสัตว์

ยักได้รับจ้างส่งคนโดยสารข้ามไปมา ท่าไหน
ที่น้ำไม่เชี่ยวใช้พายและถ่อค้ำ ท่าไหนกว้าง
น้ำไหลเชี่ยวใช้เชือกโยงทั้งสองฝั่ง เวลา
ข้ามใช้สาวไปตามสายเชือก

การข้าม ลำห้วย และเหว ที่มี หน้าผาหรือ
ถล่มชัน ใช้เชือกสองเส้นเป็นสะพาน เชือก
เส้นบนใหญ่ปลายเชือกสองข้างผูกกับต้นไม้ มี
ตระกร้าผูกเชือกติดรอก มีเชือกอีกเส้นหนึ่งผูก
ตระกร้า ปลายเชือกอยู่ทั้งสองฝั่ง เมื่อคนลง
นั่งในตระกร้าแล้วคนทางฝั่งคนทางให้สัญญาณ
คนที่ อยู่ฝั่งปลายทาง ถักหัวเชือกให้ต่างกิ่ง
เชือกที่โยงตระกร้าสาวไป โดยเหตุนี้ ใน
ประเทศทิเบต จึงไม่มีเรือ และ สะพานใช้ กัน
อย่างประเทศอื่น ๆ การค้าเลี้ยงสินค้าและ
สัตว์พาหนะ ก็ใช้สะพานรอกแขวนตระกร้าข้าม
ไปมา จึงเป็นการช้าและลำบากมาก

ธรรมเนียมประเพณี

ชนย ธรรมเนียม ประเพณี ของ ชาว ทิเบต
คล้ายไปข้างจีนมากกว่าจีน หูยชันสูง
แต่งกาย อย่าง จีน มี วัฏเกล้า และ เครื่อง แต่ง
จอนหู ชายที่ไม่ได้ยวชเ็นนักพรตลามะสวม
กางเกง และ เสื้อ คลุมยาว อย่างชาว มง โคลเลีย
หญิง ชาวทิเบต ตามชนบท ชอบแต่งหุฟลอย สี
น้ำเงิน มีกระจุกกลมเลขยันต์เป็นเครื่องวาง

พ. ศ. ๒๔๗๑

เรื่องประเทศทิเบต

หญิงแก่บางคนชอบใช้กระบอกมนตร์ หมนอย่างพวกนักพรตลามะ หญิงชาวทิเบตได้ผมเป็นเชิงคลุมปักปัก บางคนก็ผมยาวก็สวมหมวกอย่างผู้ชาย

ชาวทิเบต คือ ชื่อนิย ทาง ศาสนาเป็นชื่อนี้กับ ที่กรุงลหาสะเดิมไปด้วยพวกนักพรตลามะ วิถีมีสามวิถี มีลามะไม่ต่ำกว่าห้าพันรูป เพราะทุก ๆ ครอบครัวที่ขึ้นชาย ต้องบวช เป็นลามะ ไม่น้อยกว่าหนึ่งคน

ชาวทิเบตเป็นชาติที่รักภูมิประเทศบ้านเกิด เมืองมารกร ไม่ชอบขยับอพยพไปอยู่ต่างที่ว่าเป็น ชาติ ที่ ชอบ อยู่ ตาม ลำพัง ไม่ชอบเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณี ไม่อยากคบคนต่างที่ว โดยเกรงจะรบกวนความปกติสุข เชื้อพงศ์คำสั่งผู้เป็นหัวหน้าปกครองไม่คิดเป็นชาติที่ไม่อยากเอาอย่างใคร จะมีก็ขะเม้นในการเลี้ยงปลัสตัวและทำการกสิกรรม เป็นชาติที่มีนิสัยสภาพ แสวงกิจวิยาก็ต่อคนแปลกหน้า ชอบคบคนน่าชามาก ช่างใส่กาทั้งไว้ตลอดวัน การรับแขกใช้น้ำชาผสมกับนมและเกลือ

ธรรมเนียมรับแขก ของชาวทิเบตซึ่งถือว่า เป็นการเคารพอย่างสูง เป็นอาการประหลาด และน่าขันมาก คือ เขาย่อเข่าลงทั้งสองข้าง

ยกแขนขวาเอาฝ่ามือแตะที่แก้มขวา เอามือซ้ายไปลงรับที่ข้อศอกขวา แล้วแลบลิ้นออกจนเต็ม ที่ ให้ ไ้ทั้งหระพริ้มกันกับ ยกแขนข้อตัว เมื่อรับแขกพร้อมกันหลาย ๆ คน ก็ขึ้นที่หน้าขึ้น ไม่ใช่ขึ้นยอ ขรรณนิยมใช้แทนในที่นอนงัยมือของชาวยุโรป

เมื่อ สอง มาน มีหญิง นักท่องเที่ยวชาวอเมริกันได้ ไปเที่ยวยัง ประเทศทิเบต ถูกค้อนร้ายอย่างขรรณนิยมที่กล่าวมา ที่แรกถึงกับต้องกระโดดลงหลังเพราะตกใจ

ความนิยม อย่างประหลาดที่ครอบครัวหญิงสามัญชาวทิเบต คือ เรื่องการแต่งหน้านิยมกันมากกว่าสามีร้อย คือ เขาเปลือกไม้มาเคี้ยวเป็นสีทาหน้า เพื่อพรางศัตรูไม่ให้รู้ว่าตนเป็นชาย หรือหญิง

ทางศาสนา

ทางศาสนา ชาวทิเบตถือเคร่งครัดมาก ตามลัทธิขงขานชอบห้อยเศียรผ้าสีต่าง ๆ ไว้ที่มนตร์ แทนธง ตามชายคาเรือน และต้นไม้ให้ลมพัดสะบัดไป โดย ถือว่ารังสะบัดครั้งหนึ่งเท่ากับสาทขยายมนตร์หนึ่ง ตามลานวัดต่าง ๆ มักเสาชิง รูปคล้ายธงตะขาบ ไว้ที่อกักขระเป็นมนตร์ โอม มณี ชักเม หู ! (หยากน้ำค้าง อันคด ต้อง บน กลีบ อยด ฉายรัศมีขาว

อร่ามการันตณ.)

ชาวลิเบคติกในเรืองเวทมนตร์ นักพรต
ลามะและราชครูที่เคร่งในศาสนา มักจะยก
มนตร์หมั่นถืออยู่เสมอ ตามละแวกย่านก็สร้าง
กระบอกมนตร์หมั่นด้วยโลหะไม้กรวยผ่า รูป
คล้ายโคมกระบอกก็ขยายปลายเส้า เวลาลมพัด
หมุนรอบ ๆ ตัว ตามลำห้วยหรือคลองที่มี
น้ำไหลอยู่เสมอ เขาทำกระบอกมนตร์หมั่นด้วย
ไม้ รูปคล้าย กลองมีไม้ชักสองข้าง มีแกน
กลาง สองข้างกระบอกมนตร์มีใบพัดทำด้วยไม้
คล้ายฉัตรระทึก เมื่อถูกสายน้ำพัดก็หมุนอยู่
เสมอ กระบอกมนตร์หมั่นต่าง ๆ กันที่ไถ่ล่าว
มาแล้ว ชาวลิเบคติกถือว่าเป็นการแสดงความ
อ่อนน้อมและการเคารพต่ออินทราสาณ (ดาว-
กึ่งขั้วสวรรค์) เมื่อสิ้นชีพจากมนุษย์โลกจะได้
ไปยังภิกขุเป็นเทพบุตรเทพธิดา วิคัลลามา มี
กำแพงล้อมด้วยศิลา แต่กวีหาสร้างด้วยไม้
มีเสาศีลาแลง รูปวิหารคล้ายศาลาใหญ่ ๆ สุก
ข้างหนึ่งทรงพระประธานหล่อด้วยโลหะ เรียกว่า
พุทท พระพุทธรูป หรือ รูปพระโพธิสัตว์ ที่มี
นามว่า ศาละสิงห์ หักดี ข้ายัด คอกบัว
หักดีขาวดี วิษระ สองคม เรียกว่า โคท หรือ
โทเรเซ บางรูปถือคอกบัวด้วยไม้รันดิน มณี
บางรูปโสดพระประธานเป็นรูป พระอิศวร อุมา

และพญานาค เรียกว่า พุทธคันถระ ตาม
ชนบทนี้ถือรูป ลาลิ ละครูนานี (พระมารดา
แห่งโรคภัยไข้เจ็บ) และรูป กระรอกเทศ
ในเรืองโรคภัยไข้เจ็บ มีเส้นตรงด้วย เข็มไก่
เข้าและเงินตราเป็นเครื่องสังว

การ ทำวัตร สวดมนตร์ ใน อุโบสถลามะ
คล้ายในประเทศสยาม ก่อนสวดก็กราบพระ
สามครั้ง แล้วนั่งคุกเข่าสวดมนตร์ การทำ
เข้าในอุโบสถต้องถือครองเท้าไว้ภายนอก แม้
แต่ฝรั่งผู้ไปเที่ยวชมก็ต้องปฏิบัติดังนี้

วิคัลลามาไม่มีหอไตร พระไตรย์ ขัฏก เกย
ในตู้พระธรรมตั้งอยู่ใน อุโบสถวิมพระประธาน
อุโบสถหนึ่งมีคัมภีร์ ไม่ต่ำกว่าร้อยสิบเล่ม ห่อ
ด้วยแพรทองคำมม บรรจุในหีบไม้แก่นอกทึบหนึ่ง

การแต่งงาน

ประเพณีการ แต่งงาน ของชาวลิเบค มีพิธี
มากเหมือนกัน แต่มีธรรมเนียมแปลกผิดกว่า
ประเทศอื่น ๆ อยู่อย่างหนึ่ง คือ หญิงมีสิทธิ มี
สามีได้สองคน หรือ มากกว่านั้น ไม่มีความ
รังเกียจและหึงหวงกัน แม้ จะไม่ถือเป็นธรรมเนียม
นิยมทั่วไปทุกคนก็ แต่ก็ไม่ผิดกฎข้อบังคับ
ห้ามปราม ยิ่งคงปล่อยเป็นธรรมเนียมประเพณี
เรื่อยมาไม่เลิกถอน โดยมากสามีของหญิง
เป็นพี่น้องกันหนึ่งหรือสองคน พี่น้องของเธอ

พ. ศ. ๒๔๗๑

เรื่องประเทศไทย

สามต้องเป็นอนสามของหญิงนั่นด้วย ในว่า
เมื่อสามคนหนึ่ง หรือสองคน ไม่ได้อยู่บ้านหญิง
ภรรยา ครั้นผู้ปกครองอยู่ไม่ว่าเหตุ ถ้าเกิด
บุตร ๆ ต้องเรียกสามที่ขึ้นพ่อบุญ หรือเอกสาม
ว่าพ่อ อนสามนั้นคนนั้นเรียกว่าอ้าว

ถ้าชายที่ขึ้นสามไม่ได้ เป็นพี่น้องกัน ใน
สองหรือสามคนนั้น ภรรยา อีกคนหนึ่งตายลง
ภรรยาผู้ตายต้องตกเป็นมฤตก คือ ต้องเป็น
ภรรยาของชายผู้ ที่ร่วมภรรยาด้วย

การ แต่งงานใน ระหว่าง พี่น้อง และ เครือ
ญาติ กลายเป็นภรรยาของบิดาหรือมารดา ใครฝ่าฝืน
ต้องรับโทษและเงินชดเชยกันมาก

หญิงไทยถ้าได้สามเป็นเงินหรือข้าวเนยปาก
ยอมอยู่แต่ คู่ผัว ตัวเมียไม่มีอีกมาก อย่างหญิงที่
แต่งงานกับชายชาติเดียวกัน

หญิงชาวไทย ออกจะมี อำนาจ กว่า หญิง
ชาติอื่น ๆ ในหนังสือ “สามในไทย”
ของชาวญี่ปุ่น ชื่อ กาวากูชิ นักท่องเที่ยวแต่งไว้
ตอนหนึ่ง มีความว่า เงินที่ชายสามมีหญิงชาว
ไทยหาได้ทุกคนต้องมอบให้ภรรยาครึ่งหนึ่ง
สามคนหนึ่งต้องการเงินใช้สอย ภรรยาไม่ให้
เกิดเป็นปากเสียง ภรรยาขยหน้าสามนั้น ไม่แต่
เท่านั้น กลับยังช่วยให้สาม คนอื่น ช่วยทำโทษ
ทุกข์ด้วย การอย่างนี้ไม่เป็นของยากสำหรับ

หญิงชาวไทย ไม่ชอบให้สามคนไร้นั้นเมื่อไร
บอกเลิกจากกันทันที ทั้งนี้ทั้งนั้นของประเทศ
ไทยจะมีผู้หญิงน้อยกว่าผู้ชาย ขนบธรรมเนียม
ประเพณีจึงยอมให้หญิงมีสามได้หลายคน

ในไทยทั้งฝ่ายชายและหญิง กำหนดอายุ
แต่งงานแต่สิบสอง ถึง สิบห้า เป็นธรรมเนียม
อีก อย่างหนึ่ง ฝ่ายชาย หรือ หญิง ไม่ได้เลือกคู่
ด้วยตนเอง บิดาและมารดาต้องเป็นผู้เลือกให้
การแต่งงาน เมื่อข้างฝ่ายบิดามารดาชาย

พออายุครบสาวใคร ก็ส่งคนกลางไปส่งขอบิดา
มารดาฝ่ายหญิง ก่อนที่จะคอยตกลง บิดา
มารดาฝ่ายหญิง ไปหาหมอก หรือ นักพรตสามะ
ตรวจสมพงศ์ เมื่อวันวันกำหนดก็มีการ
ฝ่ายหญิงพาหญิงไปทำในอุโบสถพราหมณ์ วันนั้น
เป็นวันฤกษ์ ก็อากาศปลอดโปร่ง แล้วให้เครื่อง

แต่งผม เช่นหัว หรือเครื่องประดับ อย่างใด
อย่างหนึ่งกับบุตรสาว แสดงว่าจะให้ มีสาม
แล้ว บอกข่าว กำหนดกันวันแต่งงานไปยัง ฝ่าย
ชาย และบอกตามวงศ์ญาติของตัวให้ทราบ
ทั่วกัน

ก่อนวันจะส่งตัว ญาติฝ่ายหญิงนำของ
ต่าง ๆ มาทำขวัญ มีเครื่องเสื่อผ้าและของ
ประคัมภาย บิดามารดาหญิงก็ขอมเสื่อ มี
เจ้าหญิงด้วยเนยปนผลึกแห้งและน้ำส้มไม่ต่าง ๆ

กึ่งกลาง

มิน

มีลามาสวนมนตร์ และมีการเดินสรวงตามลัทธิ

การทำศพ

ยอนปะ กลางคืนมีการเดินรำฉลอง

การ ทำศพ ของ ชาว ดิเบค ประหลาด มาก

รุ่งขึ้นเข้าทางฝ่ายเจ้ายาวต้องส่งเจ้าแก่น้ำ
เงินกับ รองเท้า อย่างจีน คู่หนึ่ง มา ที่ บ้านหญิง
เงินเป็นค่าน้ำนม รองเท้าสำหรับ ให้เจ้าสาว
พร้อมด้วยขยวนแต่มารัย เมื่อเจ้าสาวแต่ง
ตัวและสวมรองเท้าที่ชายให้เสร็จแล้ว เกร
เข้าขยวนแต่ไป ยังบ้าน เจ้ายาวพร้อม ด้วยยิคา
มารการวาศัญญาคีและพวกพ้อง

การ ทำศพ ของ ชาว ดิเบค ประหลาด มาก
เรียกชื่อตามธาตุทั้งสี่ กิน น้ำ ลม ไฟ มี
ส้อย่าง กิน คือ ผง น้ำ คือ ดวง ลมหรืออากาศ
คือ แร่เนื้อศพ โยนให้แรงกากิน ไฟ คือเผา
วิชน้ำไฟทำในพวกคนอนาถาซากจน กิน
ใช้สำหรับศพที่ตายโดยโรคติดคือ วิธ
นิยมกันแพร่หลายคือ วิธลม

ทางบ้านเจ้ายาวที่แรก ประคูนบ้านอีก
ผูกเชือกไว้ เมื่อขยวนแต่เจ้าสาวไปถึง คน
ในขยวน แต่คนหนึ่ง ว่าคาพ เจ้าคัก เชือกผูก
ประคูน กวักแกว่งกาพรายมนตร์ ชัยฉะยึก
ประคูนบ้านออก ทันใดนั้นทางพวกเจ้ายาวก็
ออกมาต้อนรับ นำแย่งจ้านมโคเชนิค
เปรียบวิชัยฉะยึก มีการสวนมนตร์ เวลากำลัง
สวนมนตร์ มีผู้นำไก่มาสองตัว ไก่ผู้มอมให้
เจ้ายาว ไก่ผู้มอมให้เจ้าสาว พอเป็นพิธี
แล้วก็เอาไก่สองตัวนั้นไปฆ่า เอาเลือดไก่สอง
สองตัวนั้นผสมกันมาส่งให้เจ้ายาวเจ้าสาวกิน
ยิคามารกาฝ่ายเจ้ายาวเอาเศษ แพรศรัทต่าง ๆ
ออกแจกแขกผู้ ที่ไปประชุมทั่วกัน แล้วมี
การเลี้ยงก็มีการเดินรำฉลอง

การทำศพ ที่โลดามะ เมื่อ สิ้นชีพ ลง เวลา
บรรจุหีบศพใช้เกลือ กลมศพ เพาะให้ศพแห้ง
เอาศพตั้งทำบุญในอุโบสถ มีการสวนมนตร์
ฉินเข้า กำหนดสามหรือสี่เดือนก่อนว่าเกลือ
วัดศพแห้งก็แล้วเอาออกจากหีบ โดยด้วยเครื่อง
เทศและน้ำผึ้งเพื่อบำรุงศพ เอาทองหรือ
เงินแผ่นหุ้ม แต่ไปฝังในที่ที่อย่างขวางชัย
แล้วก่อพระเจดีย์ครอบ เกลือกแต่ศพพวก
ศานุกุศย์ เอาขึ้น เป็นลูก กอน หรือ ละ ลายน้ำ
รียประทาน ถือว่าเป็นการนับถือและแสดง
ความกตัญญูอย่างลึก

เจดีย์ ในประเทศดิเบค ก่อไม่ใหญ่โต เท่า
ไรนัค ซอมก่อนตามยอกเขา มีสิ่งก่แปดลอกอยู่
อย่างหนึ่ง ตรงใต้ปลั่งดินก่อเป็นสี่เหลี่ยม
สี่ด้านประกอบเป็นผิวเป็นลวดและคิ้ว หมายถึง

พ. ศ. ๒๔๗๑

เรื่องประเทศทิเบต

ความ^๕ถึงนาย^๕ข้า^๕ ผู้^๕รักษาศ^๕พน^๕
วิ^๕ท่า^๕ศ^๕พ^๕ที่^๕เร^๕ย^๕ก^๕ว^๕า^๕ล^๕ม^๕ห^๕ร^๕อ^๕า^๕ก^๕า^๕ค^๕ี^๕ เม^๕ือ

เครื่อง^๕หมาย^๕ กล่าว^๕ว^๕า^๕พ^๕ว^๕ก^๕น^๕ส^๕ย^๕น^๕อ^๕ง^๕ร^๕าก^๕
พ^๕ว^๕ก^๕ค^๕น^๕ย^๕ก^๕ิ^๕น^๕ ค^๕น^๕ที่^๕เร^๕ย^๕ก^๕ว^๕า^๕อ^๕ัง^๕โ^๕ร^๕ หรือ^๕ พ^๕ว^๕ก^๕
ชา^๕เร^๕ล^๕ พ^๕ว^๕ก^๕เร^๕ไ^๕ย^๕า^๕ เ^๕ล^๕ว^๕า^๕ร^๕อ^๕ง^๕เล^๕ย^๕ก^๕ัง^๕เท^๕ล^๕ม^๕
เข^๕อ^๕ก^๕เข^๕น^๕ เป็น^๕ที่^๕เ^๕ก^๕ร^๕ง^๕ก^๕ล^๕ว^๕ของ^๕ชา^๕ว^๕ดิ^๕เบ^๕ต^๕

ค^๕าย^๕ลง^๕ญ^๕า^๕ต^๕ไป^๕ตาม^๕น^๕ัก^๕พ^๕ร^๕ต^๕า^๕ม^๕า^๕ร^๕บ^๕ท^๕น^๕ง^๕ ล^๕า^๕
น^๕ม^๕เ^๕ล^๕อ^๕ก^๕ค^๕ม^๕ภ^๕ร^๕ผ^๕ก^๕ท^๕น^๕ก^๕ย^๕ก^๕ก^๕ข^๕า^๕ค^๕น^๕ท^๕า^๕เป็น^๕ร^๕ูป^๕
ม^๕เ^๕ตร^๕ ๑ อ^๕น^๕ร^๕ิ^๕บ^๕มา^๕ย^๕ัง^๕บ^๕้าน^๕ค^๕ุ^๕ค^๕าย^๕ เม^๕ือ^๕ด^๕ง^๕บ^๕้าน^๕

การ^๕บ^๕ั^๕ใหม่^๕

เศ^๕ก^๕ม^๕น^๕ค^๕ร^๕ ข^๕บ^๕ิ^๕ศ^๕า^๕ว^๕ ก^๕ว^๕ัด^๕แ^๕ว^๕ง^๕แ^๕ตร^๕ก^๕ะ^๕ร^๕ก^๕
เล^๕ว^๕เ^๕จ^๕ำ^๕ไป^๕ท^๕า^๕พ^๕ิ^๕ศ^๕ว^๕ก^๕ม^๕น^๕ค^๕ร^๕ท^๕ศ^๕พ^๕ศ^๕พ^๕ไม่^๕ค^๕อ^๕ง^๕
ย^๕ร^๕ร^๕ท^๕ิ^๕ย^๕ค^๕ล^๕ม^๕ฝ^๕า^๕ไ^๕ว^๕ส^๕อ^๕ง^๕ห^๕ร^๕อ^๕สาม^๕วัน^๕ ไม่^๕เ^๕น^๕า^๕เข^๕ย^๕
เพ^๕ระ^๕อ^๕า^๕ก^๕ศ^๕ท^๕น^๕าว^๕ ด^๕ิ^๕ง^๕ว^๕น^๕ที่^๕สาม^๕เ^๕า^๕ศ^๕พ^๕ไ^๕ส^๕
เ^๕ล^๕อ^๕ก^๕ล^๕ม^๕ฝ^๕า^๕ท^๕าม^๕ไป^๕ย^๕ัง^๕ข^๕้า^๕ มี^๕ล^๕า^๕ม^๕ะ^๕เ^๕ิ^๕ร^๕
น^๕ำ^๕ญ^๕า^๕ติ^๕พ^๕ว^๕ก^๕พ^๕อ^๕ง^๕เ^๕ิ^๕ว^๕ค^๕า^๕ศ^๕พ^๕ เม^๕ือ^๕ด^๕ง^๕ข^๕้า^๕ข^๕้า

การ^๕น^๕ัก^๕ข^๕ัด^๕ญ^๕า^๕บ^๕ั^๕ใหม่^๕ ท^๕อ^๕ง^๕ท^๕ำ^๕ก^๕ัน^๕ท^๕ก^๕
บ^๕้าน^๕เร^๕อ^๕น^๕ท^๕ัว^๕ไป^๕ เ^๕ำ^๕ว^๕ัน^๕ง^๕า^๕น^๕ บ^๕้าน^๕เร^๕อ^๕น^๕ก^๕ั^๕ค^๕ก^๕
แ^๕ก^๕ง^๕ป^๕ระ^๕ค^๕ย^๕ป^๕ระ^๕ค^๕า^๕ว^๕ก^๕ย^๕ฝ^๕า^๕ส^๕ี^๕ต^๕าง^๕ๆ^๕เ^๕น^๕ท^๕ง^๕น^๕ ค^๕อ^๕น^๕
เ^๕ย^๕น^๕มี^๕การ^๕เล^๕ย^๕ง^๕ไ^๕ญ^๕า^๕ใน^๕ค^๕ร^๕อ^๕ย^๕ค^๕ว^๕ ค^๕ือ^๕ท^๕ำ^๕
ข^๕ม^๕ม^๕ะ^๕น^๕ิ^๕ค^๕ท^๕น^๕ก^๕ว^๕ย^๕ แ^๕ก^๕ง^๕ค^๕ล^๕าย^๕ แ^๕ก^๕ง^๕เ^๕ละ^๕ส^๕ม^๕ ก^๕ั^๕ย^๕
ผ^๕ล^๕ไม่^๕เ^๕ก^๕เ^๕ท^๕าง^๕ๆ^๕ ก^๕่อน^๕จะ^๕ลง^๕ม^๕ือ^๕ร^๕ิ^๕บ^๕ะ^๕ร^๕า^๕น^๕
พ^๕อ^๕บ^๕้าน^๕หรือ^๕ค^๕น^๕ท^๕เ^๕ย^๕น^๕ท^๕ัว^๕ท^๕น^๕า^๕ค^๕ร^๕อ^๕ย^๕ค^๕ว^๕ห^๕ิ^๕ย^๕แ^๕ก^๕
จ^๕ิ^๕น^๕ซ^๕เ^๕ย^๕น^๕ ญ^๕า^๕ก^๕ย^๕ สาม^๕ล^๕า^๕ แ^๕ล^๕ว^๕ด^๕ง^๕ม^๕ือ^๕ ร^๕ิ^๕บ^๕ะ^๕ร^๕า^๕น^๕
พ^๕ร^๕อ^๕ม^๕ก^๕ัน^๕ อ^๕า^๕ห^๕าร^๕น^๕ก^๕น^๕น^๕มี^๕ท^๕อ^๕ง^๕ม^๕ี^๕ว^๕น^๕แ^๕ละ^๕น^๕้ำ^๕
ผ^๕ล^๕ไม่^๕ค^๕ัน^๕ร^๕ิ^๕บ^๕ะ^๕ร^๕า^๕น^๕ก^๕ว^๕ย^๕ ไม่^๕มี^๕การ^๕ให้^๕ ค^๕ิ^๕ล^๕
ให้^๕พ^๕ร^๕อ^๕ย^๕าง^๕ไร^๕ แ^๕ล^๕ว^๕มี^๕การ^๕เ^๕ค^๕ัน^๕ว^๕า^๕เป็น^๕การ^๕ค^๕ร^๕ิ^๕ก^๕
ค^๕ร^๕ิ^๕น^๕ใน^๕ห^๕ม^๕ว^๕ง^๕ศ^๕ุ^๕ญ^๕า^๕ค^๕ิ^๕

พ^๕ว^๕ก^๕ส^๕ั^๕ย^๕เ^๕ห^๕ร^๕อ^๕ที่^๕เร^๕ย^๕ก^๕ตาม^๕ภ^๕า^๕ษา^๕ว^๕า^๕ดิ^๕เบ^๕ต^๕ว^๕า^๕ ล^๕ัก^๕พ^๕ะ^๕ส^๕
เ^๕า^๕ข^๕อ^๕เ^๕ล^๕ัก^๕ม^๕ี^๕ค^๕ำ^๕ม^๕เก^๕ย^๕ว^๕ค^๕พ^๕ล^๕าก^๕เป็น^๕ พ^๕ิ^๕ศ^๕ แ^๕ล^๕ว^๕เ^๕ำ^๕
ข^๕้า^๕แ^๕ล^๕ะ^๕ศ^๕พ^๕ โ^๕ย^๕น^๕เ^๕น^๕อ^๕ท^๕น^๕ง^๕ไ^๕ส^๕ พ^๕ง^๕ให้^๕แ^๕ร^๕ง^๕
เ^๕ำ^๕แ^๕ก^๕ย^๕ก^๕ัน^๕ก^๕ิ^๕น^๕ เม^๕ือ^๕ห^๕ม^๕ค^๕เ^๕น^๕อ^๕ท^๕น^๕ง^๕แ^๕ล^๕ว^๕ เ^๕ล^๕อ^๕
แ^๕ด^๕ ก^๕ะ^๕ร^๕ก^๕ เ^๕ำ^๕ค^๕ำ^๕โ^๕ย^๕ล^๕ก^๕ละ^๕ส^๕ม^๕ก^๕ั^๕ย^๕แ^๕ก^๕ให้^๕แ^๕ร^๕ง^๕อ^๕ก^๕
จ^๕น^๕ห^๕ม^๕ค^๕

การ^๕เ^๕ค^๕ัน^๕ว^๕า^๕

พ^๕ว^๕ก^๕ส^๕ั^๕ย^๕เ^๕ห^๕ร^๕อ^๕ใน^๕ป^๕ระ^๕เท^๕ศ^๕ดิ^๕เบ^๕ต^๕ค^๕ั^๕ง^๕ บ^๕้าน^๕เร^๕อ^๕น^๕
อ^๕ย^๕ตาม^๕ที่^๕ส^๕ัง^๕ก^๕ิ^๕ข^๕า^๕ย^๕ข^๕้า^๕ ท^๕าง^๕จ^๕าก^๕ที่^๕ข^๕ม^๕น^๕มี^๕ข^๕น^๕
ค^๕า^๕ม^๕ก^๕ฎ^๕ห^๕ม^๕า^๕ย^๕ ด^๕ิ^๕เบ^๕ต^๕ มี^๕ข^๕ิ^๕ย^๕อ^๕ญ^๕า^๕ค^๕ิ^๕ท^๕ำ^๕ม^๕ไม่^๕ให้^๕ค^๕น^๕
ว^๕ร^๕ร^๕ด^๕น^๕ แ^๕ก^๕ง^๕เ^๕น^๕ท^๕าง^๕งาน^๕ก^๕ว^๕ย^๕ ค^๕ิ^๕ย^๕เ^๕ย^๕น^๕พ^๕ว^๕ก^๕เล^๕ว^๕ท^๕ร^๕า^๕ม^๕
บ^๕้าน^๕เร^๕อ^๕น^๕ของ^๕พ^๕ว^๕ก^๕ล^๕ัก^๕พ^๕ะ^๕ส^๕ คุ^๕ร^๕ฝ^๕า^๕แ^๕ละ^๕ม^๕ง^๕ห^๕ล^๕ัง^๕ค^๕า^๕
ก^๕ว^๕ย^๕แ^๕ล^๕ก^๕ บ^๕้าน^๕เร^๕อ^๕น^๕พ^๕ว^๕ก^๕น^๕จะ^๕รู้^๕ไ^๕้^๕แ^๕ด^๕ไ^๕ก^๕เ^๕ล^๕
เพ^๕ระ^๕มี^๕ไม่^๕ข^๕อ^๕ส^๕ำ^๕ห^๕ร^๕ิ^๕ย^๕ล^๕าก^๕ศ^๕พ^๕ข^๕ิ^๕ย^๕ไ^๕ว^๕ำ^๕เร^๕อ^๕น^๕เ^๕ย^๕น^๕

ชา^๕ว^๕ดิ^๕เบ^๕ต^๕ข^๕อ^๕ย^๕การ^๕เ^๕ค^๕ัน^๕ว^๕า^๕ เพ^๕ระ^๕ ใน^๕
ป^๕ระ^๕เท^๕ศ^๕ดิ^๕เบ^๕ต^๕ไม่^๕มี^๕ การ^๕ ม^๕ห^๕ร^๕ศ^๕พ^๕ ว^๕น^๕เ^๕ว^๕ง^๕ ย^๕าง^๕ไร^๕
การ^๕เ^๕ค^๕ัน^๕ว^๕า^๕ที่^๕ส^๕ำ^๕ค^๕ญ^๕า^๕ค^๕ือ^๕ การ^๕เ^๕ค^๕ัน^๕ว^๕า^๕ล^๕า^๕ม^๕ะ^๕ เ^๕ค^๕ัน^๕
ว^๕ำ^๕ล^๕เ^๕ค^๕ัน^๕ว^๕า^๕ข^๕อ^๕ฝ^๕น^๕ การ^๕เ^๕ค^๕ัน^๕ว^๕า^๕ข^๕ร^๕ม^๕ก^๕า^๕ไม่^๕เ^๕ย^๕น^๕
ก^๕ำ^๕ห^๕น^๕ค^๕สุ^๕ก^๕แ^๕ล^๕ว^๕แ^๕ก^๕เ^๕ำ^๕ะ^๕มี^๕ข^๕น^๕ เ^๕ก^๕ร^๕อ^๕ง^๕ย^๕ร^๕ร^๕เ^๕ง^๕
ป^๕ระ^๕ก^๕อ^๕ย^๕การ^๕เ^๕ค^๕ัน^๕ว^๕า^๕ มี^๕แ^๕ตร^๕ท^๕อ^๕ง^๕เ^๕ล^๕อ^๕ง^๕ย^๕าว^๕

กัณฐกาล

มิน

กลอง กลองยาว ช้อง ฉาบ

การเดินรำลामะ และเดินรำผี วันที่ ๑๔ กรกฎาคมเป็นกำหนด ต่อเนื่องกัน เพราะเกี่ยวกับตำนานของ ลามะ ในตำนานมีกล่าวไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๕ กษัตริย์พระองค์หนึ่งทรงพระนามว่า รัชปวัน ซึ่งเป็นพระราชนัดดาของ พระเจ้า ดิสรองเทกสัน ทรง เคารพ นบ ถือนิธิ ลามะ พระอนุชาทรงพระนามว่า ลางทรม ไม่พอพระทัย จึงพระเชษฐาเนรเทศ (บางตำนานว่าปลงพระชนม์) ให้เลิกถือนิธิ ลามะ เสด็จกลับและทำลายขอโบสถ์วิหารและเสนาเป็นอันมาก เป็นที่ไม่พอใจของชาวฉะเชิงเทราทั่วไป

มี ลามะ หนึ่งมีลูกาบุตรหนึ่ง นาม ฮอร์ จี หรือ ไทเรเซ (ก่อนนั้นยากหรือชั่วระสองคม) ซึ่งอยู่เมืองฉะเชิงเทรา เข้ามายังกรุงลพบุรี เวลาพระเจ้าลางทรมให้มีการเดินรำในพระราชวัง ฮอร์ จี ก็เข้าไปอยู่ในพวกเดินรำด้วย ถึงวันที่สามซึ่งเป็นวันสุดท้ายของงาน พระเจ้าลางทรมประทัณฑ์พระแสงทรงไปรบทาน เป็นโอกาสเหมาะ ฮอร์ จี ก็เข้าไปแย่งทานจนใกล้ ได้เอาทองคำม้วนหนึ่งมาในแขนเสื้อพองพระเจ้าลางทรม เห็นดังนั้นแล้วจึงมาคว้าซึ่งแว่นมวี่หนีออกจาก

เมืองเมื่อข้ามลำน้ำกระบี่ชู้ มักก็กลายเป็นสีขาว เพราะเขาเขามาชะโลมไว้ ฮอร์ จี กลับเสียผ้าเอาชิ้นในออกนอกเป็นสีขาว กลับเข้าไปในเมืองโดยไม่มีใครสงสัย ลัทธิลามะ จึงได้กลับเฟื่องฟูอย่างเดิม ตามตำนานกล่าวต่อมีความว่า เมื่อ ฮอร์ จี ออกเที่ยวฆ่าฟันพรต ได้ตายลงณที่แห่งหนึ่ง ราชภรรยานับถือได้อาศพลงก่อเก็ย ท้ายไว้นมยอกเขา ให้นามคำปลงนั้นว่า คำจริง เก็ย ฮอร์ จี ยังปรากฏเป็นที่เคารพอยู่จนทุกวันนี้ เมื่อถึงฤดูได้แคว้นนี้เป็นเมืองขึ้น ได้ก่อสร้างเป็นบ้านเมืองสำหรับเที่ยวพักผ่อนตากอากาศ เป็นปลายทางรถไฟสายจากเมืองฉะเชิงเทรา

การเดินรำ ลามะ ที่แรกยกพระพุทธรูปออกมาตั้งกลางแจ้งที่ลานวัด ทไลลามะ ออกนั่งเป็นประธาน เมื่อเครื่องดนตรีบรรเลงขึ้น พวก ลามะ ออกมาเดินรำ รอย ๆ พระพุทธรูปไปรอบซ้ายและขวาไม่สักระยะ พวกทำเครื่องดนตรีบรรเลงก็ถวน ลามะ ทั้งสิ้น เมื่อเสร็จตอนหนึ่ง ได้ยกพระพุทธรูปเก็บเข้าอุโบสถตอนที่สองเป็นการเดินรำผี เป็นที่รฤกและเกี่ยวกับศอฮอร์ จี

ที่แรกยกรูปหุ่นสองรูปออกมาตั้ง รูปหนึ่ง หมายถึง พระเจ้าลางทรม อีก รูปหนึ่ง

พ.ศ. ๒๔๗๑

เรื่องประเทศทิเบต

หมามะ มระถัก (เจ้าแห่งยมโลก) พวกเขาก็บึ่งเสียงเครื่องดนตรี ตอนเขาจะเลิก
ลามะ ให้หมอกำออกมาเดินจั่วรอบ ๆ เขา ปากแข็งคำ และขมอ ทำกริยา ปราบมาท รุยนัน
ขนมและผลไม้ข้าง เขาไปทำรูปหุ่น ทั้งสองนั้น จน ละเอียก แดกเป็น
ต่อมาเขาสั่งกองไปหน้าคำสามคำ สหามะมัก ชนเล็กชนน้อย ถ้าเวลาเดินร่ำมันต่งมา
ยามะชายาเขาสั่งกองไปหน้าเขี้ยวและกระตี่มาระ หรีอตก แดง ความยินดี รื่นรักกันมาก
หน้าแกงซึ่งผสมกว่าเป็นยักษราช และ มีแปลกอยู่อย่างหนึ่ง เวลาเดินร่ำมันต่งคำทูป
รากษย์ ออกมาเดิน ต่อมากองพวกสวมหัว ต่อยรูปเทวกาลัน ถ้าเวลาลามะขรมกายน
โชนและหน้ากาก มีเสื้อ หมี่ ถึง จรูเช รุยคิงยุชาในย่านเรือน
โค กระบือ และสัตว์ต่าง ๆ ออกมาเดินร่ำพร้อม
กัน เมื่อจวนจะเลิก พวกสัตว์ต่าง ๆ และผี
เหล่านั้น แย่งขนมและผลไม้วัยประทาน
เดินร่ำขอฝนเป็นการเดินร่ำรองจากเดินร่ำ
ลามะ เดินร่ำว่า ทำเมื่อคันรตฝนหรือเวลาฝน
แล้ง ที่ ๆ เดินร่ำมักเลือกที่แห่งริมลำน้ำหรือ
ลำห้วย เขากินขนมเป็นรูปเท้ารูปมนุญ
ทาสีแกง เรียกว่าหุดมเตา (เทวดาแห่งฝน)
ออกค้งกลางแจ้ง วันเดินร่ำมักเลือกวันกลาง
เดือน กวจันทรเต็มดวง ผู้เดินร่ำวันเป็นสัตว์
ทั้งสิ้นประมาณยลยคนหรือมากกว่านั้น เคน
รอมรูปขนม เริ่มค้งแต่เวลาบ่ายคำจนเที่ยง
คนกวจันทรค้งค้งระ ขันมอเดินเป็นวง
แล้วปลั้ขนมมียอกขนมอันนวนของฝน ปากก็ร้อง

เขาก็บึ่งเสียงเครื่องดนตรี ตอนเขาจะเลิก
ปากแข็งคำ และขมอ ทำกริยา ปราบมาท รุยนัน
ทศตเขาทูปขมอรูปขนม จน ละเอียก แดกเป็น
ชนเล็กชนน้อย ถ้าเวลาเดินร่ำมันต่งมา
หรีอตก แดง ความยินดี รื่นรักกันมาก
มีแปลกอยู่อย่างหนึ่ง เวลาเดินร่ำมันต่งคำทูป
ต่อยรูปเทวกาลัน ถ้าเวลาลามะขรมกายน
รุยคิงยุชาในย่านเรือน

พวงกุด

ประเทศทิเบตข้งซ้อนล้งตักล้งไว้ ออกมาก
ไม่น้อย แม้ ว่าทางประเทศได้สำรวจภูมิ
ประเทศอยู่แทบทุกข้ง ก็ยังตรวจ ไม่คลอช ท่วงด
ได้

ครั้งหนึ่งชาวอิตาเลียนชื่อ ทอม โมสันนั่งอยู่
หน้ากะ โหมกพิภพเชิงเขา กามรุ่ม หมี่เขาหิมาลย์
ตอนแคว้นตะวันตก เห็นล้งคำ ๆ อยู่เชิง
เขาฟาลาล้าห้วย ตรงข้ามเป็นรูปคน เมื่อเขา
กล้องล้องคู้ที่แแรกนกว่าหมี่ เพราะไม่ได้ล้ง
ล้งเฝ้าอย่างไร เมื่อรูปไปคู้ให้ โกลั รุยนัน
หนหายไปในป่า ตรวจกรอยเท้าตามหิมะค้ง
แต่ปลายนิ้วถึงสันเขาวนเพียงหกวันฟุต พวกคน
งานชาวอิตาเลียนยืน ว่าพวก นือค คนรุ่ม ซอยอยู่

กึ่งสาด

มิน

ตามในด้า เลี้ยงชีพด้วยจับสัตว์ เช่นนก และสุนัขไปเป็นอาหาร ครั้งอังกฤษเข้าไป
เป็นอาหาร ทอมโมสี้ เรียกว่า คน หิมะ ในประเทศดิเยต ทหารยามคอยเหตุไ้ย
(snowmen) ทาง แฉง เฉงเขาหิมาลัย แคน ตายเสียหลายคน
ประเทศเนปาล เรียกพวกนั้นว่า เซอรุปะ ทาง พวก มิโคกังมี ว่อง ใจเหมือน กัย ลิง และ
แคว้นดิเยตคือกับประเทศจีนตามหมู่เขา กิน ครัวยด้วย เมื่อพยราชฐร ดิเยต ที่เที่ยว ออก
เซินยันก์ ห้วยพระพทธรูปแดง เทือกเขา ไปคักพันหริธล่ำสัตว์มีจำนวนน้อยกว่ากั้เข้าทำ
กาไรละ เรียกพวกคนนั้นว่า มิโคกัง มีอยู่ ร้ายลึกเหนือกินเสียทั้งเย็น ชาว ดิเยต ไบราณ
ตามถ้ำลึก ๆ เมื่อการหากินของพวกนี้ เรียกพวกเหล่านี้ว่า ภูต ไม่อยู่ไ้กัฏหมาย
อึกคักเข้าเมื่อไร กลางคืนมักเข้ามาลักแกะ บ้านเมืองและความปกครองของรัฐบาล

การรบบัญทุกอย่างในสิ่งหนึ่ง ย่อมคึกกว่ารู้ สิ่งหนึ่งในทุกอย่าง

จ. บุณยะประภาศ

ขี้ดอกรัก

ของ

ข. ประเสริฐธรรม

อา! ท่านที่รักทั้งหลาย! ครึ่งโกศข้าพเจ้า
พลัดใจ กลิ้งไปตกถึง เรืองเก่า ของข้าพเจ้าขึ้น
มาแล้ว ทำให้ดวงวิญญาณของข้าพเจ้าลอย
หิวถึงถูกใครเกิด

เหตุการณ์ ในวัน เหล่านั้น — อันเป็น เหตุ
การณ์ ที่ข้าพเจ้าระลึกลับไม่ไ้เลย จนกว่า
จะสติสัมปชัญญะ โอ! ข้าพเจ้ากล่าวได้
ทีเดียว ว่า เป็น เหตุการณ์ อันน่าระทม เป็นที่สุด
และ เป็นเครื่อง คอย สกิดใจ ให้ ข้าพเจ้า จำต้อง
รำลึกถวิลมิวาย ข้าพเจ้าอยากจะให้ท่านทราบ
ไว้ด้วย ว่าเรื่องราวของข้าพเจ้ามีอย่างไรจึงได้
ถึงโอกาศอันกินมาแดงให้ท่านฟัง

กาลครั้งนั้น ข้าพเจ้าทำได้ ว่า ข้าพเจ้ามี
อายุ ๒๐ ปีเต็มบริบูรณ์ ข้าพเจ้ากำลังหนุ่ม
คนองมีความรื่นเริงในเสน่ห์ที่จ้องไม่วางจิต
ส่วน เรื่อง ฉานะ ความเย็นช้อย ของ ข้าพเจ้า อัน
มีครั้งอย่างใดนั้น คงไม่ต้อง บรรยายให้ท่านฟัง
ท่านก็พอจะทราบได้ กันแล้ว

ข้าพเจ้ามีสหายแก้วอยู่คนหนึ่งนามว่า สวัสดิ์

สหายผู้นี้ไม่ว่าจะทำอะไรทุกอย่างก็ขึ้นหน้าหนึ่ง
ใจเดียวกับข้าพเจ้าไปหมด เราเคยเป็นเพื่อน
เที่ยวด้วยกันแทบทุกหนทุกแห่งที่ได้ไป มี
ความสนิทรักใคร่กันประดุจญาติร่วมสวโลตติ
สืบกันมา

วันหนึ่งเป็นเวลาสายฉั่วนจะพลบ สวัสดิ์
สหายของข้าพเจ้าได้มายังบ้านข้าพเจ้า เราได้
พบกัน ฉะที่มายาว ในบ้าน ซึ่งตั้งอยู่ ข้างสนาม
หญ้าน้อย ๆ

“โอ เพื่อนรัก หายหน้าไปหลายวันเที่ยว”
ข้าพเจ้าเริ่มวิสสาสะ

“ครัย! หายไปสองสามวัน” เขาตอบ
แล้วหัวเราะ พลางหย่อนกายลงนั่งบนม้ายาว
ตัวเดียวกับข้าพเจ้า “แต่สองสามวันทำให้
มีข่าวดีมาบอกกับคุณ.”

“เฮ้! ข่าวดี” ข้าพเจ้าถาม “เฮา
ว่าไป—ว่าไป”

สวัสดิ์ เหลียวหน้า เหลียวหลัง คบโดยรอบ
บริเวณ เห็นไม่ปรากฏผู้ใดแล้วจึงเริ่มเรื่องให้

ข. ประเสริฐบรรล

มิน

ข้าพเจ้าฟัง

“สองสามวันก่อนนี้ ผมเวิ้งไปทางถนน
พลับพลาชัย ตรงกึ่งแถวอันยึกต่อจากโรง
พยายาลกลางมาทางบ้านถนนนี้ ห้างหนึ่งทำ
ความพอใจให้ผมมาก”

“เฮ้!” ข้าพเจ้าชัก “ทำไมห้างทำให้
คุณพอใจ?”

“เคยควม⁺ฟังผมก่อน” เขายกมือขึ้นห้าม
“ผมไปพบหญิงคนหนึ่ง เขาทน — นั่นแหละ
ควม⁺ที่ห้างที่ผมว่าแหละ เจ้าหล่อนสวยมาก
ที่เดียว ผมกล้าพนันได้ว่าหากคุณเห็นจะลง
ทะเล⁺ ภัยความงามของเจ้าหล่อนได้ฉุดใจ
ให้ผมได้ ต่อมาผมได้⁺ ลืมสวนคนปรากฏว่า
เฮ — !”

“ทำไม?” ข้าพเจ้าถามโดยเร็ว

“เจ้าหล่อนมี⁺แล้ว!” สวัสดิ์ก็ตอบอย่าง
เขากที่สุด “ผมเสียใจ⁺เป็นที่สุด”

“สวัสดิ์! ทำไมคุณริษยาเขาด้วยหรือ?”

ข้าพเจ้าถาม “เรา⁺น่าจะพลอยรักใจด้วย ใน
เมื่อเห็นเพื่อน มนุษย์ ด้วยกันไปได้⁺ ได้รับความสุข
เช่นนั้น”

“ฟังผมก่อน” เขาห้าม “แน่นอน
สำหรับเจ้าหล่อนนั้น ผม ต้อง เสีย ใจแทนเจ้า
หล่อนมากทีเดียว โดยเหตุที่⁺สามของเจ้าหล่อน

ทำให้ประพฤติกเป็นกรรมต่อหล่อนไม่ สำหรับ
เจ้าหล่อนตามที่ผมสังเกตเห็นจากโยหน้า และผิว
พรรณ ตลอดจนมารยาท⁺ รู้⁺ สักว่าเจ้าหล่อนเป็น
คนเกิดในตระกูลอันสูง แต่ส่วน⁺สามของ
เจ้าหล่อนนั้น โกลถันมาก — เขาเป็นคน สูงอายุ
หน้าตาคร่ำ⁺ ค่ำผิวหนังย่น⁺ น่างเกียจ และดู
เหมือนไม่มี⁺ การอาศัยอย่างไรเอาเสียด้วย ผม
ได้⁺ ลืมเห็นเขาออกจากบ้านไปทุก ๆ เข้าและ
กลัวจะกลับ⁺ เขากำ⁺มิด แต่ไม่ทราบว่าเขาไป
ที่ใดและไปทำไม ส่วนเจ้าหล่อนที่ผมว่าต้อง
อยู่⁺ ทางบ้านทำหน้าที่อย่างแม่เรือน และยัง
ต้อง⁺ ประพฤติการอาชีพ ส่วน ตัว หล่อน อีก ด้วย
น่าสงสาร”

“เจ้าหล่อนทำอะไรเป็นอาชีพ?” ข้าพเจ้า

ถามโดยเร็ว

“เย็บ⁺ เสื้อเย็บผ้าขาย” สหายของข้าพเจ้า
ตอบ และกล่าวต่อ “ผมแปลกลใจ⁺นัก ด้วย
เหตุผลกลใจ⁺ไหนที่บังคับ⁺ ให้เจ้าหล่อนต้อง ทน
ความยากแค้น⁺ อยู่เช่นนั้น หรือสาม⁺สี่ เพราะว่า
ของหล่อนจะ⁺ กำความลับอะไรของหล่อนไว้อย่าง
หนึ่งใช่ เป็นอำนาจบังคับ⁺ ให้เจ้าหล่อนให้⁺ จำใจ
ทน⁺ ฝ่าความ ระกำลำบาก อยู่⁺ ก็เป็นได้”

คุณภาพใด⁺ ย่อมเกิด⁺ ขึ้นครั้งหนึ่งชั่ว เวลา ที่
เรา⁺ โกลสนทนากันมาดังทรง⁺นี้ ครั้นแล้วข้าพเจ้า

พ. ศ. ๒๔๗๑

ขยัคอกรัก

ก็เริ่มทำลายความสัจกัน

“ความที่ कुछ สักเห็นถนาระ ของเขาเป็น
อย่างไรบ้าง?”

“ถนาระของเขา” สวิสก็ทวนคำ “โอ!
พศยาก ผมเองก็ยังไม่ว่าทนายทวนจนปลายเท้า
ของเขาได้ ก็มันก็ เพียงแต่เห็นก็เข้าใจว่า
คงจะพอมีพอกิน”

“แต่ทำไมเจ้าหล่อนจึง ต้องถูก บังคับให้
ทำงานเป็นอาสาฬ์ส่วนตัว?” ข้าพเจ้าตั้ง
ปัญหาขึ้นอีก

“นั่นนะ ช้ผมจึงได้มาเล่าให้ कुछ ฟัง เพื่อ
จะขบปัญหาทักในเรือน” เขาตอบวางหน้า
วางตาอย่างขึงขัง “และอีกประการหนึ่ง
ก็เหมือนจะมีอะไรลึกลับคมนัยกันอยู่ใน ตัวเมีย
คนด้วยกัน”

ข้าพเจ้า ผงก ศีรษะ รัย ร้อง เห็น ตาม ด้วย
และกล่าวต่อไป

“ผม คิด ว่า ถ้าเจ้าหล่อน ถูก อำนาง อัน
อธรรมชนะนิโคชนะนิกหนึ่ง บังคับให้ ทนอยู่ กับ
ผู้เข้านั้นแล้ว ทางทักของเราก็คือการช่วย
เหลือเจ้าหล่อน ingswissก็เห็นเป็นอย่างไร
บ้าง?”

“แน่นอน เรา ต้องช่วย เหลือเจ้าหล่อนถ้า
เราทำได้” สวิสก็กลยตาม “แต่ทำ

อย่างไร เรา จึงจะ ไปได้ คอ วน เป็นที่ ซอซพอก กับ
เจ้าหล่อนได้ ผมเองเคยก็เคยเห็นเหมือนกัน
แต่ยังไม่เห็นช่อง”

“เรื่องนั้นผมรัยร้อง” ข้าพเจ้าพูด
แล้วยิ้ม

“ก็แล้วถ้าเช่นนั้นทักเป็นพนักงานของ कुछ
ที่ระกำเนิการของเราเลิก”

ต่อจากนั้นเรา ได้คุย กันถึง เรื่อง ต่าง ๆ อัน
เกี่ยวถึง เรือน อย่าง รุนแรง เมื่อพอควรแก่
กาลแล้ว สวิสก็กล่าวข้าพเจ้ากลับสำนึกของ
เขา

วันต่อมาข้าพเจ้าได้ ไป สำรอง ภูมิ ที่ ทาง
คักแถวถนพลับพลาชัยพร้อมด้วย สวิสก็เพื่อน
รักเป็นมรรคเทศก์ ครั้นเมื่อได้ลาคเลากี้แล้ว
ข้าพเจ้าก็เคิร์ไปเคาะ บานยังทาคซังกัน อยู่ หน้า
ประตูห้องที่เรามา ความ มุ่งหมาย มา กัน นี้โดย
ล้าพังคร่หนึ่งมีชายค่อนข้างสูงอาย ผู้หนึ่ง เคิร์
ออกมาและพศกกับข้าพเจ้าก่อนทักข้าพเจ้าจะเอ่ย
วาทะขึ้นว่า

“เชิญข้างในสิครับ!”

ผู้สูง อาย ผู้ นั้น แน่นอน ต้องเป็นสำมิ ของ
เจ้าหล่อน ข้าพเจ้าทนใจ ใน แท้ก่อนอนโดย
ถนาคข้าพเจ้าเป็นผู้แปลกหน้าของ เขา

พ. ศ. ๒๔๗๑

ขยี้ดอกรัก

ทำเสียก่อนจะมีก็หรือครับ”

เสร็จ—ข้าพเจ้าถูกเขาแทงเข้าอกอย่างเจ็บ
ก้นหลังของข้าพเจ้าไม่ชอกช้ำดำเขียวอะไรเลย
นี่ จะเอาเหล็กอันใดสำแดงแก่เขาได้เล่า

“ซึ้งเถอะครับ” ข้าพเจ้าทอบอย่างเกรงใจ
“เล็กน้อยเท่านั้น และเป็นส่วนภายใน ผม
กลับไปอีกแรงเองจะสะกดกว่า รบกวนคุณให้
ได้รับความลำบาก”

เขามองหน้าของข้าพเจ้าด้วยนัยน์ตาอัน
มีแววแห่งความฉลาดแหลมคม แล้วมียออย่าง
มีนัย

“แม่สมร—แม่สมร ออกมานั่น!” เขา
ร้องเรียกขึ้น และมีเสียงสตรีขานรับอยู่ภายใน
อีกห้องหนึ่ง

สักครู่หนึ่ง สตรีงาม รุ่งเรืองประเสริฐว คน
หนึ่งก็มาปรากฏอยู่เฉพาะหน้าของเรา

“แม่สมร เธอ ช่วย ประเสอให้ คุณ แก
หน่อยนะ งบประมาณประชุมให้ที ฉันจะ
ออกไปประชุมสักหน่อย และหวังว่าจะกลับ
มาคงเสร็จเรียบร้อยแล้ว”

ข้าพเจ้า สังเกตเห็น สตรีผู้นั้น ขมขม จะพูด
อะไร กับสามีของเจ้าหล่อน แต่ผู้ส่งชายหา
นำพาอย่างไรไม่ กลับหันมาทางข้าพเจ้า
แล้วกล่าวว่า

“ขอโทษนะครับ ผมมีธุระส่วนตัว ต้อง
ปลัดไปกระทันหัน” เขาพูดแล้วก็เหวี่ยง
จากห้องนั้น เสียงฝีเท้าวิ่งหายไประยะ
ประคุด แสดงว่าได้ออกจากบ้านไปแล้ว

วาระนี้ ข้าพเจ้ามีโอกาสนึกถึงผู้ที่
ข้าพเจ้า ตั้งใจ มาอ่านวินิจฉัยของเจ้าหล่อน
เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่หล่อน ร่วงของ
เจ้าหล่อนท่วมพอสมควร ใบหน้าขาวนวล

เย็นโย ท้ายผมขลิบขึ้นเนิ่นเนิ่นกับคอ ทำ
ให้น้ำเย็นขึ้นนัก ทรวงทรวงของเจ้าหล่อน
แทบจะหักคืบคืบ ข้าพเจ้าไม่รู้ สักถายว่า

ไฉนจึง พลัน ชมเจ้าหล่อน อยู่ เป็น เวลา เท่าไร
เจ้าหล่อนนั่งมกมกหน้างานทวยความเอียงซ้าย คือ
มากทวยค้ายขึ้นรอยเข็ม แล้วค่อย ๆ เติบโต
มายังข้าพเจ้า

“คุณ ไชรตลอดเลื้อยออกซิครับ” ตำนานยัง
อันแล้วมาได้หลุดจากริมฝีปากของเจ้าหล่อน
“ฉันคิดว่าไม่ตลอดก็คงได้ ไม่ใช่หรือ
หรือ?” ข้าพเจ้าถาม “เธอชื่นทางบ้านหลัง
ให้ฉันจะสะกดกว่าการมีง”

เจ้าหล่อนไม่ตอบว่าอะไร เย็นแต่เกรงใจ
ทางเบื้องหลัง ของข้าพเจ้า แล้วกล่าวว่า
“ขอโทษ” และหยิบกิ่งเสื่อตรงแผ่นจากที่
ข้าพเจ้าสวมอยู่ขึ้นขึ้น เราได้ส่งขยับขยับนาน

ช. ประเสริฐธรรม

มิน

แต่ในที่สุด

“ฉันได้ยินท่านผู้เฒ่าเรียกเธอว่า สมร เห็นจะเป็นนามของเธอจะ” ข้าพเจ้าเริ่มทำลายความเยียบชน

“ค่ะ” เป็นเสียงตอบ

“เธอควรระวังจักฉันไว้ด้วย” ข้าพเจ้ากล่าวแล้วส่งนามบัตรไปให้เจ้าหล่อนทางบ้านหลัง

เจ้าหล่อนรีบไปแล้วอ่านจนเขย่า ๆ ว่า

“นายวิน พิสิษฐเวทย์, ๒๒๑ บ้านพิสิษฐเวทย์, ถนน นครเขมม, พระนคร”

“ถูกแล้ว!” ข้าพเจ้าเอ่ยขึ้นเมื่อเจ้าหล่อนอ่านจบลง ข้าพเจ้าส่งรอยยิ้มใหญ่ แล้วกล่าวต่อ “แม่สมร อนุญาตให้ฉันเรียกนามเช่นนั้นนะจ๊ะ เธอจะช่วยตอบขั้วญหาให้ฉันสักข้อหนึ่งได้ไหม?”

“ก็ฉันจะพยายามค่ะ” หล่อนตอบเรื่อย ๆ

“เรื่องมีดังนี้ ฉันสงสัยมานานแล้วแต่ครองไม่ตก เรื่องนี้เป็นเรื่องนานมาแล้ว ครั้งหนึ่งมีสัตว์งามคนหนึ่ง—งามอย่างเรียกว่าพอใจมนุษย์ทุกคน และฉันก็ลึกลับรับรองด้วยว่าเจ้าหล่อนงามพอใจฉันนักเหมือนกัน เจ้าหล่อนสาว อายุอยู่ในเขตคี่ ไม่เกินสี่สิบ แต่มีสามสิบอายุ ไม่ต่ำกว่าห้าสิบ”

พอถึงทรงข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นเจ้าหล่อนสักเพราะขณะที่ฉันเล่าข้าพเจ้าอยู่ ข้าพเจ้ารู้สึกอาการกระตุกมึนอย่างผิดธรรมชาติของเจ้าหล่อน

“สาม เป็น คน แก่ เช่น นั้น” ข้าพเจ้ากล่าวต่อ “โลกย่อมทรยศแล้วว่าไม่ทำให้พอใจหญิงสาวได้ แต่ฉันเสียใจที่เห็นเธอจิ้งจอกกันมาก ตามที่เราเห็นเป็นเช่นนั้น แต่น้ำใจจริงไม่ทรยศได้ ฉันสงสัยกันว่าเธอใดจึง ทำให้ หญิง ผู้ นั้น ทน อยู่ กับ เขา ด้วยความลำบากยากเข็ญได้ บางทีเธอจะช่วยตอบฉันได้บ้าง กระมัง”

“ทำไมคุณตรายว่าหญิงนั้นลำบาก และยอมทนอยู่ล่ะ?”

“เพราะดวงตาของเจ้าหล่อนเมื่อแลมาแล้วฉันได้ขอยกย่องในตัวแล้ว” ข้าพเจ้าตอบ

“บางที คง เป็น เพราะ เจ้าหล่อน มี ความสวยงามอีกก็ ต่อ สาม เย็น นิสัย สดชื่น ทรนกลาย” เจ้าหล่อนให้ความเห็น

“แหม ถ้าเช่นนั้น ต้องนับว่าเจ้าหล่อนเป็นหญิงประเสริฐที่สุด” ข้าพเจ้าพูดพลอย ๆ

“และถ้าฉันถูกให้เลือกภรรยาโดยตนเองแล้วจะต้องขอยืมเอาเจ้าหล่อนไว้ก่อน”

“แต่น่าเสียใจที่เจ้าหล่อนมีสามเสีย คงต้องยกก่อนหน้านั้นแล้วละค่ะ” เจ้าหล่อนแย้ง

พ. ศ. ๒๔๗๑

ชยดิศกรัก

“คุณ ควรพยายาม หา สตรี ชะนิคนั้น คุใหม่
ชีวิต”

“เสียใจ แม้จะพยายามก็ยังไม่เห็นคนที่
ที่เราเห็นว่ายักอยู่แล้ว และนอกจากจะเปลือง
เวลาในการค้นคว้ายังจะไม่มีหวังอีกด้วย ฉัน
เอง ถ้าได้ภรรยาเช่นนั้นจะสนใจใฝ่ที่สุดในโลก
เวลาเย็นกลับจากทำงานมาจะได้รับความเพลิดเพลิน
จากเจ้าหล่อนเป็นอย่างยิ่ง แต่เห็นจะไม่
มีโอกาส”

“ทำไมคะ ? เพราะว่า คุณ ยังเก็บอยู่
หรือคะ ?”

อูแม่เจ้า ! เราเห็นเจ้าหล่อนเป็นคน สงบ
ทึ่งมแต่แรกเห็นจะผิดเสียแล้ว เจ้าหล่อนแค้ม
และคมไม่ใช้เล่น ข้าพเจ้ารู้ ทั่วว่าเจ้าหล่อน
ได้อ่านความคิดของข้าพเจ้าออกแล้วเหมือนกัน
ข้าพเจ้า ยอมเชื่อเวลานั้น ข้าพเจ้ายังฉลาดน้อยกว่า
เจ้าหล่อนมาก

“เปล่า, เธอเข้าใจผิด” ข้าพเจ้าค้าน
“การที่ฉันพูดว่าไม่มีโอกาสนั้น มิได้หมายความว่า
เพราะฉันยังเก็บอยู่เลย ที่จริงน่าจะ
หมายความว่า เพราะเขามีเจ้าของ อยู่แล้ว จะ
เหมาะกว่า ฉันเองดีกว่าใครและสามารถพอ
จะนำความสุขมาสู่ผู้ที่ มาเป็นภรรยาฉันได้
เป็น อย่างนี้ — ก็กว่า สามของหญิงที่ฉันได้ยก

ตัวอย่างฉันพูดได้แน่นอนที่สุด”

“อู!” เจ้าหล่อนออกอุทาน “ออก
จะเกินไปกระมังคะ คิดฉันไม่เชื่อเลยว่าชาย
หนุ่มเช่นคุณจะไม่รังเกียจ หญิง ผู้ที่เคยมีสามี
มาแล้ว”

“โอ้ แม่สมร — หากเธอยังไม่เชื่ออยู่
จงไปรักใคร่เสียแต่บัดนี้เถิดว่า ฉันจะไม่มีความ
รังเกียจต่อหญิงเช่นนั้นเลย ถ้าแหละ
เจ้าหล่อนจะยอมเชื่อฉัน หน่อยเถิดว่า เหนือตนเอง
ว่า ฉันจะพยายามพมพักทนจนยอมให้เจ้าหล่อน
ได้รับความสุขกว่าที่แล้ว ๆ มา”

ข้าพเจ้ารู้สึกโล่งอกมาก เมื่อได้พูดคำพูด
ประ โยคดังนี้หมดกังวล แต่หาได้รับคำโต้แย้ง
อย่างไรจากเจ้าหล่อนอีกไม่ ระหว่างนี้เรายัง
มีการโต้ตอบกันอีกมากและเป็นเวลานาน จน
ในที่สุดเจ้าหล่อนได้กล่าวขึ้นว่า

“เสร็จแล้วค่ะ”

แล้วก็ถอยห่างไปจากข้าพเจ้า ข้าพเจ้า
รู้สึกตัวทันทีว่า ถึงคราวที่จะต้องจาก วงพักตร์
อันงามมีสง่าของหญิงผู้ซึ่งอยู่เฉพาะหน้าของ
ข้าพเจ้า ณบัดนี้

“ขอไปมาก” ข้าพเจ้าตอบ “แต่เธอ
จะคิดคำขวยการสักเท่าไรไม่ทราบ ที่ต้องมา
ทำงานให้แก่นฉันเป็นการส่วนตัวโดยเร็วเช่นนั้น”

๒. ประเพณีบุญกรรม

๒๕

“มีโทษ ไม่มีมูลค่าอะไรที่จะเรียกร้อง
จากคุณเลย”

ข้าพเจ้าค่อยย่างเท้าเดินเข้าไปใกล้ตัวเจ้าหลาน และยิ้มว่า “ฉันแปลว่าแม่สมรทำให้ฉันแปลก ๆ หรืออะไร? ———— โอ ขอขมยใจมาก ฉันจะไม่ขอลืมเลยว่าครึ่งหนึ่งฉันได้รู้ความลับของ และความช่วยเหลือเหลือจากเธอเป็นอย่างดี และหวังว่า————”

“อ้อ เสริมแล้วหรือ เร่วจริง” เป็นเสียง
ดังแทรกสอดคำพ้องของข้าพเจ้าในทันใดนั้น

ข้าพเจ้าเหลือवलัถกลับไปที่ทางที่ปรากฏ
เสียงขึ้น แน่นนอน คงพวยท่านผู้ว่าเจ้าของ
บ้านเคียบมเข้ามา ไทฮากการจนแจะขึ้น
ในขณะที่ข้าพเจ้าพอยใกล้ตัวของสมร ทำ
ให้ใบหน้าของเจ้าหล่อนเผือกซีดลง ทันที
คล้ายถูกอำนาจสะกดหนึ่งบังคับ ข้าพเจ้า
สังเกตรู้สึกทันทีว่า คงเป็นเพราะเจ้าหล่อนมี
ความเกรงกลัวของเจ้าหล่อนนั่นเอง

สามีของเจ้าหล่อน เป็นคน มีอิสสาจิตต์
หรือ ? เหตุใดเจ้าหล่อนจึงตกใจ เมื่อเขา
เข้ามาโดยซลุ่มเช่นนั้น ? แต่หากเขาเป็น
คนมีจิตทั้งสี่ เหตุใดจึงปล่อยให้เรายืน แต่
ลำพังกันรกร้างเขา ? อันข้อยุ่งยากเหล่านี้
ได้เกิดขึ้นในสมองของข้าพเจ้าในทันทีทันใด

แต่ ก่อน ที่ ข้าพเจ้า จะ ขบ ขัณฑ์ เถล่านั้น แดก
ข้าพเจ้า คง หิน กลับ มา ทอด คำ เขา เสีย ก่อน

“^๕ ^๕ ^๕ ^๕ ^๕
 ฟังเสร็จเมื่อกองครักษ์ และผมพยายาม
 จะให้คำช่วยการแก้ไขสมรรถนะ ก็พอดี—”

“โอ ไม่เป็นไร — คำช่วยการ” ท่าน
ผู้เฒ่าพูดขึ้น เมื่อดูมันลง ยัง เก้าอี้ ตัวหนึ่ง
“เชิดคณนึ่งก่อนสิครับ”

“ชอบใจครับ” ข้าพเจ้ารีบคำ แล้วนั่ง
เก้าอี้ อีกตัวหนึ่ง “ผมไม่รู้จักกล่าวชอบ
บุญคุณอย่างไรถูก
และยังจะเป็นหนี้บุญคุณ
ต่อเสมอไป”

“เรื่องบุญคุณ คุณไม่ควรจะกังวลนักเลย
เล็กน้อยเท่านั้น” เขาตอบ อย่าง เรียบ ง่าย
“สำหรับคนกันเอง ฟังนิกายศรีพนาลัยไม่น่า
จะตั้งยากอย่างดังเช่นนี้เลย”

ภาพเจ้ายมทอง

“ว่าง ๆ คุณ ควรหาโอกาส มา สนทนา
กันใหม่ให้ ไ้ นะครับ” เขากล่าวต่อ “ออก
จะเป็นวสานมากที่ เรา ได้ มาร่วม กัน ”

แน่นอน เวลาจะต้องจากสถานอันข้าพเจ้า
ไม่อยากจะจากได้มาถึงแล้ว และข้าพเจ้า
ไม่ควรจะชักช้าให้เป็นการไม่นานเลย แต่
ข้าพเจ้ากลับมาเห็นหน่ออันนวลเป็นโขงของสมร
อีกเสมอ ทำอย่างไร? ไม่มีอะไรจะ

พ. ศ. ๒๔๗๑

ขุติศอกรัก

สนิทไปว่าการล้มของไวเป็นแน่นมัน ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงลาเขากลับโดยปราศจากการนำเอา หมวกที่ได้สวมมาติดไปด้วย

“นี่ยังงั้น แม่สมร โปรดแจ้งให้ฉันทราบ ก่อนซีวะ ทำไม เป็นกุศโลบายอะไรที่โหด กัน?”

ในวันรุ่งขึ้น— ครั้นเวลาเย็นโพลเพล โกล คำ การนำทนของข้าพเจ้าให้เป็นแขกไปยัง บ้านแม่สมร หญิงผู้ที่ข้าพเจ้าได้มอบดวงใจ ของข้าพเจ้าให้ไปตกอยู่ในอุ้งมือของเจ้าหล่อน ก็ได้คำนึงขึ้นเป็นคำรพสอง ขณะที่ข้าพเจ้า ไต่ย่ำเข้าไปภายในห้องครึ่งนริศรักเยือกเย็น ใจเป็นที่สลด ในบ้านปรากฏมีสมร อยู่ผู้เดียว ซึ่งข้าพเจ้าทราบภายหลังว่าสามีของเจ้าหล่อน ไปชื้อแร่เข้ายังไม่กลับ

“ฉันเสียใจมาก” ข้าพเจ้าเริ่มกล่าว เมื่อไต่เข้าไปนั่งเรี่ยบริษัแล้ว “เมื่อวานนี้ โดยอาการวิบรอน ทำให้ฉัน ล้มหมวกไว้ หนึ่ง อย่างสนิท”

แม่สมร มองดูหน้าข้าพเจ้า แล้วยิ้ม อย่าง มินัย “ฮิ! คุณไม่ต้องมีอภัยให้มากนัก ก็ฉันทราบอยู่แล้วว่า นี่เป็นกุศโลบาย ของคุณ ทั้งสิ้น” เจ้าหล่อนพูดล้าเนียงกระต้าง

“นี่ยังงั้น? แผลกใหม่ล่ะที่ข้าพเจ้า มาได้รีบถือคำจากเจ้าหล่อนขึ้นเช่นนั้น

“เอ๊ะ!” ข้าพเจ้าพูดอย่าง หลากใจ

“โอ คุณยังทำใจเสีย” เจ้าหล่อนพูด แล้วยื่นหมวกส่งให้ข้าพเจ้า “นี่หมวกของคุณ ถ้าคุณล้มก็โปรดเอาไปเถิก”

โลหิตวิ่งขึ้นเบื้องสูงโดยเร็ว ทำให้ข้าพเจ้า มั่นด้วยความผิดต่อวาจาที่เช่นนั้น

“ก็แล้ว! ถ้าสวรรค์ไม่ปล่อยโอกาสให้ฉันช่วยหล่อน!” ข้าพเจ้าพูดกระซกเสียง แล้วรีบ กระตักหมวก จากมือของเจ้าหล่อน มา โดยแรงอย่างไม่มีมีความเกรงใจ แล้วลุกขึ้น เถิด ออกจากห้องนั้นไป ด้วยความหัวเสีย เหลือ ประมาณ

“โอ คุณขา!” เสียงของเจ้าหล่อน แลหล่นสั่นสะท้านเข้าหัวใจของข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้าต้องหยุดหันกลับไปมองกเจ้าหล่อน อีกวาระหนึ่ง “บางทีก็ฉันจะผิดไป—”

ทางเสียงของเจ้าหล่อน สดลง ด้วย อาการ สะอื้น เจ้าหล่อนทั้งกายลงยังพื้นห้อง พยหน้า ลงสะอึกสะอื้นอยู่ว่าไ

ข้าพเจ้า คงจะอยู่เป็นคู่ เมื่อใด สะอึก ก็ยังเกิด การ อยากรู้อยากเห็นโดย แจ่มแจ้ง จึงเฝ้าเข้าไปใกล้ลงขึ้นภายในเจ้าหล่อนขึ้นปล่อย

“จ๊ะ บ้างทีเธอจะฉิกไป แต่ไม่ควรเสียใจเช่นนั้น—” ข้าพเจ้าพลอย “จ๊ะ—จ๊ะ ฉันทอภัยแก่เธอเสมอ และจะไม่โกรธเธอเลย”

เวลานั้น ดูเหมือนคำพลอย ของข้าพเจ้าไม่มีผลนัก เพราะปรากฏว่าเจ้าหล่อนพยายามลงเห็นใจของข้าพเจ้าสั่นอย่างหนัก และกระชกที่สก ข้าพเจ้าก็ไม่ยอมหยกปากพยายามพูดพลอยให้เป็นที่พอใจแก่เจ้าหล่อนอยู่เสมอ รวักยับยลดทอนน้อย ๆ เมื่อร้องให้ขยาดได้ของทีต้องใจกระนั้น

เมื่อการไทยให้ฮาวของเจ้าหล่อนได้ค่อยขึ้นเทาลง ข้าพเจ้าจึงพยายามให้เจ้าหล่อนเก็บมางานเก่า พร้อมกันกับข้าพเจ้านั่งอยู่ข้าง ๆ ยังเกาะอกตัวหนึ่ง

“ความเข้าใจผิดของฉันทอภัยจะฆ่าฉันทเสียแล้ว—” เจ้าหล่อนรำพรรณ

“เรื่องเป็นอย่างไรจ๊ะ ? ไปรกล่าให้ฉันทฟังด้วยเถิด บ้างทีเรายังจะเข้าใจความประสงค์กันไม่ตลอด”

“โอ! เมื่อวานนี้” เจ้าหล่อนพกลึงเงื้อมสะอื้น นัยแต่คุณไปแล้ว ไม่ทำให้ฉันทเป็นสุขเลย ———— สามี ของฉันทได้ โดยฉันทอย่างปราศจากความเมตตา—”

“โอยเธอ!” ข้าพเจ้าร้องเสียงดัง

“ถูกแล้วค่ะ” เจ้าหล่อนทอเสียงกระเส้า “ท่านว่า ฉันทไม่ ปรนนิบัติให้คุณได้ รัย ความพอใจ”

“ร้ายกาจ! ร้ายกาจ!” ข้าพเจ้ารู้สึกเคียด เมื่อทราบเช่นนั้น “เปล่าเลย เธอทำให้เป็นที่ถูกใจฉันทเป็นที่สุด — ไครว่าไม่ทำให้ฉันทพอใจ”

“เปล่าค่ะ คุณยังไม่เข้าใจ คำว่าทำให้เป็นที่พอใจมีไว้ให้หมายความว่า อย่างฉันทเลย ฉันทไม่สามารถทำ จึง ต้องเป็น เช่นนี้ — คุณยังไม่ทราบที ฉันทจะขอเล่าให้คุณฟังอย่างละเอียด สามีของฉันทเป็นคนเลวที่สก มีอาชีพในการล่อลวงสตรีสาวให้มาเป็นหญิงค้าประเวณี ในจำนวนหญิงที่ถูกเขาล่อลวงมานั้น มีฉันทรวมอยู่ด้วย โอ! ฉันทผู้ระยำ—ผู้ส่ายตานั้น เขาได้ฉันทเป็นภรรยาของเขาเสียก่อน และภายหลังจะบังคับให้ฉันท ประพฤติคนเช่นนั้น โอ! ตายเสียดีกว่า! ฉันทไม่ยอมไป—ไม่ยอมทำ” เจ้าหล่อนหยกถอนสะอื้น แล้ว

กล่าวต่อ “เขาจึงเกลียดฉันทมาก และเขาต้องให้ ฉันทอยู่ทีนั้น ทำการหาเลี้ยงชีพเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปเอง แต่เขายังคงมารบกวนเร้าให้ฉันทกลับใจไปเข้าร่วมคณะของเขาอยู่เสมอ อย่างไรก็ตาม ไม่ทำให้เปลี่ยนความ

พ. ศ. ๒๔๗๑

ชัยคิอกรัก

มันใจของกิดันเสียได้ เมื่อวานนี้ยังโอญคุณ
เข้ามาขอความช่วยเหลือทันที กิดันได้ถูกเขา
เตือนให้ทำความพอใจแก่คุณอีก แต่กิดัน
ทำไปไม่ได้ทั้งที่คิดไว้ที่เรียบร้อยแล้ว และสิ่งที่
กิดันได้ รับ จากเขาในภายหลัง คือ การ โขย
อย่างไม่มีที่ ที่แรกกิดันเข้าใจว่าคุณคงรู้
มันอยู่กับเขาอยู่แล้ว เพื่อให้มาเข้าใจให้กิดัน
กลับไปร่วมพวกสาวเสว เช่นนั้น เป็นการ
เข้าใจผิดของกิดันจริง ๆ จึงได้ปฏิบัติการมี
ขึ้นควร ต่อคุณไปแล้ว เมื่อคุณ กิดัน ซึ่งกิดันหวัง
ในความกรุณาของคุณเสมอ—”

ความจริงได้แก่ ชินแล้วซี และถึงเวลา
ที่ข้าพเจ้าจะต้องลงมือแล้ว

“นั่น เป็น ความ เข้าใจผิด อย่างร้าย ที่สุด
ของเธอ ซึ่งฉันยอมอภัยให้แล้ว” ข้าพเจ้า
พูดขึ้นเมื่อภายหลัง “เธอควรทราบว่าฉันเอง
สงสัยอยู่แล้วว่า จะมีเรื่อง อย่างใด อย่างหนึ่ง ที่
ล้มล้มกันอยู่ และฉันก็ทราบความจริงแล้ว
ฉันได้ คงใจมั่นแล้ว เมื่อ ก่อนที่ จะลงมือมาเสีย
เรื่องนั้นว่า อย่างไรก็ดี ฉันจะต้องพยายามช่วย
เหลือเธอจนถึงที่สุด” ข้าพเจ้าพูดแล้วลุกขึ้น
มายืนอยู่เพราะหน้าของเจ้าหล่อน และยืน
มือทั้งสองไป จมต้นแขน ของเจ้าหล่อนไว้แน่น
“เธอเห็นว่า จะมี ทางใด ที่ ฉันควร จะช่วยเธอ

บ้าง ?”

เจ้าหล่อนโคลงศีรษะไปมาน้อย ๆ แล้วพูด
หน้าหลังที่แขนของข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้า
ต้องย่อกายลงรับกายของเจ้าหล่อนไว้

“แน่นอนที่เดียวที่เธอจะทนต่ออาการกระทำ
อันลามกของเขาเช่นนั้นต่อไปไม่ได้” ข้าพเจ้า
พูดอย่างหนักแน่น

“คะ กิดันทนไม่ไหว และไม่อยากจะทน”
เจ้าหล่อนรับรอง “แต่—แต่จำเป็นจะต้องทน
เพราะกิดันไม่มี ทางใด ที่ จะ หลีก เลี่ยง ให้พ้น
ไปได้”

“อย่าพูดเช่นนั้น แม่สมร ฉันจะยอมให้
เธอทนทานอยู่ด้วยอาการหมกหมองไม่ได้เป็น
อันขาด เธอต้องไปอยู่กับฉัน — ไปอยู่กับฉัน
และเป็นของฉัน โอ ฉันรักเธอมาก—มาก
กว่าชีวิตของฉันเสียอีก ฉันจะพยายามให้
เธอได้ความสุขที่สุด อย่างสามที่ก็ควรจะให้
ภรรยาของเธอได้——”

“เป็นไปไม่ได้คะ—กิดัน ทราบที่ ว่า คุณ
กรุณาต่อกิดันเป็นที่สุดด้วยความรัก แต่โลก
มิได้สร้างให้เราเป็นคู่ครองกัน กิดันชั่ว
และระยำปราศจากความบริสุทธิ์ คุณเป็นหนุ่ม
โดยบริสุทธิ์ จึงตั้งใจเสียให้มันคะ เพราะ
ยังมีน้ำวีรบุรุษและบริสุทธิ์ที่คอยคุณอยู่อีกมาก

ข. ประเสริฐธรรม

มิน

กิดิน—โอ กิดินรักคุณ—จึงแนะนำทางที่กั แก่
คุณ กิดินไม่สามารถเป็นคนเห็นแก่ตัวเอง
ในโชคอนามที่คุดน้อมให้ไว้” เจ้าหล่อน
สะท้อนน้ำคำไหลนอง อย่างน่าสงสาร “แต่
วิชาที่แรกที่กิดินเห็นคุณ ทำให้กิดินชอบคุณ
และรักกิดินในความอ่อนหวาน กิดิน ขอ
สารภาพแก่คุณโดยความสัตย์ แต่เราไม่—”

เสียงของเจ้าหล่อน ค้องหายไป เพราะถูก
ข้าพเจ้าฟุ่พ่นน้ำลง ปล่อย ด้วย ความ สดสวาท
โอ เจ้าหล่อนหวานหอม! เจ้าหล่อนปล่อย
ให้ข้าพเจ้าประโลมหล่อนตามความพอใจ

“เมื่อเรารักกันแล้ว ไม่มีอะไรจะมาขั
ขวางเราไว้” ข้าพเจ้าพูดขึ้น ด้วยสำเนียง
กระเส้าๆ “และฉันจะไม่ยอมให้เธอเป็นอยู่
อย่างที่เป็นนี้ เปล่า เรื่องความบริสุทธิ์ของเธอ
ไม่ทำให้ฉันต้องคำนึงถึง ความรักของฉัน
ไม่ทำให้ฉันนึกเป็นอย่างอื่น เธอยังเป็นหญิง
ที่พึงประสงค์สำหรับฉันอยู่เสมอ และเป็น
หญิงคนเดียวในโลกของฉัน จึงไปกัฉัน
ถ้าเธอรักฉัน—จึงเห็นความอยาหว่ ในโลกนี้
จะกลายเป็นข้าไพร่ อัน กว้างใหญ่ ถ้าฉัน
ปราศจากเธอเสียแก่ผู้เดียว”

“กิดินไม่สามารถ! กิดินไม่สามารถ!
เพราะมันจะลดค่าของคุณ และคุณจะต้อง

อายพวกเพื่อน ๆ มาก โอ กิดินจะปล่อย
ให้คุณช่วยกิดินแล้วให้คุณได้ริบความเสียหาย
เช่นนั้นกระไรได้ อยาค่ะ โลกมิได้สร้าง
ให้เรามาเป็นคู่กัน กิดินมีกรรมมีเวรจักต้อง
ทนสนองไปจนกว่าจะถึงที่สุด”

“โอ สมรที่รัก เธอไม่เชื่อหรือว่าฉันจะ
ต้องเป็นผู้อาภัพที่สุด เมื่อในโลกนี้ ปราศจาก
เธอ ฉันจะไ้คานามว่าเป็นบุรุษขาลกที่สุด หาก
ฉันไม่สามารถช่วยเธอไว้ และฉันจะทนเป็น
คนขาลก อยู่ในโลกนี้ได้หรือ รังเธอฉัน
และหนีจาก สิ่งอุบาทว์เหล่านี้ไป เมื่อเธอไม่
เห็นแก่ฉันก็จงเห็นแก่ตัวเธอด้วยเถิด ไปกัฉัน
นะจ๊ะ ไปกัฉันผู้ซึ่งเธอไว้ใจ เปล่า—ไม่มี
อะไรที่จะเป็นการร้ายแรงแก่เธอหรือฉันเกิดขึ้น
เลย——”

ข้าพเจ้าขอ ย่อความ ค่อนน เสียให้ สิ้นลง
ต่อจากที่ข้าพเจ้า พยายามปลุกปล่อยเจ้าหล่อน
เพื่อให้เจ้าหล่อนหนีจากบ้านอยุธยา นั้น และ
ไปกัข้าพเจ้า เจ้าหล่อนค่อย ๆ ใจอ่อนลง
และยอมปฏิบัติตามข้าพเจ้าทุกสิ่ง ในที่สุด
ข้าพเจ้าได้พิศขึ้น

“จงเอาเสื้อผ้า ของเธอไป แ่เด็กน้อย พอ
สมควร ส่งอนจงทวงไว้ ให้เขาทุก ๆ อย่าง”
เจ้าหล่อนรีบจึกของเล็กน้อยด้วยมือ

พ.ศ. ๒๔๗๑

ขยัคอกรัก

และเมื่อเจ้แคง แคว้งแต่งกายให้ไว้เรียบร้อยก็
แล้วเจ้าหล่อนก็รีบฉวยห่อผ้าเทีรมาหาข้าพเจ้า
ข้าพเจ้าทรงองกายของเจ้าหล่อนให้เทีร ออก
จากห้องนั้นไป ในทันใดนั้นเอง ที่ ยาน
ประทุมก็มีภาพร่างของผู้เฒ่าสามี่ของเจ้าหล่อน
ปรากฏขึ้น

“จะไปไหนกัน?” เขาตะโกนถาม

“หนิ อ้ายอุยาทว” ข้าพเจ้า คอยด้วย
ความฉุนเฉียว “และไม่มีอำนาจอันใดที่จะ
พรากเราไปได้”

ผู้เฒ่าแสนกลค่อย ๆ เทีรเข้าไปกลางห้อง
เราได้ออกาสจึงรีบสาวเท้าจะออกประตู

“หยุดก่อน” เขาร้อง และยกมือห้าม
“คุณผู้ชายนั้น ผม ต้องการ จะพูด กับคุณ
สักหน่อย อะไร ทำคุณเฉียวไปได้ เมื่อคุณ
ต้องการเจ้าหล่อนก็จงบอกกับผมสิ” สักหน่อย
ไม่ไ้หรือ มา — เรามาพบกันให้เป็น ก็ระ
ลึกละอย่างลูกผู้ชายเถิดนะ”

ข้าพเจ้าผละจากสรมแล้วเทีรไปเผชิญหน้า
กับชายสูงอาย

“ไปรทังลง เราจกคุยกันอย่างใจเย็น
และทำนองลูกผู้ชาย” เขาว่าและชี้เกาให้
ข้าพเจ้านั่ง ซึ่งข้าพเจ้ายอมปฏิบัติตาม เพื่อ
คอยดูแผนดำเนินการของเขาต่อไป

ครั้น เมื่อ เรานั่ง เรียบร้อยแล้ว เขา จึงเริ่ม
กล่าวขึ้นอย่างช้า ๆ

“เรา เป็น ลูกผู้ชาย และ นับถือ พระพุทธ
ศาสนา อัยการฆารวัณพณแห่ง ทำร้ายซึ่งกัน
และกันโดยไม่ เป็น ประโยชน์นั้น เป็น ของ ไม่
ควรนิยม ผมแก่แล้ว เคยขบขเคยเรียนแล้ว
ย่อมรู้ดี เหล่านี่เป็นยาพิษสัน จงนั้ให้ดีกว่า
ก่อน การกระทำอันหุนหันพลันแล่นไม่ใช่
วิสัยของชายชาตรี คนเราควรแต่จะทำตน
เป็นมิตรกัน” เขาจึงพูดว่าข้าพเจ้าอย่าง ไม่
กะพริบ และควักมีดจากกระเป๋าชิ้นจ้วงกาง
ออก “นี่ มีคน ถ้าผมใช้แทงคุณ ๆ ก็คงตาย
หรือหากคุณมีขม้อยู่ในกระเป๋านำออกมายังผม
ผมก็ต้องตาย แต่มันคืออะไร ที่เรามาฆ่า
กันเล่นเช่นนั้น นั้ก็เช่นกับคุณที่รัก เมีย
ของผม ๆ รักถึงหัวใจ เวลานี้คุณจะมาเถิด
เอาไปเจียวหรือ? ยาพิษใหม่ ถ้าคุณทำเช่นนั้น
คุณก็จะเป็นพุทธศาสนิกชนผู้หนึ่ง เห็นดีหรือ?”

“แน่นอน” ข้าพเจ้าตอบ อย่างไม่พอ ใจ
“แต่คุณทำกับเจ้าหล่อนเหลือเกินนั้ แม้แต่
สัตว์เคระฉาน ก็จะไม่ ประพฤติ เช่นนั้น คอเมีย
ของมัน นั้นหรือเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าคุณรัก
เจ้าหล่อนจริง และกระทำตามนิยมแห่งพุทธ
ศาสนิกชน เจ้าหล่อนทนความทารุณของ

ข. ประเสริฐธรรม

มิน

คุณต่อไปไม่ได้ จึงตกลงใจว่าจะไปอยู่ด้วยกัน อย่างแน่นอน”

“งาม! ถ้าเป็นเช่นนั้น” เขาพูดแล้ว จึงไปยังสมรซึ่งยืนอยู่ข้างประตู “แต่สมรจำฉันให้มีความสุขตลอดไม่พอหรือจะ? โอ ฉันเข้าใจว่าฉันได้พยายามทำให้เธอมีความสุขที่สุดแล้ว นั่นแหละ แต่เพราะฉันแก่ ไม่สามารถเล่นเพลงรักได้ก็เท่าคนหนุ่มๆ” เขาหันมายัง ข้าพเจ้าอีก วาระหนึ่ง แล้วพูดขึ้น “ผมขอยืนเคียงกับเธอ เจ้าหล่อนรักคุณ และคุณมีความปรารถนาต่อเจ้าหล่อน ผมไม่มีอะไรจะทำอีกไปกว่าขอช่วยชีวิตให้เธอ ให้คุณเองเป็นสุขยิ่งๆ จงเอ็นดูเจ้าหล่อนนะครับ ผมแก่เสียแล้ว ให้ความสุขแก่เจ้าหล่อนไม่พอ——”

ข้าพเจ้าลุกขึ้นโดย มีอาการจะฟังคำขอร้องนั้น และเกรงจะไปสู่สมรเพื่อพาเจ้าหล่อนไป ข้าพเจ้าเอามือโอบกอดเจ้าหล่อนไว้ แล้วใช้มืออีกข้างหนึ่งผลักประตูให้เปิดออก พอจะย่างเท้าก้าวออก ก็ได้ยิน ท่านผู้สูงอายุ พูดขึ้นอย่างโหยหวน ทำให้เรากังวลระทึก

“สมรจำ—สมรเมียรัก! ไข่ จะทิ้งคนแก่ให้อดกรรมตายอยู่เบื้องหลังหรือ? การที่ฉันยอมสละให้สมรไปได้รับความสุขยิ่งๆ ขึ้นก็

เพราะฉันรักเธอ ฉันอยากจะได้เห็นเธอมีความสุขเสมอ แต่ก่อนที่เธอจะไป จงขอให้ฉันได้ชื่นใจเป็นครั้งสุดท้ายเสียหน่อยเถิด มาสมร มาหาฉันก่อน แล้วจึงไป ไข่ มาสิ สมร เมียรัก!”

ข้าพเจ้ารู้สึก สงสารผู้เฒ่า เพราะแก่ทำหน้าเศร้า และ สำเนียง ครวญ อย่างระงำใจ ข้าพเจ้าจึงกระซิบกับสมรว่า

“เธอควรไปหาเขาเสีย เป็นครั้งสุดท้าย”

ข้าพเจ้าย้ายที่ที่ ยอมหลงน้ำคำ อันโอศุครวญของผู้เฒ่าแสนกล และยอมปล่อยให้สมรกลับไปว่าลาเขา? ข้าพเจ้าควรตายเสียดีกว่ายอมเช่นนั้น แต่ข้าพเจ้าหลง ข้าพเจ้าไม่ทราบมารยาทของเขา จึงปล่อยให้สมรค่อยๆ ผลจากข้าพเจ้าเข้าไป อยู่ใน วงแขน ของเขา เขาก็ลงจูบเจ้าหล่อนหลายครั้ง ข้าพเจ้าไม่สามารถ ทนมองได้ จึงก้มหน้านิ่ง แต่ครั้นพอข้าพเจ้าเงยหน้าขึ้น เท่านั้นเอง! —?—?— ข้าพเจ้าเห็น——ผู้เฒ่าแสนกล—— กำลัง——ปลดปล่อย——ออกจาก ออของสมร!! ร่างกายของเจ้าหล่อนแข็งแกร่ง ทากลับ และดีมีกลายลงยิ่งนัก โดยปราศจากเสียง

ข้าพเจ้าจึงอยู่นาน แต่ไม่นานกว่าที่ชายผู้เฒ่าจะรู้ตัว ข้าพเจ้าฟังตัวปราศเข้าชกหน้า

ผู้เฒ่าอย่างสุดแรงเกิด ทำให้แก กระเด็นลง
ไปนอนมิดชิดจากมือ

“ลูกซน อ้ายสัตว์เดรัจฉาน!” ขำพเจ้า
คำรามคล้ายคนบ้า ทาลูกโป่ง และเนื้อมัน

ผู้เฒ่าพยายามลุกขึ้นหลายครั้ง แต่เขาลุก
ไม่ไหว เพราะหมักอันแรกของขำพเจ้าทำให้
เขาหมดแรง ปากของเขาเปื่อยและตาเหลือก
ขำพเจ้าเห็นเขาสัก รู้สึกมีอะไรอ่อนระทวย
ด้วยความสังเวช รวยวังเข้าซ้อนร่างสมรจีน
เห็นอึดึก เวลานี้เจ้าหล่อนยังไม่หมดลม
หายใจ แต่เหลือโหล่นองกาย ขำพเจ้า
พยุหนาลงรับขวัญเจ้าหล่อน

“สมร น้องรัก! อย่าเพิ่งไป จงรอพี่”
ขำพเจ้าพคออย่างรุกรนและเสียงหลง “โอ้
อ้ายววยร้ายมันทำก่อน้อง น้องรัก—น้องรัก
ของพี่ น้องไม่เป็นอะไรหรือคะพี่ โอ้สวรรค์
น้องอย่าทำตาเช่นนั้น—”

เจ้าหล่อน เหลือกตาจน แล้ว กลับ หลบนั่ง
พยายามแผ่วเสียง ให้เป็นคำพุดขึ้น

“น้อง บอกแล้วว่าเราไม่ได้เกิดมาเป็น
คู่ครองกัน โอ๊ย!—น้องต้องจากพี่ไป
แน่แล้ว—คุณ—คุณเพิ่งจะเป็นสุข น้องเสียใจ
ทำไม—มิได้ร่วมสุข กับพี่—โอ—โอ๊ย—น้อง
ลา—”

เจ้าหล่อนทอดกายลงอ่อนระทวย พลันชีพ
ก็ดับออกจากร่างในทันใด ทั้งความปริวิต
ให้ขำพเจ้ากลุ้มเป็นนัยอยู่แต่ผู้เดียว

“น้องรัก—น้องรัก! โอ้อย่างพี่ พี่รัก
น้องเสมอ น้องรักพี่เสมอเหมือนกันนะพี่—”

เปล่า! ร่างกายของเจ้าหล่อนนั้น และ
ไม่สามารถ ไต่ ขึ้นอะไร จาก ขำพเจ้า อีกเลย
ขำพเจ้าไม่ ทราวยว่า ขำพเจ้า ไต่ นั่ง อยู่ นาน
เท่าไร ทุก ๆ สิ่งเจียนถึง ขำพเจ้าไม่รู้สัก
ตัวและไต่ขึ้นอะไร แต่มารู้สึกตัวเอาเมื่อรู้สึก
มีมือมาสีกกายขำพเจ้า ขำพเจ้ารีบหนีไป
โดยเร็ว คงพบผู้เฒ่ายืนอยู่ข้างกายของขำ—
พเจ้า เขาค่อย ๆ จับแขนเสื้อของขำพเจ้าถึง
ขำพเจ้ารีบลุกขึ้นโดยเร็ว และตั้งท่าวังหมัด
ขึ้นในท่างาม แต่เขารวยมือขึ้นห้าม พลัง
พุดด้วยเสียงสั้นแค่ว และน้ำตาคลอหน้าว่า

“ผมไม่ได้ตั้งใจสู้กับคุณเลย แต่จะให้
คุณทำการกุมตัวผมไปส่ง ยัง ที่พักตำรวจพระ
นครบาล ผมยอมสวามิภักดิ์ทุก ๆ อย่าง
ที่ผมทำไป จงกรุณาปล่อยผมเถิด!”

ขำพเจ้ายังไม่ท้อโยกรวย รวยเข้าซีกกาย
ยกมือซ้ายขึ้นจิกผม มือขวากำแน่น เติวริมตัว
เต็มที เขากลัวตัวลั่นอยู่เท่า ๆ และบอกขอตัว
เพื่อมิให้ขำพเจ้าลงมือต่อไป

ข. ประเลวีธรรม

มิน

“ทำไมจึงทำกับสมรเช่นนั้น?” ข้าพเจ้า
ก็พินิจถาม

“คุณรู้ดีแล้วว่าผมรักเจ้าหล่อน แต่ยัย
เจ้าหล่อนจะมาหนีไปอยู่กับคุณ ไปเป็นเมีย
ของคุณ ผมจึงรู้สึกอึดใจมาก แต่ผม
คงจับเจ้าหล่อนไม่ได้ เพราะเจ้าหล่อนจะไป
จริง และคุณเธอรอเจ้าหล่อนไปจริง ฉะนั้น
ผมได้ตรองคิดแล้วว่า ไม่มีอะไรจะดีไปกว่าฆ่า
เจ้าหล่อนเสีย ผมไม่อยากให้เจ้าหล่อนไป
เป็นของคนอื่นเลย——”

“อย่าฆ่าผมา โง่เขลา!” ข้าพเจ้า
จะส่งหมึกขาวให้ ออกสักรวาทหนึ่ง แต่มีข้อ
ทำไม่ไหว

เขาได้ยอมให้ข้าพเจ้าคุมตัวไปส่งยังโรงพัก
ตำรวจโดยดี และให้ลดหย่อนค่าสำระภาพโดย
สิ้นค่า

เรื่องมเหสีเองท่านก็รัก ท่านจะรู้สึก
เป็นอย่างไรบ้าง ถ้าสมมติว่า ท่านเป็นชาย
ข้าพเจ้า สำหรับข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้าบอก
ไม่ได้ เวลาข้าพเจ้าหลับตาลงครั้งใด ข้าพเจ้า
ยังเห็นภาพของสมรยิ้มอยู่เสมอ และกระซิบ
กับข้าพเจ้าว่า “อย่าลืมสมร—อย่าลืมสมร”
แน่นอน ข้าพเจ้าจะลืมหล่อนเสียไม่ได้ เป็น
เวลาหลายปีล่วงมาแล้ว ยังมีทำให้ใจ ของ
ข้าพเจ้าเปลี่ยนไปจากการเล้ารักถึงเจ้าหล่อน
ได้เลย และข้าพเจ้าตั้งใจไว้ว่า ข้าพเจ้า

จะคงเช่นนี้อยู่เสมอ ถ้าสวรรค์ไม่กรุณา
ข้าพเจ้าเขียนเรื่องนินนาเพื่อเป็นอนุสรณ์
ให้แก่เจ้าหล่อน และเพื่อให้ท่านทราบโดยทั่ว
ยัย ท่านได้รู้เรื่อง ของข้าพเจ้าแล้ว เวลา
ว่าง ๆ อย่าลืม บรรยาย เรื่องราว ของ ท่านให้
ข้าพเจ้าฟังบ้างนะ ท่านก็รัก!

เรื่องใน ๑๓๐๐ ปี ข้างหน้า

แปลและเรียบเรียงโดย

ส. คงศิริ

เมื่อวันทศ๑๑ ของขลุ่ยศักราช ๓๒๑๔
ท่าน ศาสตราจารย์ ผู้สอน วิชาประวัติศาสตร์
ประจำมหาวิทยาลัยเทร่า กำลังนั่งสำรวจ
อิริยาบถเพื่อเตรียมการสอนตามตารางประจำ
วันแก่นักเรียนของวิทยาลัย ซึ่งมี สำนักอยู่ ตาม
ส่วนต่าง ๆ ของโลก

ครั้นท่าน มี เครื่องมือ ชะนิคหนึ่ง ตั้งอยู่
เรียกว่า เครื่อง วิชาโฟน เครื่องนี้มีลักษณะ
เป็นหน้าต่างบานใหญ่ มีกระจกเงาชิ้นเล็กปร
สี่เหลี่ยมจตุรัสวางเรียงรายสลับ ซบซ้อนกันอยู่
เป็นชั้นๆ เกือบพินหน้าต่าง เหลือช่องว่างไว้
เพียงตอนกลาง ซึ่งมีเนื้อเป็นรูปไข่เคลือบด้วย
สีดำและม้วนวางทั้งซอกคอกอยู่ข้างหนึ่ง เห็น
พินรูปไข่ขึ้นไป มีทองเหลือง ทำเป็นรูป กระบอก
อันใหญ่วางตั้งอยู่ ปลายข้างหนึ่งซัดตรงพินน
ส่วนปลายอีกข้างหนึ่ง เอียงไปทางท่านศาสตราจารย์
สำหรับให้กรอกคำบรรยายลงไป

เพื่อจะให้ แน่แก่ใจ ว่า ถึง เวลาสอน วิชา
ประวัติศาสตร์แล้ว จะได้อีกมุมลึกลับเครื่อง

วิชาโฟนเตือนให้บรรดานักเรียนในชั้นเตรียม
ตัวประจำเครื่องวิชาโฟนของตน ท่านศาสตราจารย์
จึงลงเขาเครื่องกลไกเล็ก ๆ ซึ่งท่านคิด
ขึ้นใหม่เครื่องหนึ่งออกมาจากกระเปาะเล็ก มี
ลักษณะ เป็นเครื่อง ขอกเวลา ด้วย การฟังเสียง
เมื่อเลือน สดเล็ก บนเครื่องนั้นไปทางหนึ่งแล้ว
ก็มีเสียง ๆ หนึ่ง ดังกังวานขึ้นคล้ายเสียง โลหะ
กระทบกัน และปรากฏคล้ายกับมาจากทั่ว
แห่งใดแห่งหนึ่ง เสียงนั้นดังเป็นจังหวะราวกับ
เครื่องกลไก ว่า “๑๕ นาฬิกา กับ ๑ นาที—
๑๕ นาฬิกา กับ ๑ นาที— ๑๕ นาฬิกา กับ
๑ นาที—” ในทันใดนั้นท่านศาสตราจารย์ ก็เห็น
เครื่องลงกระเปาะเล็กตามเดิม และกดปุ่มลึกลับ
อันหนึ่งข้างเครื่องวิชาโฟนของท่าน

คล้ายกับเป็นการตอบที่ใดเรียกไป บน
กระจกเงารูปจตุรัสหน้าเครื่องวิชาโฟนก็ปรากฏ
ภาพของบุรุษหนุ่มเพียงคนหนึ่ง และลำตัวท่อน
บน ที่ละแผ่นขึ้นลำดับไป บุรุษทั้งนั้นมีลักษณะ
รูปร่างประหลาดพิกล มีหน้าผากกว้างและ

ส. คงศิริ

มิน

นใหญ่ คิริยะล้านเลี่ยน มีพ่นแก่นอชช และ
สวมน่วนตาโตทำควยเขา มักรกแผ่นหนัง
ซึ่งปราศจากหนามนอยปรากฏขึ้น และเมื่อท่าน
ศาสตราจารย์ เห็นฉากแสดงสีหน้า ไม่พอใจ ใน
ทันที

ท่านศาสตราจารย์เห็นว่า แม้ศิษย์ของท่าน
ขาดไปก็เพียงคนเดียว คนอื่นอยู่พร้อมหน้ากัน
หมกมุ่นที่เรียวรอย ท่านจึงเริ่มกล่าวคำบรรยาย
กรอกลงไปในกระบอกเสียงของเครื่อง เป็น
เนื้อความว่า

“ท่านสภาพบุรุษทั้งหลาย ข้าพเจ้ามีความ
ยินดีที่ใด เห็น ท่าน ประจำ เครื่อง ใจว่า โฟน อยู่
พร้อมหน้าในเวลาบ่ายวัน เพื่อสภากาพย์บรรยาย
ในวิชาประวัติศาสตร์ เพิ่มพูนปัญญาความรู้
ของท่านให้แตกฉานยิ่งขึ้น คราวนี้ข้าพเจ้า
จะเล่าเรื่องให้ฟังสักเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีความ
ความประหลาดพิศดาร และ ขบขัน มี ไซ่ น้อย
ประกอบตลอดเรื่อง เป็นเรื่องเกี่ยวแก่เศรษฐกิจ
วิทยาและการ ทวีผล ประโยชน์ของคนใน สมัย
โบราณกาล การบรรยายครั้งนี้มีผลแตกต่างจาก
ครั้งอื่น ๆ เพราะไม่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเมื่อ
๒-๓ ปี มาแล้ว แต่เป็นเรื่องที่กล่าวรวมต่อเนื่อง
กันตลอดเวลาประมาณ ๑๐ ศตวรรษ เวลา
ทั้ง ๑๐ ศตวรรษก่อนสมัยปัจจุบันประมาณสัก

๓๐๐ ปี เรื่องที่ข้าพเจ้าจะบรรยายเกี่ยวกับผล
งอกเงยของเหรียญ อันหนึ่ง ของนายชอน โยเนส
ความเดิม ของเรื่อง เริ่มต้น อยู่ที่นี่ เมื่อครั้งรุ่ง
อรุณของสมัยอารยะธรรม หรือกล่าวโดย
ละเอียดและแน่ชัดยิ่งขึ้น คือเมื่อครั้ง ค. ศ.

๑๕๑๔ อันเป็นเวลาล่วงแล้วไป ๑๓๐๐ ปี
เศษจากยุคปัจจุบัน ครึ่งนั้นเมื่อบรรณผู้หนึ่งนาม
ว่านายชอน โยเนส—”

พอบรรยายไปเพียงนั้นแผ่นกระจกเงาที่เหลื่อม
จรัสแสงเครื่องใจว่า โฟน ซึ่งวางอยู่เมื่อเริ่มต้น
ส่อน บังขึ้นปรากฏภาพบุรุษชนผู้หนึ่ง ท่านศาส
ตราจารย์ เมื่อเห็นฉากก็หยุดการบรรยาย และ
กล่าวแก่บรรณผู้หนึ่งว่า

“บ ๒๖๒ เอช ๗๒๔๗๖ บรมเพศ ท่าน
มาเรียนสายไปอีกครั้งหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าอยาก
จะทราบว่าวันหน้าท่านมีข้อแก้ ตัวว่า กระไรบ้าง ?”

มีเสียงคนพิศกะเล่า ๆ ทอมาทางท้องเสียง
พร้อม กัน กับ ภาพ ในกระจก ทำ ปาก ขมับ ขมิบ
ประกอบไปด้วย ว่า

“ท่านศาสตราจารย์ ขิขัย ขอโทษไว้
โปรด ตรวทก สมคยรทก เหตุการณ์ ประจำ ชัน
สักครั้งเถิด ใต้เท้าจะทราบว่ากระผมฟัง ได้ยาย
เคเหสดาน มาอยู่ใกล้ ชั่วเหตอ ของพิภพ มาก
จะเป็นด้วยเหตุผล กลไกรระดมมิได้ทราบ เมื่อ

พ.ศ. ๒๔๗๑

เรื่องใน ๑๓๐๐ ปี ข้างหน้า

สักครู่แล้วมานั่ง การวิทยุคมนาคมระหว่าง
สถานวิทยุกลางกับสถานย่อย ต่าง ๆ เหนือเส้น
แอกติค ๘๕ องศาเกิดคึกคักขึ้น และด้วย
เหตุนี้กระผมจึงมีสามารถปรากฏรูปในไวซาโฟน
ของไคเท้าไค ทั้งนี้กระผมขอความกรุณา
ของท่านอาจารย์เป็นตพ และนอกจากนี้—”

“พอที่ ทราบแล้ว” ท่านศาสตราจารย์
กล่าวขกขึ้น “ข้าพเจ้าทราบดีอยู่แล้วว่ามีข้อ
แก้ คออยู่พร้อมเสมอ ปี ๒๖๒๒ เอช ๗๔๘๖๖
บรมเพช ข้าพเจ้าเรได้พิจารณาข้อขกของ
ท่านในบันทึก”

ท่านศาสตราจารย์ ล้วง เขาเครื่องม้ออก ขึ้น
หนึ่งออกมาจากกระเป๋าเสื้อนอกของท่าน เครื่อง
นี้แม้จะประกอบ ด้วยข้อ สำหรับแนบ หึ่ง และ
ข้อกรอกเสียง ก็ห้ามสาย สักเส้นหนึ่งไม่
ท่านยกขึ้นเสมอปาก แล้วพกรอกลงไ้ว

“ฮัลโล นันสถานวิทยุ กลางใช่ใหม?”
หยุดครู่หนึ่ง “อ้อ ค้แล้ว นข้าพเจ้าอาจารย์
สอนวิชา ประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทอร์ว
เป็นพัก คคือศิษย์ของข้าพเจ้าคนหนึ่งบอกว่า
สถานย่อย ในบริเวณชวเหนือของพิภพ เกิด
เหตุขกขึ้นในการ วิทยุ คคมนาคม จนไ้เครื่อง
ไวซาโฟนไม่ไ้แก้อครุใหญ่ ๆ มาน ข้าพเจ้า
อยากทราบว่า เหตุนี้ เป็นความจริงหรือไม่

เพื่อข้าพเจ้า—”

ในที่นี้ก็มีเสียงตอบมาจากไคไม่ปรากฏ
พัก กรอก เข้าไปในหูของท่านศาสตราจารย์ ว่า
“ถูกแล้วขอรับ ท่านศาสตราจารย์ คคือกระแส
คลื่นอีเธอร์ ของพิภพเราสายหนึ่ง โดย อทิพล
เหตุไ้เกิดไป ขนาน เข้ากับกระแสคลื่น อีเธอร์

จากสถานทางของพิภพดาวพระศุกรี และ
ด้วยเหตุนี้เองอัน ประหลาด อย่าง ล้นเหลือ
สายกระแสคลื่นทั้งสอง จึงเข้ารวมและปะปนกัน
ไปในระยะครึ่งหนึ่งของความยาวแห่งคลื่น และ
โซครายที่สุด ปลายของคลื่นสายหนึ่งไป

กระทบเข้ากับ อีกคลื่น ก่อนที่ถึงสุดของอีกสาย
หนึ่ง ด้วยเหตุนี้เองคลื่นทั้งสองสายจึงตกความ
สามารถมองเห็นเองเสียสิ้น และทำให้วิทยุ
คมนาคมอื่น ๆ หยุดชะงักไปเป็นเวลา ๑๘๕
วินาที จนกระทั่งพิภพเราหมุนเวียนห่างออกมา
ไกลพอเกินที่คลื่นทั้งสองสายจะเข้าขนานกันไ้
ต่อไป”

ท่าน ศาสตราจารย์ กล่าว ตอบว่า “อ้อ
ขออใจ” แล้วคืนเครื่องของท่านกลับลงสู่
กระเป๋าตามเดิม พลางหันไปทางภาพบรมชน
กทำความสนใจให้ กล่าววว่า “ข้าพเจ้าต้อง
ขอโทษท่าน ปี ๒๖๒๒ เอช ๗๔๘๖๖ บรมเพช
ในการทสงสัยว่าท่านมิได้กล่าวความจริง แก่

ส. คงศิริ

มิน

ไปรอกยาคีว่า ข้าพเจ้า จะล้ม การสาย แต่ครั้ง
ก่อน ๆ ของท่านเสียไ้” แล้วกคุณสมวิธ
เทอนบรรพาสานคียอัยกัครั้งหนึ่ง และพุดกล
ในกะบอกเสียงว่า “ข้าพเจ้าจะบรรยายต่อไป
ละ”

“ท่านสภาพบรุษทั้งหลาย เมื่อครันข้าพเจ้า
ได้กล่าวถึงเงินเหรียญอันหนึ่งของบรุษผู้ มานาม
ว่า ยอนโยนส์ พวกท่านบางคนที่ฟังเขาเรียน
ในชั้นนี้ ใหม่ ๆ คงจะสงสัยขึ้นแน่ว่า ยอนโยนส์
คือใคร? และเงินเหรียญคืออะไร? ซึ่ง
ข้าพเจ้าว่าเป็น จะต้องทบทวน ถึงรากเง้าให้ ท่าน
ฟังจนแจ่มแจ้งด้วย”

“ครั้งสมัยโบราณกาล ก่อนที่ลัทธิมาคม
จักทะเยนมนนุษย์ ของพิภพ ซึ่งมี อยู่ในปัจจุบัน
โคอุบดิน ครั้งนั้นมนนุษย์มากหลายที่ไม่ม
ที่อุยักันแน่นอน การทะเยนและสำนโนครวั
ต่าง ๆ ยังยุ่งยาก คนที่ปราศจากสำนโนและเป็น
คนรวิจักมีเป็นจำนวนมาก ผู้ศึกษสมนัยการ
สำนโนครวั ของพิภพ จักการ เสียโดย สماعيل
แห่งเคียวส์รี และจำนวนคน ทสยเนอง
ทะรกล มาจาก นายยอนโยนส์ มากกว่า จำนวน
คาโลร์^๑ ในหนึ่ง บริติชเออร์แมลยูนิต ๒

แต่อย่างไว้ก็ตามในศตวรรษที่ ๒๐ มานาย ยอน
โยนส์อยู่ผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นละเพราะผู้เคียวทข้าพเจ้า
จะไ้บรรยายให้ ฟังต่อไป ไม่น่า รวยละเยือก
ปรากฏฐักเงินในความเป็นอยู่แห่งชีวิตของเขา
ว่าอย่างไร นอกจากทราบความเป็นเลา ๆ
ว่าเขานาคฤผู้ มนัสสยใจอันผู้หนึ่ง นอกจาก
นั้นออกจะเป็นผู้ขาดแคลนอยู่มาก”

“ส่วนเงินเหรียญ คือเป็นหน่วยหนึ่งของ
ราคา ก็เป็นความประหลาดคนไม่น่าเชื่อทว่า
ครั้งสมัยศตวรรษที่ ๒๐ และหลังจากรายคน
มาอีกกว่า ๑๐ ศตวรรษ มนุษย์ทั้งหลายพา
กันใช้เงินเหรียญ ซึ่งทำด้วยแร่เงินแผ่นแบน
มีรูปกลม แลกลเปลี่ยนผ่านมือไปมือโนน เพื่อ
สิ่งททำเป็นต่าง ๆ ของชีวิต ผู้ศึกษสมัยเราน
ที่ไม่มีการซื้อขายและใช้ เงินเหรียญ พวกเรา
โดยมากจึงไม่เคยเห็นและรู้จักเสียเลย”

“แม้เงิน เหรียญ จะ ใช้ เป็น เครื่อง แลก
เปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ มนุษย์ก็จำเป็นต้องใช้กำลัง
ร่างกายหรือกำลังสติปัญญาความคึกเพื่อแสวง
หาเงินเหรียญมา แล้วจึงนำไปใช้จ่ายใช้สอย
เพื่อแลกอาหารการกิน เครื่องนุ่งห่ม เครื่อง
บันเทิงใจ และเพื่อถ่ายถอนหนี้สินต่าง ๆ ทก

๑ หน่วยใหญ่ของอาการวี่ยน

๒ หน่วยย่อยของอาการวี่ยน ๑ บริติชเออร์แมลยูนิต เท่ากับ ๐.๒๕๔ คาโลร์

พ. ศ. ๒๔๗๑

เรื่องใน ๑๓๐๐ ปี ข้างหน้า

ค้างกันอยู่”

“ทวยนาครโดยมาก เมื่อทำงานการไต่เงินทองมากเกินที่จะใช้ ง่าย ก็มีกระฟ้างเงินเหรียญของตนไว้ ในที่เก็บเงินอันแข็งแรงเรียกกันว่า ธนาคาร ธนาคารกักเงินที่รับฝากไปลงทุนต่าง ๆ เช่น ใต้ดินอันก็ ยืม และจัดการค้าขายดำเนินการหาทำไรให้ได้อผลทวชน การฝากเงินมีข้อตกลงสัญญากันอยู่ว่า ทุกคราวที่พลพหุมนเวียนไป ตาม จักรวาล จินตกรรมครบรอบหนึ่งเมื่อไรแล้ว ธนาคารก็ยกเงินให้แก่มั้ฝากเป็นจำนวน ๓ เหรียญ เพิ่มเติมทุก ๆ ๑๐๐ เหรียญ ทำมาฝาก สำหรับผู้ยืมธนาคาร จะต้องได้รับเงิน เป็นจำนวน ๖ เหรียญ เพิ่มเติมทุก ๆ ๑๐๐ เหรียญทุกปีไป เงิน ๓ เหรียญที่เพิ่มให้ ผู้ฝากเป็น ดอกเบี้ยในการที่ธนาคารได้นำเงินไปใช้สอย การนี้เรียกว่าธนาคารให้ค่าช่วยการร้อยละ ๓”

“บัดนี้ สำหรับความ ปราศจากภัยของเงินเหรียญที่ฝากไว้ ในธนาคารก็ ไม่เป็นที่น่าพอใจจนเป็นที่ไว้วางใจแก่ผู้ฝากได้นัก มีบางคราวที่เจ้าหน้าที่รักษาที่คานาทำการทุจริต ยักยอกเอาเงิน ที่ผู้มาฝากในธนาคาร ของตนไป ใช้เป็นอาณาประโยชน์ส่วนตัวเสีย แล้วหลบหนีไปจากธนาคาร และนอกจากนั้นมียอครังที่

คน หมู่หนึ่ง ซึ่งเรียก กันว่า ‘พวกชะโมย’ สัมคยกันเข้าปล้นสภมภ์ธนาคาร เบียดเบียนภัย และแย่งชิงเอาทรัพย์สินสมบัติ ที่มียอไปหมดสิ้น”

“ข้าพเจ้าจะไม่ขอชักกันขยายเล่าสอยให้หนักเรื่องไปนัก จะกลั้เล่าต่อไปตามเนื้อความเดิม ในปี ค.ศ. ๑๘๑๔ นายยอน โยนส์ ผู้ ันตระกูลก็ไ้เริ่มดำรงกิจเช่นอย่างหนึ่ง อันเป็นเหตุให้นาม ยอน โยนส์ มีชื่อเสียง เลื่องลือไปในวิเศษชาติประวัติศาสตร์ ก็เรานำมาสาธกกันในที่นี้ ฉะนั้นจะเล่าให้ ฟังว่าเกิดไ้ทำอะไรไว้?”

“นาย ยอน โยนส์ ไปที่ ธนาคาร แห่งหนึ่ง ซึ่งเรียกกันในสมัยนั้นว่า ‘เฟิสต์ เนชั่นแนล แยก์ออฟฟิเกาโก’ และ ลงบัญชี ฝากเงินเหรียญไว้เป็นจำนวน ๑ เหรียญ โดยตกลงมีสัญญาต่ธนาคารไว้ว่า เงินจำนวนนั้นมอบหมายให้แก่บุคคลผู้หนึ่ง และบุคคลผู้ มีสิทธิในเงินเหรียญจำนวนนี้ จะเป็นบุคคลอื่นไม่ได้ เป็นอันขาด นอกจากลูกหลานคนใดคนหนึ่ง ในชีวิต ๔๐ ของแก นายจากแก ผู้เป็น ันตระกูล สัญญาดังกล่าวนี้ ได้เขียนและลงนาม ทั้งฝ่ายธนาคารและผู้ฝากไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เกือบหกเป็นหนึ่งสอสำคัญของธนาคารไว้ แต่ บัดนี้เป็นต้นไป ข้อตกลงมียอว่าให้ลดเอาบุตรคนห่วยของบุตรคนห่วย ของตระกูล เป็นผู้รับ

พ. ศ. ๒๔๗๑

อันควา

มาเป็นสมบัติห้องสมุด

อยากจะว่า ปกงามทรทรา ก็เกรงจะเย็น
ทนุตัวเอง เพราะพิมพ์โรงพิมพ์ไทยเชม
แต่ก็งามจริงเสียด้วย จึงขอพูดแต่เพียงว่า
ผู้เขียน ปก ช่าง ประคิมรู้ประคอย คิเสียจริง ๆ
ทั้งให้ สีสันอย่างงามตา

ถ้าไม่เชื่อ เชิญลอง พาช้ออ่าน สัก เล่ม
ราคาไม่แพงเลย เพียงเล่มละ ๑๕ สตางค์เท่านั้น
รับรองว่าหาซื้อ ไม่ยากด้วย มีขายตามร้าน
ขายหนังสือทั่วไป

๒. ร. อ. ท. ส่งว่า กาญจนาคพันธุ์ ให้
หนังสือ หลักไทย ชันไบแวง ชัน ๒ ของ ราช
บัณฑิตยสภา มาเชิดชูห้องสมุด ๑ เล่ม

ข้าพเจ้าถือเป็นอันเอง เพราะเป็นชาวคณะ
ของเรา จึงขออวยวีสวัสดี ใช้คำ Congratulate
แทนคำขอบขอบคุณ มาในทันที

หนังสือ หลักไทย เป็นหนังสือที่ชาวคณะ
ของเราผู้หนึ่งแต่งก็กล่าวแล้ว เจ้าของทั้ง

จะนำลงในไทยเชม เพื่อ สู้กันอ่านในหมู่

สมาชิก แต่ชักด้วยระเบียบของ ราชบัณฑิตย
สภา ความหวังจึงเป็นหมัน ด้วยความอยาก
จะให้สมาชิกมีโอกาสได้อ่าน และเป็นเจ้าของ
หนังสือนี้โดยทั่วถึง มีจำนวน มากกว่าปกติ
ท่านเจ้าของจึงได้ออากัน สอดคล้องพิเศษ มา
ยังท่าน เพื่อนำยักรวมมาซื้อหนังสือ หลักไทย
ยังสำนักงานไทยเชม โดยราคาพิเศษ ฉะเพาะ
สมาชิกของหนังสือไทยเชมรายเดือนเท่านั้น

ในที่สุดแห่งอันควาที่นี้ ขอท่านสมาชิก
ทั้งหลาย ตลอดจนผู้ที่ได้พบได้อ่านไทยเชม
ละยัณ ขอได้ด้วยความสุขสำหรับ พ. ศ. ใหม่
จากข้าพเจ้าไปพลางก่อน (ข้าพเจ้าอยาก
จะเขียนว่า “ขอได้รับความสุข” ในนาม
ของคณะ แต่ก็ธรรมเนียมของคณะนี้ เคยสั่ง
ในระเบียบเมษายน ด้วยความซ้ำของหนังสือ
ไม่ทันใจข้าพเจ้า จึงได้ขอได้ออากัน วาง
มักจำแก่ท่านด้วยความหวังจะไปพลางก่อน)

ส. คงศิริ

มิน

ชั่วไปเสมอ และเป็นผู้ที่ได้รับความด้วย”

“ธนาคารได้ออมทดลงไว้ฝากเงินเหรียญ
อันนั้นไว้ตามความพอใจ นอกจากนั้นนาย
ยอนโยนส่งโคส่งกำชัวว คอกเขยที่พะง
ไค้จากเงินจำนวนที่ฝากไว้วัน ขอให้คิ
ทบทันเสมอไปทุกย ผู้ฝากจะไม่รับคอกเขย
เป็นอันขาด เมื่อรู้การเป็นเช่นนี้ จึงเป็น
เข้าใจกันว่า ทายาทของ นายยอนโยนส์ชีวิต
๔๐ ไค้ฝากเงินเพิ่มจากทุนเดิม อีก ๓ เหรียญ
ทุก ๆ ร้อยเหรียญทุกเวลาสิ้นย

“เรื่องราวของ นายยอนโยนส์ ไม่ปรากฏ
พิศดาร อย่างไร ต่อไป ในวิชาประวัติศาสตร์
นอกจากทราบกันแล้ว ๆ ว่า แกตายลงในค.ศ.
๑๘๒๔ เป็นเวลาหลังจากไค้ฝากเงินไว้แล้ว
๑๐ ปีเต็ม ทั้งบุตรหญิงชายไว้หลายคน”
“ยกัน พวกท่านทั้งหลายที่เคยได้รับการ
ศึกษา ใน วิชา คำนวณจาก ท่านศาสตราจารย์
แอล ๑๒๓ เอ็ม ๗๒๔๒๑ บรูมเพ็ค แห่งมหา
วิทยาลัยของดาวพระอังคารมาแล้ว คงจะยัง
จำได้ ในวคคิเลชคอกเขยทบทันว่า ถ้าเลข
จำนวนใดจำนวนหนึ่งสมมติว่าเป็น x คือเป็น
เงินต้น ไค้คอกเขยทวชินรยยะ p ต่อ ๑ ปี
และ n เป็นจำนวนแล้ว เงินต้น x ฝากใน
 n ปี จะทวชินเป็น $x(1+p)^n$ เช่นนี้”

“กล่าวโดยย่อ ในโทษ์ชั้น x เท่ากับ
๑ p เท่ากับ $\frac{๓}{๑๐๐}$ และ n เท่ากับ
จำนวนล่องไปที่เราจะคิด โดยการคำนวณ
อย่างง่าย ๆ พวกท่านลองคำนวณดูตามที่
ข้าพเจ้าจะบรรยายต่อไปนี้ก็จะทราบไค้”

“เมื่อ นายยอนโยนส์ ต้น ตระกูล ดัง แก่
กรรมลง เงิน ๑ เหรียญที่ฝากไว้ ที่ เฟสส์
เนชั่นแนล แวงค์ออฟชิคาโก ทวชินเป็นดังนี้”

ท่านศาสตราจารย์ หยิบแห่งช็อกท วัง อยู่
เขียนลง บน เนอที่รูปไข่บน เกรอง ไรซาโฟน
โดยเร็ว

ค.ศ. ๑๘๒๔ เวลาล่องไป ๑๐ ปี เงิน
ต้น ๑.๓๔ เหรียญ

“แล้วเวลา ที่ล่องเลยไปตาม กาลสมัย อีก
๑๐๐ ปีบริบูรณ์ ธนาคารก็ยังคงทำเนิรกิจการ
เจริญก็อยู่ และจึงทวชิกาโกอันเป็นที่ตั้ง
ก็กลบกลาย เป็น เมือง ศูนย์กลาง แห่ง การ งาน
มีผู้คนชุมนุมอาศัยอยู่มากที่สุดในพิภพ เงินที่
ฝากก็ทวชินทุกย ๆ” แล้วท่านเขียนควอักษร
ลงอีกดังนี้

ค.ศ. ๒๐๑๔ เวลาล่องไป ๑๐๐ ปี
เงินต้น ๑๘.๑๐ เหรียญ

“บรรดา ค.ศ. ๒๒๕๒๒ ยคนนี้ต่าง ๆ
ที่มองเห็นคนในพิภพต้องล่องทะเยนให้มาเห็น

พ.ศ. ๒๔๗๑

เรื่องใน ๑๓๐๐ ปี ข้างหน้า

จำนวนและตัวอักษร หนึ่ง ทำการ กลาง ของ
สมาคมทะเลเมียนมาของพิภพ ดังที่เรา
ทั้งหลายเป็นอยู่ทุกวันนี้ ส่วนเหตุการณ์บ้าน
เมืองยังหาเป็นที่เรียบร้อยไม่ มีการดักสงคราม
และความไม่สงบต่าง ๆ เกิดขึ้นขึ้น ๆ แต่
'เฟสเดนซันแนลแบงค็อกฟิชิกโก' กลาย
เป็นหลักฐานการแรกของพิภพ บัดนี้เงิน
เหรียญของนายยอนโยนส์โคทวซันเป็นเท่าไร ?
เราลองคำนวณกันดูก็คงจะทราบได้ คราวสำคัญ
ทั้งสองใน วิชาประวัติศาสตร์ คือสมัยนั้น และ
เมื่อล่วงแล้วไป ๕๐๐ ปีจากแรกฝาก เงินต้น
โคทวซันเป็นดังนี้ โปรดดู !

ค.ศ. ๒๒๕๒ เวลาล่วงไป ๓๗๘ ปี
เงินต้น ๖๘,๕๐๐ เหรียญ

ค.ศ. ๒๓๑๔ เวลาล่วงไป ๕๐๐ ปี
เงินต้น ๑๓๒,๐๐๐ เหรียญ

"ท่านสภาพบริบูรณ์ทั้งหลาย แม้จำนวนเงิน
จะทวีขึ้นถึงเพียงนี้ ก็ยังหาเห็นว่าเงินจำนวน
ใหญ่จนไม่มีใครเสมอเหมือนไม่ เพราะยังมีผู้
มีเงิน มากกว่าจำนวนน้อยในโลกอีกมากหลาย
เช่นทายาท ของบรรพบุรุษซึ่งมีนามว่า ยอน
ครอคเฟลเลอร์ ก็มักจะบริบูรณ์ด้วยทรัพย์
มากมายอยู่ในสมัยนั้น แท้ที่จริง ทศวรรษ
นั้น มฤตกเช่นนั้น เมื่อตกทอด เปลี่ยนกันไป

หลาย ๆ มี ย่อมหมกมุ่นเรื่องหรือไป
ได้ เมื่อเวลาล่วงไปอีก ๑๐๐ ปี ในระหว่าง
เวลานี้ความที่เราเรียนจากประวัติศาสตร์ การ
วิบุลยศาสตร์นโยบายและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ค่อย
เรียบเรียงขึ้น เพราะทุกคนพากันรู้สึกในความ
ยุ่งยากของการวิวัฒนาการในระหว่างอำนาจซึ่งเท่า ๆ
กัน เช่นการสงครามระหว่างประเทศที่ใหญ่โต
เสมอจนเป็นต้น ส่วนเงินที่ฝากไว้ บัดนี้ทว
ซันเป็นดังนี้"

ค.ศ. ๒๔๑๔ เวลาล่วงไป ๕๐๐ ปี
เงินต้น ๒,๕๒๐,๐๐๐ เหรียญ

"ในเวลา ๑๐๐ ปีต่อไป ซึ่งสิ้นสุดลง
เมื่อ ค.ศ. ๒๕๑๔ ครั้นนั้นมหัศจรรย์สำคัญ
อุบัติขึ้นใหม่ ๒ ประการ ประการหนึ่ง
เรื่องสำคัญเกี่ยวแก่ความยั่งยืน ของชีวิตมนุษย์
ส่วนอีกประการหนึ่งเป็นเรื่อง ออกระสวนหัว
อยู่สักหน่อย ข้าพเจ้าจะได้อธิบายต่อไป"

"ในยุคแรกทนายยอนโยนส์ยังมีชีวิตอยู่
นั้น ยังมีบรรพบุรุษหนึ่ง ซึ่งมีผู้ยกย่องว่าเป็น
ปราชญ์ทั้งคนแก่เฒ่า นามว่าเมฆนาคอฟฟ์ โดย
การ ค้นคว้า การศึกษา จากสรรพตำราอัน มาก
มายซึ่งรวบรวมมาจากมหาวิทยาลัยยุโรป
เราทราบได้ว่า เมฆนาคอฟฟ์ ผู้เคย ประกาศ
โฆษณาว่า อันสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่รู้ จักร่วงโรย

ส. คงศิริ

มิน

ร่อยหรอไปไ้เช่นว่่างกายของมนุษย์เรา หรือ
ที่เราเรียกว่าความชราภาพนั้น เป็นไปด้วย
มีเชื้อโรค คือตัว อปรมาณูต่าง ๆ มารบกวน
และความจริง อันนี้คือ มีผู้ พิสูจน์ ให้ เห็นต้องแก่
ภายหลัง เช่นท่านเสียดายว่า ขณะหนึ่งเมื่อท่าน
ผู้กำลัง สบยสวณในความ เชื่อมทน ทกล่าแล้ว
และพยายามจะ บำบัดให้ อปรมาณู นั้นสูญหายไป
เสียจากโลก บังเอิญพลากพลึงในการผสม
ยวอย่างใดอย่างหนึ่ง ถึงกับต้องเจ็บป่วยและ
-ประกอบกิจที่มุ่งหมายไม่สำเร็จไปไ้”

“ท่านผู้เ็นคิดเห็นว่า มนุษย์ทั้งหลายจะ
กำจัดอปรมาณูต่าง ๆ ให้สูญสิ้นไปไ้ไ้ โดย
การเจริญและฆ่าเสีย คือให้ชั้นวิวัฒนาการ
หนึ่งซึ่งเป็นขั้นก้าวหน้าและเชื่อล้าคณูของความ
เจริญของมนุษย์ โดย ทวไปไ้ ถึง ขีดความร้อ
ทก้าวหน้าเสียก่อน เพื่อฆ่าอปรมาณูในวิถด
เหล่านั้น วิถดเหล่านั้นได้จากสัตว์เลื้อยคลานชั้นหนึ่ง
ซึ่ง ใน ปรคัยคณนคณย สันพนอไปไ้ยาวนานแล้ว
เรียกว่าสัตว์ วิว รูปจำลองชั้นนี้ท่านทั้งหลาย
จะไ้ไ้ทักเมื่อทักเรื่องราวพิพิภคศาสตร์สถาน”

มีเสียงทวเราะ แสดงความพอใจกักก้องกัง
แผ่ว ๆ มาตาม ท่อเสียง ของเหล็ก อยู่ครู่หนึ่ง
ท่านศาสตราจารย์คณยณเสียงนั้นสงบลงแล้ว จึง
กล่าวต่อไปว่า

“ท่านผู้เ็นคณย ทรกทั้งหลาย โปรดอย่า
เพ่งเห็นเป็นการขบขันไปก่อน อันวิธีการของ
เมจนิคอฟฟ์ ย่อมไม่ เ็นที่พอใจ แก่ ชาวโลก
ครังนั้นอยู่ยง ยังเ็นผู้ ทาการศึกษาหรือ
ทดลองต่าง ๆ ก็ยังแล่วใหญ่ จนกระทั่งต่อมา
ในศตวรรษที่ ๒๕ จึงมีปราชญ์ ผู้เ็นนาม
อีกผู้หนึ่ง คือท่านศาสตราจารย์เค. ๑๒๒ ปี
๖๒๔๑๑ บรูซเพค ได้ นำความคึกทักกล่าว
แล้วมาทกลองค้นหาคัก ก้วยเหตุว่าในสมัย
นั้นโคคคณยพนอ หมดสิ้นไปแล้ว จึงหมดความ
จำเป็นที่ท่านศาสตราจารย์ให้ใช้วิธีอันเ็นมฤค
จากสัตว์ โคเสียก่อนแล้วจึงร้อประทาน แก่ท่าน
ไ้ใช้ วิจารณญาณไตร่ตรอง จนคณพยแสง y
ของเรไรเคยม แสงชั้นคณมีพยและร้อ รก
มานานแล้ว แต่ยงหาไ้ ใช้เ็นประโยชน์
อันไรไม่ แสงชั้นคณ พวกท่านทศึกษาใน
วิชาแพทยศาสตร์มาแล้วคงจำไ้ว่า ย่อมไม่
อ่อนกำลังและเปลี่ยนทางไปไ้ไ้ โดย กำลัง ของ
สนามแม่เหล็ก ท่านศาสตราจารย์คณพยความ
จริงว่าแสง y ประกอบ ก้วยแสงอื่นอีก๒๒ชั้นคณ
รวมกันอยู่ ซึ่งท่านไ้ไ้ นามว่า แสง s และ
แสง e สำหรับแสง e นั้นเมื่อไ้แยกออก
จากแสง y แล้ว จะใช้สังหารบรรดาอปรมาณู
ทั้งหลาย ซึ่ง อยู่ภายในเขตที่ รสมี ของ แสง

พ.ศ. ๒๔๗๑

เรื่องใน ๑๓๐๐ ปี ข้างหน้า

เสียใจหมดทุกทีเลย โดยจะไม่ทำอันคราย
แก่บรรดาร่างกายของมนุษย์ หรือสัตว์ทั้งหลาย
ที่ อยู่ ภายใน วงเขต รัศมี นั้น ด้วย แม้ แค่น้อย
และผลใหญ่ อันเกิด จากการค้นพบ ของท่านผู้
ก็ เป็นสิ่งที่ พวกท่านทั้งหลาย ทราบดีอยู่แล้ว
คือทำให้ ชีวิต ของมนุษย์ ยืนยาว เน้นนาน ไปได้อีก
ประมาณถึงเกือบ ๒๐๐ ปี และเวลาที่พอ
อายุออกไปได้ นั้น ย่อมต้องนับว่านานอยู่มาก
สำหรับบรรดามนุษย์ทั้งปวง”

“ส่วนอีกเรื่องหนึ่ง ที่ข้าพเจ้าจะได้อธิบาย
ต่อไปนั้น ออกจะเป็นนิยายที่มีความขบขันมาก
กว่าความสำคัญอยู่บ้าง คือจำนวนเงินซึ่งเป็น
มรดกถึงนายโยนส์ชีวิต ๕๐ ปีคนเงิน
จำนวนนั้นได้ทบทวนขึ้นเป็นก้อนใหญ่อะไซอยู่ ถึง
กับ ธนาคาร ผู้ รับ ผัก ไร่ แต่ คน ต้อง ตั้ง สาขา
ธนาคารเป็นพิเศษ และให้มีผู้ดูแลจัดการอีก
มากมาย สำหรับจัดการกับเงินจำนวนนั้นโดย
เฉพาะ ถ้าท่านทั้งหลายจะลองคำนวณดูเงิน
คนทบทวนตามจำนวนแล้ว ผลลัพธ์ได้ดังนี้”

ค.ศ. ๒๕๑๔ เวลาถึงไป ๖๐๐ ปี
เงินต้น ๔๗,๕๐๐,๐๐๐ เหรียญ

“ในยุคที่ควรระบือต่อมา ซึ่งสันติลงถึง
ค.ศ. ๒๖๑๔ มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นใหม่
อีก ๒ ประการ ข้าพเจ้าหวังว่าท่านทั้งหลาย

ที่เรียนอยู่ในชั้นทุกคน คงจะเคย ทราบดีว่า ท่าน
ศาสตราจารย์ พ. ๒๒๒ ที่ ๒๕๓๓๓ บรูซเพ็ค
ได้เขียนอธิบายความสำคัญในวิชาวิทยาศาสตร์
ได้อย่างหนึ่ง ในกฎข้อที่สามของการกระทำ
ของกราวด์ ระเบิดในทางตรงข้ามแก่วัตถุสิ่งใด
สิ่งหนึ่งที่มีอาการสะท้อนเคลื่อนที่ในทางตรงข้าม
กับพินของพิลลิวดี ด้วยวิธีที่สะท้อนเป็น
จำนวนเท่าของ ลัทธิการมี ๒ ซึ่งมี ต้นขีว e
ตามแบบของเนยัวร์ ในกาสนั้นจึงมีผู้สร้างรถ
สะท้อนชนิดใหม่ขึ้น เป็นจำนวนมากหลาย และ
ใช้รถชนิดนี้บรรทมมนุษย์ในพิภพเราไปยังโลก
ดาว นพเคราะห์ อื่น ๆ ได้ โดย สะดวก ง่ายสบาย
เราเคยกระดะนึกกันว่า รถเหาะ การค้นพบหลัก
วิทยาศาสตร์ชิ้นของท่านศาสตราจารย์ พ.๒๒๒
ที่ ๒๕๓๓๓ บรูซเพ็ค จึงเป็นการเปิดโอกาส
มรรคาใหม่ ๆ ขึ้นได้ถึง ๗ ทาง ให้ประชาชน
ในพิภพ ซึ่ง ยึดเย็บ เค็มท อยู่แล้ว ใน ขณะนั้น
ไปหาที่อยู่ใหม่ ใน ประเทศ ราช ดาวนพเคราะห์
ของเรา คงมีนามต่อไปนี้คือ ดาวพระพุท, ดาว
พระศุกร, ดาวพระอังคาร, ดาวพระพฤหัสบดี,
ดาวพระเสาร์, ดาวยูเรนัส กับดาวพระเกตุ และ
ใน พน พิลพ อันกว้างใหญ่ ของ ดาวอื่น ๆ อัน
บริบูรณ์ ยิ่งและทั้งอยู่ว่างเปล่า ทำให้ชาวพิภพ
เราหลายพัน หลายหมื่นคน ตกน กรอบแตรอยู่

พากันมั่งคั่งไปตาม ๆ กัน”

“ท่านสุภาพบุรุษทั้งหลาย อันแผ่นดินของพิภพอน ๆ ที่อยู่ห่างไกล บัดนี้ก็ไกลไกลกลายเป็นส่วนหนึ่งตลอกของความมั่งคั่งของพิภพราหมณ์สิ้นแล้ว และก่อนนั้นมาพวกเรายับรู้ สักคล้ายกับว่า ความพวกระเห่เหล่านั้น ได้กลายกลายเป็นส่วนหนึ่งของพิภพราเชี่ยเข้าไป เหตุอันเนื่องด้วยการค้นพบข้อใหม่ในวิชาวิทยาศาสตร์”

“การพบครั้งที่ ๒ นี้ ความจริงไม่น่าจะนับว่าเป็นการพบ ของประหลาด มหัศจรรย์อันไรนัก เพราะเป็นแต่เพียง ผลสำเร็จอันหนึ่งในวิชาเศรษฐศาสตร์ และหิวข้ออันเป็นต้นของความคิด ก็มีผู้ทราบ มาหลาย ศตวรรษแล้ว คือว่าปรากฏ ของบุคคลไร ๆ ก็ตาม ที่ไปเจยตายลงในพิภพอน อันมีไข้ บ้านเกิด เมืองมารครของตน จะต้องส่ง ไปยังพิภพอนที่เห็นคของผู้อื่นใดในทันที คงท้าววิธานการการนักยังใช้กันอยู่จนตายเท่าทุกวันนี้ ท่านทั้งหลาย คงจะเข้าใจในวิธีปฏิบัติอยู่คั้งแล้ว คือนำพวกศพของผู้ที่ถึงแก่กรรมมาทำให้เบาลงโดย เภาให้ร้อน รนถั่ง รุกระเหย ของ แก้วต่าง ๆ เช่น ไขโครเชน, อ็อกสิเจน, ไนโครเชน, คาร์บอน, แคลเซียม, ฟอสฟอรัส และแก๊สอื่น ๆ ตามลำดับ และผลระเหยของแก๊สเหล่านั้นได้นำมาเก็บ

ไว้ในที่เก็บพิเศษรวมกับผลระเหยของคัพอื่น ๆ

อีกคั้งหลายร้อยหลายพันศพ แล้วและนำมาบรรจุในภาชนะมาผสมและปรุงแปรประคอบกันเข้าเป็นยาเม็ดอย่างหนึ่ง และควยร้อนเซ่งจึงจะเกิดเป็นยาอายุวัฒนะ อันได้ จากผู้ ที่ถึงแก่กรรมไปแล้วแก๊ส ที่คงมีชีวิตอยู่ เมื่อปรการเป็นเช่นนั้น การกลีกรรมและการหาเลี้ยงชีพ อย่างอื่น เช่น การขายข้อสที่ออกจ้งจำเป็นต้องเลิกล้มลงเพราะเหตุว่าความสำคัญในการคงชีวิตมนุษย์ก็มีส่วนใหญ่ที่อาหาร แก่กับคนค้อไป ไม่ค้องหาอาหารจากการ ปลุกผักหญ้า หรือ เลี้ยงสัตว์ไว้ฆ่ากินอีกแล้ว เป็นอันว่ามนุษย์ ได้พบความสำเร็จอันนำมาซึ่งความสะดวกอย่างหนึ่งและผลอันได้ รับ โดยตรง จาก ความ สดวก นี้ ก็คือ ประการหนึ่งแผ่นดินย่อมมีค่าตกต่ำลงจากที่เคยเป็นมาแต่เดิม เพราะไม่ต้องใช้ เป็นที่เพาะปลูกทำไรไถนาหรือ เลี้ยงสัตว์ อีกค้อไปแล้ว อีกประการหนึ่ง มนุษย์ทั้งหลายยค้นเวลามากพอ เพราะไม่ต้องทำมาหากิน จึงใช้ เวลาเหล่านั้นไป ในคิลยวิทยาต่าง ๆ ได้มากขึ้น”

“ส่วนเงินคันททว ชนจาก เงินเหรียญคยวของ นายยอนโยนส์ บัดนี้เป็นจำนวนมากมาย ไม่มีเงินจำนวนใดในโลกเสมอเหมือน ค้อมจำนวนคั้งนี้

พ.ศ. ๒๔๗๑

เรื่องใน ๑๓๐๐ ปี ข้างหน้า

ก.ศ. ๒๖๑๔ เวลาผ่านไป ๑๐๐ ปี
เงินต้น ๕๔๒,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญ

“ท่านนักเรียนทั้งหลาย เป็นความจริง
ที่เคียวว่า เงินจำนวนนั้นหมดุกก่อนใหญ่ที่สุด
ในพิภพและในจักรวาลเคียวกับเรา และเมื่อ
ถึงก.ศ. ๒๖๑๔ นี้ ก็ยังหาถึงสมัยของนาย
ยอนโยนส์คนที่ ๔ ไม่ ยิ่งอีกถึง ๑๓ ชั่วโมง
จึงจะถึง จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าถ้าจะถึงคน
ที่ ๔๐ เงินก้อนนั้นจะไม่ใหญ่ อย่างแทบจะย่น
พิภพจนได้ก็เหมือนสักพิภพหนึ่ง”

“ต่อไปอีกหนึ่งศตวรรษ ถึง ก.ศ. ๒๗๑๔
ในศตวรรษนั้นมีการโต้เถียงในจักรวาลสมาคม
ถึงเรื่อง เคียว แก่ รัฐประศาสน์นาย อัน สำคัญ
ระหว่างคณะของจักรวาล สภาเซนต์และสภาผู้
แทนชาวพิภพต่าง ๆ ข้อพิพาทครั้งนั้นกล่าว
ถึงว่าดวงจันทร์ของพิภพเรานี้ ควรที่จะเอาไว้
เป็นเครื่องใช้ อันเป็นประโยชน์ แก่ชาวเรื่อของ
พิภพเพื่อหาที่เรือ และใช้ ในการ คำนวณอื่น ๆ
หรือว่าจะทำลายให้สูญสิ้นไปเสีย เพราะจะ
วิญญูทัศน์ไม่ได้ว่า วิถีของดวงจันทร์จะสคว
ไม่เป็นอันตรายแก่การคมนาคมกับพิภพอื่น ๆ
อาจจะเกิดการชน หรือขัดขวาง ทางคานีร ของ
รถเหาะและเวหาคยานอื่น ๆ ก็ได้ และปัญหา
ข้อนี้เมื่อใดยกขึ้นโต้เถียงกันมาเป็นเวลาช้านาน

ก็โต สิ้นสุดลง ในยุคนี้ ด้วยคำตัดสิน ให้ทำลาย
ลงเสีย เพื่อลดความวีกาของการคมนาคม”

“ท่านผู้เรียนทั้งหลาย ขอจงให้
อภัยแก่ข้าพเจ้าประเคียวก่อน ข้าพเจ้าเผลอ
ไปว่า ท่านทั้งหลาย คง จะ ชื่นชมใน วิชชา
ประวัติศาสตร์แล้วเช่นตัวข้าพเจ้าเอง คือ
ที่ข้าพเจ้ากล่าวถึงดวงจันทร์เมื่อก่อน กลับไปว่า
พวกท่านหลายคนคงลงในคำว่า ‘ดวงจันทร์’
นั้นหมายความว่าอะไร ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอ
เตือนพวกท่านที่ ยังไม่เคยไป ชม จักรวาล พิพิช
ภณศาสตร์ในกาพระพุทธิสัยที่ ให้ลองไปเที่ยว
ดูข้างสักคราวหนึ่ง ในคอนยายอันอัศจรรย์
ว่าง ๆ ด้วยมิตรเหาะ ของบริษัทจักรวาล
เวหาคยาน เล่น ไป มา ใน ระหว่าง พิภพ ทั้ง ๒
ทุก ๆ ครั้งชั่วโมงในวันนั้น ที่ พิภพภณเจ้านั้น
ท่านจะเห็น อนุสาวรีย์ อนุนายช่าง จิตรกรรม ได้
ประกอบขึ้นอย่างวิจิตรเป็นรูปดวงจันทร์ ผู้เคย
ให้ความสว่าง ในวาทะกาลแก่โลกเรามาช้านาน
แล้ว และแสงสว่างนั้นเกิดขึ้นด้วยการส่งแสง
ที่รับจากดวงอาทิตย์สะท้อนกลับมา ด้วยทพ
ดวงจันทร์ นั้นมีแร่แข็งหยาย ๆ ต่าง ๆ อยู่เป็น
อันมาก”

“เนื่อง จาก คำชี้ขาด ของ สภาให้ ทำลาย
ดวงจันทร์ ให้สูญสิ้นไปเสีย นายช่างวิศวกรรม

ส. คงศิริ

มิน

จึงเริ่มต้นกิจการกับดวงจันทร์ ใน ค.ศ. ๒๕๑๔
คือตัดทอนแบ่งออกเป็นชน ๆ และ จัดส่งลงมา
ในพิภพเราโดยใช้ ฟ้าหนะ รวดเหาะ ขรรทก ของ
บริษัทกิจวานเวทาศยาน ฝ่ายนายช่างที่อยู่
บนพิภพก็ใช้กินระเบิดชนิด ซูโโคไลซ์ อันเป็นดิน
ระเบิด ชนิดใหม่ มี คุณสมบัติ แรง กล้ายิ่งนัก
ระเบิดชนิดนี้ของดวงจันทร์ เหล่านี้ให้เคลื่อนไป
ในทางเดียวกับทาง ช่างเผือก ในท้องฟ้า ด้วย
ความเร็วถึงวันอาทิตย์ ๑๑,๒๑๗ เมตร และ
ความเร็วอันนั้นมากพอที่จะให้กำลังคน แก่ชน

ย่อยของ ดวงจันทร์ เท่ากับ จำนวน ความ คึงค
กลบ ของพิภพ ที่จะทำให ชน เหล่านี้ กลบ คน
ตกลงมายังโลกเราได้ เมื่อถึงกำลังคนและ
กำลังสองเท่ากันเสียแล้ว ข้าพเจ้าจึงเชื่อ
มั่นอย่างแจ่มว่า ชานชนย่อยของดวงจันทร์
ก็ยังคง ลอยคว้าง คว้างอยู่ อย่างที่เห็น เป็นดาว
ทางเหนือ ลอกอกกาขาดไปก็ได

“ในเมื่อเปรียบกับ ทรัพย์สิน ทอนดวงจันทร์ ลง
คือใน ค.ศ. ๒๕๑๔ สมบัติของนายยอนโยนส์
คนที่ ๕๐ ก็ทวนชนชั้นดังนี้”

ค.ศ. ๒๕๑๔ เวลาล่วงไป ๘๐๐ ปี
เงินทุน ๑๗,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เทรียญ
เจ้าหน้าที่ผู้ จัดการ เงิน รายวัน โดย เฉพาะ
ต้องเคืองรอนเนื่องด้วยจำนวนเงิน ซึ่งเพิ่ม มาก

ขึ้นทุกที ถึงกับขยายสาขาไปถึงในพิภพดาวพระ
อังคารและดาวพระศุกร์ต่อไป เมื่อสิ้นสุดวาระ
ที่ ๒๘ คือเมื่อ ค.ศ. ๒๕๐๐ นั้น นายช่าง
ก็ทำลายดวงจันทร์ดังหมควงโดยวิธีระเบิด และ
จัดส่งส่วนย่อย เหล่านั้น ออกไปพ้นจาก พิภพชั้น
งานทำลายดวงจันทร์ จึงสิ้นสุดลง และกิน
เวลาถึง ๖๘ ปีเต็ม จำนวนเงินของนายยอน
โยนส์เมื่อจบ งานทำลายดวงจันทร์เสร็จ และ
เมื่อสิ้นเวลา ๕๐๐ ปีเต็มจากที่เริ่มฝาก เป็น
ดังนี้คือ

ค.ศ. ๒๕๐๐ เวลาล่วงไป ๘๘๖ ปี
เงินทุน ๒๑๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เทรียญ

ค.ศ. ๒๕๑๔ เวลาล่วงไป ๕๐๐ ปี
เงินทุน ๓๓๒,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เทรียญ

“และจำนวนเงินก็นับหมื่นล้าน เมื่อกล่าว
ตามธรรมดาแล้ว ย่อมเป็นจำนวนเงินอันมี
ราคาเทียบความมั่งคั่งเท่ากับ รวมสมบัติสังหริม
ทรัพย์ และ สัตถิหริม ทรัพย์ ทั้งสิ้น บน พิภพ เรา
ดาวพระอังคาร, และดาวพระศุกร์ จะเว้นอยู่ก็
แต่ทรัพย์ ของ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ รวม กัน

วิทยาลัยเหล่านี้มีตั้งอยู่บนดาวพระเคราะห์ต่าง ๆ
แห่งละสถาน และที่มั่งคั่งอยู่ได้ ก็เพราะเป็น
ทรัพย์แห่งสถานศึกษาของกิลยกรทั้งหลาย”

“ยคนข้าพเจ้าขอให้ทางพระเวธกิจจากนั้น

พ. ศ. ๒๔๗๑

เรื่องใน ๑๓๐๐ ปี ข้างหน้า

ไปถึงปี ค.ศ. ๒๔๘๕ ในขั้นผู้จัดการเงินของ นายยอนโยนส์ ซึ่ง แยก ออกไป เป็น ส่วน พิเศษ รู้ สักว่าคนคงอยู่ในฐานะอันลำบากยิ่ง ใน เรื่องที่โททำสัญญาขายเงินเหรียญเขียวของนาย ยอนโยนส์ ไว้ ในวิธียากขายกัน ตั้งแต่ปี ค.ศ.

๑๘๑๔ ทั่วเมื่อถึงปี ค.ศ. ๒๔๘๕ นาย ยอนโยนส์ ชั่วที่ ๓๕ ก็มีชีวิตอยู่ แต่เรียก กันในนามของภาษาพิภพใหม่ว่า เขา ๖๖๔ เอ็ม ๔๒๗๒๑ บรูซเพ็ค ในขั้นอายุของเขาได้ ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้ว และโคหมันไวก็ยสุภาพ สักสาว รูปงาม คนหนึ่ง ชื่อว่า ที่ ๒๔๖ เอ็ม ๔๒๖๕๒ สักวเพ็ค และจะกระทำการสมรส ในเร็ววันด้วย”

“ท่านทั้งหลาย คง จะ สงสัย ว่าผู้ จัดการ ทราบได้อย่างไรว่า คนจะต้อง ตกในฐานลำบาก อันจะพึงเกิดจากการ มีสามารถ นำเงินมาใช้ ให้ แก่ นายยอนโยนส์ คนที่ ๔๐ ได้ วิธียาก มี ง่าย ๆ ดังนี้”

“ด้วยการประมาณราคาของสิ่งต่าง ๆ โดย ละเอียกละเอียดตามบรรดา ดาว พระเกตุ, ดาว ยูเรนัส, ดาวพระเสาร์, ดาวพระพฤหัสบดี, ดาว พระอังคาร, ดาวพระศุกร์ และดาวพระพุธ รวม

ถัดวันแล้วให้ราคา พอสมควร ตามจำนวนหน่วย ความร้อน เมื่อรวมผลของราคาของทั้ง ๒ อย่างนั้นเข้าแล้ว จึงปรากฏว่าทั้งจักรวาลของเรา มีค่าเป็น จำนวนเงิน ๖, ๓๐๕, ๕๒๕, ๒๔๑, ๓๖๒.๑๕ เหรียญ”

“และโดยการประมาณค่า ถ้า นาย เข ๖๔๔ เอ็ม ๔๒๘๒๑ บรูซเพ็ค ได้ สมรส กับ นางสาว ที่ ๒๔๖ เอ็ม ๔๒๖๕๒ สักวเพ็คแล้ว และสมมติว่าเกิดบุตร ชายสักคนหนึ่ง ในปี ค.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งเป็นปีครบรอบที่นายยอนโยนส์ผู้ บรรพบุรุษได้ นำเงินหนึ่งเหรียญไปฝากธนาคาร ได้ ๑๐๐๐ ปีบริบูรณ์ ในขั้นนั้นเองเด็กผู้เป็นชาย ที่ ๔๐ ของตระกูลจะต้องได้รับเงินถึงจำนวนนี้”

ค. ศ. ๒๕๑๔ เวลาถึงไป ๑๐๐๐ ปี เงินต้น ๖,๓๐๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐เหรียญ

“เห็นได้ง่าย ๆ ว่าย่อมเป็นการออกเห็นอ ความสามารถไว้ ๆ ทั้งสิ้นที่จะจัดการนำเงินมา ให้แก่ทารกผู้ ที่จะเกิดขึ้นได้ ขอให้คิดดูว่า

ในปี ค.ศ. ๒๕๑๔ พวกชาวพิภพและชาว จักรวาลเดียวกันทั้งหมด จะต้องรวมกันเป็น ลูกหนึ่ง และเจ้าหน่ ซึ่ง เป็น บุคคลผู้เดียว อยู่เป็น จำนวนเงินถึง ๔๗๕,๗๕๘,๖๓๘.๘๘เหรียญ!”

พ. ศ. ๒๔๗๑

เรื่องใน ๑๓๐๐ ปี ข้างหน้า

ความรักให้แก่ใครอีก และไม่ได้แต่งงานอีก
เลย จนถึงแก่กรรมลงด้วยความเข้าใจในค.ศ.

การบรรยายก็เป็นอันสิ้นสุดลงเพียงนี้ เชิญท่าน
เลิกประชุมได้”

๒๔๕๐ และปรากฏว่าเขาเป็นคนสุกซายของ
ตระกูล ไม่มีบุตรหลานสืบต่อมา”

แล้วหันมามอง บนกระดานดำเครื่อง วิชา
โพน ก็ค่อย ๆ ย่อหายไปที่ละหน้า ๆ จนสิ้น

“เมื่อไม่มีใครเป็นผู้ได้รับมรดกอันอื้อซ่าที่
สะสมไว้ ได้ถึงพินัยกรรม” และมูลค่าเป็น

ท่านศาสตราจารย์หยุดยั้งว่าฟังอยู่ครึ่งหนึ่ง
“อ้ายฮอน โยนส์ผู้คนตระกูลช่างเป็นมนุษย์

จำนวนเงิน มากกว่าสมบัติ ในจักรวาล ทั้งหมด
ทั้งนี้แล้ว ในไม่ช้ารัฐบาลแห่งจักรวาลก็ยื่น

ที่ประหลาดนักหนา” ท่านกล่าวเบา ๆ แก่
ตนเอง “ช่างเป็นคนเห็นเหตุการณ์ได้ไกล

มือเขา เกียวข้อง ด้วย และวิเศษพิศ ส่วนนั้น เป็น
พหุวิชาสัน และในพิภพที่เคยผสมกันเป็น

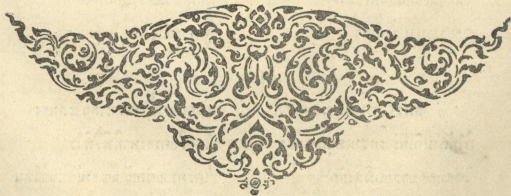
และถวิลแก่ ๆ เมื่อคิดความแก่มีชีวิตอยู่ใน
สมัยที่ยังขาดเกินคือในศตวรรษที่ ๒๐ นั้น ที่

ส่วนของบุคคล เป็นมรดกสืบทอดเนื่องกันมา
ด้วยจำนวนยหลายศตวรรษ ก็พลันสิ้น

ยังเชิญไป พลาตโน ทอนปลาย นึกเหวึกที่ไม่ใช่
ความลึกซึ้งของแก ถ้าเขาเกิดชีวิต ๕๐ เกิดขึ้น

ลงด้วยประการฉะนี้”
“ท่านสุภาพบุรุษทั้งหลาย สำหรับวันนี้

มาได้เราอยากเห็นว่าจักรวาลนี้จะเปลี่ยนแปลง
ไปเป็นอย่างไรกัน!”

โอ้ โลม ราตรี

ของ

อรุณ

ชาย

๑ สักวา มาพบประสพพักตร์
ใบอยู่โอ้ออกาเชิญพาที
เสียดรวงคังคังหน้ามอญน้อม
ไปรคเมตตาเพื่อนมนุษย์บุรุษกรรม

เจ้านงลักษณ์ล้ำเลิศเลิศวิ
รยไมตรีทวยทักฉันทักคำ
ทั้งยอมพร้อมช่วยชูชอุปลัมภ
ความชอบธรรมเฉลี่ยให้ชื่นใจเอย ฯ

หญิง

๑ ฟังถ้อย
หวานลือมหอมห่มรมมาน
ผ่นผ่อนอ่อนน้อมพร้อมจิตต์
ชอบธรรมไม่ล้ำค่ารา

เพราะนัยทรอน้ำคำหวาน
สักวาอากรเกยพา
ผูกมิตรมอญรักทนหนา
พูดจาอย่างไรพูดไปเอย ฯ

ชาย

๑ สักวา ทวนคำรำเสียดลี
ที่ไต่ถามก็เพราะความหนุ่มกระนอง
ใช้คนคกขอสมณีสัยัก
อย่าเห็นว่าทวนถามลึงความใน

ถึงคนตัวฟุ้งเพราะเสนารสนอง
ไมตรีถองพาทีวิวิ
ใคร่ทวยชกขันธ์นอช้องเนนาไทน
ไปรคถ้อยคำก้าเกินเอย ฯ

หญิง

๑ นำเมธ
ทำไถ่ไม่รู้เรื่องราว
หลายเล่ห์หรือล้นพินเกลี้ยง
เวียนวงววกแหว่่วนวาย

หลงเซ่เสียซื่อซื่อฉาว
เหมือนชาวกับคำคำซาบ
เต็มเปี่ยมเต็มซื่อซื่อซาบ
ลงท้ายก็รักหนักเคย ๑

ชาย

๑ สักวา มารศรีก็ไม่น้อย
อันชายหญิงหนุ่มสาวคราวจำเ็น
หญิงเข้าเปลื้องอกชายเข้าสารโบริาณว่า
ฉะเพาะพิชั้วรักก็ติดกาย

ช่างกล่าวด้วยเป็นคติการเห็น
ย่อมพบเห็นความรักมีพิศทาย
ตะวันล่าเค็็นส่วงไม่ห่างหาย
ก็เพราะสายสวาทเจ้าบรรเทาเคย ๑

หญิง

๑ นำขัน
เปรียบเทียบใกล้ชิดคึกเคิม
ลมชายลงชมลุ่มซู้
หวานลั้มหวานลั่นกลไก

ว่าพันผูกเพื่อเพื่อเหิม
ส่งเสริมยกตัวกลัว
หลงรู้หลงรักก็ขยี้
ผู้ใหญ่ยังมีพอเคย ๑

ชาย

๑ สักวา ความสตัยกระพิศจิตต์
ยอมควักกายภาพล่ายุชาพลี
ขอเนนย้องท้องเนอณอมขวัญ
มิให้รัยอัยชายหน้าตา

หมายเป็นมิตรเหมือนหมายไม่หน่ายหนี
เอาความก็สนองรักสักวา
ตรวถึงวันสิ้นชาติวาสนา
จะวิวาห์ตามธรรมเนียมเยี่ยมตัวเคย ๑

หญิง

๑ นำเคื่อง
เข้าปลุกคลุกปล้ำลำเค็ญ
ไซรักรักอ่อนหย่อนข้อ
ปากมีวักโกโดยเพลง

หูเหียงไปไหนไม่เห็น
แสนเข็ญเขาไล่ไม่เกรง
อย่าลืกลักชมข่มเหง
ไม่เกรงระรังก้องเฮย ๑

ชาย

๑ สักวา ความรักหนักคงจิต
พริ้งสน้องอยากนักกระแวง
ขอมอยพริ้มกายจิตพิศวาส
ขอคู่เคียงเพียงนั่งยังสะไบ

พอกพูนเพียงเพลิงตะเกียงแสง
ชินชัคแข็งเท่ากบฏาคิอาลัย
ไม่นิราศร้างรักจนตักยัย
ไซ้ทำไมถอยหนีพี่เล่าเฮย ๑

หญิง

๑ คำชาย
ปากว่ามีโอวไฉเรง
แกรรักน้ำลึกจักหวาน
ขึ้นหยายกิริยาทารุณ

น้ำลายท่วมทุ่งยั้งเหียง
รู้เชิงคอกณะคะคุณ
คกนานตาลชมข่มขื่น
จะเรียนคุณพ่อไล่ไปเฮย ๑

ชาย

๑ สักวา หวังจิตไม่คึกหนี
ระชวนหยิกถึงทึงจกักสันดาน
มิไซยักยแต่เพราะรักสลักอก
ไม่โอนอ่อนผ่อนผันฐานกันเอง

ขอมอยชีวิตไว้ใจทหาร
หรือรุกรานขับไล่ไม่เกรง
จำต้องยกเลิกล้มคำข่มเหง
จะไซ้เพลงสักวาไล่กว่าเฮย ๑

หญิง

๑ กุ้ย กุ้ย
เขาไม่รักคุณก็ออกจะขบถกัน
สสารวอนงอนจ้อขอรัก
จับรักรุกซุกซน

เจ้าชู้ฉุยฉาย่านสะพานหัน
หันหันไขว่คว้าสาละวน
มันไม่เป็นมรรคเป็นผล
ทำคนตึงเต็กเล็กเขย ๑

ชาย

๑ สักวา นำเขื่องอนเหลือแสน
หรือกลัวคนกุ่มนินทา
การสัมผัสส่ายนอกไข่ออกซ้า
ขอจับมือลาแล้วเจ้าแก้วงาม

ช่างทวงแทนของรักเป็นหนักหนา
จะอาสาสู้รบสังขความ
ไม่ล่งล้ำตำราว่าหยายหยาม
ไม่ยากตามงอนจ้อค่อไปเอย ๑

หญิง

๑ ใน้อย
กระหน่ออ้อฉาวชาวพอ
นมือเชิญเจ็ดสัมผัส
โกรธกันวันดากระคายตัว

กล่าวถ้อยว่ารักนักหนา
อ้ออ้อชายเอ๋ยเคยตัว
ขยากสละก็รักหักท้าว
น้องช่วยอมทนคนเคียดเอย ๑

ชาย

๑ สักวา นำทวิวระเขยแม่หนู
ระดักรักหักขาดสวาทเรียม
ขอสัมผัสส้อมองยามพรากรัก
หยิกเข็นนักพอพิพระอา

ชะโฉมตรูพอกได้ไม่ช่ายเหนียม
พิเคราะห์เยี่ยมลานแล้วเจ้าแก้วตา
ให้ประจักษ์ดวงจิตคักนิษฐา
เวทนาคนยากฝากตัวเอย !

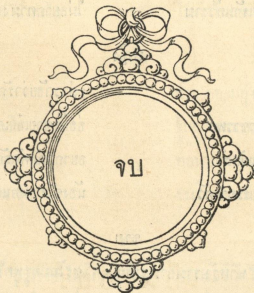
บทส่ง

๑ หนู่มสาว
นั่งแนบแอบคู่ชูชนม์
ต่างเชยต่างชนวนจิต
ทอดสรว้อยสักราวาตรี

กลางทวาทเห็นแก่นทน
ตั้งค้นพลอดรักภักดิ์
ต่างสนิทรเจ้าจู้
ถ้อยที่ไฉ่ โสม โคมเอย ๑

๑ สักวา ทวาทเอนกก็เอนก
ดิณชาติภากจิสังสีพราว
ชกทวิทวิทวันว่าพระวงสวาท
พอแสงทองส่องฟ้าอากาศ

น้ำค้างจับเย็นลมระทมทนาว
แว่วค้างทวาทโดยเวียนเฉียนนวน
จักนิราสไทยให้ไปไกลทน
จำใจทนจากนั้งหม่นหมองเอย ๑

ผู้ทวิทวิเราก่อนเป็นผู้พบเงื่อนความขบขัน แต่ผู้ทวิทวิเรารายหลังขันมากที่สุก

จ. บุณยะประภาศ

เบ็น เฮอร์

(ต่อจากหน้า ๑๔๓๔ ฉบับขุมนั๒๕๖๑)

แปลและเรียบเรียงจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ ของ ลิว วอลเลซ

โดย บุญยลักษณ์

บทที่ ๖

ต่อมาเราเตือนเค็ม ตำแหน่งอุปราชภาค
ทุเกีย ได้พ้น จากความ รับผิดชอบ ของ วั
เลอเรียส กระตุส กลับมาตกเป็นของ ปอนเคียส
บิเลท ซึ่งปรากฏว่าเป็นผู้ ที่ดำเนินชีวิตไปตาม
คลองธรรมยิ่งกว่า กระตุส มาก บิเลทได้ จัก
ทั้งเจ้าพนักงาน ออกสำรวจ บัญชีนักโทษ ตาม
คุกต่าง ๆ เมื่อไต่สวนไต่ความว่า ต้องมา
ถูกจองจำโดยไม่มี ความผิด ก็สั่งให้ปล่อย
เสียสิ้น นับว่า เขาได้ทำการกุศลให้ปรากฏแก่
อาณาประชาราษฎร์เป็นเอนกประการ ราษฎร
มีจำนวนคงหลายร้อยคน ซึ่งไม่เคยได้แล
เห็น แสงเดือน แสงตะวัน มานับ เป็น ปี ๆ ก็ได้
หลุดพ้นจากการจองจำได้ กลับไปอยู่บ้าน ร่วม
ทุกข์ สุขกับบุตร ภรรยา และญาติพี่น้อง กับได้
กลับได้รับความเจริญรุ่งเรือง และ ชุม ความเพื่
เกิดขึ้นแก่โลกด้วยความร่มร่มยิ่ง.

ทั้งสองอันใดนี้แห่งมหานคร เจอร์สะเล็ม
ซึ่งได้เคย ใช้ เป็น สถานที่ คุม ชิง นักโทษ มา
ตลอดสมัยอุปราช กระตุส นั้น เมื่อ บิเลท ได้
ขึ้นรับตำแหน่งแทน เขาได้ สั่งให้เริ่มทำการ
สำรวจทันที ผลของการสำรวจได้ความว่า
มีคุกอยู่แห่งหนึ่งอยู่ด้านล่างของหอ ซึ่งซึ่ง

สตรี ชาว อิสราเอลได้ สูง อายุ ไว้ คน หนึ่ง กับ
บุตรอีกคนหนึ่งเป็นเวลานานมาแล้ว การ
คุมขัง สตรี ทั้งสอง นั้น ทำใน ทำนอง ผึ่ง พึ่งเป็น
กล่าวคือ กันกำแพงชั้นในห้อง ๆ หนึ่ง เมื่อ
เอาสตรีทั้งสองเข้าไปขังไว้ โดยไม่มีประตู
เข้าออกเลย และเวลารับประทานอาหารก็ให้
สออาหารเข้าไปตามช่องเล็ก ๆ ข้าง กำแพง
ความสกปรก โสมมแห่งสถานที่ขังเป็นสิ่งที่ระ
สนับสนุน ความ เจริญ แห่ง เชื้อโรค ได้อย่างก
ถึงนั้น สตรีทั้งสอง จึง บังเกิดเป็น โรคเรื้อน จน
อย่างน่าทรมารเวทนายิ่ง.

หัวหน้ากองสำรวจได้ทำการให้ฟังกำแพง
นั้นเข้าไปดูคริตกีกาลวันหนึ่ง เมื่อเยคเยน
ช่องพอตัวคนรอกเข้าไปได้แล้ว ลูกสมุนจึงสอง
คนเปลือยให้สว่าง แล้วเคาะเข้าไปภายในคุกหา
ทันใดนั้นเขาได้แลเห็นสตรีทั้งสองวิ่งหนีเข้าไป
สู่ที่มืด โดยมีขอมให้ผู้ใดแลเห็นหน้า หัวหน้า
กองสำรวจทั้งสองจะ ก็ เมื่อใด ยืนเสี่ยงพูดจน
ด้วยสำเนียงอ่อนหวานว่า.

“ได้โปรดเลิกเจ้าข้า อย่าเข้ามาใกล้
ข้าเลย ข้าทั้งสองสกปรกโสมม และเป็นโรค”
ผู้สำรวจขมขื่นเคาะตามไปทุกคอกๆ ไม่รู้ห่าง

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

โกลนิก และปรากฏว่า สตรีทั้งสองแสดง
ความหวาดกลัวและเอียงซ้ายเขินอายมาก โดย
ที่หล่อนทั้งสองเปลือยกายอยู่.

“ข้าสกปรก ร้องอย่าเข้ามาใกล้ข้าเลย”
เสียงสตรีผู้สูงอายุนั้น.

“อา! เจ้าผู้เคราะห์ร้ายทั้งสอง” ผู้
สำรวจบัญชีกล่าว “เจ้ามีความผิดอย่างไร
หรือจึงมาต้องโทษอยู่เช่นนี้?”

สตรีสูงอายุนั้นเล่าเรื่องเมื่อครั้ง
๘ ปี ที่ล่วงมาแล้วนั้นให้ฟัง ในการที่เขินเซอร์
ทำท่อน้ำฝนหักตกลงมาถูก อุปราช กระตุก ใน
วันเดียวกัน ครั้นเขาได้ ขยเอาตัวเขินเซอร์
ไปลงโทษ ส่วนตัวแกเองก็ขยตัวได้ถูกส่ง
มาจำขังไว้ ที่คุกนั้นมา อนิจจา! สตรี
ผู้หนึ่งคือมารดาของ เขินเซอร์ นั้นเอง และอีก
คนหนึ่งคือ เทอร์ซา ผู้เป็นบุตร ความ
โสโครกอัน ปราศจาก การ อณามัย ของคุกได้
เปลี่ยนแปลงสรีรภาพของ สตรี ทั้งสองนี้ให้ พลัน
เป็นคนน่าเกลียดน่าชัง หล่อนทั้งสองได้เป็น
โรคเรื้อนเสียแล้ว โยหน้าเปลี่ยนรูปไปมาก
จนจำแทบไม่ได้ ที่เคย.

ผู้สำรวจบัญชีเรียกคนใช้ ที่ถือ คบ เข้ามา
คนหนึ่ง และสั่งให้ถามปากคำของสตรีผู้
นั้นแล้วทราบบ้างไว้ เสร็จแล้วจึงกล่าวว่า.

“เฮาเถอะ ข้าเห็นว่าเรือนเจ้าไม่มีความ
ฉีกเกี่ยวของกับเลย ฉะนั้นเจ้าทั้งสองคง
พ้นโทษได้ ในไม่ช้า”

พวกแล้วรีบหันออกไป จากคุก อันโสโครก
นั้นทันที เสียงฝีเท้าของผู้ ที่ออกไปค่อยหาย
เจือปนไปพร้อมกับแสงสว่างแห่งทงคณนั้น คือ
แต่ก็มีเสียงของ เทอร์ซา ก็มารคา คุยกันอยู่
เท่านั้น ทั้งสองคนช่วยกันรำขอพรพระผู้
เป็นเจ้าด้วยใจภักดี ต่อมาอีกครึ่งหนึ่ง มีผู้นำ
เอาเครื่องแต่งกายอาหารและน้ำเข้ามาให้ พอ
วางลงเรียบร้อยแล้ว ต่างก็พากันรีบวิ่งหนีออกไป
จากห้องทันที โดยเกรงว่าเชอโรคมหา
อุยาทวน จะมาทักตัว.

ตกึก คณยามได้นำสตรีทั้งสองออกไป
ส่งยังประตูคุกด้านนอก พระเถรณใหญ่จึง
ปล่อยให้เหิรไปตามลำพัง แม้ความเปล่า
เปลี่ยวแห่งวาทะกาล จะเป็นที่ น่ากลัวอยู่ ก็จริง
แต่ อิศรภาพ ที่ ไค รบนั้น คอย ปล่อย ประ โยม
ความรู้สึกของสตรีทั้งสองนี้ให้ มิ ไร ชนอยู่เสมอ
หล่อนไม่เคยได้เห็นแสงจันทร์และบรรดาการา
น้อยใหญ่มาดั่ง ๘ ปีแล้ว ก็พึงมาได้เห็น ในคืน
นั้นเป็นครั้งแรก หล่อนไม่เคยได้รับความเย็น
แห่งลมที่พัดมาใน เดือน สิงหาคม ก็พึงมา
ได้รู้สึก ในคืนวันนั้น ออ! ความสราญ

บุษยลักษณณ์

มิน

แห่งโลกนี้ ช่างมีมากมายจริงเจียนหนอ!

เจ้ายังไร้เล่า”

สองคนแม่ลูกเถิดประคับประคองร่างกันมาไม่นาน ก็บรรลุถึง คุกหาสน์แห่งตระกูลเซอร ซึ่งได้ถูก อูปราชา กระตลั วยเอาไว้นั้นเมื่อครั้ง กะโน้น ทางประตูด้านเหนือแห่งคุกหาสน์ มีกระดานข้ายติดอยู่แผ่นหนึ่ง ซึ่งปรากฏอักษรจารึกไว้ว่า

“^{๕๕} ทน เป็นราชพิทักษ์ของ สมเด็จพระบรมราชาธิราชเจ้าแห่งโรมัน”

สตรีทั้งสองหยุดยืนชมความสง่างามแห่ง คุกอยู่ไม่นานนัก เทอร์ซาจึงรีบชวนมารคาให้เถิดออกไปด้วย ความ อาลัย นิवासถานของคน เป็นอย่างนี้ สักครู่หนึ่ง จึงบรรลุถึง ประตู คุกด้านใต้แห่งคุกหาสน์ หล่นทั้งสองหยุดชะงัก และเฝ้ามองตรงไป ที่หน้าประตู ด้วยหัวใจ อัน เต็มไปด้วยความประหลาด แล้วจึงชวนกัน ค่อย ๆ เถิดเข้าไปให้ไกล

“โอ! พระผู้เป็นเจ้าผู้สถิตอยู่เบื้องบน”

สตรีผู้เป็นมารคาถ่าวพลางเงยหน้าขึ้นสู่สวรรค์ แล้วค่อย ๆ ถิ่นหน้าใกล้ลงมามอง คุกหน้าผู้ ที่นอนอยู่ เมื่อจำได้ดังนั้นก็ จึง ถิ่นถ่าวออกไปว่า “ลูกชายของข้ามียังมีชีวิตอยู่อีกหรือไม่? นึกว่าเจ้าคงได้ตายแล้ว ภายเสียแล้วละ เออ! เทอร์ซาเอ๋ย นพชาย

เทอร์ซา ค่อย ๆ คุกเข้าลงจะจับมือข้างหนึ่ง ของพชายทว่าอยู่ แต่มารคาได้ห้ามเสีย โดยเกรงว่าเขาจะคนชน สองคนแม่ลูกต่าง ร่ำร้องไห้เพราะความอาลัยและคิดถึงเป็นล้นพ้น นักไคร้จะได้เข้าก่อทุกข์แก่ก่อนก็ แต่เมื่อ มานถึงว่าคนเป็นไคร้เรือน ย่อมเป็นอันตราย

แก่ผู้ถูกสัมผัส คือ บุตรชายของตนแล้ว ก็ เป็นการสละบุญญาที่ระกระทำไว้ ครั้นจะปลด ให้เขาคน ชน มา เพื่อเล่า ความ ให้ฟัง หรือ บุตรชาย ของ ตน ก็ คง จะโทมนัส น้อยใจ เป็น อย่างยิ่ง โอ! ออกผู้เป็นมารคาเอ๋ย ในครั้งนั้น ช่างซอกแซกทำใจเสียเหลือเกิน หล่น ต้องจากเขาไปตั้ง ๔ ปี โดยปราศจากข่าวคราว ครั้นมาได้พบกันเข้าแล้วสิ โชคกลับไม่ อำนวยโอกาสที่จะให้สนทนากันได้ ความรัก และความอาลัยในบุตรชาย มี อำนาจแรงกล้า ชนเป็นลำดับ จนสามารถกลั่นอิสรุสออกมา ได้พราว ๆ เมื่อไรหนอ จึงจะได้โอกาสได้ รัยรัยบุตรนั้นเข้ามาสวมสอศอกไว้ในวันแชน ออกจากกาลก่อน

สักครู่หนึ่ง เทอร์ซา กับมารคาจึงชวนกัน เถิดข้ามถนนไปยังไคร้ไม้ต้นหนึ่งเพื่อพักนอน ด้วยความเหน็ดเหนื่อยอีกโรย ประกอบกับความ

พ.ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

ระทมใจ เมืองนี้ลงเรียนร้อยแล้ว จึงเอนกาย
ลงจะงีบหลับ แต่ความง่วงยังไม่ถึงขีดสัก
สักระยะสอง จึงนั่งเฝ้าๆ เป็นเซอร์ อยู่ด้วย ความ
เป็นห่วง ในไม่ช้า มีสตรีชรา คนหนึ่ง
เคียวผ่านมาหยุดยืนอยู่หน้าประตู ยืนชะ
ตาจ้อง มองดู สักครู่ จึง คุกเข่า ลง ยกมือ
เป็นเซอร์ ขนลุก เป็นเซอร์ สักครู่คน แล้วรีบ
ผละลุกขึ้นทันที คงพาทั้งคู่ของเขาพลันจึง
จับอยู่ที่ โยหน้าสตรีชราผู้นั้น

“โอ! อัมราห์ ข้าได้พบ แกแล้ว”

เป็นเซอร์ กล่าว

อัมราห์ ยั่วเก่าแก่แห่งตระกูลเซอร์ พัก
ไม่ ออก เพราะ คน คนไป ด้วย ความ บิด ยืน
พลาถกมหน้าลงร้องให้สะอึกสะอื้นอยู่ด้วยความ
สังสาร

“บอกข้าหน่อยเถิดว่า แกพบแม่ข้าและ
เคอร์ชาบ้างหรือไม่?” เป็นเซอร์ ถาม “แก
รู้ไหม อัมราห์ ว่าแม่และเคอร์ชาอยู่ที่
ไหน? บอกข้าหน่อยสิ อัมราห์”

ขณะนั้น เคอร์ชาขยับกายจะลุกเดินมาหา
แต่มารดาได้รีบยกมือห้ามไว้เสีย ทั้งสองคน
จึงนั่งฟังต่อไป อัมราห์ กลืนน้ำตาไว้ได้ด้วยความ
ล้ายาก แล้วจึงตอบว่า ไม่ทราบข่าว
คราว ของ เคอร์ชา และมารดาเลย ตั้งแต่จาก

กันไปในวันเกิดเหตุใหญ่นั้นแล้ว เป็นเซอร์
ยืนก้มหน้าฟังในอาการหมกหมัว อยู่สักครู่ จึง
ลุกอัมราห์ชวนให้เข้าไปพักอยู่ภายในคฤหาสน์
นั้นโดยทางลับ ทุกสัปดาห์ของเป็นเซอร์ ที่ห่าง
ไกล ออกไปที่ละน้อย ๆ ทำให้ทวงใจ แม่ลูก
ทั้งสอง รู้สึกทรมานไปด้วยทุกสัปดาห์ พอ
ลับกายไปแล้ว สตรีทั้งสองจึงโผล่มาเข้าออก
กันทำให้อยู่ฉงนนั้น

รุ่งขึ้นเช้า พอชาวเมืองพบสองแม่ลูกเข้า
ต่างช่วยกันช่วยพาเข้าไปใส่รถให้ออกไปจาก
ประตูพระนครโดยความไม่พึงปรารถนา หล่อน
ทั้งสองต้องพากันหนีไป ด้วย อาการ ทุรนทุราย
และหวาดกลัวยิ่ง

คืนต่อมาจากที่ไค้พบเป็นเซอร์แล้ว อัมราห์
ก็ลอบไปซื้ออาหารในตลาด และไค้ ยืนเสี่ยง
คนใจทักกันแซ่แซ่ไปว่า ที่คุก อันโตเนีย
ได้ปล่อยนักโทษสตรีเป็นโรคเรื้อน ๒ คน ออก
มา โดยมีพวกทหาร เช่นเดียวกับมารดาของ
เป็นเซอร์ แก่เฒ่าลูกที่เกี่ยวว่า หญิงทั้งสอง
คนนั้น คือ เคอร์ชา และมารดา อัมราห์นั่ง
ตรึงตรองอยู่สักครู่ จึงตกลงใจที่จะไม่นำข่าว
นี้ไป บอกให้ เป็นเซอร์ ทราบ เพราะแกไค้
จะไค้พบตัวจริง เสียก่อน และข้าเชื่อว่า
อย่างไรก็ดี ถ้าเป็นเซอร์ ทราบความเป็นไป

บุษยลักษณ์

มิน

ของมารคา และ น้องสาว แล้ว คง จะเสียอีก ร้องขึ้นว่า
เสียใจไม่น้อย

ทั้งนั้น ในวันรุ่งเช้าต่อมา อัมราห์ จึงไป
ตักพบ ๒ แม่ลูกอยู่ที่ข้างย่อน้ำ ไรเก็ด อันเป็น
ย่อน้ำสาธารณะ ซึ่งใคร ๆ ก็ต้องมาตักไปใช้
รับประทานกันโดยมาก และแก หวังว่า
เทอร์ซา กับ มารคา คง จะมา ตักน้ำ ที่นั่น ด้วย
จึงกักคาคของ อัมราห์ กล่าว คือ ไม่นานนัก
ก็ได้ยินเสียง มหาชนร้อง ตะโกนกัน เอ็กตะโร
ว่า

“คนขเรอนมาแล้ว ! คนขเรอน
มาแล้ว !”

อัมราห์ จึง ผุดลุก ขึ้น มองไป ททาง เสียง
ตะโกน ก็ปรากฏว่า สตรี ซึ่งเป็นโรคเรอน
ทั้งตัวกำลังยืนอยู่ข้าง ๆ กัน หินไม้สุมข้างไกล
จากย่อน้ำนั้นนัก แกจึงฉวยตะกร้าใส่อาหาร
ต่าง ๆ ที่เตรียมมาแล้ว กับหมอน้ำใบหนึ่ง เกร
ตรงเข้าไปหา สตรีทั้งสอง ขณะนั้นได้ยิน
เสียง มหาชนพากันยืนอยู่รอบ ๆ ข้างว่า

“แน่ ! คุยายคนนั้นชั้ ใจจริง ๆ เอา
ของ ๆ ไปให้คน ขเรอน จนไกลถึงจนก็ได้
ไม่ยักกลัวโรคมาทิกตัว”

เมื่ออัมราห์ เกรไป ถึงระยะห่างอีก ๔-๕ ก้าว
จะถึงตัวสตรีทั้งสองนั้น จึงพลันมีเสียงคนหนึ่ง

“อัมราห์ !”

อัมราห์ ร้องหน้าสตรีขเรอนทั้งสองอยู่เป็น
ครู่ จึงจำได้ว่าเป็นนายของแกลกับบุตร แกล
คุกเข่าลงตรงหน้า และร้องให้คว่ำครวญอยู่
ด้วยความสงสาร ในไม่ช้าจึงส่งตะกร้าอาหาร
และไปตักน้ำมาให้ด้วยน้ำใจอันดี สตรีผู้เป็น
มารคากล่าวขอร้องมิให้อัมราห์ ยอก เป็นเชอร์
ให้ทราบว่าตนพักอยู่ที่ไหน และเวลาเข้ากับ
เวลาเย็น ขอให้เอาอาหารมาให้ด้วย ทั้งนี้
ข้าแก่อัมราห์ ก็รีบปากและอาสารจะปฏิบัติตาม
ทุกประการ เมื่อสั่งเสร็จแล้ว มารคา กับ
เทอร์ซา ก็ชวนกันไป จากที่นั้น ปล่อยให้
อัมราห์ คงคุกเข่าอาศรัยพนทนาอยู่แต่ผู้เดียว

๐ ๐ ๐

การสืบทอดตำแหน่งแห่งหนของมารคา
ยังไม่ปรากฏผลแก่ เป็นเชอร์ เลย แม้จะได้
มัลลห มาช่วยเหลือ อีกกำลังหนึ่ง ก็ที่ การ
ค้นหาที่ หอ อันโคเนีย ก็ได้ความ แต่ เพียงว่า
เมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้มีคำสั่งให้ ปลอยสตรีไปจากที่
คุมขัง ๒ คน แม่ลูก ซึ่งกำลังเป็น โรคเรอน
อย่างน่าทุเรศ ต่อมาได้ยินข่าวจากราชฎว่า
มีแม่ลูกสองคนถูกขังขังปล่อยออกไปจากกลาง
พระนครทางประตูด้านหนึ่ง เพราะเป็นบุคคล

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเฮอริ

ไม่พึงปรารถนาที่จะให้พานักอยู่ เนื่องด้วยเป็น
โรคเรื้อน ทั้งนี้ เป็นเฮอริ จึงได้แค่เพียงเชื่อว่า
มารกา และน้องสาว ของตนยัง คง มีชีวิตอยู่
อา! จะอยู่ที่ไหนหนอ? ขัณหาข้อน มีสติ
เอง ก็หมดขัณหาที่จะให้ คำตอบได้ ดังนั้น
เขาทั้งสอง จึงเที่ยวสืบเสาะไปในความหวังว่า
คงจะได้พบปะสักวันหนึ่ง

จวบ จนเช้าวันที่ ๑ แห่ง เดือน ตุลาคม
เป็นเฮอริ ได้ มาพัก อยู่ ณ ที่ โรงแรม แห่งหนึ่ง
อันมีผู้มาพักอยู่เนืองแน่น ขณะที่เขากำลัง
รับประทานอาหารเช้าอยู่แต่ผู้เดียว นั้น มีบรรดา
ผู้หนึ่งเข้ามาประกาศอยู่ในกลุ่มราษฎรว่า ผู้
แทน ของ อปราช ยีเลต กิดอำนาจ คือ โกงเงิน
ข้าราชการ ซึ่งราษฎรทั่วทั้งพระนครมีความ
โกรธเคือง เป็นอันมาก จะพากันแห่เข้าไป
ต่อว่าท่านอปราช ชายผู้นั้นได้ประกาศกันว่า

“สุเจ้าผู้เป็น ชาว กระลิเลียน ทั้งหลายเอ๋ย
ไป! จงพากันไปเถระ ย้าน พวกราษฎร
กำลังพากันจะข้ามสะพานไปสู่ที่พักท่านอปราช
แล้ว บางทีพวกเราจะมีโอกาสช่วยเหลือ
เขาได้บ้าง เร็วเข้าเถิด พวกเรา!”

ชนชาวกระลิเลียนทั้งหลายจึงพากันลุกขึ้น
ยืนอย่างสละสลวยพร้อม และจับแรงจากเข็มขัด
ให้กระชับแน่น เพื่อการลุกเดิน ทันทีนั้น

จึงมีเสียงกล่าวขึ้นมาจากทางเมืองหลวงว่า

“โอ! สุเจ้าชาวกระลิ” ซึ่งเป็น
ถ้อยคำของ เป็นเฮอริ “สุเจ้าเขาเข้าไปด้วย
สักคนหนึ่ง จะได้หรือไม่?”

“บางทีเราอาจจะถึงกับต้อง ฆราฆ่าพัน
กันทีเดียวนา” ชาวกระลิเลียน ตอบ

“อ้อ! เช่นนั้นนะหรือ” เป็นเฮอริ
กล่าวต่อ “แต่ข้าคงจะไม่รีบหนีไปก่อน
สุเจ้าทั้งหลายเป็นแน่”

ผู้เป็นหัวหน้า ชาว กระลิเลียน สายตาตรว
ลึงขณะเป็นเฮอริ อยู่เป็นครู่ แล้วจึงกล่าวว่า

“โอ! เจ้าผู้เป็นชาวกระลิ ท่านสุเจ้า
รูปร่าง ลำสันก็อยู่มาก ไป! ไปด้วยกัน
ก็ได้”

เขาทั้งหลายจึงชวนเป็นเฮอริ หนีมาพร้อม
ด้วยชาวกระลิเลียนเป็นกลุ่มใหญ่ และในไม่ช้า
ก็ได้บรรลุถึงคุกพาสัน เปร์กอเรียม อันเป็นที่อยู่
ของท่านอปราช ขณะนั้น ทนายราษฎรกำลัง
เคาะหนุมน้องกันเป็นแถว ผ่านประตูซึ่งมีทหาร
ยาม ชาวโรมัน ยืน รักษาเหตุการณอยู่ อย่าง
เคร่งครัด ทางเบื้องหน้าคุกพาสันนั้นถนนหลาม
ไปด้วยราษฎร ซึ่งส่วนมากเป็นราษฎรเพศหลาย
ป็นอายุและหลักฐาน เสียงร้องตะโกนอยู่
เบี่ยง ๆ มีทั้งชาว กระแสร์ เพื่อเรียกตัวยีเลต

บุษยลักษณ

มิน

ออกมาเราในเรือการฉ้อโกงเงินข้างศาสนา
ครึ่งชั่วโมงที่แล้ว ชั่วโมงหนึ่งก็แล้ว สอง
ชั่วโมงก็แล้ว จนกระทั่งสาม ชั่วโมง
ยี่สิบ นาทีก็ใกล้จะออกมารับหน้า ยอมเราจาก
ทวยราษฎร์เหล่านั้นไม่ ถึงกระนั้นก็ พวก
ราษฎร์ยังหาละความพยายามที่จะพบตัว ยี่สิบ
ไม่

เพียงวัน เสียงราษฎร์เอ๋ยดังยิ่งปรากฏขึ้น
เป็นล่ำด้วยความโกรธ สักครู่หนึ่งมีเสียง
เกรียวกราวทางเบื้องหน้าคุกหาสนัน หนึ่ง
ราษฎรแตกซ้อ กระจัดกระจายพร้อมด้วยเสียงร้อง
โศกครวญ ด้วยความเจ็บปวดของผู้ที่ ชะรา
เป็นเชอร์ ตกใจ จึงชะงักเหตุการณ์ด้วยความ
คันค้ำ แต่หาเห็นอะไรไม่ เขาจึงอุ้มชาว
กะลิลเลียนคนหนึ่ง ชูขึ้นให้ดู ปรากฏว่า มี
ชายหลายคนแต่งกายเป็นพวกยิว ถือไม้กระบอง
ไล่ตบตีพวกราษฎร์อยู่เป็นจำละหวั่น เป็นเชอร์
จึงปล่อยร่างชาวกะลิลเลียนผู้นั้นลง และได้รับ
คำบอกเล่าว่า

“อ้ายพวกนั้นไม่ใช่พวกยิวหรือก เจ้า
ชาวครุฑที่เอ๋ย อ้ายพวกโรมัน มันปลอม
ตัวมาต่างหาก ข้ารู้ได้เพราะความแหม่มโศก
ของมัน”

พอ สัน ประโยค เป็นเชอร์ รู้สึก คันใจ อวูชเลย ข้าจะสู้เจ้าได้ทีไหนเล่า”

เป็นอันมาก จึงชวนพวกกะลิลเลียนทั้งหลายให้
เร่ง ระดมกัน เข้าช่วยเหลือโดยใช้กำลังไม่เป็น
อาวูชยกขึ้นเข้ากันทางราษฎรที่ถูกทำร้าย และ
เข้าต่อสู้ พวกยิวปลอม ผู้มีใจอาชวร้ายเหล่านั้น
อยู่อย่าง อลหม่าน จนพวกโรมัน แดกพ่าย
หนี รัน ขึ้นไปบน คุกหาสนัน พวกชาว
กะลิลเลียน จะไล่รุดติดตามขึ้นไปอีก หากแต่
เป็นเชอร์ ได้ห้ามปรามไว้เสีย จึงเป็นอันชะงัก
อยู่แต่เพียงเชิงบรรได แล้วหวลกลับมารวม
กลุ่มกันใหม่ รีบพากันหนีทหารที่ถือโล่ที่คำพ
ครมมือหมิ่นหนึ่ง กำลังวังตรงมาจะช่วยเหลือ
พวกยิวปลอม

พอผ่านประตูชั้นนอกออกไปได้ เป็นเชอร์
ต้องหยุดชะงัก เพราะได้ยินเสียงร้องทักถามว่า
“เฮ้ย! สู้เจ้าเป็นชาวโรมันหรือชาวยิว?”
“ข้าเป็นชาวยิว เกิดในเมืองนี้” เสียง
เป็นเชอร์ คอยผู้ถาม ซึ่งเป็นทหาร “เจ้าจะ
ทำไมข้าหรือ?”

“อย่าเพิ่งไป” ทหารตอบ “อยู่ต่อสิ
กันก่อน”

“เจ้าจะให้ข้าต่อสู้กับตัวคุณนั้นหรือ?”

“สักแต่แต่เจ้าจะสมัครใจ”

“โอ! เจ้าชาวโรมันผู้องอาจ ข้าไม่มี

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

“เฮาเลิกลี ขื่อนน้อยวิคก เจ้าชาวยิวผู้
แข็งแรง ข้าจะให้มื่อสาวของข้าเอง”

ต่อมาไม่ช้า เป็นเซอร์ ก๊อททาร์ที่ทาทาย
ก็เริ่มลงมือประภาพกันชน ต่างฝ่ายต่างล่อไล่
กันในเรื่องที่ด้วยฝีมืออันว่องไวน้ำคยั้ง มีอช้าย
ต่างจับไล่ที่แน่น เติวมีของกันภัย ด้วย ความ
ระมัดระวัง ทวยราชย์ต่าง รู้สึก ตื่นเต้น
ประภอยกับอาการเพี้ยนตาในท่าทาง อันแคล้ว
คล่องว่องไวของคู่ปรกัย และเผื่อใจเป็น
ตาเดียวกัน ในไม่ช้าความว่องไวและความ
ชำนาญของ เป็นเซอร์ มีฉายาว่าทหารผู้ฉวยค
นั้น เป็นเซอร์ ได้ โอกาสเหมาะจะ จึงทะ โศก
เข้า ทะลวงแทงคู่ปรกัยล้มกลิ้งลง และถึงซึ่ง
ความมรณะโดยปราศจากอาการทรมานทรมานแม่
แต่่น้อย เขาปล้นกรากเข้านเหยียบบนหลัง
ผู้เคราะห์ร้าย แสดงว่าตนมีชัย ทันใดนั้น
ผู้ซึ่งมวลดต่างแสดงความยินดีให้ร้อง อยู่ยังมี

เป็นเซอร์ ไม่รอช้า รีบนำพวกกระลิเลียน ออก
มาโดยเร็ว ครั้นถึงที่เปลี่ยวแห่งหนึ่ง จึง
ประกาศว่า

“เจ้าชาวกระลิเลียนทั้งหลายเอ๋ย คณ
เจ้าจงไปพบกัยข้าที่โรงแรมในจังหวัด เบทาน
เด็ค ข้ามีเรื่องสำคัญอย่างหนึ่งที่จะยกกระโค
ร์ปรึกษากับเจ้า จงเอาทาบกับไล่ที่นั้นไปด้วย
เพื่อแสดงให้ข้าเห็นว่า เจ้าทั้งหลายเป็นชาว
กระลิเลียน ที่คุ้นเคยกับข้ามาแล้ว”

ชาวกระลิเลียนรับคำ และรีบทาบกับไล่ที่
มาจากเป็นเซอร์ สักครู่จึงพากันเหิรแยกทางไป
คณนั้น การชุมนุมได้เข้าไป สมความประสงค์
ของเป็นเซอร์ ทุกประการ เขาพาทาเกลยกล่อม
ชาว กระลิเลียนให้มาเป็นพวกเดียวกันได้ อย่าง
ง่ายดาย ฉะนั้นเขาจึงหวังว่า การก๊อติสรวา
ของชาว อิศราเอไลต์นั้นคงเป็นผลสำเร็จได้ใน
ไม่ช้า

บทที่ ๗

ว่าวันหนึ่ง ขณะ ที่ เป็นเซอร์ กำลัง นั่ง อยู่
ณปากถ้ำในตำบล ตรี โจนิตส์ อันเป็นที่ชุมนุม
พลของพวกกระลิเลียน มีชาว อาหรับนำ
จากหลายภาค มีลัทธิ มายานให้ เขาจึงคล

ออกอ่าน เป็นใจความสั้น ๆ ว่า ไก่พยผู้
วิเศษคนหนึ่งที่ท่านขบถกิจการ ล่วง หน้าที่ อย่าง
ประหลาด เวลานั้นกำลังพักอยู่ทางฝั่งตะวันออก
ของแม่น้ำ รอร์กัน เขาใจว่าจะเป็นพระผู้

บุษยลักษณณ์

มิน

เป็นเจ้าที่กำลังแสวงหากันอยู่ และทั้งมีมหา
ชนเลื่อมใสศรัทธาพากันไปฟังคำอธิบายนั้น
อยู่กันหลาหมื่นหมื่น เป็นเชอร์ มีความยินดี
เป็นอย่างยิ่ง จึงเรียบเขียนจดหมาย ๒ ฉบับ
แจ้งข่าวนี้ให้คนนำไปให้สีโมนิสต์ กับท่าน
อิลเคอริม แล้วสั่งให้ชาวทะเลียนเตรียม
ตัวไว้ให้พร้อมสรรพ เขาเองจะไปสืบสวน
คุกก่อน ซึ่งถ้าเป็นความจริงแล้ว จึงจะจัดการ
ต่อไปตามควร

สั่งเสร็จ เป็นเชอร์ จึงออกเที่ยวพร้อม
ด้วยชาวอารยแผ่นดินตรงไปยังฝั่งตะวันออกแห่ง
แม่น้ำ จอร์จัน ในเวลากลางคืนนั่นเอง

รุ่งสว่าง ปรากฏว่า การเที่ยวทางกำลัง
อยู่ในกลางทะเลทราย เป็นเชอร์ ไม่ยอมเสีย
เวลาพักผ่อนเลย คงควมม้า อัสเตวรีน เรอีย
ไปกับคนนำทาง สักครู่หนึ่งแลเห็นอุษณ
ภูเขาคู่หนึ่งมีคนอยู่ ๓ คน พอเข้ามาใกล้ เป็นเชอร์
จึงจำได้ว่าเป็นผู้ ชื่อ พระนางอิริส แห่งโอเคีย
กับท่านบิลทาร์ และทาสอีกคนหนึ่ง ทั้ง
๔ คนก็ทลายปราศรัยกันพอควร แล้วชวนกัน
เที่ยวทางต่อไป ซึ่งไปหยุดอยู่ใกล้ ๆ กับ
ลำธารแห่งหนึ่ง เพื่อพักผ่อนระงับความ
กระหาย พระนางอิริสก็สืมนั่งกริยาอัน
ขั้วยวน เป็นเชอร์ ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา และ

พาสักพักออกให้ โอกาสแก่ เป็นเชอร์ เพื่อทอด
ความสันทนา แต่ เป็นเชอร์ คงนั่งและรำลึก
ถึงภาพเอสเทอร์ สาวคนรักที่กำลังยืน ฟังการ
อ่านมรคถ้อยคำ ๆ เกือบคา สักครู่หนึ่ง
บิลทาร์ เขามาขอน้ำรับประทาน การ
สนทนาของเป็นเชอร์ จึงเป็นอันต้องยุติลง เขา
เอื้อมมือไปตักน้ำส่งให้ท่านบิลทาร์ด้วยหนึ่ง
และคุยกันอยู่สักครู่ ทาสจึงนำอาหารอย่าง
โอชะรสมาให้ ทั้งสามคนรับประทานพร้อม
กันสนิทสนมด้วยความเอื้อเฟื้อร่วร้อย

หลังอาหาร ขณะอิริส กำลังสนทนากับ
เป็นเชอร์ อยู่ บิลทาร์ได้กล่าวขึ้นว่า

“โอ! เจ้าหนุ่มน้อย แห่งตระกูลเชอร์
ข้าแล้ว ๆ เสียงคนมาเตือนบอกว่า ให้เรารีบ
พากันไปเถิด ผู้ซึ่งเราคอยพยายานแล้ว
นั้น บัดนี้มาถึงแล้ว”

“ข้าเองก็ได้ข่าวมาเหมือนกัน” เป็นเชอร์
กล่าว พลางกวักทนายของมัลดูให้

“ถ้าเช่นนั้นก็รีบ” บิลทาร์ กล่าว
ต่อ “เรารีบเที่ยวทางกันต่อไปเถิด”

ทันใดนั้นการเที่ยวทาง ก็เริ่มต่อไป อีกด้วย
ความตึงตังจิตใจโดย มิได้ ถึงถึง ความเห็นที่
เห็นอยู่เลย

คำกล่าวการเที่ยวทางยังไม่ถึงที่หมาย คณะ

พ.ศ. ๒๕๓๑

เป็นเซอร์

เป็นเซอร์ จึงทำการหยุดพักอยู่ใกล้ ๆ กับย่อน้ำ
แห่งหนึ่ง ในทะเลทราย ทลอดทางที่มา
เป็นเซอร์ ได้พินิจทวนหน้า ของ อิริส อย่าง หนัก
ว่า มีความงามแห่งความเป็นสาวประกอบ
ด้วยความกระตือรือร้น แห่งกิริยามรรยาท ประ
ปนอยู่ด้วย เขารู้สึกพอใจและใคร่จะได้
สนทนาวินิจฉัยด้วยกับหล่อน ฉะนั้นในตอน
กลางคืน ความประสงค์ของเป็นเซอร์ จึง
เป็นความจริง กล่าวคือ เขาได้มีโอกาสนั่ง
ใกล้และสนทนากับอิริส โดยปราศจากความ
รังเกียจของหล่อนและบัลทะสาร์ ใจความ
แห่งการสนทนาปรากฏว่า ออกระมันนิล
เลี้ยวไปในเชิงรักใคร่ยิ่งกว่าเรื่องอื่น ๆ ทั้งหมด
ประโยชน์ต่าง ๆ ที่หล่อนกล่าวถึงนั้น ทำให้
ใจเป็นเซอร์ เติมนิยมยกย่อง เขาพยายาม
สะกดใจ แต่รู้สึกวุ่นวายใจ เพราะใช้
แค่อิริสได้ นั่งพักอยู่เฉย ๆ หากมิได้ หล่อน
ยังใช้มือเขมมมาลูบขำและกระพือตักคอกเขา
อีก โอ! ถ้าใครเล่าจะเป็นผู้สะกดใจได้ ใน
เมื่อตอนอยู่ในสภาพอย่างนี้ ก็มันไม่เข้า
เป็นเซอร์ จึงต้องรวบรวางอิริส เข้ามาแนบไว้แน่น
และปล่อยให้ประโลมด้วยความสะดวก

คณะได้มาถึงตำบลเบเทรียรา และสืบถาม
ราษฎร แถบ ๆ นั้น ถึงผู้ที่ มาตั้งต้น ประกาศ
คำสั่ง อันได้รับคำตอประกอยกับการช
ยอกทางให้จนครบบริบูรณ์ คณะเป็นเซอร์ จึง
เดินทางต่อไปในวันรุ่งขึ้น ครั้นเช้าเวลา
๕ นาฬิกา จึงได้ส่วนทางกับราษฎรกลุ่มหนึ่ง
ซึ่ง มี ขวัญ หนุ่ม ชาว นระชาวัน อยู่ ท่ามกลาง
กิริยาท่าทางส่งเสียงมโหรีระฆัง คล้าย ๆ กับ
ผู้มีสมาธิ สังเกตได้ว่า เป็นผู้ที่หมั่นคนยหน้า
ถือตามากอยู่ ในไม่ช้า ชาว นระชาวันหนุ่ม
ก็ได้เข้ามาใกล้คณะเป็นเซอร์ พอเผชิญหน้า
กัน ชาว นระชาวันจึงยกมือไหว้ทอสนชยตรง
ไปยังบรรพชิตคนหนึ่ง พร้อมกันร้องประกาศว่า
“สุเจ้าทั้งหลายจง มอง ทอด ประทีป แห่ง
พระผู้เป็นเจ้าเถิด ซึ่งมีแสงอันสว่างจ้าจน
อาภรณ์ สิ่งที่ยาปกรรม ต่าง ๆ ในสากลโลก
ให้หมดสิ้นไปได้”

บัลทะสาร์ รีบคุกเข่าลงกระทำการเคารพ
เป็นเซอร์ จึงจ้องมองหน้า ท่านใน อาราม ตระลึง
ลึกครุ่นชาว นระชาวัน ผู้ นั้น ประกาศต่อ อีก ใน
ทำนองว่าบรรพชิตผู้วิเศษแห่งคำสั่งสอนของ
บรรพชน แล้วผลที่สุดจึงกล่าวว่า

“โอ! สุเจ้าทั้งหลาย นั่นคือโอธแห่ง
พระผู้เป็นเจ้า”

◎ ◎ ◎
วันที่สามแห่งการเดินทาง เป็นเซอร์ และ

พอข้าเสียงลง มัลทะสาร์ ถัสอดชินพอ ช่วยประคองบิภาพล่อน เขาก็หาได้ยืนไม่
ก็กินว่า อิริส ต้องลง จาก หลั่งอุษฏร มา จักการ ประคย
“ใช่ที่เกี้ยว! ใช่ที่เกี้ยว! สุเจ้าทั้งหลาย
เฮีย!” ประทรมบิภาของพล่อนเอง คณณนั้นเป็นเซอร์
จึงคงกะ โหมทพกลดทรงนนั้น เพอฟังคำสั่งสอน
พวกแล้ว ท่านลัมลงสันตคืออยู่ณทนนเอง
เป็นเซอร์ จ้อง หน้าโอริส แห่ง พระผู้เป็นเจ้าอยู่
เป็นครุ่ จึง โศกคงจากหลั่งมีน้ำเสกความ
เคารเป็นอันกั แม อิริสจะ ได้ร้องเรียกให้
แห่ง โอริสของพระผู้เป็นเจ้าในวันรุ่งขึ้น แต่
ผลที่สูกได้ทราวยว่า บุรุษผู้นั้นคือ บุตรชาย
ตาช่างไมแห่ง นคร นระชาเรทนนเอง

บทที่ ๘

ต่อมา ความ ปรากฏว่า สีโมนิสได้ ซื่อ พลาญ ๆ ก่อน.
เคะเตสถานแห่งตระกูลเซอร์ ในนครเจอรุสเล็ม อยู่มาวันหนึ่ง ภายในห้องนั่งเล่นสำหรับ
คินมาจากท่านอุปราช ปอนเซียส บิลด์ และ ฤๅษณ์ของคฤหาสน์แห่งตระกูลเซอรันนั้น สีโม
อพยพรอยครวจาก นคร อันคิออก มาพักอาศัย นิส กับ เฮ็สเทอร์ กำลังนั่ง ปรารภกันถึง เรือง
อยู่แทนเป็นเซอร์ เป็นการวิสาสนาที่แทน เป็นเซอร์อยู่ด้วยความเป็นห่วง ทันใดนั้นมีชาย
เจ้าของบ้าน ผู้กำลังฝึกฝนอยู่ในกรพยายาม คนใช้น้ำทหมายมาส่งให้ฉะยหนึ่ง เฮ็สเทอร์
กัซซาบิอันเมื่อง ส่วนการค้าขายและกิจการ จึงคล้อออกอ่านให้ยักพ้าง ซึ่งได้ ใจความขึ้น ๆ
ทั่วไปใน นคร อันคิออกนั้น ไทมอยให้สันนิษัตติ ว่า ชาว นระชาณ กำลังเคียวทาง จากจังหวัด
เป็นฝึกแทนแล้ว คราว ฝ่าย เป็นเซอร์ล้ากยนิ กะลิลี ทรงมา เจอรุสเล็มแล้ว เขาเองกำลัง
กำลัง คอยคุมพวก กะลิลีณ เทรียมตัว พร้อม คุมทหารมาด้วยกองหนึ่ง และออกกองหนึ่งจะ
ที่จะช่วยเหลือ โอริสแห่งพระผู้เป็นเจ้าให้ได้อิน ได้ยกหนุนเนองกันมาในภายหลัง ชาว นระชาณ
เล็งราชย์อยู่เสมอ หาก แต่ พระองค์ยัง กล่าวว่าจะเข้ามาให้ถึงเจอรุสเล็มให้จงได้ และ
ไม่การสเห็นพ้องทวย เขาจึงยังต้องรออยู่ จะได้เริ่มกำเนิการบางอย่างทีเดียว ทั้งนี้

พ.ศ. ๒๔๗๑

เป็นเฮอริ

กำลังคอยโอกาสกันยี่ว่า ไกลเข้ามาแล้ว ขอ
จงอยู่กับความเย็นสุขเถิด ผู้เขียนจดหมาย
ไกลังนามว่า 'เป็นเฮอริ' เฮสเตอร์ วยส่ง
จดหมายให้ ยิก้าอ่านอีกเป็นคำรบสอง และ
พลางย่นว่า

“โอ ! ข้าแต่ท่าน ผู้เย็น ยิก้า ยังเกิดเกล้า
หวังไว้ว่าเราจะจะได้พบกันเป็นเฮอริ ในคืนวัน
เอง.”

“บางทีอาจจะเป็นได้ เฮสเตอร์ ลูกรัก
ของพ่อ” สโมนิเกสตอบ

พอถึง ยิก้า นวยนาคเข้ามา และ
ชวนเฮสเตอร์ ไปยืนคุยอยู่ข้างนอกห้อง คำพูด
ของยิก้าส่วนแก่คนขายแห่งไค้เฮสเตอร์ อย่าง
ยิ่ง หล่อนกล่าวยิ้มออกมาให้เฮสเตอร์ทราบ
ว่า หล่อนรักเป็นเฮอริ อย่างมันเหมาะทีเดียว
อา ! ออกเฮสเตอร์เอ๋ย หล่อนคงได้รับความ
ระทมใจเป็นแน่นอน แต่หวาน เฮสเตอร์ก็ต้อง
อม และแม้มขม เฮสเตอร์ก็ต้องกลืน ฉะนั้น
เมื่อยิก้าร้องบอกว่า เป็นเฮอริ กำลังมากับชาว
นเรขารัณห์ผู้เย็น และหล่อนรีบวิ่งจะลงไป
ทางเบื้องล่าง เฮสเตอร์ รู้สึกคนว่า สุกจะ
ซ่อนความระกำใจไว้ใต้อก หล่อนจึงรีบวิ่ง
หนีจากท่านไป พร้อมๆกับฮิสซัสหลังจาก
ลงมาถึงสองปราง

ชั่วโมงหนึ่งผ่านไป ขณะที สโมนิเกส
เฮสเตอร์ และยิก้ากำลังนั่งคุย อยู่ด้วยกัน
ในห้องพักผ่อนอื่น เป็นเฮอริ ไค้เกิดคลอเคลีย
เข้ามากับยิก้า ภาพแสดงนิยันทาเฮสเตอร์
ย่นๆ แต่อย่า ! ถึงอย่างไรก็หล่อนจำ

ต้องทน การสนทนาวินั้นเป็นเฮอริ ได้บรรยาย
ถึงอาหารของชาวนเรขารัณห์ ซึ่งมันใจว่าเป็น
โอรสพระผู้เย็นเจ้าต่าง ๆ นานา สักครูหนึ่ง
อิมราที่ไค้เข้ามาฟังอยู่ด้วย ความลึกกสิท
แห่ง พระองค์ท่าน อันรบเราใจ อิมราที่เย็น
อันมาก ก็คือ การช่วยเหลือคนเป็นโรคเรื้อน
คนหนึ่งให้หายไค้อย่างประหลาด โดยไค้ มี
ยิก้าผู้เย็นพร้อมๆกับไค้ผู้เย็นอีก ๒-๓ คำเท่านั้น
อิมราที่ไค้เย็นลงพบน มองเห็นหนทางที่จะ
พามาและน้องสาว เป็นเฮอริ ไปรักษาให้หาย
ไค้บัง นอกจากนั้นแล้ว เป็นเฮอริยังไค้เล่า
ถึงกริยามรรยาที่อันอ่อน โยนและเครื่องน่ายก
ประกอบทั้งไค้หารใน คำสั่งสอน กลิ่นแล้ว แต่
เยือกเย็นใจยิ่ง ผู้ฟังทุก ๆ คนก็ปลงใจ
ยอมยกชาวนเรขารัณห์นั้นว่า เป็นโอรสแห่งพระ
ผู้เย็นเจ้าอย่างแน่นอน ผลที่สุดของการสนทนา
เป็นเฮอริ ไค้กล่าวว่า

“โอ ! ข้าแต่ท่านทั้งหลาย เอาไว้พูน
เด็ก เราจึงค่อยพากันไปดูพระองค์ท่านให้

บุษยลักษณ

มิน

ประจักษ์แก่ตา”

พูดแล้วเป็นเซอร์ จึงอ้างาผู้สูงอายุและสาว
ทั้งสอง โดยความตั้งใจจะไปยังศาลเบญทนะ

๑ ๑ ๑

รุ่งเช้า อมราทรีบไปพบมารดาและน้องสาว
เป็นเซอร์โดยเร็ว แกเล่าความที่เป็นเซอร์
กล่าวถึงผู้วิเศษว่า อาตมาบอกโรคเรื้อนให้หาย
ไค้อย่างประหลาด เป็นธรรมคาที่ชาวนี้ยอม
จะนำความยินดีมาให้สตรีผู้ตกทุกข์ทั้งสองอย่าง
แน่นอน สองแม่ลูกจึงรีบไปประทานอาหาร
แก่เช้า แล้วชวนอมราทไปยื่นคอกบพชชาว
นะชาวนี้ผู้ตกทุกข์ทอนนอยทถนสายหนึ่ง ซึ่ง
เป็นถนน เชื่อม ค่ายล เบญทนะ กับ มหานคร เจอร
สละเดิม ความรู้ สักในไปปรากฏว่าเป็นความ
กระหายใคร่จะได้พบผู้วิเศษนั้นเป็นอย่างยิ่ง

สตรีทั้งสาม เทียวเที่ยวตามไปจนพบผู้วิเศษ
ไค้สมประสงค์ในไม่ช้า ประชาชนผู้ตกทุกข์
ไค้ป่วยร้าย จะไล่ เคอร์ชา กับมารดาให้ออกไป
เสียให้ห่าง ด้วย ความ เกรง กลัว และ วังเกีย
โรคเรื้อน แต่ชาวนะชาวนี้ผู้ตกทุกข์ทอนนไค้
เข้ามาขึ้นกันไว้เสีย ตรงหน้า มารดา และบุตรผู้
ตกทุกข์ไค้ยาก เมื่อต้องหน้าบุรุษหนุ่มผู้ มี
กิริยาสง่างามยอมอุสักรู้แล้ว นางผู้เป็น
มารดาจึงเอ่ยขึ้นว่า

“โอ ! ข้าแก่ท่านผู้ มีมหิทธิฤทธิ์ ขอไค้
โปรดช่วยข้านอภัยทั้งสองนี้ให้พ้นจากโรคภัยอัน
พึงน่ารังเกียจจนกว่าจะได้ไค้ไปปรกฤดา
เด็กพระเจ้าข้า”

“เจ้าเชื่อนั่น ละหรือว่า ข้าอาจะ รักษาเจ้า
ให้หายไค้ ?” เสียงชาวนะชาวนี้ถาม

“ก็ท่าน คือ พระผู้ เป็นเจ้า ลงมาโปรดสัตว์
มนุษย์แล้ว เหตุไค้นข้านอภัยจะไม่ยอมดิ้อเล่า
พระเจ้าข้า” มารดาเคอร์ชากล่าวคือเป็นเชิง
อ้อนวอน

“เมื่อเจ้า มีความเลื่อมใสใน ข้าเจ้า เช่นนั้น
แล้ว ก็ขอผลสำเร็จจงมีแก่เจ้าเถิด” ชาว
นะชาวนี้ กล่าวแล้ว ขึ้นนั่ง ด้วย คุณณ์ใน อากา
รารวม สักครู่จึงออกเคิรค่อไป และรว
ยชวนทั้งหลายก็เคิรตามไปคุรเคิม

มารดาทรงเข้าสวมกอดเคอร์ชาผู้บุตรด้วย
ความดีอกดีใจ แล้วกล่าวปลอบโยนว่า

“ลูกเอ๋ย ท่านไค้กรฤดาช่วยพรให้แล้ว
ค่อนี้ไป เราคง จะหาย จากโรคเรื้อน นะลูกรัก
ของแม่”

ยังไม่ทันสักเสียงให้ร้อง เกรว บวกวาว ของ
รวชชวนคิ สักครู่ทั้งสองแม่ลูกผู้ สักตนว่ามี
หัว ใจ ผ่อง แล้ว และ ผิวพรรณ วรรณะ ค่อย ๆ
เปล่งปลั่งอ่มเอิบขึ้นเป็นลำดับ ความยินดีแห่ง

เหวของผืนหนึ่งก็พลันเสื่อมสูญไปทีละน้อย ๆ
ซึ่งในไม่ช้าไรเตรอนบนผืนหนึ่งทั้งสรรพาศักยภาพ
ก็หายสิ้น อ่า ! หลอนทั้งสองแสนที่จะยืนกัน
เป็นลนพน์ แล้วจึงชวนอัมราห์เคิร์ทางกลับ

ในไม่ช้า ได้มาพบกับเป็นเฮอร์ เขาโผ
ผวาเข้าสวม กอด มารดา และ น้องสาวไว้ด้วย
ความรักและคิดถึงเขินที่ยัง ทั้งสามแม่ลูก
ต่าง ผลัด กัน เล่า สารทุกข์ สุกดิบ ให้ กัน ฟัง พอ
สมควร แล้วมารดาจึงถามว่า

“ลูกเอ๋ย นี่จะเกิดรบราฆ่าฟันกันละหรือ
เจ้าจึงไต่สัพพาทายเคิร์บมั่วอย่างนี้ ?”

“มิได้ ยังหรือแม่” เป็นเฮอร์ตอบ หลายวัน ด้วยความยินดียิ่งได้กลับมาพบกัน

แต่ลึกเกรงว่าชาวทะเลนั้นผู้นั้นอาจจะมึนๆ ลก
จึงเตรียมเพื่อช่วยยั้งกันไว้ เพราะการแผ่
คำสั่งสอนใหม่เช่นนั้น พวกตุลาการ และ พวกคิง
แก่ เวียน ทั้ง หลาย คงมีความเกลียดชัง มาก
อาจช่วยกันรุมฆ่าเสียก็ได้”

เสร็จการสนทนา เป็นเฮอร์ จึงพามารดา
และ น้องสาว เคิร์กลับไปยังที่อก เขา แห่งหนึ่ง
และ จักการ ทาง ทะเลให้ พานัก อยู่ ชั่วคราว
ขณะเมื่อมารดาและบุตรต่างเล่าความเป็นไปใน
ชีวิตของตน ซึ่งเต็มไปด้วยความวิปริต
ต่าง ๆ เป็นเฮอร์ พัก อยู่ กับ มารดา เป็น เวลา
หลายวัน ด้วยความยินดียิ่งได้กลับมาพบกัน

บุษยลักษณะ

ลพบุรี

อย่างไม้ไผ่กันฝน

ต่อมาวันหนึ่ง เป็นเชอร์ ไค เข้าไปใน
จังหวัด เบเซทา เพื่อฟังการดำเนินรอยแห่ง
การสงครามกู้ชาติ วันนั้นเป็นวันปลาย ๆ
เดือนมีนาคม เขาเข้ามาไปหยุดอยู่ที่หน้าโรงแรม
แห่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้วมาโดยอิสระกับ
สหราชอาณาจักร ๒ คนได้มาพักอยู่ที่นี่ ที่
ซึ่งพระเจ้าเชอร์ออร์บัสสั่งให้เขาไปเฝ้า เขาคงใจ
ว่าจะได้พบกันมิลลิ่ง จึงได้เข้าไปภายใน แต่
แทนที่จะได้พบ ก็จกคกกลืนกลาย เป็นไคเผชิณ
หน้า ชนยังให้บังเกิด ความพิศวง อย่างยิ่ง
เขาเคยเห็นใบหน้า ของผู้เฒ่าแต่ก่อน หลายหน
แล้ว ซึ่งล้วนแต่เป็นใบหน้าอันยอมแบ้มแบ้มใส
ทั้งสิ้น มา วันนั้นแหละใบหน้า ชนคนนั้นไค
อันทรานกลายเป็น ชนถมึงทง คุงเมื่อไค พบก
สัคร ซึ่งชวนให้คิดว่าเรามีความประสงค์ร้าย
เป็นเชอร์จริงเกรทงเขาไปหา ไคโดยมิไคยอธ

“โอ ! ข้าแต่ท่านผู้เป็นเจ้าชายแห่ง เจอร
สเล็ม จงบอก ข้าหน้อยเถิดว่า บุรุษ ผู้เป็น
บุรุษชายข้างไม้ขวานะชาวัน ซึ่งท่านเชื่อว่า
เป็นพระผู้เป็นเจ้านั้น เวลานั้นอยู่ที่ไหน ? เขา
ใช้เคซานภาพปรายกรุงโรมเสียแตกพิณาคแล้ว
หรือ ?” ผู้นั้นถาม เป็นเชอร์

ผู้ถูกถามนั้นไม่ให้คำตอบ

“ข้าคอยดูว่า เมื่อไรไอธสพระผู้เป็นเจ้า
พระองค์นั้นจะได้เป็นกษัตริย์โดยมีเจ้าชายแห่ง
เจอร์สเล็มเป็นองค์กษัตริย์อันมีเกียรติ โอ ! ข้า
หวังว่าจะได้ทราบความชื่อนี้จากท่าน แต่เปล่า !
ความหวัง ของข้า คง เลือน หายไปใน อากาศ
และข้าไร้ความจริงเสียแล้ว นหรือคือคำพูด
ของเจ้าชายแห่งเจอร์สเล็ม ? ข้ารู้จักตัวทาส
ที่เบเนผพวยเรือชาว โรมันลาหนิงไค คนแล้ว ซึ่ง
เป็นคน ๆ เกือบกนกกับคนที่ฆ่าชาว โรมันคนหนึ่ง
ในปราสาทลิลเคอรัน กับทหารโรมันอีกคน
หนึ่ง ที่ทองกลาใน เจอรสเล็ม เมื่อวัน จาลาล
และเวลานั้น เจ้าทาส คน นั้น กำลัง ช้องสู้ม ชาว
กอลเลียนโดยมีท่านลิลเคอรัน ราชาแห่ง
ทะเลทราย คอยช่วยสนับสนุนอยู่ เพื่อซึ่ง
สมัยคิของชาวโรมันทน โอฮา ! หากข้าทำลาย
กรุงโรมไม่ ! แต่ข้าหากว่า ข้าช่วยชาว
โรมันว่า เจ้าทาสชาวียคนนั้นคือใครแล้ว

น่ากลัวว่าชีวิตเขาจะเป็นอย่างนั้น” พอ
สนคำพูดลง สังเกตได้ว่าผู้พูดได้ช่วยคาไป
ทาง เป็นเชอร์ เป็นเซิง ยัมเยาะ อยู่กลาย ๆ ซึ่ง
เป็นเชอร์ รวยเบยหนา ชนควย อาการ์ ตกคถลึง—
ตกคถลึงเพราะมีผู้รู้ ใส่เขาเสียทุกขแล้ว

“โอ ! อีริส ชาว ไบย คุปท์ ผู้เป็น
สาวสวย” เป็นเชอร์ กล่าว “ข้าไม่หวังเลย

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

ว่าจะได้ ยินคำพจนันต์เสกน้ำใจเทียมโทกเช่นกัน
จากบุตรของยลทะสาร์”

“โอ! ท่านผู้ สัตว์ตระกูลเซอร์” อิริสตอบ
ด้วยน้ำเสียงอ่อนโยนกว่าแต่ก่อน “นั่นแหละ
ข้ามองเห็นทางที่ท่านจะรอดจากอันตรายได้แล้ว
โดยทางช่วยเหลือเมสเสสลาห์ให้รอดจากความ
จนปานขอทานฉบับนี้”

“เมสเสสลาห์นี่หรือ?” เป็นเซอร์กล่าว
ทวนคำ “ข้าจะช่วยเขาไม่ได้เลย เขาเป็น
ชาวโรมัน ข้าเป็นชาวยิว เขาทำให้ข้าเจ็บช้ำ
น้ำใจ มาแต่ก่อน มากมายนัก โอ! อิริส
สาวงามแห่งโอียคุปต์เอ๋ย ข้าช่วยไม่ได้จริง ๆ
และไม่คิดจะช่วยเขาด้วย”

ใบหน้าของอิริสซึ่งค่อย ๆ ยิ้มแย้มขึ้นแล้ว
กลับพลันเปลี่ยนเป็นอึ้งย้งคุกก่อนอีก สักครู่
หล่อนตอบว่า

“ถ้าเช่นนั้นนักแล้ว เป็นเซอร์ เมื่อข้ากลับ
ไปยังกรุงโรม จะไปบอก เมสเสสลาห์ ตามคำพ
จนันท์ของ ท่าน ”

พูดแล้วขยับร่าง จะออกจากห้องนั้นไปด้วย
อาการสับสนสับสน เป็นเซอร์รีบกล่าวว่าหาในทำ
นองทำทลายฝ่าไปยังเมสเสสลาห์ แล้วเปิดม่าน
กันประตูให้อิริสเดินกลับกายออกไป

ต่อมาไม่ช้า เป็นเซอร์ จึงออกจาก โรงแรม

นั้นเพื่อกลับไปหามารดา เมื่อมาถึงถนนหลวง
เขาได้พบขบวนแห่แห่อย่างเอิกฉิง มีผู้คน
ถือคบไฟจุดสว่างเคียวมาเป็นทิว นอกนั้นยังมี
ทหารโรมันเคียวตามมากับเป็นกองใหญ่ แต่ผู้
ที่มีอำนาจเหนือในขบวนนั้นเป็นนักพรต เป็นเซอร์
วิ่งแซงเข้าไปเคียวเคียวนักพรคผู้นั้น และได้พบ
บรูซหนุ่มผู้หนึ่งก็รีบหันนำขบวนไปในอาคาร
โคกเคร้า ตามความสันนิษฐานเข้าใจว่า
เขาคงเป็นนักโทษ ความมืดแห่งรัตติกาล
ไม่ อำนวยให้ เป็นเซอร์ จำหน้า ได้ ว่า เป็นใคร
ทันใดนั้นเอง เป็นเซอร์เลยถูกจับไปด้วยกับ
นักโทษผู้นั้น

สักครู่หนึ่ง ขบวนแห่เคียว ออกไป นอกประตู
เมือง และยังคงเคียวเร่ต่อไปตามห้วยเขา ใน
ไม่ช้าขบวนหยุด ปวงชนที่ไปรู้ สักทวนว
สถานที่จนคนลูกข้า ต่างพากันหมดยลง คง
เหลือแต่ทหารเหล่านั้นยืนอยู่ได้ ล่ากับ
เป็นเซอร์ จึงถือโอกาสส่งหินจากหมู่ชนเหล่านั้น
จะตรงออกไป แต่เขาคงพลันหยุดชะงัก—
ชะงัก เพราะ ต้อง ประจันหน้า กับ บรูซ ผู้หนึ่ง
แต่งกายในเครื่องนุ่มห่มสีขาวล้วน เขาผู้นั้น
คือชาวตะวันออกผู้ วิเศษ ซึ่งกำลังยืนยกคอก
อยู่ในอารามฉนวนเคร่งขรึม ทางเบื้องหลังมี
คาน้ำค้ำยี่ของท่านยืนอยู่หมู่หนึ่ง ภูมิประเทศ

បឋមត្ថក្សណ៍

มณ

๕๕
ตรงนั้นเป็นสวนคนไฮลฟว

ความเจ็บแสบแห่งภูมิประเทศ ค้ำรองอยู่ไม่นาน
ท่านผู้วิเศษจึงเริ่มกล่าวกันว่า

“สเจ้าเทยวคนหาอะไรรอยหรือ?”

“ข้าเจตอกรการทว ฝวเคษ ชงเขนชาว
นระธารน” เลียงนกรพรคณนาชวบนแท่น
กล่าวกอช

“^๔^๕^๖ขานแหะคือเขาฝนนะ” ชาวชะธารน

ตอบ นาเดียยังไม่แสดงความหวาดกลัวเลย
 จูดาห์ (เป็นเฮอ) รีบวิ่งตรงเข้าไปคุกเข่า
 พลางยกหน้าขึ้นจูบมือผู้สาว และกล่าวว่า

“โอท่านผู้เป็นมุนาย อย่าบอกความจริง
พวกมันเลยท่าน”

“ ยิงใจเล่า ”   เสด็จชาวพระราชาริเอน

“ข้าพช^๑ออกส^๒เ^๓จ^๔า^๕แล้วว^๖า^๗   ข^๘า^๙ค^{๑๐}อ^{๑๑}ผู้^{๑๒}วิ^{๑๓}เศ^{๑๔}ย^{๑๕}ช^{๑๖}าว^{๑๗}
น^{๑๘}ะช^{๑๙}าว^{๒๐}น^{๒๑}   เ^{๒๒}้า^{๒๓}จ^{๒๔}ะ^{๒๕}ท^{๒๖}อง^{๒๗}การ^{๒๘}อะ^{๒๙}ไ^{๓๐}ร^{๓๑}ห^{๓๒}ร^{๓๓}ือ^{๓๔} ?”

ทวยราษฎร์ จึง เกียรติยศ กันเข้า ห้อมล้อม
และใช้เชือกมัดมือเสียแน่น ในไม้ข้างกองทหาร
จึงออกเดินนำหน้า ปลอ่ยให้พลราษฎรควบคุม
ตัวชาวอเมริกันผู้ นึกตัวตามไป เป็นเซอร์ บัน
ดิลลีย์ผู้สีกกร จึงเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย
ขึ้นนอกออก แล้ววิ่งฝ่าหุ้มชนแซกเข้าไปถึง
ผู้ถือเชือกจับผู้ใดเสียได้ ขณะนั้นกำลังเดิน
มาในอาการคอบก และผลพลลงมายกหน้า

ผากรุง^๑ เป็นเฮอ^๑ จึงเขาร^๑ ข^๑ น^๑ ท^๑ ถ^๑ ล^๑ อ^๑ เซ^๑ อ^๑ ก^๑
 จ^๑ ท^๑ ำ^๑ น^๑ แล^๑ว^๑ แอ^๑ย^๑ ก^๑ระ^๑ ข^๑ย^๑ ท^๑ ห^๑ ท^๑ ำ^๑ น^๑ แ^๑ก^๑ เ^๑า^๑ ๆ ว่า

“.....”
 ภาษาเราจะช่วยเหลือท่านให้รอดพ้นจาก

อินทราวยกรังน จะเ็นทพอใจแก่ท่านหรือ
ไม่?"

เสียงทอของชาว น่าน นมโกลี ผ่านเสียง
ผลการวิจัยมากทยโสตร์ เป็นเซอร์ เลย์ ชก
ลึกครุท่ง หม่อมราชวงศ์ จงจิบ ภาว เป็นเซอร์

พยายามจะช่วยเหลือชาวเนซารีน จึงเอะอะ
ช่วยกันจะรวมทำร้าย เขาไม่รอช้ารีบต่อสู้หัก
ข้อมาจากกลุ่ม มหาชนนั้นได้ โดย สวัสดิภาพ
แล้ววิ่งกลับไปยังเคอร์เซอ์นัมหมักทงไว ้วยกลับ
เข้าในเมืองได้ และชนม้าควยไปยังกระโจมที่
พักของเขา โดยมันไว้ว่าจะต้องไปหาผู้วิเศษ
ชาวเนซารีนในวันรุ่งขึ้นให้จงได้

ราชวไม่งทสของแห่งเต้านรงคน

ชาย ๒ คนควมมาหืออย่างเทมเสเท้า ทรงมา
มายังประตูกะโจมของเป็นเฮอร และเมื่อใด
พบกัยเป็นเฮอรแล้ว จึงดล่ำลือถึกรายงานว่า

“ข้าแต่ท่านผู้เป็นทนายของชาวกระลิลีน
พวกเรารู้จักเตรียมไม่ถากเขนสำหรับประหาร
ชีวิต ชาวนาชาวน ผู้วิเศษ ไวเสรีสรรพแล้วที่
ตำบลกอลคอกา.”

“ส. เราทั้งสองจงไประดมพลชาวกะลิลเถียน

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

ทั้งหมด แล้วตามเข้าไปยังค่ายลอคคอกทา
โดยเร็วเด็ก” เป็นเซอร์สั่ง

“โอ! ท่านผู้สืบทอดเซอร์” ชาว
กะลิลเลียนคนหนึ่งตอบ ชาวกะลิลเลียนทั้งหลาย
เว้นเสียแต่ชายทั้งสองเท่านั้น โค้ดกลับใจไป
เป็นพวกนักพรตเสียหมดแล้ว”

เป็นเซอร์ คงอิง ในความหมกหมัว อยู่เป็น
ครู่ แล้วจึงชักม้าชวนกันควยขี่คอไปยัง
ค่ายลอคคอกทา ในไม่ช้าได้พบกษัตริย์โมโนเคส
ในเมือง ผู้ชวนให้เขาไปพักอยู่ในบ้านก่อน
ซึ่งจะไ้สันตทานกับยัลทะสาร์ควย. เป็นเซอร์

กระทำคามควยอากาศ เหนงหงอย เพราะ
ความกึกก้อง ๆ ของ คนโค่นล้มละลายไปเสียสิ้น
แล้ว เหนงแก่ชาวกะลิลเลียน ซึ่งเข่นก้าง
ทัพโค่นกลับใจไปเสียหมด เขาต้องไว้ วัล
ฉะนั้นการสงครามก็ซำคัก คาคใจ จึงเข่นอัน ก่อ
ขึ้นไม่ไคอย่างแน่นอน

การสันตทานกษัตริย์โมโนเคสและยัลทะสาร์ นย
ว่าไม่มีเรื่องอะไรที่สำคัญนัก นอกจากการ
ยริบทุกซำ ค้าง ๆ นา ๆ ที่คนหมกความสามารด
จะช่วยเหลือ ชาว นะซารันเท่านั้น ลำคย
น ประชารายวู้ร ก้างเคิร เนองนง อยู่คาม
ทองถนน เพื่อกอยค การ แห่ประจานชาว
นะซารันไปประหารชีวิต ลอคคอกคอกทา ค้อมา

อีกไม่นานนัก ขบวนแห่ก็ผ่านมาถึง ชาว
นะซารันผู้นั้น มีโยหนาคีฬพรรณเลิศชคักปาน
ผู้ที่โรชีวิตแล้ว แต่เขาจนเคิรระทระเทินตาม
ขบวนไปไคควยอากาศรำน่าเวทน้าง ทั้งล้อง
ข้างมีทหารเคิรคุมตัวไปก้วย ๔ คน นอกจาก
นักโทษชาวนะซารันแล้ว ยังมีนักโทษเคิร

คามไปสู่ที่ประหารชีวิต ค้วยอีก ๒ คน ค้อม
ไปทางท้ายขบวน มีนักพรตและคิรวาเคิรตาม
มาเข่นแถวรายคัก ทันคินัน เอ็ลเทอร์ไคซ
มื่อให้ คูสคั ๒-๓ คน ซึ่งก้างล้อง ร้องให้ คัรว
ควรวนอยู่แล้วถามว่า

“ข้าเจ้าไม่ทราบว้ ผู้หญิง เหล่านคี่
ใคร?”

“สัคคีอยู่โนงเข่นนั้น” เป็นเซอร์
ค้อมเมอมองไปพิจารณาคอยผู้ลคัคว
“ค้อม มารี มารคากองเขา และอีก ๒ คน
นค้อม ชาวกะลิลเลียนผู้ รุกคักรนค้อมทาน”

เมอขบวนผ่านไปลคัควร จึงเลเห็นพวก
ชาวกะลิลเลียน เคิรมากลุ่มหนึ่ง เขาพลันร้อง
เรือกให้เข้มาชมนม และขอความ ช่วย
เหลือ เพื่อกแกใจ นักโทษให้พนจาก ทัดเซากรรม
ผู้หนึ่งในหมู่ชาวกะลิลเลียนไคค้อมขั่นว่า

“โอ! จุกา ข้าทั้งหลาย สักจะช่วยเหลือ
ท่านไคเสียแล้ว เพราะชาวนะซารันไม่

บุษยลักษณ

มิน

มีน้ำไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินเลย ข้าทั้งหลาย
ก็ชวนกันไปรับว่าท่านแล้ว แต่ไม่ใคร่ผล
สมความมุ่งหมาย ทั้งนั้นพวกข้าจึงเห็นว่า
พวกเราไม่ควรระคึกการเช่นนั้นอีกต่อไป ถ้า
หากจะเป็นการสงครามเพื่ออัสสรภาพแล้ว พวก
ข้าทั้งหลายจะมีภัยต่อเลย จะเตรียมตัว
ให้พร้อมเพื่อชักภาพของท่านไปขายให้ ออกต่อสู้
ศัตรูของเรา เราเลิกขอให้ไปพบกันที่คนไม่
มีไม้งางเขน พวกข้าทั้งหลายจะไปคอยอยู่
ณที่นั้น เพื่อมีโอกาสที่จะสมควรช่วยเหลือ
บ้าง ก็จะได้ช่วย”

ทุกแล้ว ชาวกระติเลียนก็ชวนกันออกจาก
บ้านไป เป็นเฮอรยอนนั่งชิงในอาการครองไม้
ทกั่ว จะก่อการสงครามเพื่อความอัสสรภาพ
ซึ่งชาวกระติเลียนบิระช่วยเหลือ หรือจะ
ช่วยนักโทษให้รอดพ้นจากการถูกประหาร ซึ่ง
ชาว กระติเลียน จะไม่ยอม ยืนมือ เข้า ช่วย เลย
เขาไม่ทกลงใจแน่นอนว่า จะทำอย่างไร
จนสิโมนิเกสได้ร้องเตือนให้คงแรงออกเคียวตาม
ขยวนไป เป็นเฮอร กัยนังไม่ออกว่าจะทำ
อย่างไร ก็คงออกเคียวทางไปกับยัลธะสาร์
สิโมนิเกส เอสเทอร์ และชาวกระติเลียนผู้ ร่วม
ใจอีก ๒ คน ทรง ไปยังที่ ประหารชีวิต
นักโทษเหล่านั้น

คอลคอกทาเข้าขึ้นเนินเขาเคียวลูกหนึ่งซึ่ง
ที่ชาวอิสราเอลใช้หมายความว่าทะเลลึกครั้น
ซอ เช่นนั้นก็เอนแต่ลักษณะเนินเขานั้นคล้ายรูป
ทะเลลึกครั้นคน ขยวนเห่มาหยุดอยู่แห่ง
เขานั้น และในไม่ช้าการเตรียมไม้งางเขน
ก็สำเร็จลง นักโทษก็ถูกนำตัวขึ้นไปบน
ยอดเนิน แล้ว ถูกปล้อง เครื่องแต่งกาย
ออกหมด จนแลเห็นรอยแผลถูก ขยวนหลัง
มีโลหิตไหลอาบเป็นแนวอยู่หลายแห่ง ผู้คุม
จึงร้อง นักโทษ เอนนอน ลงบน ไม้งางเขน ใน
อาการแผ่เหยียดและในไม่ช้า เสียงทอกระปี่ก็
ดังกังวาลขึ้น โอ! ผู้คุมได้เอาตะปอกผ่ามือ
ทั้งสองของนักโทษครึ่งแนบ กับส่วน ขวาง แห่ง
ไม้งางเขน ข้าพเจ้าชาวหนึ่งไขว่ ทบออกข้าง
หนึ่ง และใช้ตะปอกท้าวไขว่กันนั้นให้ครึ่ง
แนบกับส่วนข้างของไม้งางเขนอีก โอ! คอลค
เวลาทำทัณฑกรรมนี้ จะได้ยินเสียงร้อง
ครวญครางด้วยความเจ็บปวดของนักโทษยังก
หาไม่เลย นอกจากเสียงทอกระปี่ต่าง ๆ แล้ว
จะมีได้ยินเสียงผู้ที่อยู่ทางเชิงเขากล่าวอะไรกัน
เอ็ดคิงเลยแม้แค่น้อย ผู้กระทำการทัณฑกรรม
ก็ประหนึ่งว่า นำเอาหุ่นซึ่งไร้ความรู้สึกเจ็บ
ปวดมาทรมานไว้

ครั้นเสร็จการทรมานนักโทษทั้งหมด ให้

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

ติดแน่นกับไม้กางเขนที่เตรียมไว้แล้ว ทหาร
จึงช่วยกัน ยกไม้กางเขน เหล่านั้น ขึ้นอีก ลงใน
หลุม โดยให้หันหน้าตรงไปทางเบื้อง โปสถ์
ของ ท่านนักพรต ผู้ เป็นประมุข แห่ง การ คริสต์
โลกที่ไหลหยกเผาะ ๆ จากฝ่ามือทั้งสอง และ
ข้อเท้า อย่าง น่า เศร้า ค่ำยนี้ ผู้ที่
ทั้งหลายทางช่องของมอญด้วยความพิศวง - พิศวง
ที่ไม่เคยมองเห็นของครวญครางเพราะความ เจ็บ
ปวดร้าวแล้วเลย บ้าง ลงความ เห็นกัน ว่า
นักโทษ คง สิ้น ชีวิต เสีย แต่ ก่อน หน้า การ ลง
ทวนจากกรรมแล้ว เจ้าจึงไม่ร้องครวญคราง
ทันใดนั้นบนแผ่นกระดานเหนือศีรษะเรศสุ ติ มี
อักษรผูกซ่อนขึ้นใจความว่า

“โอ!ท่านผู้เป็นบิดาของข้าบนสวรรค์
อย่าได้เกลียดชังโทษทัณฑ์แก่พวกที่ทำการกรรม
ชานเลย เพราะเขาทำไม่ไว้ เขาได้
กระทำผิดประการไว้มั้ย”

ผู้ ทนอยู่ต่างจึงอ่านข้อความด้วยความ
ประหลาดใจ และ สุขขีกัน ใน ราว พวก พ้อง
อยู่เป็นครุ่ ทันใดนั้นควงทวนกรในยามเที่ยง
ก็พลันมีลมมณ ลงอย่าง ประหลาด ปวง ชน ต่าง
มสทาทนตกใจในเหตุการณ์อันวิปริตนี้ ใน
ไม้ช้าทองปากมกมิกปานสนธิยากาล เหล่า
ทหาร และ พวกราษฎร ที่ ไม่ เลื่อมใสในผู้วิเศษ

ต่างพากันหัวเราะเยาะ และร้องตะโกนคำ่ว่า
อยู่เยี่ยง ๆ นักพรตผู้หนึ่ง ใคร่จะประกาศขึ้นว่า
“ถ้าหากผู้ วิเศษ ลงจากไม้กางเขนมาหา
เราได้ ในคืนนี้ นั่นแหละเราจะยอมนับถือว่า
เป็นผู้ วิเศษจริง”

สิ้นเสียงแล้ว เสียงหัวเราะได้คงลงขึ้น
ในหมู่ราษฎรอีก ภาพต่าง ๆ รู้สึกไม่แปลกตา
เอ็ดเทอร์เลย หล่อนได้พยายามชวนบิดาให้
กลับบ้าน แต่สิโมนิสใคร่จะไล่ล่าผู้ วิเศษ
สนใจไปดแทน

พลางเข้า ชั่วโมง ที่สอง แห่งการ ทรมาน
มีสัตว์ เป็น จำนวนมาก ได้เข้าไปคุกเข่า อยู่ตรง
หน้า และขอพรให้ดวงวิญญาณขึ้นสู่สวรรค์
ตามลัทธินิยม ผู้ วิเศษจึงกล่าวขึ้นเมื่อจำได้
ว่าสัตว์ผู้หนึ่งคือ มารผู้เป็นมารดา

“จงจำหน้าลูกไว้เถิดแม่” พวกแล้วหันหน้า
ไปทางด้านซ้ายทวนอยู่ใกล้ ๆ พร้อมกันกล่าวว่า
ว่า “ผู้เจ้าทั้งหลายเอ๋ย จงยกหน้าแม่ของเรา
ผู้มาคุกเข่าอยู่ตรงหน้าข้าไว้เถิด” พวกแล้ว
หันกลับ มาร้องทวนว่า ผู้ว่าให้ อยู่ด้วยความ
สมเพชเป็นอย่างยิ่ง

ครั้นถึงชั่วโมงที่สาม ผู้คนยังคงมา
เยี่ยมอยู่เนืองนอง ยิ่งมีมากคือการเหยยหยัน
ต่าง ๆ นานา และ บ้าง ก็ มา แสดง ความ

เคียวไควกและรอบพระให้ไปอยู่ที่ซอซ ๆ สักครู่
หนึ่งคน ไทยคนหนึ่งที่ไม่กางแขนข้าง ๆ กล่าว
ถามเพื่อนนักโทษอีกคนหนึ่งว่า

“เจ้าไม่เกรงกลัวพระผู้เป็นเจ้าหรือ? เห็น
หรือไม่ว่า ที่เราทั้งสองมาต้องถูกทรมานอยู่
ยคน ก็เพราะเรา มีอายุ จึงต้อง ถูกทำโทษเช่น
แต่ท่านผู้เฒ่ามิได้ทำผิดอะไรเลย โฉนจึงต้อง
มาถูกทำโทษกับเราด้วยเล่า”

มหาชนต่างพากันหันไปฟังเสียงผู้นั้น และ
จ้องหน้าอยู่ด้วยความประหลาดใจ สักครู่
หนึ่ง นักโทษ คน ที่สอง จึง หันไป กล่าวแก่ ชาว
นระชาวันว่า

“โอ! พระผู้เป็นเจ้า ได้โปรดทรงจำ
หน้าข้าผู้เป็นสกลผู้ยากทั้งสองไว้ด้วยเถิด เมื่อ
ท่าน กลับคืนไปสู่ ราชอาณัติกร์ ของ ท่าน ทาง
เมืองยมนแล้ว ของได้ช่วยโปรดข้าทั้งสอง
ให้พ้นจากทุกขเวทนาด้วย”

คำพูดเหล่านี้ สโมนิเกสได้ยินถนัด เขา
สะกิดเข็ญ เพราะคำว่า “ถ้าท่านกลับคืนไป
สู่ราช อาณัติกร์ ของ ท่าน ทาง เมืองยมนแล้ว”
ได้สะกิดหัวใจเขาอีก เขาจึงนั่งทอดพระทัยเป็นครู่
หนึ่ง ไฉนจะมีเสียง เป็นเซอร์ ถามกันว่า

“ท่านได้ยินไหม? คำว่า ราชอาณัติกร์
ของท่าน คงจะไม่ใช้ราชอาณัติกร์ ไร ๆ ใน

พิภพเลย”

“อย่า! อย่าเพื่อเอ็งไป” สโมนิเกสห้าม
“รอฟังคำตอบของท่านก่อน”

พอชาคำพูด สโมนิเกส ก็พลันมีสำเนียง
ชาวเนชาวันถึงกับงวาวหันอย่างซัดถ้อยซัดคำ
ว่า

“สเจ้าอย่าวิตกเลย วันหนึ่งเองทวงวิญญาณ
ของเจ้าจะ ไปกับข้าในสรวงสวรรค์”

ทั้งนั้นเห็นที่พอใจ สโมนิเกสอย่างยิ่ง เขา
หันไปกล่าวแก่เป็นเซอร์ว่า

“ข้าได้เห็นชัดแล้ว โอ! เจ้าผู้
ตระกูลเซอร์ เอ๊ย ข้าหาต่าง ๆ ที่ข้าเคยคิด
กันกับยัตตะสาร์ ได้ รับคำตอบอย่างซัดเจนพอ
ที่เกี่ยว จะ ไม่มีความสงสัยอีกเลย”

ผู้ที่ได้ยิน ต่าง รู้ สัก หวาทวน อภินิหาร
แห่งพระผู้ เป็นเจ้า ต่างมีอาการขนพองสยอง
เกล้า เกรงว่าถ้าผู้ ไรที่ใด มีความผิดอยู่
แล้วจะต้อง ถูก ลงโทษเมื่อวายุชีพไปสู่ปรโลก
แต่ โอ! ความผิดต่าง ๆ ซึ่งตนได้ กระทำไป
แล้ว นับว่า ไม่มีหนทางที่จะแก้ ให้หายไ้
ทำอย่างไรเสียก็คงจะช่นช่อว่าผิดอยู่นั่นเอง แต่
ถ้าหากรู้ ด้ว่าผิดแล้วกลับคิด ประพฤติให้ ถูก
นั้นแหละจะเป็นข้อที่พอจะพึงลุดโทษ ความผิด
ให้ลดน้อยลงได้บ้าง ไม่มากถึงน้อยตาม

พ.ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

โทยาน โทษของคน

ถ้าภัยอันตรายของชาว นระชาวัน ได้
เกิดขึ้นเป็นลำดับ และมีเสียงแรงขึ้นทีละน้อย ๆ

โอ เขาต้องถูกรถมารอชั่วโมงแห่งมรณกาล
มาราว ๓ ชั่วโมงแล้ว มวลชนต่างยืนนั่ง
คอยเผาศพความประหลาดที่อาจจะปรากฏขึ้นให้
ประจักษ์ แก่ทุกคนต่อไปอีก ทันใดนั้น
มีเสียงระโงกขึ้นนอกกำแพงจากปากชาว นระชาวัน
ซึ่งเตือนใจให้ฝูงชนพริ้งกตวุ่นอก ข้อความ
มีว่า

“โอ! พระผู้เป็นเจ้าของข้าน้อย ทำไม
พระองค์ จึงยังไม่รีบเอาชีวิตของข้าน้อยไปเสีย
จากโลกนี้โดยเร็วเล่า”

ประชาชนต่างชะงักงัน พอสักครู่ก็หวดห่ม
หนึ่งนำเอาคนโทเหล้าระฆังกับน้ำมา วางลง
ใกล้ ๆ เป็นเซอร์ และมีฟองน้ำก้อนหนึ่งถูก
กึกปลายไม้ไว้แน่น ซึ่งก็เหมือนจะแตก
เขาไปให้ผู้ที่ถูกรบประหารชีวิตคนละคนละคนจะ
สิ้นใจละนั้น ขณะนั้นเป็นเซอร์ ว่าลึกลับความ
หลังนั้นมาได้ ว่า เมื่อครั้งเขาถูกนำตัวไป

ใกล้นคร นระชาเรท ชาว นระชาวัน ผู้ใด
เอาน้ำให้เขาดื่มนั้น ก็นั้นเขาใครจะได้อภัย
แทนบุญคุณครั้งนั้นบ้าง ความว่องไวเร็ว
ทันความคิด เป็นเซอร์ ลอยฟองน้ำพุ่งลงไปใน

เหล้าระฆังจนโชก แล้ววิ่งตรงไปหาชาว

นระชาวันในความหวังจะให้ ได้ดื่มแก้กระหาย

“ปล่อยมันไว้เช่นนั้นแหละ! ปล่อยมัน

ไว้เช่นนั้นแหละ!” เสียงฝูงชนร้องตะโกน

ห้าม เป็นเซอร์ ไม่ให้ช่วยเหลื แต่เขาไม่ฟัง

เสียง คงวิ่งตรงไปหาชาว นระชาวันและชูฟอง

น้ำขึ้นแตรริมปาก โอ! ข้าไป เขาไปไม่

ทันชาว นระชาวัน หก ความ กระหายเสีย ก่อน

หน้านั้นแล้ว กวาทักทั้งสองลิมโกลงอย่าง

ไม่กระพริบ โยหน้าคำคำล้าละมุกจะมอม

ไปด้วยกลิ่น และมีหยาดโลหิตหยดเป็นเประ

อย่างน่าทระสิ ถ้าภัยนั้นชาว นระชาวันได้แกลง

หน้าชนสี่เบื้องบนคล้ายกับร้องคัสอันฟังใจใน

ท้องที่ขมิพร และเปล่งวาระว่า

“ถึงวาระสุดท้ายแล้ว!”

เขากล่าวเสร็จพลางก็หันหลัง รกกับอก

เป็นเซอร์และผู้อื่นที่ยืนอยู่ใกล้ ๆ ได้ยินเสียง

อันพิมพ์ไว้ในทำนองถาวรว่า

“โอ! ท่านผู้เป็นบิดา ลูกขอมอบดวง

ใจไว้ ในหัตถ์ทั้งสองของท่านด้วยเถิด”

พลันเสียง สังเกตเห็นว่า ร่างของชาว

นระชาวันมีอาการสั่นสะเทือนเล็กน้อย แต่

แล้วก็สงบลง เป็นอันยุติความเป็นอยู่ของเขา

ณโลกนี้ทันที เป็นเซอร์ รีบวิ่งเขาไปบอกผู้

บุษยลักษณ

ที่มาด้วยกันว่า

“ชาวระชาวัน ชาติใจตายแล้ว”

เขาทั้งหลายต่างแสดงความเศร้าสลด ใน
ลำคยี้เคียวกันนี้ ชาวชาว ระชาวัน วายชนม์
ได้แผ่ไปทั่วเหล่าราษฎรสันนิบาต ผู้ หัน
มองทหน้ากัน ในกริยา อัน แสง ความ คั่น
ความ ประสงค์ ของ เขา ที่ใคร จะให้ ชาว
ระชาวัน ได้บรรลุถึงซึ่งความสำเร็จแล้ว เขา
ควรจะยินดีนัก แต่โดนเข้ามีความประหลาด
ใจหรือคนเห็น ทน โคนนมเสียการามกะหม
อยู่ภายใต้ พน พิกพ ประท จะ แดก ทว่าลง
เป็นพิชิต พร้อม กับ มาตรการ สันตะเทอนยาน
ประหนึ่งว่าพิภพ จะ กลิ้งไปใต้ เชน ลอน ๆ กุ
กระแสนคลื่น ในท้องสมุทร แสงสว่างแห่งดวง
รังสีมันคัพลินกะร้างำชนเป็นลำคยี้

มวลชนซึ่งสันนิบาต อยู่แทบ เชนเขาเมือง
ต่างต่างสังเกตเห็นไม้กางเขนทั้งสามต้น ระวี
ด้วยความกะเทือนแห่งพนักิน แต่อันที่มัวว้าง
ชาวระชาวันแควนอยู่ นั้นค่อย ๆ ลอยขึ้นจาก
หลุมส่ายเอนไปมาอยู่เป็นครู่ แล้วลอยคล้าย
จะขึ้นสู่ท้องนภาภาส ประชาชนต่างตกใจ
กลัวอันทหารและ ฆรวลภัยครุ่นนอนอย่างยง ผู้ที่
มีพวกยานและสัตว์พาหนะ ต่าง พากัน ล่นลาน
หันเพื่อเอาชีวิตรอก ส่วนผู้ที่ไม่มีพวกยานก็

มิน

ต้องวิ่งแข่งชนกันล้มกลิ้งล้มหาย และ ถูก
เหยียบย่ำเป็นซากเจ้ม ฟกซ้ำ คำเขี้ยวมี จำนวน

เอนกันนี้ อา! หยากโลหิตแห่งโอรสพระ
ผู้เป็นเจ้าที่ตกลงสู่พื้นพิภพเมื่อ แดกนักได้ กลาย
เป็นผลร้ายอย่างน่าใจหายเลือนกระไร

เย็นเซอร์ ได้บอกให้ เอสเทอร์ ห่มอวยวาลง
กับพนักิน เพื่อขอพรพระองค์ท่านคุ้มครอง
อยู่แต่เพียงเท่าสี่โมนิเกส ครั้นหันหน้าไป
ที่ท่าน บัลทะสาร์ลี ท่านได้ล้มฟากลงกับ
พนักินคล้ายอาการเป็นลม และในขณะที่ยว
กันนั้น ดวงวิญญาณของท่านก็โดยเสด็จพระผู้

เป็นเจ้าไปสู่สวรรค์ด้วย เพราะความ
เลื่อมใสอันแก่กล้า เย็นเซอร์ เจ้าประครอง
กายและสันอยู่เป็นนาน แต่ความหวังที่จะ
ให้ ชีวิตท่าน บัลทะสาร์ลี คืนมา ยังไร้ โอกาส

อยู่นั่นเอง
เมื่อความขื่นขื่นแห่งพระอรุณแสงส่องลง
เย็นเซอร์ และผู้ร่วมใจอื่น ๆ ได้ช่วย กันนำศพ
ท่านบัลทะสาร์ลี กลับไปยังคฤหาสน์แห่งตระกูล
เซอร์ เพื่อจักถวาท่อไปตามประเพณีนิยม
เขานักชนได้ ทนทว่า ควรจะบอกให้สาว อิริส
ผู้เป็นบุตรมาเยี่ยมศพเสียก่อน เพราะหล่อน
มิได้ไปด้วยในตอนเช้าถึงนั้นจึงยังหา ทราบว่า
บิดาได้ ถึงอนิจจากรรมเสียแล้วไม่ คิดเช่น

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเฮอริ

นั้นแล้ว เขาก็เที่ยวค้นหาตัวอิฐที่อยู่ทั่วทุก
ห้องภายในคุกเหล่านั้น เขาก็พบหล่อนถึง
สาม การสืบถามจากคนใช้ มิได้ให้ผลสม
ถึงความประสงค์ เพราะต่างพากันตอบว่า
ไม่ทราบว่าหล่อนไปทางไหน เมื่อเป็นเช่นนั้น
จึงเป็นอันหมดหนทางที่จะเที่ยวตามหา และ
เป็นอันว่า ไม่จำเป็นต้องเก็บศพไว้ให้เนิ่น
นานต่อไปอีกแล้ว เป็นเฮอริ จึงสั่งให้กำเริบ
การทำความสะอาด ขัณฑ์สารี ทันทิ

๐ ๐ ๐

ความยุ่งยากแห่งชีวิต เป็นเฮอริ ได้ สิ้นสุด
ลง เขาได้ รักษามัจจุราช สิบโมนิส และ
ความเห็นชอบ ของ มารดา ของเขาให้ ทำการ
สมรส กับ เฮสเทอร์ ด้วย ความ ประณีต ประณีต
เป็นเฮอริ จึงอพยพครอบครัว รวมทั้งมารดา
และเดอร์ด้า เป็นน้องสาว ไปอยู่ยังคุกเหล่านั้น
ของ สิบโมนิส ในนคร เสน่ห์ด้วยความ ผาสุก
ยิ่ง อันเป็นของขวัญของพระผู้เป็นเจ้าประทาน
มาจากเขมย

ปกติกาลผ่านเลยไปได้ ๕ ปี ขวัญเสน่ห์
แห่ง เป็นเฮอริ และ เฮสเทอร์ ได้ปรากฏผล คือ
เกิดบุตรด้วยกัน ๒ คน ซึ่ง เทอร์ซาร์วิก ไรร์
เป็นอันมาก หล่อนทะนุถนอมเลี้ยงดูแทนบิดา
มารดาโดยปราศจากความ ลำเอียง แม่แต่น้อย

อยู่มานานหนึ่ง ขณะที เฮสเทอร์ กำลังนั่ง
สนทนากับในห้องตามภาษาแม่ ๆ ลูก ๆ มี
คนใช้เข้ามารายงานว่า มีแขกจะมาหา และ
กำลังคอยอยู่ในห้องรับแขก เฮสเทอร์ จึงสั่ง
คนใช้ ให้ ไปนำตัวแขกเข้ามาหาในห้องนั้นได้
อีกครั้งหนึ่งแขกจึงถูกนำเข้ามาหาหล่อน พร้อม
ด้วยความประหลาดใจ หล่อนไม่รักไม่สน
เลยว่า จะได้พบหน้าผู้ใดอีก เฮสเทอร์ จึงสั่ง
คนใช้ ให้ ไปหาเบาะที่นั่งมาให้ แก่แขกด้วย
ถั่วห่ามเสียว่า

“ข้างเถะ เฮสเทอร์ ข้าจะไม่อยู่ข้า
ดอก ประเด็นจะลาไป”

แขกและเจ้าของบ้านมองกันหน้ากันอยู่ สัก
ครู่ แล้วแขกจึงกล่าวขึ้นเมื่อหันไปเห็นทวาร
เล็ก ๆ ๒ คนอยู่ข้างเฮสเทอร์

“เกิดทั้งสองนาคอยุ่ของเจ้าหรือ เฮส
เทอร์?”

เฮสเทอร์ตอบรับด้วยอาการขมขื่น แยก
จึงกล่าวเสียไปอีก เมื่อได้กระเถิบเข้าไปใกล้ ๆ

“จึงบอกแก่สามีของเจ้าด้วยเถะว่า สัตว์
ของเขาตายแล้ว เพราะความชั่วช้าสามานย์
ของเขาเอง ข้าจึงประหารเสีย”

“สัตว์ของเขา” เฮสเทอร์ ทวนคำ
“เอ! —”

บุษยลักษณ์

มิน

“เมื่อเสลาห์ คือสัตว์ของเขา” แชกอธิบาย “และบอกเขาด้วยว่า ข้าก็ได้รับโทษในการที่คิดให้ร้ายต่อเขา โอ! เป็นเซอร์ผู้เคยเป็นยอดเสน่หของข้า ข้าได้รับโทษแล้วเป็นการสาสมกับความชั่วของข้าทีเดียว”

น้ำคำค่อย ๆ ซึม ออกมาจากแหล่ง และหล่อหน่วยงักทั้งสองของ เฮสเตอร์ จนเข้ม

“อย่าสงสัยว่าข้าเลย เฮสเตอร์ ผู้มีใจที่เอ๋ย” แชกห้าม “เป็นการสมน้ำหน้าทั้งเมื่อเสลาห์ และข้าแล้ว เท่านั้นแหละข้าขอสาละ เจ้าทรงอยู่เป็นต้นกับสามีและบุตรของเจ้าโดยมี พระผู้เป็นเจ้า ช่วย ปกป้อง รักษา เจ้าเถิด.”

พูดแล้ว แชกขยับกายจะนำร่างออกจากห้องไป เฮสเตอร์ รวบรวมเข้าไปห้ามและขอร้องไห้ร่ำอยู่พักกับ เฮสเตอร์ เสียก่อน แต่แชกไม่มีความประสงค์เช่นนั้น จึงเป็นอันสาวเท้าก้าวออกจากห้องไปทันที.

ใกล้รัตติกาล เฮสเตอร์กลับบ้าน และได้รับคำบอกเล่าจากเฮสเตอร์ว่า อีริส สตรีสาวสวยชาวโอซุคปต์ ได้มาหาเพื่อเยี่ยมเยียนและ แดง ช้อ ความต่าง ๆ ที่ อีริส สัง ไร ทุกประการ เฮสเตอร์ รู้สึกตกตะลึงในชั่ววัน จึงรีบออกเที่ยวสืบเสาะหาตัว อีริส แต่หาพบไม่

เขาไม่ทราบว่าจะ หล่อนแฝงกายไปสารทิศใดเสียแล้ว.

หลังจากวันนั้นมาอีกหลายวัน เป็นเซอร์ได้รับ จกหมาย จากคนใช้ชาวอาหรับคนหนึ่ง เขาคล้อยอกอ่าน เห็นใจความสั้น ๆ ว่า บุตรชาย ท่าน ฮิลเคอริมิ ราชาแห่งทะเลทราย ขอแจ้งความมาให้เฮสเตอร์ทราบว่า ยินดีกับสิทธิที่กินค่ายลสวนอินทผลามิในนครอันดีออกให้แก่ เฮสเตอร์ อ่านแล้วเขาจึงส่งจกหมายไปให้ เฮสเตอร์ ผู้ซึ่งรับไปอ่านด้วยความยินดียิ่ง ทันใดนั้น เฮสเตอร์ จึงหันไปปรึกษา สิบโมเกส ว่า.

“ในบัดนี้ มาหลังจากวันที่พระผู้เป็นเจ้าได้ลงล้นไปแล้วนั้น ข้ารู้สึก ว่า ชีวิตของข้าจะเคืองช่นจากความยากจนเป็นอันมาก ทั้งนี้ฉันคิดว่า คงเป็นเพราะกศลผลบุญซึ่งพระผู้เป็นเจ้าช่วยอำนวยให้ฉันมั่งคั่ง ฉะนั้นข้าจึงใคร่จะให้ทำอะไร ให้เป็นพระลัดถึงบุญคุณของท่านบ้าง.”

“โอ! เจ้าผู้สืบทอด เสอร์” สิบโมเกส ตอบ “ตามที่เจ้าปรารถนาก็ชอยอยู่ เงินทองที่เจ้าจ่ายไปอุดหนุนในการสร้างโบสถ์ที่เมืองอันดีออกนั้นก็เห็นหนทางก็อยู่แล้ว แต่ข้ารู้สึก ว่า ในกรุงโรมเวลานี้เหล่านี้พวก

พ. ศ. ๒๔๗๑

เป็นเซอร์

โดยมาก ใคร ๆ ได้รับความ สุข และ ความ
สะดวกในศาสนา ก็เนื่องแต่ความขยันขันแข็งของ
การปกครองบ้านเมือง จนกล่าวกันว่า การ
ศาสนาจะเสื่อมทรามลงอนาคตได้."

"ถ้าเช่นนั้นจะอย่างไรเล่า?" เป็นเซอร์
ขอความเห็น.

สีโมนิสจึงแนะนำว่า ควรจะสร้าง
โบสถ์ขึ้นใน กรุงโรม อีก เพื่อ เป็นการ เผยแผ่
คริสต์ศาสนาให้แพร่หลาย เพราะสมัยนั้น
ชาวโรมันมีอำนาจขจรไกลระดังอยู่ ไรบทวีป
แม้ได้มีศาสนาอยู่ใน คริสต ยัญญิตี เสียแล้ว
เขาคงช่วยเผยแผ่ให้ ไพลาลไปทั่ว ทิศานทิศ
ไคเป็นอย่างดี เป็นเซอร์ เห็นงามตามความคิด
ของสีโมนิสจึงกล่าวว่า.

"ถ้าเช่นนั้นข้าจะต้องรีบไปกรุงโรมในวัน
พรุ่งนี้" พกพลางหันหน้าไปทางมัลลา "เจ้า
จงไปเตรียมเรือไว้ ให้พร้อมสรรพ และเตรียม
ตัวไปยกยักด้วย" แล้วเขาหันไปทาง เอ็ดเทอร์
"และ เอ็ดเทอร์ แม่ยอศุสสาวาทของข้า จะ

ไปด้วยกับข้าหรือไม่?"

เอ็ดเทอร์ เกรียม ตรึงมาหยักขึ้น แนนข้าง
สาม พลางเอื้อมไปเกาะแขนของเขาแล้ว
กล่าวว่า.

"โอ! พ่อสามที่รักของข้า เมื่อท่านมี
ความ ประสงค์ จะ สนอง บุญคุณ พระผู้เป็นเจ้า
ทั้งนี้แล้ว ข้าก็ไม่วอกเฝ้า และข้าเต็มใจ
จะขอ ไปอยู่ช่วยร่วมมือนกับท่านด้วย."

๐ ๐ ๐

ณกาลบัดนี้ (ปรัศยุตม์) ถ้าหากใคร
ได้มีโอกาสไปเที่ยวที่กรุงโรม แล้วเที่ยวทาง
ไปยังอุโบสถ คะตะคอมมัย แห่งจังหวัด สันตะ
ลิกซ์โต ท่านจะได้พบสมบัติของ เป็นเซอร์
ที่ได้มาก่อร่าง สร้างขึ้นขึ้น อยู่นานยสถาน แห่ง
คริสต์ศาสนา อันเก่าแก่ประวัตราวไปมาก
แล้ว อุโบสถนี้เป็นสิ่งแรกที่นำมาซึ่งอำนาจ
และ ความ ศักดิ์สิทธิ์ เห็นออาญาแผ่นดิน แห่ง
พระ ชีส์สาร์ ของชาวโรมันในกาลโพน

นิทาน

แปลและเรียบเรียง

โดย ป. ก. ส.

ในโลกนี้คงจะไม่มีอะไรที่เราเชื่อหน่ายไม่
อยากฟังมากเท่ากับโอวาทหรือคำสั่งสอนของ
ผู้อื่น เรามักจะคิดเห็นว่าบุคคลผู้ให้โอวาท
สั่งสอนนั้นเป็นผู้รู้ที่มั่นคง สติปัญญาของเรา
และเทียบประดุจเราเป็นทารกไม่เคียงสา หรือ
คนโง่เขลา เรามักจะถือว่าคำสั่งสอนของ
ผู้อื่นเป็นคำตำหนิติเตียน ตัวเราโดยทางอ้อม
และคิดเห็นไปว่าความตั้งใจ ซึ่งเขาประสงค์
จะแนะนำสั่งสอนนั้น เป็นการโอ้อวด ขยอหน้า
ใจของเรา เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการที่
บุคคลอื่นแนะนำสั่งสอนนั้นเป็นการสำแดง อยู่
ในคำว่าเขาเป็นผู้ที่กล้า เมื่อใดเทียบตัว
เขากับตัวเราแล้ว สิ่งที่เราบกพร่องเสีย
ไม่ได้ นั่นอาจเป็นในเชิงกิริยา ความประพฤติ
หรือในเชิงสติปัญญาความคิดต่าง ๆ เนื่อง
จากเหตุนี้เอง การที่จะพยายาม ทัก แปลงให้
โอวาทคำสั่งสอนกลายกลายเป็นสิ่งที่พอใจ ของ
บุคคลผู้สติปัญญาดี จึงเป็นศิลปะซึ่งบุคคลผู้
แสดงจะพึงกระทำได้ โดยยากอย่างยิ่ง ปรารถนา

ทั้งหลายทั้งในโบราณและปัจจุบันสมัยได้กระทำ
คนให้มีชื่อเสียงในการค้นคว้าหาความสำเร็จ
ในศิลปะวิทยาแผนกนี้กัน มากมาย ค่อนข้างแล้ว
จึงเป็นที่แสดงให้เห็นว่าวิธีที่จะกระทำให้ส
อนชื่นชมแห่งโอวาทคำสั่งสอน กลายกลายเป็น
สิ่งเสื่อมเสียพอใจ ผู้สันทัดปัญหานี้ได้กระทำกัน
มาแล้วมากมายเพียงไร บางคนได้ให้โอวาท
สั่งสอนโดยเลือกใช้เฉพาะข้อที่เลวร้ายแถม
แทงใจ และบางคนก็คิดผูกประพันธ์เป็นบท
กลอนเพื่อให้อโอวาทนั้น อ่อนหวาน พริ้งเพรา
จับใจผู้สันทัด

แต่ตามความเห็นของข้าพเจ้าแล้วข้าพเจ้า
คิดว่าควรให้โอวาทสั่งสอนบุคคลโดยซื่อสัตย์
ซื่อตรงเทียบกัน ดูเหมือนจะเป็นวิธีที่พอใจ
ของบุคคลทั่ว ๆ ไปโดยมาก เพราะเหตุว่า
นิทานไม่มีผู้มีผลกระทบกระเทือน และที่
ไม่เข้าอยู่ในข้อความต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมา
แล้วแต่ต้น

เมื่อเราอ่านนิทานในชั้นแรกเรามักจะรู้สึก

พ.ศ. ๒๔๗๑

นิทาน

ว่าเราส่งสอนตัวของเราเอง เราอ่านนิทานที่ผู้
คนอื่นแต่งก็เพอะไ้ทราวยาวแรว และมักจะ
คิดว่าโอวาท คำสั่งสอน ซึ่งมี อยู่ใน นิทาน นั้น
เป็นสิ่งที่เรารู้เห็น ไ้เองหาใช่คำสั่งสอนของ
ผู้แต่งนิทานนั้นไม่ โอวาทหรือธรรมะอันใด
ซึ่งบรรจุอยู่ใน นิทานจึง เข้ามา สู่เราโดย เรามิ
ไ้สังเกต เราสยบฟัง โอวาทนั้นด้วยความ
พิศวง และ ไ้ด้วยความเคลือบหลอเคลีย
โดยมิรู้ สักตัว สรบความก็คือการไ้ โอวาท
โดยวิธี บุคคลผู้สยบไ้ ถูกดวง ไ้คิด ว่าเรา
ไ้กระทำการตามความเห็นชอบของตนเอง ซึ่งแท้
จริงเรากำลังกระทำตามคำสั่งของผู้อื่น และ
ถ้าผู้สยบฟัง โอวาทรู้ สักตัวว่า เป็น เช่นนั้น เสีย
ก่อนแล้วก็จะมีความรังเกียจทานอยไม่

ต่อจากนั้นถ้าหาก เราจะ พิจารณาทุก สภาวะ
แห่งดวงจิตของมนุษย์ เราจะเห็นว่าขณะซึ่ง
มนุษย์มีความปลายปลมมากที่สุดในทุกเวลา
ที่ผู้นั้นรู้ สักว่าตน ไ้กระทำการสิ่งใดสำเร็จ ไป
ด้วยไ้โดยใช้กำลังความคิดและความสามารถ
ของตนเอง เมื่อสภาวะแห่งดวงจิตของมนุษย์
มีความเพ้อเจ้อทะยานแยะนั้น การอ่าน
นิทานจึงเป็นที่พอใจของชนทั้งหลาย เพราะ
ในการอ่านนิทานนั้น ผู้อ่านทำมิไ้เข้า
ปฏิบัติการไ้โดยตนเองแล้วครั้งหนึ่ง เหตุการณ์

ทั้งหลายซึ่งมีอยู่ในนิทานนั้น ผู้อ่านจะรู้สึก
คล้ายกับว่าตนไ้ประสบพบเอง ขณะที่อ่าน
นิทานผู้อ่านย่อมไ้ใช้ความคิดไ้ตรวจพิจารณา
และมุ่งหวังต่อผลสำเร็จแห่ง นิทาน นั้นไป ตาม
อัธยาศัยและความเห็นชอบของตนเอง ผู้อ่าน
จึงเป็นทั้งผู้อ่านและผู้แต่งนิทาน นั้นเองในขณะ
เดียวกัน เพราะเหตุนี้ผู้อ่านจึงมีความเพลิดเพลิน
และพอใจใน นิทาน ที่อ่านนั้นมาก

การ ไ้ โอวาท สั่งสอน โดย วิธี สบายยก
นิทานขึ้นเปรียบเทียบ เป็นสิ่งที่มิ ไ้ใครรังเกียจ
เห็นปานกัน เมื่อพิจารณาตามประวัติศาตร์
และพงษาวดารต่าง ๆ แห่งโบราณสมัย เรา
จึงมักจะพบเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งกล่าวถึงอำมาตย์
ราชเสวก ผู้มี สติ ขยันอุสาห ไ้ ไ้ โอวาท แก่ พระ
ราชาโดยการเล่านิทานถวาย นิทานชนิดนี้
นอกจากเรื่อที่ทานผู้ อ่านไ้สยบฟังกันมานาน
ต่อมากแล้วนั้น ข้าพเจ้าไ้ค้นพบนิทานตรก
อยู่เรื่องหนึ่ง นิทานเรื่องนั้นเมื่อข้าพเจ้าอ่าน
แล้ว ข้าพเจ้าออกจะรู้ สักเยอหน่าย อยู่บ้าง
เพราะเหตุที่มันเกล็ด ต่อเติม ออกระหนกมีมาก
ตามแบบนิทานชาวตะวันออกทั้งหลาย
มีเรื่อง เล่าสืบกัน มา ว่าครั้ง หนึ่ง ใน แคว้น
ประเทศเปอร์เซีย มีพญามหากษัตริย์ องค์ หนึ่ง
ทรงพระนามว่าสุลต่านมาห์มุด พระองค์เป็น

ป. ก. ส.

มิน

พระราชามีพระราชสันการโทกราบ โปครปราน
การรยร่าพ่น เพราะเหตุนี้จึงทำให้อาณา
ประชาราษฎร์ ล้มตายยากจนคนไร้ และคัก
รามบ้านเรือนในประเทศเปอร์เซียสลักหักพังลง
ประมาณครึ่งหนึ่ง ครึ่งหนึ่งยังมีโรคภัยของ
สุลต่านองค์นี้หนึ่ง ซึ่งชอวทงว่าโค คักยา
พระเวทมาจากอุทยานหนึ่ง มีความสามารถ
รอบรู้ ภาษานกพิททุกหลาย เมื่อนกทวิโค
อาปากร้องขึ้น โปโรทิกผู้ นักอาทราษ เนอ
ความโค โดยทันที (ทว่าโปโรทิกมีวิชาวิเศษ
เช่นนี้จะเห็นความจริง หรือ จะเป็นเพราะผู้แต่งโค
ประณิษฐ์เรื่องขึ้น ไว้เพื่อความคลอก ขยขึ้น นั้นไม่
ปรากฏในที่นี้) เห็นว่าหนึ่งขณะทโปโรทิก
ผู้ นี้กำลังตามเสด็จกลับจากการล่าสัตว์ ใน
ระหว่างทางนั้น มีนกเคาแมวกหนึ่ง จ้อย ยนคย
ไม่ไกลจากแห่งกร้าง สุลต่านมีรับสั่งแก่
โปโรทิกนั้นว่า “ข้าอยากรู้ นึกว่านกเคาแมว
คุณนั้นมันพคะไวกันบ้าง เจ้าจงไปฟังมาให้
ทราบเรื่อง” โปโรทิกเคิดแอบเข้าไปเคะแคงฟัง
แล้วกลับมารายทูลว่า “ขอเคชะ ข้าพเจ้าไป
ไปทันฟังนกคุณนั้นพคยกันอยู่ แต่เพียงครึ่งๆ
กลางๆ ข้อความทมนพคกันนั้น ข้าพเจ้า
ไม่กล้าที่จะกรายพิทททโค” สุลต่าน ไม่พอ
พระทัยทะทรงฟัง ถ้อยคำเช่นนั้นเลย จึง

บังคับ ให้ โปโรทิก แปลถ้อยคำที่นกเคาแมวพค
กณถวายโดยตลอดทุกถ้อยทุกคำ โปโรทิก
ผู้นั้นกรายทูลว่า “ขอเคชะ พระราชาชาชญา
ไม่พ่นเกล้า เพื่อจะทรงทราบเรื่องราวทนก
เคาแมวกนั้นพคกันในเมืองนั้น ขอพระองค์ จังกระ
หนักว่า นกเคาแมวกทพทงนั้นเมลคเป็นทวผู้
และอคทพทงเมลคเป็นทวเมย ข้าพเจ้า
ได้ยิน ยศาลกนกคัวผู้ พคกับ ยศาลกนก คัวเมย
ว่าพอน้องชาย ถ้าเขายอมยกหม่บ้านทกร้าง
หักพัง ให้แก่บุตร สาว ของเจ้าเป็น ส่วน กองทน
ฝ่ายหญิงสักห้าสิบหม่บ้านนั้นแหละ ข้าจึง
จะยอม ให้ลูก ข้าแคง งาน กับลูก ของ เจ้าโค
แล้วยศาลกนกคัวเมยพคทอว่า พุโอ! เท่านั้น
คอกหรือ ถ้าพอยากะโกะเช่นนั้น อย่า
ว่าแต่ห้าสิบหม่บ้านเลย ฉนั้นจะแถมให้ อคสัก
ห้าร้อยแห่งโค ขอพระเจ้าสุลต่านมาทหม่
จงมีพระชนม์ ยงยืนนานเถิด! เมื่อพระองค์
ยัง ทรง ครอยครอย ราชคัมยิก อยู่ทราบโคแล้ว
พวกรานกเคาแมว คงจะไม่คอง อนาคตอื่น ใจ
ถึงการที่จะไม่มียานกร้างสำหรับเจ้าอาศัยอยู่!
เมื่อสุลต่านได้สลบคำกรายทูลของโปโรทิก
แล้ว ตามนิทานกล่าวว่สุลต่านมีความสลค
โหมมาก จึงทรงสถาปนาอศสร้างคักรามบ้าน
เรือนท่สลคหักพัง ทงหลายท่างๆ ใน พระราช

พ. ศ. ๒๔๗๑

นิทาน

อาตมากรให้กลยคนกตงเก่า และตั้งแต่ เกษมาก ถ้าแม่ ผู้ใดได้ รัยประทาน อสรพิษ นั้นมากกลยพระทัยปกครองอาตมาประจำราชวร ให้ได้ รัยความ ร่มเย็น เป็นสุข อยู่จน ตลอด สิ้น รัชกาลของพระองค์.

เพื่องให้ท่าน เรืองนครขบบริวาร เจ้า เจ้าระชอกกล่าวถึงคำราวศิษย์ของท่านปราชญ์คน ไม่ ครักชให้ปรากฏไว้ ในทันควัย ปราชญ์ผู้นั้น กล่าวไว้ ในคำหริว่า ถ้าเราเอาโลหิตยักขา ชาติขียงอย่างมาละสมปนกันแล้ว โลหิต นั้นจะกลายเป็นอสรพิษวิเศษจนทั่วหนองช่งมฤต

เช่นเป็นอาหารแล้ว บุคคลผู้นั้นจะมีพิษ ครอบ ภาชนะกวิหคทั้งหลายทงปวง และ เมื่อนกรอ พกกันก็จะสามารถ เข้าใจใน ความ ทมณพคกันนไกทงหมก ส่วนขัญหาที่ว่า

โยคซึ่งเป็นอาจารย์ ของปโรหิตะได้รัยประทาน อสรพิคเช่นนี้เข้าไปยังหริอไม้ นั้น ขอท่าน ผู้มีสติปัญญา ทั้งหลาย ซึ่งอ่าน นิทาน เรื่อง นรจ วินิฉัยเขาเองเถิด

คำสรรเสริญมักทำให้คนผลอตัว

ร. บุณยะประภาศ

นักมวยควรทำการสมรสหรือไม่ ?

“แม่เฒ่า”

แปลและเรียบเรียง

คำของผู้แปล

เริ่มเรื่อง

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ข้าพเจ้าได้อ่านพบความเห็นของนาย ยอช คาซังเคิร์ นักมวยน้ำหนักของโลก จากหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง กล่าวถึงเรื่องนักมวยว่าควรทำการสมรสหรือไม่? ซึ่งอ่าน ๆ ก็ทำให้รู้สึกถึงความเห็นของเขาเป็นความเห็นอันประหลาดไปก๊วยเหตุผลอันก็อยู่ข้าง และเมื่อประจวบกันในยุคสมัยของมวยกำลังความนิยมของชาวไทย และควรมิว่าต่อต้านไป ผู้ที่สนใจในทางวิชา แล่นักนี้คงจะมีจำนวนมากจนทุกที ข้าพเจ้าจึงได้พยายามแปลเป็นภาษาไทย เพื่อเสนอเสนอความเห็นของบรรดาของท่าน แต่ข้าพเจ้าขอออกตัวก่อนว่า ข้าพเจ้ามิได้มีความรู้ในทางวิชาแล่นนักเลย ฉะนั้นความผิดพลาดก็อาจจะย่อมเกิดขึ้นโดย ชรรณกา ขอท่านทั้งหลายได้กรุณาให้อภัยแก่ ข้าพเจ้าผู้หวั่นก๊วย — ผู้แปล

ในการทอลิอันเตอร์ วีว ของผู้แทนหนังสือพิมพ์คณะหนึ่ง ถึงนายยอช คาซังเคิร์ นักมวยชาวฝรั่งเศสผู้มีนามอันโอชะ ซึ่งฉวยกันก็ได้ทำการสมรสแล้วนั้น กล่าวว่:

“ข้าพเจ้าไม่มีความสนใจอย่างใดเลยที่ระบับนั้นว่าเมื่อมีอายุครบสิบห้าขวบแล้วนักมวยโดยมากควรทำการสมรสเสีย เพราะว่าการสมรสนั้นย่อมจะทำให้ นักมวย ทั้งหลายได้ วัลผลยิ่งขึ้น”

“ตรงนี้ ท่านอาจารย์ข้าพเจ้าว่า นักมวยที่ระบับเพื่องานให้ ประสพ ความสำเร็จในทางมวยนั้น ย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องสละเวลาทั้งหมด สละความนึกทั้งหมด และสละรวมทั้งความพยายามทุก ๆ ประการ ให้ทีมกลุ่มอยู่แต่ในทาง วิชาชีพของเขาในเท่านั้น มิใช่หรือ? และวิชาชีพของเขาอย่างก็เกียวย่อมจะต้องเป็นสิ่งที่ทำให้เขาประสพ ความสำเร็จ

พ.ศ. ๒๔๗๑

ร้อน หรือความสำราญอันควรที่จะต้องกระทำไว้ เป็นประวัติการณ์แห่งชีวิตโดยแท้”

“ตามที่ท่านกล่าวแย้งกัน ก็เป็นจริงอยู่ แต่ที่ว่าในการดำเนินชีวิตทุกอย่าง ทุกแผนกนั้น บุคคลทุกคนย่อมจะต้องการความพักผ่อนหย่อนใจเสมอ ถ้าและเขาขาดความพักผ่อนเสียแล้ว เขาก็ย่อมจะต้องเที่ยวหาความสำราญใจโดยประการอื่น เป็นต้น เช่นการที่ทำอะไรให้รื่นเริงบรรเทิงใจ มีการเล่นว่า วลา ซึ่งอย่างไรก็ย่อมจะไม่ทำให้บุคคลได้ริษผลอันชอบใจเลย และสิ่งทั้งหลายเหล่านี้จะไม่ก่อให้เกิดความสมประสงค์ขึ้นได้ สิ่งเหล่านั้นย่อมมีแต่จะก่อให้เกิดความชำรุดทรุดโทรมแห่งประสาทความรู้สึกละต่าง ๆ เท่านั้น และย่อมจะสับสนสับสนให้เกิดความเสื่อมเสีย แก่บุคคลทั้งในทางอนามิ และทั้งในทางจิต ใจด้วย

“บุคคลย่อมจะไม่มีความสำเร็จได้ ถ้าเขาผู้นั้นมีวาระอยู่ในการทำงานอันแตกต่างกัน ด้วยว่าเขา ย่อม ไม่สามารถแย่ง ภาควิชาความพยายามของเขาให้แก่ การงาน สอง แผนกได้ ชีวิตของเขาจะต้องรวบรวมให้มุ่งพระ แต่ในทางกิจการสำคัญอื่น เช่นทุกที่หมย แต่ แห่งเดียว และความพยายามทั้งหมดของเขานั้น

นักมวยควรวทำการสมรสหรือไม่

ย่อมจะต้องใช้แต่สิ่งสำคัญแต่สิ่งเดียวเท่านั้น ตามจริงบรรดานักมวยก็เช่นบุคคลอื่นธรรมดาเหมือนกัน และฉะนั้นจึงย่อมหาเป็นข้อยกเว้นแก่หลักที่กล่าวนี้

“ท่านอาจหาว่าภรรยาของท่านนี้เป็นสิ่งที่ดีที่ท่านให้หมดลงทั้งแห่งความทุกข์ ก็แล้วแต่ของท่าน แต่ข้าพเจ้าอยากจะใช้คำแทนชื่อภรรยาว่า “หล่อนผู้ว่าเงา” กล่าวคือ พุคตามความจริงแล้ว ผู้ใดได้ใช้ความฉลาดในการเลือกคู่สมรสด้วย ความรอบคอบ ผู้นั้นย่อมอาจทราบได้ว่า สตรีเพศนั้นเป็นเพศที่ช่วยความสงบสุข และเป็นผู้ก่อให้เกิดความสำเร็จ ในยามที่ท่านกลุ้มอกกลุ้มใจ หล่อนก็จะมาปลอบประโลมประโลมใจท่านด้วยถ้อยคำอันหวานไพเราะ ค่อย ๆ บรรเทาให้ ท่านกลับมีอารมณ์ ใจอย่างเดิม

“ขอให้ท่านลองนึกดูให้ถี่ถี่หน่อยก็จะทราบได้ว่า โดยส่วนมากสตรีที่ท่านพบมา คือนับว่าท่านตามธรรมเนียมสถานต่าง ๆ นั้น ทำทำให้ท่าน ประสพ ความ รื่นเริง สำราญใจได้ โดยแท้จริงเช่นกล่าวแล้วไม่ สตรีพวกนี้คงแสดงแต่ อากัปกิริยาต่าง ๆ อันมิได้เกิดจากน้ำใสใจจริง อากัปกิริยาอันเกิดจากน้ำใสใจจริงของสตรีเหล่านั้นจะ ได้ แสดง ให้ปรากฏวัน

แม่โฉน

มิน

ไคว้นหนึ่งโนอนาคท ซึ่งเย็นวันทศนโค
ทำการสมรส แต่ทว่าระไมแสดงออกไค
ก่อนนเลย”

เวนเสียแศสตรวิ นั้นระโคเสกส ให้สเกดไควว่า
หล่อน มีความคึกคักความเห็น ลูกตองตรง กัยเขา
ด้วยประการทั้งปวง”

ต้องมีความเห็นตาม ๆ กัน

“ความกลักกลุ้มทวยการวาระ และ
ความใส่นองสึงต่าง ๆ นา ๆ นั้นยอมระ
ต้องร้อน ระอ อยู่ทวมอก ชาย หนุ่ม แทบ ทุกคน
สึงเหล่านักให้เกิความอ้อนเพลย เบื่อหน่าย
ต่อการทำงานทั้งปวง หรือระกล่าวอีกนัยหนึ่ง
ก็คือ เย็นสึงที่ระผูกบุคคล ฝุ โลกเซลาลงส
ห้วงแห่งความทกขี แต่ครั้นเมื่อท่านบรรล
ความเย็นภาวะสึงใหญ่ หรือเย็นนักมวยอันแท
จริงก็ตาม กล่าวคือเมื่อมออายุครบยสขหาย
ยบริบูรณ์แล้ว ก็ยอมระผ่านพ้นความชำนาญ
ในการชุกชอนอย่างโลกเซลาท่าง ๆ เหล่านัก
ส้น และยอมส้านักใจไคแล้ววว่า ในใจ
จริงของคณนั้นควรที่จะประสงค์ต่อสึงโค

“เมื่อเช่นนั้น เขาไคระไมทำการสมรสเลย
จนกว่า เขาจะไคเกิความประสงค์อันแทจริงที่
ระอยากไค คู่สมรส ของเขานั้น มาอยู่เคียงข้าง
กัยเขาตลอดไป และถ้าเขาฝุ นั้นเย็นนักมวย
หรือว่านักประพนธ หรือ ว่าเย็นฝุ มีความ
สามารถในทางโค ๆ ก็ตาม ก็ยอมไมประสงค์
ที่จะไคสตรโค ๆ มาอยู่เคียงข้างกัยตนตลอดไป

ความยุ่งใจเมื่อขึ้นเวที

“ความจำเอนอย่างหนึ่งในการต่อสู้ ในทาง
มวย ซึ่งเย็นสึงหนงอันระนำท่านไปสู่ความ
สำร็จนั้นก็คือ การพยายามบำเพ็ญคนให้ไม
มีความยุ่งใจและหวากเกรงต่อสึงต่าง ๆ ท่าน
จะต้องสำรวมใจให้มีความปรกตีสขเสมอ ถ้า
คองไทท่านมีความปรกตีสขไคแล้ว ร่างกาย
ซึ่งเย็นสึงภายนอกก็ระพลอยเย็นสขด้วย เพราะ
กายและใจของบุคคลยอมเย็นสึงคู่กัน และ
ฮาคัยซังกันและกัน”

“ความจำเอนอันสัวคัญกว่านั้นก็คือ กาย
และใจ ของท่าน ระต่อมุงต่อกิการเคียวกัน
เสมอ ถ้าท่านฝึกหัดกายและใจให้ทำงาน
ร่วมกัน ตลอดวัน และทุก ๆ วันไคแล้ว เมื่อ
ถึงคราวท่านกระโคคขึ้นเวทีกายและใจของท่าน
ก็คงจะทำงานอยู่ร่วมกันอีก”

“ถ้าท่านรู้ สักเย็นห้วง หรือหมกมุ่นใน
กิการโค ๆ และกัยมาไค คึกว่ามียังควรที่
ท่านจะระงอยอยู่เลย เพราะเหตุประการไคก็ตาม
ความรู้ สักพะวง เหล่านั้น ยังระหาไปจาก ท่านมิ
ไค แต่จะกลับทำไทท่านนถถึงอยู่รำไป จน

พ. ศ. ๒๔๗๑

นักมวยควรทำการสมรสหรือไม่

ท่านรู้สึกยุ่งยากไหมอาทักให้เสื่อมสันเสีย
ไป”

“เพราะว่าเมื่อถึงคราวท่านใดเหยียบย่าง
ขึ้นสู่เวทีนั้น ความยุ่งยากใจเหล่านั้นก็จะพาให้
ท่านให้เป็นถึงสิ่งอื่น ๆ เสีย ซึ่งท่านจะกลับ
เป็นคนสะทิสขบ และไม่ได้บัญญัติใช้ ร่างกาย
ทำงานให้ ได้ผลเท่าที่ถูกต้องควร และเมื่อ
ร่างกายมีใครบงการบัญชาจากจิตใจ ตามควร
แล้ว ผลอันเกิดขึ้นจากการกระทำของร่างกาย
ก็จะมีเป็นผลสำเร็จจนบรรลุนิติ”

ข้าพเจ้าเป็นหนี้บุญคุณในความ

สำเร็จของข้าพเจ้า แก่ภรรยา

บรม จะดำรงชีพอยู่ด้วยความสันโดษก็
มิได้ และก็มีใครถูกก่อให้เกิด มาเพื่ออยู่
ด้วยความสันโดษก็เลย บรมย่อมต้อง
การสหายคู่ยาก ซึ่งอาจเป็นคู่ปรับทุกข์สุข

ได้ ซึ่งกันและกัน ความพักผ่อนอันเกิดจาก
สหายคู่ยากของท่านนี้ จะก่อให้เกิดกำลัง
ก่อกำลังให้บังเกิดแก่ท่านเป็นพิเศษ เมื่อถึง
คราวพิพาท และทำให้ท่านมีความมุ่งมั่น และ
ความอดทนยิ่งขึ้น

“ท่านจะเกิดความรู้สึกนึกว่า นอกจาก
ตัวท่านเองแล้ว ยังมีผู้อื่นอีก—อีกผู้หนึ่ง—ที่
คอยเอาใจช่วยให้ท่านมีชัยในทางต่อสู้ นั้น คำ
แห่งความรู้สึกนึก เป็นสิ่งที เหลือจะ คำนวณได้
และเมื่อข้าพเจ้า ซึ่งได้ทำหน้าที่ ความเย็นเยือก
ในเชิงมวยของโลกนั้น ก็เป็นเวลาภายหลัง
ที่ข้าพเจ้าได้ทำการสมรสแล้วเหมือนกัน”

“ความรู้สึกนึกเป็นสิ่งที่มิอาจกล่าวถึงได้ก็
จริงอยู่ แต่ข้าพเจ้าใคร่ที่จะกล่าวว่า ถ้า
ข้าพเจ้ามิได้ ความ ช่วยเหลือ อันเป็น คุณูปการ
โดยแท้จากภรรยาแล้วไซ้ ข้าพเจ้าก็จะไม่
สามารถบรรลุนิติสำเร็จดังเพียงนี้โดย”

โชคของเจ้าสาว

โดย

จ. จันทรอุทัย

“ลูกรักของแม่เอ๋ย แม่-----แม่เห็น
จะมีชีวิตอยู่ยืนยาว ตลอดไปได้แล้วในครั้ง
นี้ แม่ต้องขอลา ลาตายละนะลูกนะ ทาย---
ทายไปส่งภพหน้า โอ๊ย ! ขอยาน้ำหอม ๆ
มาให้แม่กินพอชื่นใจสักจิบเถิดลูกรัก โอ๊ย !
โอ๊ย ! พุทโธ !”

เสียงอันโศกครวญ ฟังน่าสังเวช ของ หญิง
ชรา ซึ่งกำลังนอนเจ็บครวญครางด้วยพิษไข้
มีอาการเพีย เพียจนใกล้จะถึงซึ่งความ
มรณะ อยู่ภายในกระท่อมน้อยซึ่งตั้งอยู่ชายป่า
ท่ามกลาง แสงจันทร์คืนครีวรมรา
กำลังโศกสั่นระง่ำพร่ำรำลึกสาวที่รักที่ยอด
สุกสวาทของแกลคนเกลียว ผู้กำลังพยายาม
ปฏิบัติอยู่ข้าง ๆ

เวลานี้เป็นเวลาราตรีกาล ศศิธรกำลัง
ลอยเด่นอยู่เต็มดวง ฉายรัศมีส่องลอคเข้ามา
ทางรูหลังคาจากเส้นแสงสว่าง แจ่มแจ้งต้องกับ
ภาพหญิงเฒ่าผู้น่าสังสาร กำลังนอนเจ็บ อยู่บน
ฟากไม้ไผ่ภายในกระท่อมน้อย หญิงแก่ผู้นี้

มีอายุประมาณ ๕๐ เศษ ร่างกายซูบผอมจน
เหลือแต่กระดูก ผอมด้วยความชราพยาธิ
ซึ่งกำลังเบียดเบียนคอยฉุกคร่ำทวงวิญญาณให้
ออกเสียจากร่างทุก ๆ ขณะจิต แยกกำลัง
นอน กระสับกระส่ายไปมา ด้วย อาการ ทุรน ทุราย
ปวดร้าวอย่างน่าสังสาร โอ้ ! พระขามจัตุราช
เอ๋ย ท่านช่างไม่ละเว้นมุนยัยผู้ โศกเลยในโลก
นี้ มึงแค่พยายามจะทิ้งดวงชีวิตมุนยัยไปเสีย
ให้พ้นจากพินพลาเพื่อหนีไปยังปรโลกโดยมิได้
เห็นแก่หน้าผู้ โศกหมก สังขารของคนเราย่อม
ไม่เที่ยงแท้จริงหนอ

แม่จอมลูกสาวคนเกลียวผู้ ซึ่งรัก รัก
ด้วยดวงใจ ขณะนี้หล่อนกำลังนั่งหยอหยอกหาหอม
ให้มารการับประทาน พร้อมด้วยสายอิสรุสซล
ร่วงหล่นอยู่เฉพาะ ๆ พลาสระกอสระอนหวานให้
อยู่ไปมา คอของหล่อนกำลังถูกมือมารกา
ทะกะกองกอก กระหวัค โอ๊ย วัค เข้าแนบ ไว กับ
ทรวงอก อนิจจาเอ๋ย ! ใครเลยจะปฏิเสธที่จะ
ละเว้นความเวทนาได้ ในเมื่อมาประสบภาพ

พ.ศ. ๒๔๓๑

โชคของเจ้าสาว

หญิงสาวผู้ น่าสงสาร ซึ่งจะไม่อาจ ครองชีวิตอยู่
ได้ตลอดในราตรีนี้แล้ว

“คุณ — คุณแม่เจ้า — เจ้าขา — ขา
อย่าฟังทั้ง — ทั้งลูก ให้ลูกได้รับความ
ลำบากอยู่ — อยู่คนเดียวเลยเจ้าค่ะ ขอให้พระผู้
เป็นเจ้าช่วย ให้คุณแม่ของลูกหายป่วย อ้อ !
อ้อ ! อ้อ !” แม่อุ้มปลื้มพบพลางก้มศีรษะ
พยหลังเหนือไหล่มารดา ซึ่งแยกชนไปด้วย
น้ำตาของเจ้าที่ล้น

“อุ้มเอ๋ย เจ้าไม่ต้องเสียใจร้องไห้ร่ำไห้
ไปเลย ถึงวาระของแม่แล้ว เจ้าอยู่หลังจ
งออกส่าห์ทำบุญส่งให้แม่อย่าง โอ๊ย ! กตทองให้
แม่ที่น้อยชิลูก โอ๊ย ! โอ๊ย ! แม่ป่วยเต็มทน
แล้ว เออ ! ลูกจงระวังรักษาตัวให้ กะระลักนะ
ถึงแม่ตายไป ดวงวิญญาณแม่ก็จะไปอยู่เป็นสุข
หมดห่วง เวลานี้แม่ที่ห่วงแต่เจ้าผู้เดียวเท่านั้น
เราก็นั่นลูก มีเพียงส่งจรงออกส่าห์เพียงจำไว้
ลูกรัก เจ้าก็หม่ำมาใกล้ ๆ แม่ที่น้อยชี่ แม่
จะบอกเล่าข้อความให้ฟัง โอ๊ย ! แม่ — แม่
ป่วยท้องอีกแล้ว กตท โอ๊ย ! โอ๊ย ! ตะคิว”

มารดาที่ล้น ครวญคราง สายหน้าไป มา
ด้วย อาการ ปวดหัว ประหม่น กับ ดวงใจได้ถูก
ทิ่มแทง ด้วย คมอาชวูให้แตกดับ แม่อุ้ม
บุตรสาวของแม่ค่อย ๆ ประคองอยู่ข้าง ๆ พอ

ค้อยส่งความเจ็บแล้ว หญิงผู้ น่าสงสาร จึง
เริ่มส่งสอนบุตรน้อยด้วยความกังวล พยว้าย
ของใช้กับของขวานเย็นล้ากับ อาการของหญิง
ผู้ นก่าล้ง คำเนร เช่าสู่ความ คับสุม ที่ระนัย ๆ
แต่ค้อยยังชั่ว อยู่บ้าง ทลค ยิงกั เพราะแถ เคยมี
นิสัยมีนคงอยู่ในธรรมะมาแต่ก่อน และออกส่าห์
รักษาคัดพึงธรรมเสมอเป็นนิตย์ จึงพยายาม
เหนียววังใจ หักห้าม ความโศกเศร้าไว้ ได้บ้าง

“ลูกแก้วของแม่เอ๋ย เถยมากใกล้ ๆ แม่
จะบอกข้อความเจ้าสักอย่างหนึ่ง คอยฟังเจ้า
คำ ของแม่ไว้เนะลูก อย่า — อย่าร้องไห้ ให้
มาก นก ชิลูก เจ้าจง ตั้งสติ อารมณ์ให้
ประเดี๋ยวแม่ก็จะลา — ลาตาย — ตายไป
โดยไม่มีโอกาสกลับมาเห็นหน้าลูกอีก เจ้าจะ
ไม่รู้เรื่อร่าว และระตกทุกข์ได้ยากกับความ
ลำบากภายหลัง”

มารดาที่ล้นพบพลางถอนใจใหญ่ แล
หยุดพักเย็นจึงหระ ๆ อย่างช้า ๆ ทำให้แม่อุ้ม
ตั้งหน้าตั้งตาคอยฟัง คำมารดา ด้วยความ สนใจ

“เรื่องราวต่อไปนี้แม่ยังไม่ได้เล่าให้ลูกฟัง
คือ คุณพ่อ ของเจ้าเวลานี้ อยู่กรุงเทพฯ ข ยาน
ถนนพญาไท ชื่อพระนาคภักดิ์ เป็นผู้อุ้ม
สมบุรณ์ มั่งคั่งมาก ก่อขึ้น ท่านออกมารับ
ราชการเป็นเจ้าเมืองอยู่ที่นี่ ครั้นเมื่อใดกับแม่

จ. จันทรอภัย

มิน

แล้วประสาธณสัก ๓ ปี ก็ต้องถูกย้ายกลับไป
กรุงเทพ ฯ แม่จะเล่าแค่เพียงย่อ ๆ นะลูก
เพราะความตายไม่รอแม่แล้ว ท่านทั้งแม่ไว้้อยู่
ทางโน้น ขณะเมื่อเจ้ายังมีสภาพ เป็นทารก อยุ่
อย่างเข้าซบถกว่า ๆ เท่านั้น คุณพ่อเจ้าบอกกับ
แม่ว่าจะมารบไปอยู่ด้วยกันก็หาย หายหน้า
จนทราบเท่าทุกวันนี้ถึง ๑๗ ปีแล้ว จึงเป็นอัน
ว่าเจ้ายังไม่รู้จักพ่อเลย ผลกรรมที่แม่จะถึง
ซึ่งความพิณาศิ ก่อนนั้นเจ้าเกิดมีเหตุร้าย
อยู่กับคุณยายแม่ คือพระเพลิงได้มาล้างผลาญ
ทรัพย์ สมบัติ และ เศรษฐสถาน ใหม่ลง สิ้น เป็น
พริ้วลี้ สิ่งของทั้งหลาย ก็อันตรธานสูญเป็นเชื้อ
เพลิงหมด แม่ก็เริ่ม เปลี่ยน ฉานะ กลายเป็น ผู้
อนาถา จำเนียรกาลเท่านั้นมา แม่ก็ซัดส่ำหี
หอยหิวลูกรักมาอาศัยอยู่กิน มีเงินเหลือติดตัว
มาบ้างเล็กน้อย พอได้เลี้ยงปากเลี้ยงท้องพียง
ชีวิตเราสองคนแม่ลูกตามมีตามอยากเรื่อยมาจน
ทุกวันนี้ เจ้าจึงจำคำของแม่ไว้นะลูก ”

หญิง ชะวาได้บรรยาย ถึง ความหลัง ให้
ลูกสาวฟังด้วยสำเนียงกระส่ำและเยือกเย็น จน
น้ำตาไหลรินลงอาบหน้า

“ถ้าแม่หาชีวิตใหม่แล้ว เจ้าจะไป—ไป
สับหยำนของคุณพ่อ แลฮั่นนอนกรวยหัวข้อ
อาศัยอยู่ด้วย เจ้า ! แหวนเพชรวงนี้เจ้าเอาไว้

ไปแสดงเป็นพะยาน เพราะมีเครื่องหมายตัว ส.
ซึ่งเป็นชื่อย่อของพ่อของเจ้าอยู่ด้วย เป็นแหวน
ที่ คุณพ่อ ของ ลูกได้ ให้แม่ ไว้ ในเมื่อได้ กัน
ใหม่ ”

เสียงของแถกก็ค่อย ๆ พุดแผ่วลงทุกที จน
เกือบจะกลายเป็นกระซิบ แต่ยังมีความระลึว่าคำ
สั่งสอนได้ อีกเป็นประโยคสุดท้าย แถกพุดลง
เอื้อมมือ ล้วง หยิบ แหวนเพชร ออก มา จาก ใต้
หมอนที่กำลง หนุนอยู่ขึ้นมาสวมมก้อย อันเรียว
ของแม่ฮั่นม แล้วยกมือลูบขมับปร่าทั้งสอง
ของลูกสาวเป็นครั้งสุดท้าย

“อย่า—อย่า ลืมคำ—คำ ของแม่
นะลูกรัก ชีวิต ของแม่ ต้องภัยสูญ แน่แล้วใน
ครั้งนี้ ฮั่น—ฮั่นมเอ๋ย แม่ขอลาลูกก่อน
ละนะ พระอภัย โส โอ๊ย ! ลูกรัก แม่ไม่
ไหวแล้ว โอ๊ย ! อย่า—อย่าลืมคำของแม่
แม่ก็ต้องตาย แม่ลา—ลาก่อนลูกแก้วของแม่ ”

พอสำเนียงสั่งเสียลูกน้อยสิ้นสุกลง ก็พอได้
ลมพัดสาดสะบัดขนเยื้องส่ง กว้างทางทั้งสองของ
แถกกลับคัง เสียงลมซึ่งคังกึกก้องครอ ๆ

พระมฤตยูราช กำลังนำทวยวิญญูณ หญิงเก่า
ผู้เป็น มารดา เจ้าหล่อน เลื่อน ลอย ออกไป จาก
กระท่อมน้อย แลถึงซึ่งกาลกิริยาตายลงณ
ทันใดนั้น ก็เป็นที่น่าสลดใจและเอ็นดูจนรุด

พ. ศ. ๒๔๗๑

โชคของเจ้าสาว

ยี่นัค

เมื่อคุมไค โสผวาเข้าออกศพนารดา สัก
สัณณกลเกลือกอยู่ไม่ห่างกาย น้ำตาไหล
ฟูมฟายลงของหน้า ป่านประทุคฆงชีวิตระแยก
สลายออกจากร่าง

“โฮ! โฮ!! คุณ—คุณแม่ของลูก
เอ๋ย ไม่นานไรเลยก็มาถึงลูกไว้คน—คนก็บว
ช้อ! ช้อ! วัลลภไปควยเจ๊กคะ ลูกอยากตาย
ตายตามคุณแม่ ไม่อยากจะมีชีวิตอยู่แล้ว
กรรม—กรรมของลูก ช้อ! ช้อ! คุณแม่
เจ้าขา วัลลภไปควย ลูกจะขอตายตาม
คุณแม่ไป โอเอ๋ย! ลูกจะหันหน้าไปพึ่งใคร
เล่าในคราวนี้ รูปร่างหน้าตาคุณพ่อลูกก็ไม่
รู้จักไม่เคยพบ เคยเห็น หวังฟัง คุณแม่
คุณแม่ก็มาละโลกหันหน้าลูกเสียแล้ว เวร—
เวรของลูก—ช้อ! ช้อ!! ช้อ!!!”

แม่สาวน้อยอุ้มนั่งคอก โศกเศร้ารำพรรณ
ถึงมารดาที่รักของเธอ สองกรทรวงกอดกรก
ร้างมารดาผู้ไร่วิตไฉนแนยสนิและพุกพำเพื่อ
รำพรรณ ด้วยความเสียใจ เป็นประการต่าง ๆ
ประทุษุณ วิกลจริต หน้าอันเคยแฉล้มมันวล
เป็นโย ก็กลีบกลายเป็นหม่นหมองของไปควย
อัสสุชล อนิจจาเอ๋ย! เจ้าสาวกำพร้าผู้น่า
สงสาร อุทิศให้รมาณายแก่ร่วพยายาลอยู่

กับ มารดา ทั้ง ๒ อาทิภย ด้วย ความ กตัญญู
หวังจะให้หายจากไข้เจ็บ แต่ก็เห็นผลกรรม
กรรมของหล่อน ที่จะต้อง เปลี่ยวเปล่าเอากาย
อยู่อ้างว้างในเคหสถานจนท้อมน้อยแค่นั่นโดย
จึงบรรดาลให้ โรคของมารดาหล่อนกำเริบหนัก
ขึ้นทุกวัน ๆ จนกระทั่งถึงช่วงมรณกาล ยาก
ที่บุคคลอื่น จะ พึง ช่วยเหลือ ได้ ด้วย ประการ
ทั้งปวง

เวลานั้นเป็นเวลาอีก ความเจ็บป่วยถึงเข้า
ครอจำท่วสถานอันเปล่าเปลี่ยววัน กระทำให้
เพิ่มความวิงว่นนำหาวากกลียิ่งขึ้น นอกจาก
จะไต่สคยเสี่ยงสือกสือนด้วยความโศกศัลย์ของ
เมื่อคุมแล้วก็คือความเจ็บป่วย ปราศจากเสียง
ใด ๆ อันอีก คงจันทรักโคจรซ่อนแสงอยู่
ภายในกลีบเมฆ พระพายรำเพยพัดพาน้ำค้าง
กระเซ็น เข้า มา ตามช่องน้อย ๆ ต้องว่าง หนึ่ง
ทั้งสอง แม่อุ้มจึงค่อย ๆ เออหมยฝ้ายรวง
คลุมร่าง มารดาไว้ มิคิฉิด แล้ว หล่อน จึง
เอนกาย อันระทมชอกช้ำลงสู่พื้นฟากปลายเท้า
มารดา สักครู่สักเอาก็ต้องลอยเข้าสู่ภวังค์
แลหลยสันทิอยู่ระสถานอันวิเวกนั้น

รัตติกาลอันเต็มไปด้วยความมิประโยคใด
ลยหลังล่วงไปแล้ว รัศมีอรุโณทัยในเวลารุ่ง
ค่อย ๆ ใจแสงขึ้นเหนือทิวไม้ทางบูรพาทิศอยู่

จ. จันทรถัย

๑๑๑๑ มิน

เรือ ๆ ท้องกับกระท่อมร้าง เสียงไก่ขัน
แจวเรืออยู่ในไพร พังวิเวก ขณะนั้นจะเลเห็น
ภาพอันน่าสังเวชของสาวน้อยผู้กำพร้ากำลังยืน
ถือหม้อผ่ายอยู่ปากหลุมศพมารดา ซึ่งได้ฝัง
ไว้สำเร็จเรียบร้อยแล้ว แม้อคมรสก็สั่น
กล่าว คำว่าพระณต่าง ๆ นา ๆ แล้วร้องไห้
มือทั้งสองของหล่อนพนมไหว้ ด้วยความเคารพ
อยู่แต่ลำพัง

“คุณแม่เจ้า — เจ้าขา — ขาลูกขอ
ลา — ลาไปตามคำสั่งแล้ว ขอคุณแม่จง
อยู่เป็นสุขเถิดลูกกลาแล้ว ขอขรามิ่งคุ้มครอง
ลูกด้วย” แม้อคมรสก็ให้พลาง และนั่งลงชย
หน้าอยู่เห็นอยู่ปากหลุม

“ชาตินี้ ลูกไม่ได้ตอบแทนพระคุณเลย
คุณแม่ก็มาทวงละโลก ทั้งลูกไว้ โอ้! เวร
ของลูกเอ๋ย เวรกรรมแท้ ๆ กระต้อม
ซึ่งเคยอยู่ แต่หนีไปจะกรว้างว่างเปล่าจนจะ
กลายเป็นที่พำนักของของฝูงสัตว์ ฮือ! เพราะ
เป็นกรรมของลูก จะทำอย่างไรได้ ลาก่อน
คุณแม่เจ้าขา แล้วลูกจะทำ บุญอุทิศส่วน
ผลานิสงส์ส่งคุณแม่ ลูก ขอให้วิญญาณ
คุณแม่จงไปสู่สุคติเถิด”

เจ้าหล่อนถอนใจใหญ่ แลสั่นให้กล่าว
คำลาจากด้วยความอาลัยถึง ๓-๔ ครั้ง ไม่

อาจสามารถจะเขยื้อนจากที่ได้ ด้วยความกังวล
ต่อเมื่อหล่อนได้สดับถึงประณมมือ กรวยหลุม
ฝังศพมารดาออกเป็นวาระสุดท้าย แล้วรีบลัก
ขึ้นคกใจหีบห่อผ่ายหยาบหนาเกร็งมุงทรงเข้าป่าไป
ยังท่าเรือทันที

๑ — ๑ — ๑
ภายในเรือโดยสารชื่อ ล่องนที ซึ่งกำลัง
ลอบเล่นไคลงเคลงไปตามกระแสนครัน ณะท่าม

กลางทะเลใหญ่ เต็มไปด้วยมหาชนชาย
หญิงผู้โดยสาร กำลังวิ่งอลม่านอยู่บนคาค
ฟ้า เรือลำนี้แล่นย้ายหัวเรือมุ่งจะเข้าพระนคร
แสงทินกร ส่องสว่างจ้า อยู่เหนือ ทะเลเขียว อัน
ใหญ่กว้าง เสียงกระหึ่มครึ่มขวางของลม
พายุ กำลังพัดพาละลอกคลื่นซัดกระเซ็น
บนคาคฟ้า พาให้เรือลำน้อยซึ่งกำลังย้ายหน้า
แล่นโดยเต็มกำลังลอบเคลงกว้างไปตามกระแ
สซัดด้วยความขำแห่งทะเล และจะลงซึ่ง

ความขยับอย่างอู่วอแล้ว น่าสงสารฝูงชน
ผู้โดยสารเอนกอนันต์ ณ ครึ่งนี้ เขาทั้งหลาย
จะต้องพากันไปสู่กันยากาล แลเป็นอาหาว
อันมิวิธโศกซาของฝูงมัจฉาใหญ่น้อย ซึ่งกำลัง
แหวกว่ายห้อมล้อมเรืออยู่ในทะเลลึก

ถ้าหาก สังเกตค บนคาคฟ้า ทางหัวเรือลำน
จะแลเห็นสัตว์ผู้หนึ่งซึ่งกำลังนั่งชมอยู่บนเคียว

พ. ศ. ๒๔๗๑

โชคของเจ้าลาว

โดยปกติ ปราศจากความหวาดหวั่นสะทก
สะท้านเกรงกลัว ต่อมหาภัยระอุขื่นเลย
แม่แก่น้อย หล่อนสวมเสื้อผากกลางเก่ากลาง
ใหม่ วงหน้าแลมรูปไข่ ของหล่อนยังมี
ควายน้าทาคิก ส่อให้เห็นว่าเธอยังเต็ม
ไปด้วย ความทุกข์ อย่างมหันต์ บรรดา
ผู้ โดย สำนทั้งปวงต่าง ก็ จัง บ่วน บ่วน อยู่ ไป มา
ด้วย ความ ค่น เค้น กลัว ภัย พยัคฆ์ บ้างก็
รีบลงเรือบก บ้างก็ร้องไห้โศกครวญเกาะ
ลูก จง หลาน พยายาม รีบหนี กัน เป็น อลหม่าน
แต่แม่สาวสวยผู้ น้าหาเป็นเช่นนั้นไม่ หล่อน
นั่งก้มหน้าร้องไห้ เผลออยู่แต่ผู้เดียว แสดง
ว่ามีใจหวนไหวสะทกสะท้านต่อการ อธิปายของ
เรือแม่แก่น้อย เจ้าหล่อนมิใช่ใคร ที่ไหน
คือ นางสาวอุ้ม ผู้กำพร้าตนเอง หล่อนโดย
สำเรื่อลงนที มาจาก นครศรีธรรมราช ทั้ง ๒
วันล่วงมาแล้วปรารถนาจะมากองเทพฯ เพื่อ
ติดตามหาบิดาตามคำสั่งของบิดาผู้บังเกิดเกล้า
หล่อนอยากตาย ตายไปกับเรือลำนี้ เพราะ
ความโศกเศร้าเสียใจ และความคิดถึงมารดา
สละม้วยเมื่อมอก จนแทบไม่อยากจะดำรง
ชีวิตอยู่อีกได้

“โครม! โครม! ชู้!!” เสียงลูกคลื่น
อันมหันตการทยทวยและเข้าไปในลำเรือ ซึ่ง

กำลัง ลอยคว้าง ไม่เห็นท่า ตามพายุจะพาพัดไป
แถมเรือข้างซ้าย ก็เอนเอียง ประหนึ่งว่าจะคว่ำ
มิชว้าแหล่ เรือกรรเชียงและเรือข่งห้อย
อยู่บนเรือกลไฟเต็มไปด้วยสควรสาวแก่และเด็ก
ผู้ โดย สำน กำลังห้วยอนจากเรือใหญ่ลง
สู่ทะเล มิชว้าท้ายเรือล่อง นทีก็ เต็มไป
ด้วยน้ำ และหมกมุ่น ลงสู่ในท้องทะเล จวน
เจียนจะมีกอบอยู่แล้ว เสากะโคงสูงหักสับ

โดยทานลมพายุไม่ไหว ผุ่งชนทั้งหลาย
ร้องส่งสำเนียง กรกรกร๊าก ไว้ววาย อยู่ เซ้งแซ่
ด้วยความกระหนกตกใจและเกรงกลัว ฝ่าย
พวกผู้ช่วยที่เหลืออยู่บ้างจึงรีบกระโจนลงไปใน
ทะเล และแหวกว่ายวนเวียน ลอยไปตาม

กระแสคลื่น ผุ่งปลากำลังลอยว่าย สลอลน
คอยเก็บกินต่างเหยื่อ เช่น ปลาขนาดเล็ก มิชว้า
เรือลำนี้ถึงซึ่งความพินาศ พร้อมกันสิ้นคำ
และทรพัสสมบัติทั้งปวง อีกทั้งชีวิตมนุษย์
ทั้งหลายสับ ตกอยู่ในอ้อมแห่งพญามัจจุราช
นำส่งสาร มนุษย์ผู้ตกต่ำๆ วิญญาณของ
เขาทั้งหลายจะคงถูกส่งไปในไม่ช้าแล้ว

เมื่ออุ้มใจเกิดหล่อนยื่นรอความตายอยู่บน
กาบฟ้าทอนหัวเรือ ซึ่งยังเหลือสูงพ้นน้ำราวๆ

๕-๖ ฟุตโดยปราศจาก อากาศ สะทกสะท้าน
จนผู้บังคับการเรือมาได้ให้ รีบไปลงเรือ ข่งคัง

จ. จันทรอทัย

มีน

สองสามครั้ง หล่อนก็นั่งเฉยหาได้เกลื่อนไหว
หรือ กระทำตามคำสั่งไม่ นอกจากจะพบ
ปัญหาและยื่นรื้อความมรณะอยู่ณที่นั้น หัว
เรือล่องนที ค่อย ๆ จมลงแต่่นอย มีข้าล้าเรือ
ก็รมกึ่งลงจนระมิดล้า สัตว์ผู้นำส่งสารจึง
เสี่ยงโชคเข้าต่อสู้กับความตาย เพราะเห็น
ท่าทางจะหลีกเลี่ยงไม่รอดแล้ว จึงได้ กระโจน
จากหัวเรือลงสู่ยี่งพื้นทะเล และแหวกว่าย
ไปมาอยู่ในหมู่ปลาใหญ่น้อย มีทองสองไขว่
คว่ำเกาะใต้ชุดชีพอันหนึ่ง จึงค่อย ๆ ลอย
กระเลื้อยกระสันไปตาม ขดากกรรม จนกำลังอ่อน
ลงทุกที ๆ ส่วนเรือล่องนที ที่อัยยงก็จมลง
สู่ท้องทะเลเฉียว นำส่งสารสาวน้อยอุ้ม ที่
ต้องมาสพความลำบากทรมานกายอยู่ในน้ำอีก
จนเจียนระวายไม่ไหวอยู่แล้ว หล่อนค่อย ๆ
กะดิกไปจนสุดกำลัง ศีรษะว่างก็ลอยลง
ตามลมโดยปราศจากความรู้สึกร เวลานี้หล่อน
หมดสติจนจะขาดใจอยู่ร่อแร่ หากได้ชุดชีพ
เป็นท่าอาศัย เพื่อชุดชีพค้อยู่นั่น

ก่อนนั้นมา เจ้าหล่อน จะถูก คลื่น ลม พาไป
ทางไหน และ เป็น เวลานั้น เท้าไรไม่ ปรากฏ
ทราบแต่ ว่า ใน ผล ที่ สุก ได้ หมด ถึง ผัง โขย
ปราศจากภยันตรายทั้งปวง ในเวลานี้หล่อน
รู้สึกตนว่าได้มา นอน อยู่ บน หาดทราย ริมฝั่ง

ห่อผ้าและเงินทองที่เอาติดตัวมา หายสูญจมลง
กันทะเลไปหมด นำส่งสารสาวกำพร้าที่ต้อง
มาประสบมหาภัยอีกเป็นคำรบสอง แต่เคราะห์
กุศลของหล่อนที่ยังไม่ถึงที่ จึงได้มีชีวิตตรอก
มาได้ คงเหลืออยู่แต่ชีวิต กับแหวนเพ็ชร
วงหนึ่ง ซึ่ง สวมอยู่ ถิ่นนวลของหล่อน เสีย
ละลอกคลื่นซัดกระแทกอยู่ผากผาน เวลานี้
พายุสงขมเบี่ยงเบี่ยงมาแรงมาก คงพัดควิว ๆ
พอโชยเอาความหนาว มาต้องกาย แม้อุ้มให้
สิ้น สะท้าน อยู่วิก ๆ แสงทึนกร ก็โพล่พลัด
กำลังอัมภฤคศ ทวงรัชนี ค่อย ๆ โผล่ขึ้นแทน
พร้อมด้วย ดวงดาวใหญ่ น้อย เรียงรายฉายแสง
ระยิบระยับของอัมพรภาค หล่อนค่อย ๆ
พยุ่งตัวลุกขึ้นนั่ง มีอาการสั่นสะท้าน ด้วยความ
หนาว ความอ่อนเพลียที่ไถ่ผ้าอันตรายมา
ในทะเล ทำให้เมื่อยล้า เจ้าหล่อนค่อย ๆ พยุ่ง
ร่างลุกโง่งเงิรขึ้นจากหาด

“เฮ้ ! นี่เรามาถึงแห่งหนตำบลไหน
กันหนอ” หล่อนรำพึงก้วยความฉงน พลาง
ทอดสายตามองรอบ ๆ หล่อนหวาดทวนค่อ
อันตราย อย่างเหลือล้น จึงค่อย ๆ สาวเท้า
ก้าวเริ่มาจนพ้นฝั่ง ไม่ช้าก็บรรลุถึงย่านแห่ง
หนึ่ง ซึ่งแลดลางไปค้วยต้นไม้ ใหญ่น้อยขึ้น
อยู่ระกระระกระ อันเป็นที่พำนักของฝูงสัตว์ร้าย

พ.ศ. ๒๔๗๑

โชคของเจ้าสาว

ทั้งปวง เจ้าหล่อนค่อย ๆ เกียจกับความระวัง
ภัยรอบข้าง ข้ายหน้าเข้าไปในป่าตามยถา
กรรม หัวใจจะได้พบหม้ายนั้น เพาะจะได้ช้ออาศัย
พัก หล่อนรู้สึกหนาวเย็นกำลัง หนาวจน
จับใจ และทิวโหย เพราะอกอหาวมา ตั้ง
๑-๑ ชั่วโมงแล้ว จึงทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย
แทบจะเกียจไปไม่ตลอด แต่กระนั้นก็ยังมีความ
มุ่งกระเรียว ๆ ไปในป่าได้สักพักใหญ่ มี
สิ่งหนึ่งซึ่งทำให้หล่อนหยุดชะงักทันที ใน
ขณะทีเหลือบแล ประสพภาพ ของหญิง รูปร่าง
ราว ๆ กลางคนกำลังนอนตายอยู่ในป่าอย่าง
น่าทุเรศ ร่างกายเยือกชุ่มนองไปด้วยโลหิต
ตามหน้าและไหล่เป็นรอยแผลมีก้นเหวอะหวะ
ตรงนั้นมอซางขวานขวานมีโลหิตกำลังหยดอยู่
เจ้าของเครื่องแต่งกายไม่มีอะไรนอกจากผ้าพัน
ห้อยหุ้มศีรษะไว้ร่างอยู่ ตามความสังเกตเข้าใจ
ว่าพึ่งตายในไม่กี่นาทีนี้เอง เพราะรอยบาด
แผลยังสด ๆ ภาพศพซึ่งน่าทุเรศนี้ทำให้
สาวน้อยออกมาต้องหยุดยืนคว่ำมืออยู่ระงับกับ
ความกลัว

“ว้าย! คุณพระช่วย” เจ้าหล่อนร้อง
ตกใจ ชนลุกเข้าทั้งตัว “ศพใครหนอ มา
นอนตายอยู่ระงับที่เปลี่ยวเช่นนั้น หล่อนคงจะถูก
พวกผู้ร้ายฆ่าเหิงเป็นแน่ โอ! ผู้ร้ายใจ

อำมหิต” เจ้าหล่อนยืนรำพึงตรอง ตรอง
แล้วมาทวนถึงถึงผู้ร้ายในป่าซึ่ง ที่ใด ช่างสติ
ผู้ให้ ถึง ซึ่งชีวิต ทำให้หล่อน พระวิความ
ตระหนักถึงอันตรายอย่างมหันต์ ความกลัว
บรรดาลให้เธอไม่อาจสามารถจะบังคับกายยืน
อยู่ระงับนั้นได้ อีกต่อไป ฉะนั้นหล่อนจึงหันไป
รับสาวเท้าออกเดินเร็ว ๆ ทั่วทั้งไปในหมู่ทิวไม้
ขณะที่แม่สาวกำลังก้าวเดินก็เกิดผ่านไปหน้า
ทึบ ภายใต้อำนาจจันทร์ ซึ่งส่องแสงหลัว ๆ อยู่
เบื้องบนอากาศ หล่อนได้ ยืนเสียงฝีเท้าคน
ย่องแตร ๆ ออกจากที่ กำลัง พุ่มไม้ตาม มา
ข้างหลัง พอหล่อนจะเหลียวไปด ก็พอดิ คอ
อันตรายของเธอดูกรวดรัดด้วยมืออันล่ำสัน ทั้ง
สอง ของ ชายผู้หนึ่งไว้ อย่าง แน่นแน่น จนคน
ไม่ไหว

“ถ้าเชงกลัวตาย ต้องถอยถอย มาให้ข้า
เกียจ” นี่ เป็นเสียงขู่ ของ ชายผู้ร้าย ออก
อุทานยังกับเธอ

“โอ๊ย! เจ้าประคุณ คุณ — คุณให้แล้ว
แล้ว ๆ โปรดปล่อยให้ฉัน รอดไปเถิดค่ะ เจ้า
ประคุณเจ้าขา นี่กว่าปล่อยจนปล่อยกาตึกครัง
โอ๊ย! คายแล้ว ปล่อยทีเถิดค่ะ” แม้เธอ
ร้องฮือนอนขอชีวิตด้วยความกลัว ร่างกาย
สั่น ระงับ ๆ และ ค่อย ๆ ถอยถอย ออก จาก

จ. จันทรอภัย

มิน

นิ้วกับความเสียกาย น้ำตาเจ้าหล่อนหลังไหล
อยู่พราก ๆ แม้สวน้อยหมกพิงแล้วควรวน
ใครเลย จะ มาช่วยไ้ ใน สถาน ที่ ซึ่ง เปลี่ยว
ปราศจากคน ถ้าหล่อนซัดขึ้นไปคงตาย
ก็เกี่ยวกับสตร ซึ่งไปประสพเมื่อนั้น

“รีบออกมาเร็ว ๆ เร็วซิเว อียากเป็น
หรืออยากตาย ว่ามา ถ้าหากรักชีวิต เจ้า
ต้องออกแหวนส่งมาให้ข้า อย่าช้า เวลาไม่รอ
เมื่อไม่ให้ข้าจะฟันให้คอขาดเกลี้ยง” อ้าย
ผู้ร้ายไ้เปล่งสำเนียงขู่สำทัย และเงื้อม
อินคมกริยมีแสงเป็นมันเงาที่จะฟันฟาด

“ข้า—ข้าก่อน พ่อทนหัว โอโย! ฉันท
ให้แล้ว ขอแค่ชีวิตไว้เถิด พ่อมหาจำเริญ
เฮ้า แหวน ฉันทให้แล้ว โปรดปล่อยฉันทเถิด”
เมื่อคุมร้องให้อ่อนวอน พลางยื่นแหวนของ
เจ้าหล่อนส่งให้ด้วยความอาลัย โยยหมกหวัง
ว่าจะไ้กลับคืนอีกแล้ว หล่อนพระนมมีซอน
ไ้หัวอ่อนวอนขอชีวิต ขาทองต้องสนอยู่เท่า ๆ
กับความเกรงกลัวอำนาจ สีหน้าหล่อนขาว
ซีดสลกๆคนไม่มีโลหิต สวน้อยผู้เคราะห์
ร้ายเอ๋ย กระไรเลยช่างไม่หมดแว จะยัง
ก้าวไปสละทิศใด ก็สพแต่ความลำบาก ทุก ๆ
อิริยาบถ

“อ้า! ผลบุญของนางสาวอุ้ม ซึ่งชะตา

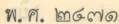
ยังไม่ถึงอวสาน ยังเอนชะต่อนั้นมีสุภาพบุรุษ
๒ คน คอยม้าให้อามาแต่ไกล ตรงมายังเจ้าหล่อน
มือของเขาดูอ่อนยาวจึงประทัย หันปากกระบอก
ตรงมายังอ้ายผู้ร้าย ซึ่งกำลังเงื้อมดาบจะฟาดฟัน
เมื่อคุม ณะนั้น

“ยัง!” เสียง ย่นไ้ลั่น ออก ทำให้
เมื่อคุมต้องล้มลงทั้งยืนด้วยความตกใจ

“ยัง! ยัง!!” กระสุนปืนที่ ๒-๓
ไ้ลั่น ออกอีกตึก ๆ กัน ควรวนทำให้อ้าย
มหาอุบาทรล้มลงทันที ปรากฏขาของม้น
ต้องกระสุนปืนเล็กไ้หลอวบ อีกลูกหนึ่งปลิว
หัววูบเล็กกระเมื่อคุมไป ทำให้หล่อนร้อง
กร๊กด้วยความ ตกประหม่า ส่วนอ้ายผู้ร้าย
เมื่อ ม้นรู้ว่า ขา ของม้น ต้อง กระสุนปืน เช่นนั้น
และเกรงว่าข้าไ้ประหนัไม่พ้นจากเงื้อมมือของ
ชายทั้งสอง ม้นจึงค่อย ๆ ลุกขึ้นงัดหน้าเข้ายา
ไปโดยด่วน พร้อมกัยแหวนของเมื่อคุม

ในบัคนเอง สุภาพบุรุษทั้ง ๒ ก็มาถึงยัง
สถานที่ ๆ เมื่อคุมทรงตั้งอยู่ เขาจึงหยุดม้า
และจึงแม่สวน้อยซึ่งกำลังนั่ง ภายสันสะทก
สะท้านด้วยความตกประหม่าอย่างพิศวง คน
หนึ่งในจำพวกนั้น รูปร่างหน้าตาคมคาย อายุ
ประมาณ ๒๐ เศษ สวมเครื่องแต่งกายสำหรับ
ขี่ม้า จากไ้ล่งความว้าวย สะพายกระสุนปืน

มี กระต่าย และสัตว์เล็ก ๆ ผูกห้อยแขวนติดมา
กั้ยอานม้า ชายหนุ่มผู้นี้ คือ คุณวิเชียร
รัตนสุวรรณ ผู้เป็นหลานคุณพระนาคะภิบาล
และถนัดรักกับกัน ตาม วงศ์ญาติ ก็ต้องนับว่า
เป็น คักคัพ แม่คุณมันเอง เธอได้มาเที่ยว
ยิงสัตว์อยู่ณะตำบลนี้ คุณวิเชียรคอย ๆ ลง
จากหลังม้าเทีตรงเข้ามาหาแม่คุณ และเย็บ
หมวก โนมักยกระทำความเคารพ

“ขอโทษเถิด” คุณวิเชียรเอ่ย “เธอ
คงจะกรุณาบอกให้ทราบว่าเหตุไรจึงได้มาอยู่
ณ^{ที่}นี้ และชายคนใดกำลังจะทำร้ายเขื่อน^{นี้}
คือใคร กว๊าน^{นี้}จะรอดหรือไม่”

“ผู้ร้ายคะ มันเป็นผู้ร้าย” นางสาวอุทุม
ค่อย ๆ เงยหน้าขึ้นตอบอย่างช้า ๆ ด้วยความ
ยินดี “มันโต้งหนัไปเมื่อสักครู่เอง มัน
ชู่เอาแหวนของที่ดินไปด้วย ท่านผู้^๑มีพระเดช
พระคุณเจ้าชา ช่วยที่ดินด้วยเจ้าคะ ช่วย
ตามเอาแหวนคืนมาให้^๒ที่ดินด้วย เพราะเป็น
แหวนสำคัญมาก” เจ้าหล่อนพูดอ้อนวอน
ด้วยเสียงกระเส้า ๆ อย่างวิบวอน

“ไปเร็ว ปรุสาน ไปเถียน^๕ จัวย^๕
ผู้ร้ายให้ไ้^๕ มันยังคงไม่ไปไกลดอกบ้าน^๕”
เขาหันไปส่งเพื่อน ซึ่งกำลัง นิ่ง ลือชน อยู่^๕ บน
หลังม้า

“มันถูกกระสุนยิงที่ขา วังไปไม่ได้ โกล
คอกคะ คงจะซุกซ่อนอยู่แต่คนเดียว” เจ้า
หล่อนบอกเล่า และยกแขนขึ้นเร็วขยับขยับ
ทางที่ผู้ร้ายหนีไป ทันใดนั้น คุณประสาร ก็
ชักม้าควายขบดึกดึกไปโดยเร็วพลัน มิได้ร้อ

“คงจับได้เป็นแน่” เขื่อย่าเป็นทุกข์เลย
ในเรือน” คณวิเชียร ยืนขึ้นกล่าวหาไป

“กิดินขอบพระคุณมาก ที่คุณได้ออกตัวช่วยชีวิตไว้” แม้ทุกคนจะประหลาดใจกับความกระตือรือร้น และถามว่า “นั่นด้วยอะไรกันคะ” กิดินหลงพลัดมา จนเธอเข้าใจผิดมาทั้งเสียแล้ว”

“เกาะหลักจะ แล่นเขาวามสุวชัยชก
 ชมนก คนได้ลงมาจากกรงเทพฯ ถึงเมือ
 วามชนน และพักอยู่ที่สหายของคนที่ระเวบ
 ตั้งใจว่าอีก ๓ วัน จึงจะกลับ วันนั้นคนได้
 ไปเที่ยววังสททามาทางแถวเขา และตั้งใจ
 จะกลับไปยงที่พกก ภูผา --- ” ศกตวิเชียร

คอยและทรูกลายนั่งลงข้างหนึ่ง พลังค่อย ๆ
ลดลงจนหมดเมื่อคุณมาทั่ว “พอพบเหตุร้าย
นี้แล้วพอที่ ส่วนเธอละ ไปอย่างไรมาอย่างไร
กัน ทิ้งไว้เธอคงไม่รังเกียจที่จะเล่าเรื่องราว
และบอกนามให้ทราบบ้าง ฉัน ชอ วิเชียร
รัตนสุวรรณ เพื่อนของฉันคนที่ไปตามจับผู้ร้าย

พ. ศ. ๒๔๗๑

โชคของเจ้าสาว

ชวน และก้มลงมองดูนาฬิกาที่ข้อมือ

“กิดินชอบ พระคุณ ใน ความ เอื้อเฟื้อเป็น
ล้นพ้นค่ะ” หล่อนตอบด้วยความเต็มใจ “แต่
คุณประธานคะเวลานี้เข็มนาฬิกา ยังไรก็ยังไม่
ทราบบน” เธอถาม

“ไม่เป็นไรมิได้ ประธานเป็นผู้ ซึ่งอยู่ใน
จังหวัดนี้เอง รู้จักทำเลดี เขากลับไปถูก
คดียัง ไม่ต้องเป็นห่วงเป็นใย” เขาตอบ

“แต่— แต่แหวนของกิดิน” แม่อุคม
ค่อย ๆ พูดด้วยความเป็นทุกข์

“นั่นขอให้เธอหวังในความสามารรถ ของ
เขาเถิด อย่างไรเข็มนาฬิกา ค็นแน่ และคง
จะไม่เป็นอันตรายนะไรเลย หวังว่าเราคงจะ
ได้พบเขาซึ่งที่พักในไม้ช้า เราไปกันก่อน
เถิด”

คุณวิเชียร ปลอมเอาใจ นางสาว อุคม เพื่อ
ให้คลายความกังวล เขาค่อย ๆ พยายามอัน
พยายามของหล่อนจนวางใจหลังม้า ส่วนตน
ขึ้นนั่งเบื้องหลัง และกระดกสายบังเหียนให้
ม้ารีบวิ่งกลับไปจากสถานที่ อันเปลี่ยวเปล่าอัน

◎ ◎ ◎

ที่กระ โหฐานทางต้นน้ำตาลอ่อน ทั้งสูง
ตระหง่านอยู่หว่างกลางทุ่งนา ฉะ ค่ายถนัด
พญาไท มีกำแพงคอนกรีตกันเป็นเขตร ล้อม

อยู่รอบเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ภายในรั้วบ้าน
มีพรรณ พืชพันธุ์ชาติ หลายหลาก ปลูก เป็นพุ่ม
เป็นระยะอยู่ตามบ้าน ขวา มังก์ผลึกดอกออก
เขียวแก่งกัจำรวีตาแดงงามไสว ในเวลาอรุณ
รุ่งสางกลิ่นหอมระเหย ที่หน้าบ้านมีลานสนาม
หญ้าเขียวชอุ่ม เบื้องซ้ายเป็นซุ้มรั้วแนว
กล้วยไม้ ซึ่ง ถ้าถึง มีดอก ห้อย ระย้า อยู่ เอนก
อนันต์ ฤดูหาสน เป็นที่พำนักของคุณพระ
นาครภิบาลผู้เป็นเจ้าของ รูปร่างท่านก่อน
ข้างจะอยู่ในปูนมีซุ้มมียว ฝนทองออกประปราย
ขณะนั้นท่านกำลังนั่งเอนกายอยู่บนม้ายาวซึ่งตั้ง
อยู่ริมสนามหญ้าใกล้กับนางสาวอุคม รัตนสุวรรณ
บิดาสาวยศสุตสวาทของท่านนั่งอยู่ข้าง ๆ

จำเนียรกาลแล้ววันเมื่อ แม่อุคม ประสพ ไร
ภัยที่ในย่านแขวงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ
ต่อจากคุณวิเชียร รัตนสุวรรณ ได้มาช่วยเหลือ
พาหล่อนขึ้นหลังม้าไปโดยปราศจากภัยอันตราย
ทั้งปวงจนถึง กาล บังคับนั้น นั้น เวลา ล่วง ได้ ๑
เดือนเศษ และขณะเมื่อหล่อนได้พักอยู่กับ
คุณวิเชียร รัตนสุวรรณ ที่บ้าน นายประธาน
กุศลศิริ สหายของเขาที่เกาะหลัก แม่อุคม
ได้ รับความเอื้อเฟื้อจาก คุณวิเชียร เป็น อย่างดี
แหวนเพชร ที่ถูกขโมยผู้ร้ายแย่งชิงได้ก็กลับคืน
มาด้วยความช่วยเหลือ ของ คุณประธาน ผู้ซึ่ง

จ. จันทรอทัย

พยายามคิดตามจับ ตัวผู้ร้ายได้ พร้อมทั้ง ของ
กลาง เขาได้นำตัวส่งเจ้าพนักงานให้ ไต่สวน
ลงโทษตามกฏเมืองเสร็จไปแล้ว ภายหลัง
คุณวิเชียร รัตนสุวรรณ จึงได้ทราบความจริง
ว่าเจ้าหล่อนมิใช่คนอื่นไกล คือเป็นบุตร
ของ คุณพระ นาคภิบาล ผู้เป็นอา ของเขาไทย
แท้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่า พันธบัตรเพิ่ม
ความขบถขึ้นก็ชนอกสถบันไทย ในการที่
ได้มาพบปะกันโดยบังเอิญ จึงทำให้ คุณเคย
สนิทสนมกันยิ่งขึ้น โดยไม่ได้นึกไต่ถาม เขาทั้ง
สองเป็นคู่ ที่ถูกอุททขยาภัยกันมาก ในระหว่าง
พักอยู่ที่เกาะหลัก คุณประธาน กุศลศิริ ได้
พาเจ้าหล่อนไปเที่ยวชมป่า เขา และบางครั้ง
ก็ลงเรือ ไปเที่ยวความริมฝั่งทะเล อย่าง เพลิดเพลิน
สนุกสนานสำราญใจ เมื่อคุมได้พักอยู่
ประมาณ ๓-๔ วาที จึงได้กลับกรุงเทพฯ
พร้อมกับ คุณวิเชียร รัตนสุวรรณ โดยทาง
รถไฟ และทรงมายังบ้านคุณพ่อหล่อน ณ
กรุงเทพฯ นั้น

อา ! ชีวิต มนุษย์ ย่อม เป็นของ ไม่เที่ยง
แท้ อาจผันแปรหมุนเวียนไปได้ ต่าง ๆ ตาม
แต่โชคและวาสนา บุคคลทุกคนเกิดมาจำ
ต้องได้ประสบทุกข์และสุข เพราะเป็นของ
คู่กัน เผลอถึงเมื่อคุณ สาวน้อยกำพร้าผู้นี้

เจ้าหล่อนได้เปลี่ยนแปลงจากความเป็นผู้นาถา
ซึ่ง ล่วงพ้นอุปสรรคอัน ร้ายกาจอย่าง น่า สยด
สยองแห่งต่าง ๆ ที่มา ได้ด้วยอาการอันมหกทวี
แต่บัดนี้ ชีวิตเจ้าหล่อนได้เปลี่ยนแปลงไปจาก
สภาพเดิมแล้วถึงเกิดใหม่ เพราะหล่อนมี
แต่ความสุขสำราญและความบรรเทิงใจ ทุก ๆ
ขณะจิต รูปลิขิตโฉมโฉมผุดผ่องเป็นน้ำ
เป็นนวลขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก และ ความแสด
แจ่มซอของ เจ้าหล่อนมีอำนาจ พอกัระ โนม
โยธยาให้ พังพิศสวาท แก่ทั้งสองข้างเปล่ง
ปลั่งเป็นพวงพอสัมรูป หล่อนได้ด้วยความ
ผาสุกสบายเป็นอันถาวรประการใด และบิดาผู้
ยังเกิดเกล้ารักกรังดวงใจ เพราะท่านมีบุตร
คนนี้แต่คนเดียวเท่านั้นซึ่งเธอจะต้องเป็นทายาท
รับมรดกครอบครองทรัพย์สินสมบัติของบิดาหล่อน
ทั้งหมดในอนาคต

“ว่ายังในโลก เราจะเห็นถึงความมั่ง
หมายของพ่อใหม่เรือนนี้ พ่อวิเชียรเขาคิดนา
ลูกนา นอกจากเขาจะเก็บของเป็นญาติกัน
กับเจ้าแล้วเขายังเป็นหนี้บุญคุณเจ้าอีก อย่าง
มากมาย นั่นแหละ พ่อเขาคิดโอกาสให้เจ้า
ได้มีเวลาทำกิจการนี้ แต่ต้องทรงเสียให้
ถนัดวันลูก”

นี่เป็นถ้อยคำชักนำของ บิดา เมื่อคุม ด้วย

พ. ศ. ๒๕๓๑

โชคของเจ้าสาว

ความหวังก็ แท้ที่จริงในเรื่องนี้เจ้าหล่อน
ได้นึกได้ฝันไว้ก่อนแล้ว หล่อนตั้งใจซา
ความรัก ความไม่ตรีให้แก่คุณวิเชียร พชาย
ผู้มีพระคุณต่อหล่อนมาก หล่อนเห็นใจ
และคิดพยายามที่จะสนองบุญคุณอยู่เสมอ เป็น
นิมิ แต่มีได้กล่าวออกปากด้วยความกะตาค
อายซึ่งมี นิสสัย ประจำ อยู่ใน สตรีชน ทัวหน้า
มาครั้งนั้นความมุ่งหมาย ของ หล่อนมา ตรง กัน
กับความประสงค์ของบิดาที่มาร่วมกัน หล่อน
ก็เลยฉวยโอกาสกล่าวแถลง ความจริงใจ โดย
ให้คุณพ่อหล่อนทราบเสียทีเดียว

“ลูกมิได้รังเกียจเลยคะ สุกแต่แค่คุณ
พ่อจะเห็นก็” หล่อนพูดเสียงแผ่ว ๆ ด้วย
ความอาย

“ลูกรักของพ่อ ก็แล้วที่เจ้าตามใจ ทำ
ให้ พ่อชื่นชมมากที่ลูก ได้เห็นพ่อด้วย กันกับ พ่อ
เอาละจะเป็นอันตกลงกัน พ่อจะรีบพามาให้
เป็นทักดลง และรีบจัดการเสียทีเดียว” คุณ
พระพ่อย่างพอใจ เอามือลูบหน้าผากหลัง
บุตรสาวด้วยความรักใคร่

เหตุการณ์ต่อแต่นั้นไป ก็ไม่สู้ มีอะไรจะน่า
กล่าวมากนัก นอกจากคุณวิเชียร รัตนสุวรรณ
ก็ได้ ย้ายถิ่น กับ นางสาวอุคม ด้วย ความ สุขสิริ
สวัสดิการทราบกาลบัดนี้

ภายหลังงานสมรสใน ระหว่าง คุณวิเชียร
รัตนสุวรรณ บุตรพระยาสมุทรสมบัติกับนางสาว
อุคม รัตนสุวรรณ บุตร คุณพระนาครภิบาลที่
บ้านเจ้าสาวได้ ผ่านพ้นมาได้ ๑๐ ทิวา สาม
ภรรยาทั้งสองก็ได้ตระเตรียมการจะไปชมนาผิง
พระจันทร์ผ่องจึงหวนคืนครศรีธรรมราชโดยรถไฟ
พิเศษในเวลาเช้าพฤษภาคมนี้ เข้าของทั้งหลาย
ได้เอาบรรจ ใส่น หีบไว้ พร้อม เสริ้ว ขบริบูรณ์
เวลานักำลังโพลเพล โกลเวลาพลบค่ำ พระ
ทิดนกรค่อย ๆ เคลื่อนคล้อยลงจวนจะถึงเขตชุม
สาครโลก สายฉันทสมัยได้ ผ่านพ้นไปน้อย ๆ
ความเป็นราตรีก็ยิ่งอย่างมาสู่แทน มิช้า
วิคมีแห่งดวงตะวันก็เลือนสูญหายลับลงไปยัง
ใต้ พนพสุธา พระจันทร์เจ้าลอยเด่นจ้าเต็ม

ดวงอยู่บนนพภากาศ ณะกาลนั้นคุณวิเชียร
กับแม่อุคมกำลังนั่งเคล้าเคลียอยู่ในสวนนอกไม้
ชมรมชื่นที่ส่อง สว่าง กลาง เวทไนวันเพ็ญทอง
แสงเป็นลำฉวยโชติช่วงให้เห็นวงจักรอันงาม
แฉล้มของแม่อุคมซึ่งกำลังนอนเอนกายลงเห็นอ
คักทยอกเย้ายูกับสามอย่างสุขเกษม

“คุณพ่คะ นื่องถึงใจอยากจะได้ไปเยี่ยม
คุณท้อมน้อย ๆ ที่ชายป่า ซึ่งเคยนำความ
สำราญมาสู่นื่องตั้งแต่เยาว์วัยนะคะ และ
นื่องก็อยากจะได้ก่อสร้าง พระเจดีย์ ไว้ทนสนัก

จ. จันทรรักษ์

มีน

องค์หนึ่ง เพื่อจะได้บรรพ กระตัก คุณแม่
สำหรับเป็นอนุสาวรีย์ กระจกและเคาท์พัสติกกา
ระของน้องต่อไป” แม่อุคมพูดด้วยเสียงอ่อน
หวาน

“ไปซี ยอกรัก และพี่คิดว่าเวลาชา
กลับอยากจะได้ลงที่ประจวบคีรีขันธ์เพื่อเยี่ยม
ประธาน กุศลศิริ เพื่อนร่วมใจของพี่ด้วย และ
จะได้พากันไปเที่ยว——” คุณวิเชียรพูด
ค้างไม่ทันขาดคำ

หมกประโยคแม่สาวน้อยก็ชิงพูดว่า “เที่ยว
เขา และลงเรือใบแล่นไปตามริมทะเล อีกสัก
ครึ่งเดือนก็จะ เพราะน้องรู้สึกสนุกสนาน
มากที่เที่ยว ก็ละกะ เราจะได้ไปเที่ยวและ
ได้สนทนากับ คุณประธาน กุศลศิริ อีกคราว
หนึ่ง ก็ฉันทัดใจเธอเสมอ”

“ไม่ใช่ น้องรัก พี่คงจะไปเที่ยวใน
ป่าเพื่อเยี่ยมเยียนคุณสถานที่นั้นเอง พี่ได้พบ
และรู้จักคุ้นเคยได้พักจากกันเป็นครั้งแรก และ
ทั้งเป็นครั้งแรกในชีวิตของพี่ที่รู้สึกว่าคุณใจ
และร่างกายของพี่ทั้งหมดได้ตกมาอยู่ในเงื้อม
มือของน้องโดยสิ้น—— เป็นทายแห่งความรัก
นิยจำเดิมกาลแต่นั้นนี้เป็นต้นมา”

คุณวิเชียรพูดจบเป็นจังหวะ ๆ อย่างเขา
ช้า ๆ พอสนิทสนมประโยคลง ก็พอก็คิริยะ
เขา โนมักมีลงบุยังเห็นปรางอันเปล่งปลั่งเลก
ดวง จันทรา กำลังลอยเด่น เต็ม ดวง ปราศจาก
มณฑลของ แม่อุคม รัตนสุวรรณ ผู้เป็นภรรยา
ที่รักใคร่ถึงดวงใจของเธออย่างสุดกมล และ
อ้อมอ้อมด้วยฤทธิรสเสน่ห์แห่งหญิงชายสาม
ภรรยาคัน

ยามเคราะห์ใดใครหลีกพ้น

อาทนาย

เคราะห์ที่ประจำกาย

ดึกด้อย

ยามสับสนสับสน

ไทเปรียบ เทาเฮ

กูอุคมแน่นน้อย

ที่ข้าเวียงแดง

แถลงการ

สาธารณสุขุขพิเตษ

เรื่อง

เด็กนักเรียน

ถ้ามีเด็กนักเรียนเล็ก ๆ คนหนึ่ง เป็น ทัก
หรือเป็นโรคไอกรนหวัค หรือโรคคอตีบ
กันง่าย ความจริงก็คงมีอยู่ว่า ไคมีเชื้อ
โรคจากมูกหรือลำคอของเด็กอื่น ไปเข้ามูก
หรือลำคอของเด็กนั้น เชื้อโรคเหล่านั้นไม่
ชีวิตอยู่ได้ ถ้าอาศัยอยู่ตามภายนอกร่างกาย
แต่อันตรายมีอยู่ว่า เชื้อโรคในระหว่างที่ยัง
มีชีวิตอยู่อาจปลิวหรือผ่านจากนักเรียนคนหนึ่ง
ไปยังอีกคนหนึ่ง ไคมีเชื้อที่สัมผัสกันหรือ
ใช้ภาชนะร่วมกับเด็กที่เป็นโรค เรืองเช่น
ควรต้องเป็นหน้าที่ ของครู ที่จะสอนบุคลิกตาของ
เรา ให้เข้าใจถึงการ คึกคอกของโรค การ ที่จะ
กระทำตน ให้สะอาด ห่างไกล จาก ที่ มนถิล
การ ควรระวัง ใน เรื่องการ แทะก้อง คม หรือ

กินสิ่งของต่าง ๆ ด้วยน้ำลายเช็ดมือที่ใหใช้
ร่วมกันเป็นสิ่งที่แจกจ่ายโรคได้โดยรวดเร็วที่สุด
ผู้ละอองในท้องเรียน ไม่ใช่ เป็นสิ่งที่แจก
จ่ายโรคได้จนเกิดอันตรายมากมาย อย่างที่บาง
คนคิด จริง อยู่ ใน ผู้ อาหมีเชื้อโรคปะปน
อยู่ด้วย เช่นเชื้อโรคหวัคเป็นต้น ไม่ใคร
มีเชื้อโรคที่เป็นอันตรายมากมาย จนเป็นทวิตก
แต่ผู้เป็นของไม่ใครเพราะทำให้คนมูกและลำคอ
และเป็นของแสดงแก่เขือขาง ในมูก และลำคอ
ด้วย ดังนั้นควรจะกำจัดผู้ละอองเสียโดย
วิธีฉันทามพัน และใช้ผ้าชุบน้ำเช็ด ไม่
กวาดขนนกที่ บัดผู้ละอองให้กระจุยกระจายไป
ทุกหนทุกแห่งไม่ควรรู้ใช้เขื่อนอันขาด การขัด
กวาดควรจะทำก่อนเวลาโรงเรียนเปิด อย่าง

กรมสารนิเทศ

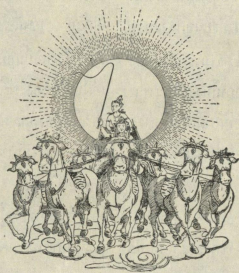
มิน

น้อยสัก ๒ — ๓ ชั่วโมง การพักผ่อนและ
เช็ดผิว ไม่ควรทำ ในระหว่างนักเรียน ยัง อยู่ใน
ห้องเรียนเป็นอันขาด

นอกจาก จะ สั่งสอน ให้นัก เรียนรู้ วิชา
หนังสือแล้ว ครูยังจะต้องมีหน้าที่ดูแลในเรื่อง
สุขภาพของนักเรียนด้วยตามแต่จะทำได้ ควร
จะต้องหาวิธีช่วยให้นักเรียนมีกำลังแข็งแรงพอ
ที่จะต่อสู้กับโรคภัย เมื่อเกิดมีโรคติดต่อขึ้น
ก็เป็นปัญหา ระหว่าง กำลัง ของเชื้อโรคที่จะทำ
ลายสุขภาพของนักเรียน และกำลังการต่อสู้
สู้ภายในร่างกายของนักเรียนนั้น ถ้านักเรียน
คนใดเป็นหวัดในเมื่อคนมีกำลังแข็งแรง นัก
เรียนนั้นก็คงจะไม่เป็นอะไรมากมายนัก อาจ
หายเป็นปกติได้โดยรวดเร็ว แต่การที่นักเรียน

ต้องเป็นหวัดหรือโรคที่ติดกันได้ง่ายนั้น โดย
มากเป็นในระหว่างฤดูหนาว ฤดูร้อน หวัด
และโรค ไข้หวัด ไข้หวัด และลำคอโดยมาก
มักเกิดในฤดูนี้ การที่กำจัดโรคชนิดนี้ เป็น
ปัญหาที่ง่าย กล่าวคือ เปิดทางระบายลมให้
เพียงพอ และ มีการเล่น ออก กำลัง ภาย ตาม
สมควร

ในห้อง ใด มี ทาง ระบาย ลม ไม่ เพียง พอ
อากาศภายในจะอบและหายใจอึดอัด ยังมี
คนอยู่มากและประตูหน้าต่างเปิดไม่พอด้วยแล้ว
กลิ่นตัว และลมหายใจ ของคน จะทำให้ อากาศ
ในห้องเป็นพิษภายในเวลาอันเร็ว แล้วจะทำ
ให้นักเรียนรู้สึกอ่อนเพลีย ง่วงนอน และ
ไม่อยากรับประทานอาหารเสียเลย

วิสาขบูชา

ก. ต.
รวบรวม

น่ายาขารของท้าว ๆ

นำประสารทอง ๑ ชอนซ์ การบ่น ๑ ชอนซ์
ผสมกับน้ำเคือก ๑ ควอท ทั้งไว้ให้เย็นเอา
กอสอลผสมเคิมอีก ๑ โป้น ใส่ขวด รุกไว้
ให้แน่น เมื่อเวลาจะใช้ ให้เขย่าขวดเสียก่อน
ใช้ฟองน้ำชุบน้ำยาและถูตามรอยเขือน ถ้า
เครื่อง แต่งกาย ของ ท่าน ทำด้วย สีกาก แกรม
เขี้ยวแก้ว หรือชนสัตว์ หรือหมวกสักหลาด
ค่าเขือนเประ จะควรลองใช้น้ำยาชนิดนี้ดูจะ
จะได้ รัยผลดีมาก

๐ ๐ ๐

ถ้าเสื้อผ้าของท่านเขือนสีต่าง ๆ ให้เอา น้ำ
มัน กอสอล ชุบด้วย สักหลาด อ่อนหรือ เคีย ผ่า
เล็ก ๆ ทุบไปมาหลาย ๆ ครั้ง ถ้าเขือนใหม่ ๆ

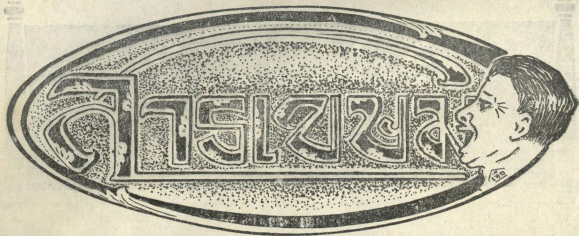
สีนั้นจะออกทันที หรือจะใช้เอจเรกโคคก
เคียวกัน ถ้ากอสอล หรือเขือนขึ้นถไม่ออก
แล้วให้ใช้ โคลโรฟอรั่ม จึงแม้ว่าสีนั้น
จะเขือนอยู่แล้วทั้ง ๖ เดือนก็ ก็สามารถจะ
กักให้ออกได้.

๐ ๐ ๐

ซักผ้าหมอน

นำประสารทอง ๒ ชอนซ์ใส่ สบู่เหลว
๑ โป้น ผสมใส่ลงไปกับน้ำ ๑ อ่างเปล เมื่อ
ละลาย คแล้ว ให้เอาผ้าหมอน แห่ หมักไว้ คืน
หนึ่ง แล้วจึงเอาขึ้นมาซัก และซักด้วย
น้ำเปล่า ๒-๓ ครั้งผึ่งแดดให้แห้ง แต่ห้าม
มิให้ยิก ส่วนผสมนี้ใช้ ซักเครื่องแต่งกาย
ทุกอย่างที่ทำด้วยขนสัตว์หรือสักหลาดอ่อนได้

ผ. กุศโลภาศ

คุณเอก ไปซื้อของวันหนึ่งบาทที่ร้านแห่ง
หนึ่ง เมื่อซื้อแล้ว ทหารรักษาของคนที่ไม่พบ
จึงถามผู้จัดการห้างว่า “ตายจริง ฉันตาม
ภรรยาฉันเกือบทั่วห้างแล้วไม่พบ ฉันจะทำ
อย่างไรดี”

ผู้จัดการ “ผมเคยลองแล้ว วิธินี้ กท
สุก เชิญคุณไปคุยกับแม่คนขายของคนสวย
ของผมนั่นสักครู่เถียว ภรรยาของคุณจะ
มาหาคุณเอง ไม่ต้องตาม”

ศาสตราจารย์ ผู้มีกลิ่น กลิ่นจาก แสง
ป่ารุ้งดา ร้องคุยอวดภรรยาที่หม้ายว่า
“หล่อนหาว่าฉันมีกลิ่น วันนั้นฉันตั้งใจจะไม่
กลิ่น ก็ไม่กลิ่นอย่างทั้งนี้ ฉันยังไม่ร่วมที่

ฉันเคยลืมไว้เสมอ”

ภรรยา “โอ! คุณ เมื่อเข้ามาคุณเขา
ร่วมไปเมื่อไรเล่า ยังฟังอยู่ที่โน้นใจละคะ”

นายสาว “เมื่อเข้ามา ฉันเห็นแก่งให้คนส่ง
นมสกรูบ ฉะนั้นตั้งแต่พรั่งไปแก
ไม่ต้องออกไปคอย ฉันจะไปรับ
ของฉันเอง

คนใช้สาว “ไม่เป็นผลหรอกคุณ เพราะเขา
สัญญาไว้กับฉันอย่างเด็ดขาดว่าจะ
ไม่ยอมรับผู้หญิงอื่นเลยคะ”

เขาผู้จูงสนธิ “ฉัน ชื้อ กั๋ สุกัก สัก ฉะ ขัย ไก่
ใหม่?”

พ.ศ. ๒๔๗๑

สารเชษม

เขาผู้ ขาย มองไม่เห็นสุนัข จึงทอว่า “ไม่
ได้หรือก แก่ต้องซื้อตัวโดยสาร
อย่างคนธรรมดา ”

เวลาเป็นนาน ”

“ เงินที่คิด ทุ่มเท มาใช้ เลี้ยง อาหารที่ฉัน
เสมอ ๆ นี้ถ้าจะใคร่รับจากประพันธ์ของคุณทั้งนั้น
หรือคะ ? ”

นักประพันธ์สมัยใหม่เจียน เบ็คประกาศเข้าไป
หาบรรณาธิการเพื่อของานพลางกล่าวว่า “ ข้า
แต่ท่านบรรณาธิการผู้ทรงเกียรติ ท่าน จะมี
วิธีไรอื่น จะเบ็ค ให้ ข้าพเจ้า ได้ค่าเนร อาชีพ ทาง
ประพันธ์ ได้บ้าง ”

“ ครบเรื่องที่ผมสามารถแต่งจนชำนาญ ก็
คือจดหมายขอเงินกับจดหมายแก้ตัวต่อคุณพ่อ
๒ อย่างเท่านั้น ”

บรรณาธิการเจียนมาขึ้นชี้ที่ประกาศ แล
ตอบว่า “ มีที่ท่าน ทางที่ท่านเข้ามาในแหละ
โปรดบอกเสียด้วยเมื่อท่านออกไปแล้ว ”

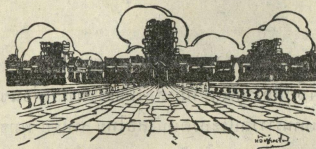
คุณคงเข้าไปในร้านตัดเสื้อ พิจารณาเสื้อ
อยู่สักครึ่งจึงกล่าวว่า “ เสื้อตัวนั้น ถ้าจะแก้ไข
อะไรสักเล็กน้อย จะดีมากเทียว ”

ชายหนุ่ม “ ใจ พ่อหน แหว่นที่ฉันฝาก
ไปให้พี่สาวนั้นใช่ ไ้พ่อคใหม่ ? ”

ช่างตัดเสื้อ “ โอได้ครับ ร้านของผม
แก้ไขเสมอ โดยไม่คิดค่าจ้าง แก่ อีก เลย ครับ
ไหนครับแก้ตรงไหน ”

เด็กน้อย “ ผมคิดว่าคับไปสักหน่อย เพราะ
เมื่อ คนั้น พ่อ ค หมด ของ พ หน มา
กว่า พ ผมจะ ถอด ออก ใต้ท้อง เสีย ”

คุณคง “ ینگกิดะ ท่านโปรดแก้ไข ย้ายที่
เขียนไว้ ๑๖ บาท เป็น ๑๐ บาทก็ ฉะนั้นเขาไป
เดี๋ยวนี้แหละ ”

๑๓๖๗ . ๖ . ๖๕

ร. อ. ท. ส้ง่า กาญจนาคพันธุ์

กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

นักประพันธ์ผู้มีอุปการคุณแก่หนังสือไทยเขมมรายเดือนของเราผู้หนึ่ง

ได้รับพระราชทานรางวัลประกวดหนังสือไทย สำหรับ พุทธศก ๒๔๗๐

และประกาศนียบัตรของราชบัณฑิตยสภา

จดหมายเรื่อง หลักไทย

วันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๑
หนังสือ ไทยเซหม รายเดือน

ข้าพเจ้าขอส่งหนังสือ หลักไทย ซึ่งได้รับ

พระราชทานรางวัลและ ประกาศนียบัตร วรณคค
คคของราชบัณฑิตยสภาประจำ ปี ๒๔๗๑ มา
ให้เป็นสมบัติของห้องสมุดหนังสือเล่ม

เนื่องจากข้าพเจ้าเป็นคนแรกที่ได้รับ พระ
ราชทานรางวัลการแต่ง หนังสือ ๑๐๐๐ บาท
และ ได้รับ ประกาศนียบัตร วรณคค ของ ราช
บัณฑิตยสภาคราวนี้ จึงมีท่านผู้ ใหญ่ท่านน้อย
และมีตรัสหายแสดงความยินดี ต่อข้าพเจ้า ทั้ง
ไป และคำถามที่ข้าพเจ้าได้รับจากท่าน
เหล่านั้นเป็นข้อความเยือกเย็นต่าง ๆ อันเกี่ยว
กับหนังสือหลักไทย เพราะฉะนั้นถ้าข้าพเจ้า

โคลงนิราศที่ข้าพเจ้าแต่งว่า

๑ สีส่นนารามโคกแก้ว
ฤเทาสีสันทิวา
อาหารทุกเพล
ไต่ อัสสขลเกล้า

จะลองรวบรวมเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง หนังสือ นิตย
โดยย่อมาลงไว้ในไทยเซหมบ้าง ก็เชื่อว่า
จะไม่เลื่องหน้ากระดากเปล่า

หนังสือ หลักไทย เป็น หนังสือ ประ เลท
โบราณคดี ที่ว่าด้วยพงสาวการหรือประวัติ
ศาสตร์ การแต่งจึงมิใช่เย็นของง่าย เพราะ
ต้องแต่งจาก ความรู้ทาง พงสาวการที่มี อยู่ใน
ตัวเป็นพื้นแล้วประกอบกับการค้นคว้าหาเหตุผล
ให้ใกล้เคียงกับความจริงไม่ใช่แต่งเล่นผปาก
อย่าง โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน หรือร้อยแก้ว
ชนิดอ่านเล่นอื่น ๆ ถึงที่ข้าพเจ้าเคยแต่ง
มาแล้ว (หรือจะพูดอย่างหนึ่งกว่าแต่ง face
ไม่ใช่ fiction)

ลึคา รังนา
พี่เต๊รา
ผึกคึก คอแม่
ท่างน้ำกลักลิ้น ากั

ภานุจนาคพนัธิ

มิน

กลอนชมโฉมที่ข้าพเจ้าแต่งว่า

๑ อันทวงจันทรวนเพ็ญนวลเด่นฟ้า
อันชนกาตำซัลยับริว
อันทานธว่าคมนิยมเล่า
อันคันศรอ่อนโค้งโค้งก้วยฤทธิ์

ยังทราชมกว่าพิศตรนงสำอางฉวี
แพ่เกศีฉลวยอ่อนสมรมิตร
คมไม่เท่าชแน่งแพ้นิธิ
ไม่ชวนพิศแพ่ โชนงโค้งก้วยงาม ฯ กัก

กลบทที่ข้าพเจ้าแต่งว่า

๑ คิกคำคนเขาค่อนคอนแซนเขียน
ชากเคยคู้คู้แข่งแข่งชากัน
คำค่อนชอกชอกข้าคำชากัน
ข้ามแคะไค้เขยคัยชอกคัยคำ
คากคงคมคายข้าชอกคำชาน
ชายชคัยชอกแข่งแค้นแข่งคน
ข้าเขียนคักชอกคัยเคียงคัก
คูกชันแข่งเขาชันชค่อน
เช่นช่มเขาไค้ชันเข้าคายคา
ชักชขชันเคอะเงินชวยเช็กคาง
เขาชัน ชันเขาเข้าคางโค่น
ชอกค้อมคำข้าเขียนควมชอมคุด

เข้าเค้าเขียนชัน ไค้เข้าแข่งชัน
เขาคาคคั่นคั่นคิกชักเขียนคำ
ชอกเคื่องชุ่นชอกช่มชากคมข้า
เขียนคายคำค่อนคั่นคิกคั่น
ชันคักคานชขชากคงแค้นชัน
คักชงชันชันเข้าเขาเคาะค่อน
ชามช่มช่มแข่งชอกชักคั่นชอน
คิกช่อน ๆ ชกไช้ไช้คำค่าง
ชันเช่นชากคงคองคักเช่นช่าง
ชักช่าง ๆ ค ๆ ชากคู้คั่น
เขาชัน ไค้ชันชันคองชากชุน
ชอกเคื่องชุ่นชอกชากคากคัยชอย ฯ กัก

เพลงกัมสมุทโฆมสังมโหริยพาทย์ ที่ข้าพเจ้าแต่งว่า

๑ นกกาเหว่าเสียงหวาน
ฟังกักราวล้อยห่าง ๆ
มันเคื่อนให้ตะวันสาง
ฟ้าสว่างวันเอย ฯ

ร้องก้องไพรพนานต์
คำโบราณท่านว่าไว้
เร่งร้องจนรุ่งราง

๑ เสียงไก่แก้วแจ้วเจอย

หางยาวเพี้ยนฮัไปหือนั้น

สี่สลับเบญจพรหม

หมกก็กันคกรนเฮย ๑

๑ นกเขาคพ

จิหกกอยฮ้องมี

ฟังความเปลี่ยนทุกที่

ถ้าไม่กักจวลเฮย ๑

๑ นกกาจเขนเสียงใส

ฮ้องเห็นไว ไวฮ้องบนคัน

ไปจับคอกไซ ขี้กชน

ข้างเปรี้ยวคนเหลอเลียงเฮย ๑

กลอนบทละครร้องที่ข้าพเจ้าแต่งว่า

๑ (เพี้ยน) ทวนฮ้ายา, ไอรัง, เขียมฮั้น. ฮั้นรี, เข้มยะก, (ขวยยาห์) อะลาฮย.

(เพี้ยน) ทิมานา, ทวนคุโทะก, (ขวยยาห์) ทิฮั้น. ประกั, กั้นชายาห์ (เพี้ยน)

ชัลาทวน. ๑ ๒ คำเราว่า กัก

กลอนแปลด้ายภาษาอังกฤษที่ข้าพเจ้าแต่งว่า

๑ การเทพกระทำกรรมตกปลา

ใช้หญิงสาวยวนเยอเป็นเหยื่อชน

อันมวดชายทมาชชาติมิจดาใจ

อนงค์สาวจากน้ำสมจ้านง

ประชันขันรีเรอย

ขนเขี้ยวลายเหล็องระยัย

เสียงแต่จ๊อไม่ใคร่ทัน

เสียงกรุก กรุก กรุก กู

กรอกรุ่มเสียงขรม

เสียงฟังเล่นเข็นใจ

อิริริยัยที่เหน

ประเคี้ยวเกี้ยวบินปรีช

ร่อนมาร่อนไปไวเค้มทง

ในสายสาครชีวิตินิจิน

เกี้ยวขอหมั้นกลเม็ดหย่อนเย็ดถง

เห็นเหยื่อไสยขมฝางเหตพรางหลง

ปลกปลาปลง บังใหม่ในไพรัก ๑ กัก

กาญจนาภินิ

เรื่องวราภินิชาฟเจ้าแต่งว่า

มันเอาหนังสือในไม้พลาหั้นไปร้อง บอก
เพื่อชญาว่า

“ขลากลอง! — เกลิม!”

ทันใดนั้นเพชฌัญญ์ก็ถอยออกไปคว่ำไทม
มาว่าคว้างอยู่ ลึกครู่หนึ่ง พอสิ้นเพลงมัน
ก็ชักหอกพุ่งมาตรงตัวข้าพเจ้า รวก เร็วราว กับ
ฟ้าแลบ! — ข้าพเจ้ารู้สึกเจ็บแปลบตรงหน้าอก
ทันที่เห็นเจ้า ขยอของพ่ายนมือ มาคว่ำคว่ำ คอ
หอกไว้ได้ ในกำมือของมัน โดย รวกเร็วไม่ทัน
พริบตา! ก็

เรื่องซึ่งมีขื่อวเกร็ดพงศาวดารจันท ข้าพเจ้า
แต่งว่า

ฝ่ายลัมเจียงทองหนึ่งลืออยู่ ณ ก๊ก ใจ
ก็หวนนึกไปถึงบุครภรรยา ซึ่งอยู่ข้าง หลง
จึง กล่าวโคลง แก่ ว่าคาญ ชน บพ หนึ่ง มี
ความว่า ชนยังเที่ยงเฮงชิมอี บุคอุย
เฮียงชกทันยังชัว คงเทือกเฮงชิมอยู่ไธ
เจกกันเซ้งเมียบเฮงกัว ชุนชิมตักก
อุยกินขุน คือคองคองเลียงเฮงชิมชุน
หิน กังเหล้งทักกันเต็ก ท่วน ๆ เจกชิม
อุยกังชัว แปลความว่า เล่าเรียนวิชา

มิน

มาดงสืบๆ ไม่มีความเบื่อหน่าย ไม่

ปรารถนาหามาหลายศและ ความสุข ส่วน
ตัวเลย ทวงจิตที่ ข้อตรงต่อแผ่นดินยิ่ง
กว่าสิ่งอื่น ถึงจะไ้เป็นขุนนางก็คองไ้
ชื่อว่าคงดินจึงจะไม่เสียชาติเกิด ใจคอง
หวังทุนบำรุงบ้านเมืองให้เป็นผู้สุข ถ้ากิต
พวกกงดินทักทขำราษฎรให้หมกสั่น น้า
แค้นใจ ชุนนางกงดิน ที่มันหมั้นพระเศษา
นุภาพ ทักวนันนกกเป็นท่วงแต่แผ่นดิน
กลัจะเคือครั้นเท่านั้น พระเจ้าผู้
้องแต่ทรงฟังแล้วก็สรวเสวิญแต่ในพระทัย
ว่า ชายผู้นี้แม่น คอไปไ้ เป็นขุนนางก็
คงเป็นคงดิน เพราะถ้อยคำที่กล่าวล้วน
แต่แสดงความตั้งใจจริงทุกข้อ คนมี
วิชา ความรู้เช่นนี้ เหตุใดจึงไม่เข้าสอย
ไ้ทนอ ก็

เรื่องไ้ทะเลเจกพนโยชน ที่ ข้าพเจ้า แปลและ
แต่งว่า

กัปันเนโมยักชงนไนเวียบร้อยแล้วก็เปล่ง
เสียงร้องขึ้นว่า “ข้าพเจ้าขออาลาไปก่อน
แล้ว—พระสุริยเทพบุตร! ผู้มีปริมณฑล
อันโอภาสผาผลุกโชติช่วง! บัคนไ้

พ.ศ. ๒๕๓๑

จดหมายเหตุเรื่องหลักไทย

อึ้งงกคเลื่อนล่อง ลงแนว ฌฉายไค้ ท้อง
มหานทีอันไพศาล ยิ่งให้วิคติกาลแห่ง
ฌมาสประมวดแผ่ความมคณธกาล ลงปก
คลุมขั้ฌิมสสถานเอกเทศ อันเป็นอาณา
เขตค้ใหม่ของข้าพเจ้าเทอญ ! ” กัถ
เหล่านั้จะเห็นว่าพระราชาอย่างไรก้ไค้ ส่วนการ
แห่งประวัติศาสตร์ ต้องทำเนิร ตาม ความ ฌริง
ตามแต่จะ ฌริงไค้ เพียงไร การที่ระแ่งให้
เป็น ฌริง เมื่อความ ฌริงเร้นอัย กัถต้องอาศัย
เหตุผลให้ โกลั้เคียงกับความ ฌริง ตามที่ควรจะ
เป็น ฌริงมาประกอบเข้า ฌเรียกว่าสันนิษฐานเอา
มีหลายท่านสงสัยและถามข้าพเจ้าว่าหนั้
คือหลักไทย แ่งไค้ อย่างไร ในหนั้ เพราะ
ข้อแต่อ่านตำราอย่างลวกๆ เท่านั้น เวลา ฌย
กัไม่พอเสียแล้ว ชื่อนั้ข้าพเจ้าต้องอธิบายว่า
ที่ว่าแ่งขบหนั้นั้น เป็นแค่เพียงเรียบเรียงจาก
ความรู้ พงศาวดาร ทั่วโลก ที่ศึกษา กั้วยตนเอง
กลอดมาทุกขบเท่านั้น เพราะข้าพเจ้าเป็นคนรัก
ทางนั้ หรือจะว่ามคณธสันสสัยชอบทางพงศาวดาร
(History) และ โบราณคคิ (Archaeology) มา
แต่เด็กกัว่าไค้ เมื่อข้าพเจ้าไค้ ศึกษาทางนั้ โดย
ลำพังตนเองอยู่แล้ว การแ่งหนั้ส่อนักขบแต่

เพียงอาศัยความจำช่วยหยิบหนังสือที่ข้องการ
มาสอบสวนตามลำคัย โคร่งเรื่องเท่านั้น ไม่
ใช้ว่าคคิจะแ่งแล้ว กัเอา หนั้สือ ออกมาอ่าน
ถ้าทำกังว่านอกห้าย ข้าพเจ้ากัเห็นระ ยังไม่ได้
จดหนั้สือหลักไทยลงไป แม้แต่ตัวเกี้ยว หนั้สือ
พงศาวดารจะแ่งลวกๆ อย่างหนั้สืออื่น ๆ ไม่
ไค้เลย ฌบปากการจะคอะไรลงไปต้องค้น
แล้วค้นอีก ค้นกันจนกระทั่งไม่มีหนั้สือจะ
ค้นอีกต่อไปแล้ว นั้แหละ จึงจะ เขียน ลงไปไค้
การ แ่ง หนั้สือ หลักไทย พอเริ่มขึ้น กั
ประสพความลำบากโดยไม่รู้ว่าจะเขียน รูปไหน
แต่เขียนเขียนแล้วคคิทั้งอยู่สักเคื่อนหนั้ สัน
กระคายเข้าไค้หลายสียแผ่น หาหนั้สือเพียง
แต่จะ กัวิ ว่าง โคร่งเรื่อง เท่านั้น กัว่าสียเล่ม
เมื่อว่าง โคร่ง ลง ไป แล้ว กัตั้ง ค้น เทียบ เคียง
พงศาวดารโลกต่าง ๆ เพื่อหยิบยกเอาคณ
ที่จำเป็นจากหนั้สือต่าง ๆ ขึ้นมาร้อยกรองเป็น
ความ นำให้เหมาะแก่ ที่ระ กล่าวถึง ชาติไทย
เสร็จแล้วกัค้นคควาเทียบเคียง คณ ค่อ ๆ ไปจน
กลอดคเรื่อง กัแ่งเริ่ม ฌบปากกาเขียนความ
นำคำแรกความลำบากกัคิกรเข้าสู้ข้าพเจ้าทุกๆ
ขบที่กั กัตั้งตัวอย่างเช่นเพียงแต่จะเขียนลง

กาญจนาภรณ์

มิน

ไปบันทึกเกี่ยวกับ “โลกเรานักปราชญ์
สันนิษฐาน ว่ามนุษย์ มาแล้ว ประมาณ แสน
ปี” เท่านั้นก็ต้องหาหนังสือประกอบหลายเล่ม
ความต่อไปว่า “และคนกันที่ว่าดินฐาน รก
รากเค็มเกิดในที่รายใจกลางทวีปเอเชีย คือ
ชมพูทวีปราวภาคใต้ ของ แนวภูเขาฮิมาลัย”
สองบันทึกก็ต้องหาหนังสือสันนิษฐานอีกหลาย
เล่มจนแน่ใจแล้วจึงเขียนลงไปได้ เพราะ
ความเห็น ครั้นนักปราชญ์ พงศาวดาร ต่าง ๆ
เลียงกันมาก ข้าพเจ้ารู้สึกยากยิ่งเป็นอัน
มากที่ได้ทราบภายหลังว่าความเห็น นักปราชญ์
ที่ ข้าพเจ้า เลือกลง ในข้อนี้ก่อน ข้างถูก
กล่าว คือ หลวงมหาสิทธิโวหาร (สอ เศรษฐ
บุตร) ได้พูดกับข้าพเจ้าว่า หนังสือของ
ข้าพเจ้าอัปเดต (Up-to-date = ทันสมัย) แท้
เพราะความเห็น เรื่องคนมาจากภูเขาฮิมาลัย
นี้จะถือกันจริงจนเมื่อ ๒-๓ ปีมานี้เอง
ความลำบากที่ทำให้เสียเวลา มากที่สุดก็
ตรงข้อต่าง ๆ บางคราวทำให้ท้อแท้ ถึง
กับจะเลิกไม่เขียนเลย มนุษย์ชาติเกี่ยว
กัน หนังสือจึงเรียบอย่างหนึ่ง หนังสือฝรั่ง
เรียกอย่างหนึ่ง และในเล่มอื่น ๆ ก็เรียกไป

อีกอย่างหนึ่ง เช่นชื่อ ฉะนั้น ชวงหนุ เชียงนุ
ฮัน ยงเหมา คิคัน การามวิสุ ฮัน ทูณะ
ราลา อันเป็นชื่อมนุษย์ชาติเดียวกัน แต่เรียก
ต่าง ๆ กันโดยชาติอันแสดงชื่อเสียยัง เปลี่ยน
เรียกตามยุคตามสมัยบ้าง เหล่านี้ถ้าไม่รู้
เป็นชาติเดียวกันแล้วให้สอพงศาวดารทำอะไร
ถึงกันไม่ได้ ข้าพเจ้าเองกว่าจะรู้ว่าชื่อหนึ่ง ๆ
ซึ่งต่างกันทั่วไปในจดเข้าเป็นมนุษย์ชาติเกี่ยว
กันทำให้ต้องฉีก ค้นคว้า ซึ่งหลง เข้าใจผิด
เสียหลายหน และเกือบจะเลิกไม่เขียนเสีย
หลายครั้ง ชื่อบางชื่อคนหนังสือคงเสียเล่ม
บางเล่มหนาถึง ๘๐๐-๙๐๐ หน้า ต้องอ่านจน
หมด ไปกับความในเล่มเกี่ยวกับบันทึกเกี่ยว-
บันทึกเกี่ยวแท้ ๆ ว่าชื่อ ที่ต่างกันนั้น เป็นชื่อ
เดียวกัน
ข้อยากที่สุดในการ แต่งพงศาวดาร ก็คือ
การสันนิษฐาน (speculation) ข้าพเจ้าอธิบาย
ไม่ได้ว่าวิธีสันนิษฐานของข้าพเจ้าเป็นอย่างไร
ในการสันนิษฐานนี้ ข้าพเจ้า ถือเอา การ อ่าน
หนังสือมากที่สุดที่จะอ่านได้เป็นเกณฑ์ และ
ใช้ความรู้รอบตัว เป็นเครื่องประกอบ เช่น
ข้อความซึ่งตามธรรมดาเข้าใจว่าเป็นการกล่าว

พ. ศ. ๒๔๗๑

จดหมายเรื่องหลักไทย

เกินจริง (exaggeration) นั้น ควรจะเป็นจริง หรือไม่เพียงไร ข้าพเจ้านึกอยู่เสมอว่าหนังสือที่ข้าพเจ้ายังไม่ได้อ่านเล่มเดียว อาจแย้งหนังสือที่ข้าพเจ้าอ่านมาแล้วครั้งรอยเล่มได้ด้วย เหตุผลอันถูกต้อง และข้าพเจ้าหวังว่าความจริงยังงมกินอยู่เสมอ การแต่งพงศาวดารเป็นของยากลำบากแสนเข็ญ เพราะต้องพยายามค้นคว้าหาความจริงในสิ่งที่จริงอันเราไม่รู้ไม่ได้ว่าจริงเพียงไร ฉะนั้นนักพงศาวดารจึงมักถูกหาว่าวิเศษกว่าพระผู้เป็นเจ้าที่สามารถเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ในอดีตได้ ในส่วนข้าพเจ้า ๆ ได้ใช้ความสามารถในตัวสำหรับการแต่งหนังสืออันหมก แม้กระนั้นก็เขียนได้ก็อย่าง กะพ้องกะพรั่งเต็มที่ และอาจมีบกพร่องผิดพลาดมาก นายแช เสรฐชูบุตรเคย กล่าว กับข้าพเจ้า เมื่อ อ่านหนังสือนี้ ตลอดแล้วว่า หนังสือนี้ ยากสำหรับคนแต่ง แต่สำหรับคนคิด ข้าพเจ้ารู้แต่ว่ายากสำหรับคนแต่ง เพราะเป็นผู้แต่งเอง ไม่รู้ว่าง่ายสำหรับคนคิดด้วย และถ้าจะเป็นถึงนั้นจริงแล้วขอให้ข้าพเจ้ากลัวใจ อันเกินไป ด้วยความกรุณาเถิด

เวลาที่ข้าพเจ้าเขียน หลักไทย มีหนึ่ง ใต้เสียไป ด้วยความ ท้อแท้ เนื่องจาก เขียนจนค้นข้อ และต้นนิฐานรวมราวสี่เดือน ข้อเป็นเหตุให้หลงแต่ผิด และต้องกลั้วแต่งใหม่หลายหน การต้นนิฐานทำให้ต้องหยุดเขียนคราวหนึ่งหลาย ๆ วัน เพราะต้องค้นหนังสือ และปล่อยหัวสมองบ้าง บางทีหมกนอนแล้วไม่รู้จะขึ้นใหม่อย่างไร ก็เสียเวลาไปอีก ต้องนอนหลับ อยู่กับโต๊ะหนังสือให้ยุ่งกิน คราวละ ๒-๓ ชั่วโมง เนื่องจากคิดอะไรไม่ออกบ่อย ๆ และในระหว่างหยุดพักไม่เขียน หลักไทย ได้เปลี่ยนมาเขียนเรื่อง วารุณี เป็น เครืองว่างสำหรับให้ท่าน (ไทยเขมม) บ้าง เขียนอะไรอื่น ๆ เล่นบ้าง ราวเดือน กุมภาพันธ์ เริ่มเขียนคา เนื่องจากดูหนังสือและออกนอน แต่ถึงกระนั้นได้พยายามเขียน หลักไทย ต่อมาจนจบในราวต้นเดือน มีนาคม ดังแต่ส่งต้นฉบับไปจ้างพิมพ์ก็กลัวแล้วตกใจเข้มาจน ใ้้อาศัยเพื่อนฝูงตรวจทาน เพราะข้าพเจ้าตรวจเองไม่ได้ เลยไม่ได้ อ่านต้นฉบับทั้งหมดอีก ครั้งหนึ่ง จนกระทั่งวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ อันเป็นวันที่สุดท้ายจะยื่นต่อราชบัณฑิตยสภา

เมื่อท่านได้อ่านบทความฉบับนี้แล้ว จะเห็นว่า การแต่งหนังสือหลักไทยลำบากยากง่ายเพียงไร ข้าพเจ้ารับสารภาพตามตรงว่า ถ้าข้าพเจ้าไม่มีอุปนิสัย หรือมีโรคทางานแล้ว ก็แต่งไม่ได้ และถ้าข้าพเจ้าไม่มีความพยายาม ประกอบด้วยก็ไม่สำเร็จ ความรักพงศาวดาร และโบราณคดี เป็นทุนสำคัญ ในการแต่ง เพราะได้อาศัยใช้หนังสือซึ่งเคยศึกษา เพราะใจรัก มาแต่ก่อนแล้ว ทั้งสิ้น เป็นหลัก จะแต่งตรงไหน ก็หยิบมาได้ โดยไม่ต้องงมหา มิฉะนั้น เวลาเขียน คงไม่พอ คงกล่าวแล้ว หนังสือที่ใช้ ประกอบ ในการแต่ง หลักไทย (Authority consulted) นั้น ถ้าจะว่ากันแล้ว มีจำนวนร่วม ๑๐๐ เล่ม แต่ข้าพเจ้าทงหนังสือที่เกี่ยวกับความสำคัญ เล่มละ เล็กเล็กละเอียด ไม่นำมาใส่ไว้ใน หลักไทย เพราะไม่ได้ ถือเป็นหลักในการแต่งที่เกี่ยว แต่ถึงกระนั้นกว่าจะค้นหาข้อความที่ต้องการเพราะแค่นี้ก็ เกี่ยว ก็ ต้อง อ่าน กัน ย่ำแย่ เหมือนกัน หลงวณดูปริมาณพหุพจน์ (แสงทอง) ไข่พุกกับข้าพเจ้าในเวลาที่ท่านอ่านครวณแก่หนังสือก่อนพิมพ์ว่า หนังสือ หลักไทย ไม่ใช่

สามัญ เป็นหนังสือชนโปรเฟสเซอร์ ท่านอาจารย์ ฟ. ชีแลร์ ผู้ที่ข้าพเจ้าได้รู้จักเป็นครั้งแรก โดยข้าพเจ้านำหนังสือไปให้เมื่อพิมพ์เสร็จ ได้กล่าวกับข้าพเจ้าในขณะที่อ่านเพียงแต่คำแถลงขยว่า คนเขียนหนังสือต้องเป็นฉุญ ไม่ค่อยได้ไปโรงหนัง (ที่จริงข้าพเจ้าดูหนังมาก ที่ดูก็โดยอยากเห็น Civilization ของฝรั่ง เพราะข้าพเจ้าไม่เคยไปเมืองนอก แต่ความหมายของท่านหมายถึงว่าไม่ค่อยได้เที่ยว) ด้วยคำที่บรรดาท่านที่นั่งดูล้อกล่าวมานั้น เป็นพระยานสนับสนุนว่า หนังสือหลักไทย ไม่ใช่หนังสือที่อาจะแต่งขึ้นได้ง่าย และการแต่งไม่ยาก ถ้าพิจารณาประกอบเข้ากับเนื้อเรื่อง ตลอดจน เกษรติ ของหนังสือแล้ว ก็อาจเป็นเครื่องวัดราคาหนังสือได้ก็น่าได้ ก็เห็นหนังสือที่แต่งโดยข้าพเจ้าได้รับพระราชทานครวณ มีสิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกนึก ยิ่งกว่าอะไรทั้งหมกก็คือ เป็นรางวัลที่ให้ต่อหนังสือที่ข้าพเจ้าแต่งด้วยใจรักแท้ การแต่งอย่างอื่นเย็นไปเพื่อแก้ราคาญ ข้าพเจ้าไม่รักเหมือนการแต่งพงศาวดาร และเมื่อการแต่งพงศาวดารเป็น

พ. ศ. ๒๔๗๑

จดหมายเรื่องหลักไทย

ผลสำเร็จ ได้รับพระราชทานรางวัลต่อพระหัตถ์ (pioneer work) ได้หลายทาง อีกอย่างหนึ่ง
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันพระราชพิธี ท่าน ต้องการ ทราบว่า หนังสือ ถึงขนาด จะมี
ฉัตรมงคล ณ พระที่นั่งสุทไธสวรรยปราสาท นี้ ลักษณะอย่างไร ก็ขอให้ (ข้อ) หนังสือ
เป็นมงคลแก่ข้าพเจ้ายิ่งใหญ่นั้น ข้าพเจ้า หลักไทย อ่าน และพิจารณา ประกอบเข้ากับจด
ก็รับรู้ สักยิบคืบและปลายปลายม ในพระมหากษัตริย์ หมายฉบับนี้ เชื่อว่าคงจะมองเห็นเค้าของ
วิคุณอันเกลาถนัดกระหม่อมหาที่สุดมิได้ ความถึงขนาดพร้อมได้แท้จริง (แต่ไม่ต้อง
ความยินดีนอกจากนี้คือ ข้าพเจ้ารู้สึก คิดว่า จะต้องแต่ง พงศาวดาร จน หลับ ย่นไต่
ว่า หนังสือ ของ ข้าพเจ้า ที่ได้รับพระราชทาน อย่างข้าพเจ้า เพราะเรื่องหนังสือ ที่แต่ง
รางวัลเป็นคนแรกนี้ อาเป็นหนังสือนำทาง ยังมีอีกมากมาย)

ขอแสดงความนับถืออย่างสูงมายังคณะ

ร.อน.ศิริ (นพ.ศิริ)

ป. ล. ข้อต่าง ๆ ในตัวเรื่องหลักไทย บางแห่งเพี้ยนไปเพราะหลงลืมบ้าง ให้ถือตาม
สารบัญญัตินำท้าย (ทุกคำออกแก่) เป็นตุ

อินทวาทิ

อินทวาทิสำหรับพระยานครว่าจะไม่มีเสีย
เลย ๆ แต่ที่เกรงว่าจะเสียวันเสียคืน เพราะ
เป็นพระยาส่งท้าย พ. ศ. ๒๔๗๓ (ไม่ใช่พระยาส่งท้าย
ที่ ๕ ของไทยเขมม หรือ พระยาสิม
ภาษาวิลาศมาใช้สักหน่อยว่าพระยาสิม Final
สักถ้าจะพอไปได้ แต่ก็รู้สึกกระดาก) ด้วย
ประการฉะนี้ อินทวาทิพระยานคร จึงมีตามเคย

หนังสือล่าช้าดังนั้นก็ขอออกข้ามศก ไม่มี
ใครอาสาจะเขียนอินทวาทิด้วยอีกประการหนึ่ง
อินทวาทิจริงพาดระไม่มีก็อาจะเขียนได้ อีก

ด้วยความรู้ถวิลจะเสียวันคืน ของข้าพเจ้า
ฉะนั้น หนาทนจึงเขียนของข้าพเจ้าไม่ต้องสงสัย
แต่ก็ไม่ยักวายกระดาก เพราะหนังสือออก
ข้ามศก อินทวาทิพระยานคร ข้าพเจ้าจึงไม่ขอ
ลงชื่ออย่างเขื่อนไว้อีกครั้ง

พระยาส่งท้าย ศก ๒๔๗๓ ขอความที่จะพูด
อะไร ๆ จึงพลอยหมกมุ่นไปด้วย คือขอเขียนอิน
ทวาทิว่า อินทวาทิพระยานครข้าพเจ้าก็ไม่มีอะไร
จะพึง นอกราก —

๑. ขอขอบคุณนายเทพปรีชา ซึ่งได้กรุณา
ส่งหนังสืออ่านเล่นเรื่อง “คอยกอนยอกรัก”

ปฏิทินแทนของไทยเขมม

โรงพิมพ์ไทยเขมม ได้พิมพ์ปฏิทิน
วางบนแทนไม้สักชดมัน เหมาะที่จะใช้
วางบนโต๊ะที่ทำการตามสถานที่แห่งกระ-
ทรวงทงวงการ, ห้างร้าน และบ้านเรือน
เพราะนอกจาก จะได้อ่านปฏิทิน กะที่ครบทั้ง
งามแล้ว ยังมีที่ว่างประจำวัน สำหรับ
บันทึกการณ เป็นประโยชน์อีกด้วย ได้
พิมพ์จำหน่าย มีผู้นิยมมาหลายแล้ว

บริษัทโรงพิมพ์ปฏิทินชื่อนี้ สำหรับ
ปี พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นอันสำเร็จเรียบร้อยแล้ว
แล้ว มีจำหน่ายที่สำนักงานหนังสือพิมพ์
ราคา—

ปฏิทิน พร้อมด้วยแทน ไม้สัก ชดมัน
๔ บาท

ปฏิทินเปล่า ไม่มีแทน ๒ บาท
[โปรดรับซื้อเสีย เพราะทำเป็น
จำนวนน้อย]